

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

Ketabton.com

سرد پېښه دې ماته هر رلمی دې خوشحال خان دې
هر بچی دې خیره توره هم غیرت هم دې ایمان دې
همیش خلیل

د شلمې پيرې افغان رژيمونه او واکمنان

ای وطنه

هره پیغله دي ملاله هر زلمي دي خوشحال خان دي
هر بچی دي خیره توره هم غیرت هم دي ایمان دي

(همیشه خلیل)

لړ لیک

مخ	سرلیک
	پیلامه
۱	لومړی فصل عموميات
۴	جهان کشائي
۸	افغانستان کي اديان
۹	زرتشت
۱۲	يهوديت
۱۶	افغان او اسلام
۱۸	مرئيتوب
۲۱	استعمار امپرياليزم
۲۴	دوهم فصل غازيان او انگريز
۲۵	د افغان او انگريز لومړي جگړه
۲۹	دوهمه جگړه
۳۰	دپورند
۳۲	د دپورند حقوقي ارزښت
۳۵	عجب خان افريدي
۳۶	د انگريز او افغان دريمه جگړه
۳۹	دريم فصل نوي ايډيولوژي مارکسيزم
۴۶	فاشيزم
۴۹	تروريزم
۵۱	اسلاميزم
۵۵	د ديني علماو نقش
۵۸	۱۹-۲۰ پيري او د ملا نقش
۶۱	د حقانيه مدرسه
۶۲	څلوم فصل اسلامي نري
۶۵	ترکيه جمهوريت
۶۷	ايران جمهوريت

۷۱	هند جمهوریت
۷۴	پاکستان جمهوریت
۷۸	سید اکبر
۷۹	پنجم فصل افغان مهاجر او مجاهد
۸۳	افغان مجاهد
۸۵	پاکستان ترهگریز سیاست
۸۹	شپږم فصل پاچهی نظامونه
۹۰	د هیواد اساسی قوانین
۹۱	مشروطه خواهان
۹۴	لومړی اساسی قانون
۹۶	بی قانونه واکمني (سقاوی)
۹۹	اصولنامه اساسی
۱۰۱	سیاسی خوځښتونه
۱۰۳	اوم فصل انقلابی نظامونه د افغانستان اساسی قوانین
۱۰۵	د چنگاښ ۲۶ مه
۱۰۶	د افغانستان د جمهوریت اساسی قوانین
۱۰۹	د غواڼی د انقلاب انگیزه
۱۱۱	د غواڼی اومه
۱۱۲	امین
۱۱۳	مرغومی شپږمه
۱۱۶	د افغانستان دیموکراتیک جمهوریت اساسی اصول
۱۱۹	دشوریانو وتل
۱۲۰	د افغانستان د جمهوریت اساسی قانون
۱۲۲	د پرولیتاریا اصلی څیره
۱۲۵	اتم فصل اسلامی نظامونه
۱۲۶	استاد ربانی
۱۳۲	د طالب پیدایښت
۱۳۶	اسلامی امارت
۱۴۲	دینی عالمان

- ۱۴۵.....ملا او بنځه.....
- ۱۵۵.....د سپتامبر يولسمه.....
- ۱۵۹.....د لوي ملا وروستي شيبې.....
- ۱۶۲.....بين لادن.....
- ۱۶۶.....**نهم فصل** قانونی نظامونه د بن کنفرانس.....
- ۱۶۹.....د کرزی اداره.....
- ۱۷۳.....د افغانستان اسلامي جمهوریت اساسی قانون.....
- ۱۷۵.....په نظام کي چالشونه.....
- ۱۷۷.....داکتر محمد اشرف غني.....
- ۱۸۰.....د غني اداره.....
- ۱۸۳.....د ولسمشر او ملی شورا اړیکې.....
- ۱۸۵.....يوه کیلی ایی وزیران.....
- ۱۸۶.....غنی او قضا.....
- ۱۸۷.....پټ تړون.....
- ۱۸۸.....د بمونو مور.....
- ۱۸۹.....داکتر غني او ډیورنډ.....
- ۱۹۰.....د غنی سیاسي تگ لاره.....
- ۱۹۱.....مالي فساد.....
- ۱۹۲.....د لبناني شرکت خطیب عالمي.....
- ۱۹۵.....۱۸ ډوله غوښي.....
- ۱۹۹.....اخلاقی فساد.....
- ۲۰۲.....**لسم فصل** د دوحې کنفرانس.....
- ۲۰۳.....د دوحې تړون.....
- ۲۰۸.....د اگست ۱۵ مه.....
- ۲۰۹.....اسلامي امارت.....
- ۲۱۴.....طالباني شریعت.....
- ۲۱۵.....د پاک ستراتیژي.....
- ۲۱۶.....نیابتي جگړه.....
- ۲۲۰.....د فساد لست.....

د شلمې پيړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

ليکوال: خادم حسين کم انديش

ديزاين: مهدي حقيبن کم انديش

جلد: لومړۍ چاپ

مطبعه: مشهد/ خيابان فرش فروشي

کال: ۱۴۰۰/۲۰۲۱ هـ

مناجات

الهی ! بنده عاجز و پناهم ده در تحت سایه کرمت جاهم ده

قوت ایمانم بخش شرمنده ام مساز

سیما الکو

بسم الله الرحمن الرحيم

پیلامه

شلمه پیری د بدلونونو، انقلابونو، جگړو پرمختیاو او د اختراعو دوران و، اتم بمب او هایدروجن اختراع شو روسی پیلوټ گاگارین سپورمی ته پورته شو امریکائی هوا نوردی اداره ناسا (امریکا) نور هم په فضا کی پرمختگ وکړ.

د دي تاثیراتو څپې تر افغانستانه هم را ورسیدی، اتم پر یوریشیما و غورځول شو مورټي د شینوارو پر اچین و غورځول شوه، دوه نړیوالی جگړي منځ ته راغلي، ځیني هیوادونه خپلواکي ته ورسیدل.

د نولسمي پیري او شلمه پیړیو کي د ابریاالیزم په څنګ کي فاشیزم وزیږدی، کمونیزم، اسلامیزم، نړی د جگړو سره مخ کړه.

نړی دوه قطبي شوه پوځی پکتونه رامنځ شوه سره جگړه توده شوه، د ملګرو ملتونو موسسه تشکیل شوه ICC (نړیواله جنائی محکمه) جوړه شوه په افغانستان کي د مشروطه خواهانو غورځنګ راپورته شو، وروسته بیا په وینس ځلمیانو بدل شو. خلقیان او اخوانیان پیدا شول، خپلواکي لاس ته راغله، کودتاګانی او انقلابونه راغلل،

پاچهي په جمهوری وواښتل، دري پاچایان او پنځه مشران د کور د ننه ووژل شول. او کودتاګان وشوي، لکه په مصر، عراق، سوریه، یمن کي د ایران ناکامه شول، دوکتور مصدق بندی شو.

د هیواد ځیني مشران او پاچاهان لکه شاه شهید، شاه شجاع، امیر شهید (حبیب الله سقاو) اعلیحضرت شهید نادرخان، سردار شهید (داوودخان)، د سولي شهید (استاد ربانی) او نور محمد ترکی هم ارګ کی ووژل شو خو څوک ورته شهید نه ووائی او حبیب الله سقاو هم په ارګ کي ووژل شو.

ولسمشران: سردار محمد داوود خان، نورمحمد ترکي، حفیظ الله امین،
داکتر نجیب، استاد برهان الدین ربانی ووژل شول او ملا محمد عمر او
داکتر محمد اشرف غنی احمدزی په ټیښتي بریالي شول.

ژر ژر پاچا گردشی شوه او ه ځلي اساسي قانون بدل شو. دا کتاب چي مخ پر
ختمیدو دي دري اوني وړاندي طالب بیا واکمن شو هغه به بل قانون راباسي.
دا کتاب د نظر د خاوندانو له نظره نیمگړتیا به لري مگر لوستونکی به نوري
مطالعی ته د بشپړ معلومات د پاره وهڅوي، د هیواد د تاریخ یوه ځنډه ده. کوم
هیوادونه چي افغانستان سره لږ او ډیر اړیکي درلودلي دي، هم ورته لنډه
اشاره شویده په ځینو ځایونوکي د مطلب سره مناسب شعرونه چی په مجموع
کي شاعران د ټولني د ذهنیت ترجمانان دی ور زیات کړيدي.

په درناوي

مهدی کم اندیش

کابل/ افغانستان ۱۴۰۰/۶/۱۵

اقبال لاهوری وایی

آسیا یک پیکر آب و گل است
ملت افغان در آن پیکر دل است
از حیات او حیات آسیا است
از ممات او ممات آسیا است

لومړۍ فصل عموميات

انسانان د لومړنيو نه د خالق او څښتن تعالى په لټه كې ؤ، چې د نړي او د ژوند مالک څوك دي. پر وحدانيت معتقد، انسان خلقت د بابا آدم او حوا نه بولي. داروين بل نظر لري، داروين ملايكي او شيطان نه مني مگر مسلمانان سربيره پر دي چه ملايكي مني د شيطان پر موجوديت هم باور لري. او د هر كار په شروع كې اعوذ بالله من الشيطان الرجيم وائي.

دا به منو چې كاینات ډير ستر او پراخه دي نور ستوري، سياري او مخكې هم شته.

انسانان دا مني چې نفس، شيطان، حرص او غريزه شته كله چې ملكيت نه ؤ هرڅه د ټولو وو، نه قبالة وه نه حجت.

انگلس او كارل ماركس هم پدې نظر دي چې بايد هر څه اشتراكيه وي چې ملكيت نه ؤ دعوام هم نه ؤ. د هيوادونو تر منځ سرحد نه ؤ، سرحد چې نه ؤ نو تذكره نه وه، پاسپورت هم نه ؤ. ټوله ځمكه د خدای وه او مور ئي مخلوق ؤ.

په پېښوكي د انسانانو نقش نه ؤ، نو خدايان ډير ؤ. هري ټولني ځان ته خدای ټاكلی ؤ، او ورنه ئي يو تعبير درلود.

هغه ته د خدای نوم ورکړی ؤ.

لكه د باران خدای، د دريابونه خدای د مرگ خدای، دوي به ستونزو او خواريو ورځوكي خپل خدای ته زاري كولي، مصران د رود نيل عبادت كاوه. د رود د طغيان وخت كې صدقه وركول، فرعون او نمرود هم د خدایي دعوو وكړه.

حضرت ابراهيم ع پلار آذر په خپل لاس جوړه شو مجسموته عبادت كاوه. تر څو د بشر د فلاح د پاره اسماني كتابونه او انبيا مبعوث شول. چې بشرته د خرافات نه نجات وركړي چې شمير يو لك او څلوېشت زره ته رسيږي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

چې ټول همدا فلسطینی او کنعان سیمه کې پیدا شوي دي، د خدای په هر کار کې حکمت دي، چې مور ته د دې ډبرو رهبرانو پرځای یو په وردگ یا دایکندی کې یو یا دو پیغمبران رالیږلی وای، مور به نور هم مشکوره وای.

لومړيوکي ژوند د بنسکار او د ځنگلونه د میوو او دانو په راټولولو مخ ته تللی، تر څو کره نه ئې زده کړه او ځیني حیوانات یې اهلي کړل. د طبیعت په حکم د تودوخي او سرو سره سم یو ځای او بل ځای کوچیدل. د سرو او تودخی نه سمڅو او غاروته پنا وړل، جامی یی د حیواناتو د پوستکو وي.

د ژوند د اړتیاونه تجربه او زده کړی، په لاس راغلي تجربو شعور او عقل ورو ورو مخ ته تلي.

کله چه به کوچیدو ته اړه نه لیدل پاته به شول، پدې ډول به وطني شول، هغه ځنگل او مځکه چی د دوی او کورني معیشت تر لاسه راتلی تصرف به یی کړه. پر وحدانیت معتقدان د آدم او حوا نه تر میلاد (۴ نیم) زره کاله وړاندی ایمان لري چی آدم (۹۳۵) کاله ئې ژوند وکړ.

چارل داروین په بل نظر دي. چارل داروین د ځمکی پیدایښت څلورمیلیاده کاله بولی او انسان پیدایښت (۷۰۰) زره کالو بولي. او عسیویت د (۲۲) پیړیو دي او اسلام د څورلسو پیړیو یهودیت (۱۳) پیړي تر میلاد وړاندې بولي. Google د ژوند مخ ته وړولو د پاره ئې پر بشري انرژي تکیه وه. کورني شمیر باید ډیر شی د غره په لمنو کې به بیټ نیکه پاک خدای ته به دا دعا کوله:

دلته دي د غرو لمنی
زموږ کیردي پکي پلنی
دا وکړي ډیر کړي خدایه
لویه خدایه! لویه خدایه
(پټه خزانه)

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

ترڅو کورني په قبيله قوم او بالاخره هيواد تر جوړ شو. احتياج د ايجاد سبب وو د نفوس د ډير والي له کبله پراخه ورشوته اړه وه نو کمزوري کورني او قبيلې تر يرغل لاندې وې، د زور قانون وه.

د طبعي آفاتو سره مقابله اسانه نه وه، وچ کالي، سيلابونه، زلزلو او جگړو وکړو چيدوته اړ ايستل چې بلي سيمي کې ژوند غوره کړي. دا کوچيدل به کله کله له جگړو سره مل وه د يوې سيمه چې سره وپيژندل شي، نومونه ورکړه. لکه آريانا ويجه، د آريايانو ټاټوبی وه.

د سيمي ليريوالي او لږ تماس، د اقليم توپيرونه په لهجه، رنگ او پوست کې تغير راوست.

د کورني، قبيلې او قومونو نه ملت جوړ شو، د سيمي نه هيوادونه سرحدونه او کرښې کش شوي. انساني حرص فعاليت ته انگيزه ورکول چې په ايډيولوژي بدل شول او يرغلونه تري پيدا شول.

جهان کشاني

اړتيا، حرص، خودخواهي، شهريت ته، لوي قومونو يا زورواکو ته انگيزه ورکول بايد کمزوري قومونه وځپل شي، دا کار لږ او ډير، ډيرو هيوادونه او قومونه کړي په تاريخ کي دا شان (۳۳۰) کاله له ميلاد وړاندې سلطان سکندر مقدوني (يونان) د پراختيا په نيت د هند په لور وځوځيدی د افغانستان تر پولو ورسيد.

تر ډيرو سيمو راتير او ډيري مخکې ئي لاندي کړي، په کاپيسا کي مخ ډب شو دلته پاته شو. يونان باختري تمدن بنسټ يی کيښود که څه هم هر څه ساده و دواړو خواو تلفات درلودل.

په (۱۳) پېړۍ يو محلی ځوان د تموچين په نامه چی په چين کي مرئي په توگه خرڅ شوي و او خپل ورور يی د ماهي نه ورکو په گناه ووژي. د منگوليا د صحرا نه راپورته چين يی وښوی، تر اروپا ورسيدی د شاهنشاه (چنگيز) لقب يی يوړل.

(جابه اسرار Youtube 1.1.2021)

په (۱۲۱۲) م کي پر بلخ راپورته شو، تخار او هرات ئي قبضه کړ ډير کسان ئي ووژل مغلی لښکري هرات، بلخ، غزنی، پروان، تخار، باميان، سيستان، غور، تالقان و نيول، خو پېښور کي د ملک اختيارالدين د مقاومت سره مخ شو.

چنگيز هر مقاومت خاموشه کړ. (افغانستان در مسير تاريخ د غلام محمد غبار ۲۲۵مخ).

ډيری ضرر يي ورسول او هرڅه کي د ځان او کورني د پاره غوښتل . (افغانستان در مسير تاريخ د غلام محمد غبار تاليف ۱۸۸ مخ)

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د چنگيز څو ميلون كسان او گوډ تيمور دوران كې (۱۷) ميلونه انسانان وژل شويدي. چنگيز د فتوحاتو په وخت چين كې مړ شو چې قبر يې چاته معلوم ندي. هغه كسانو چې دى ئې خېن كړ، هغه هم ووژل شول.

همدا جابه اسرار (Youtube 1.1.2021)

چنگيز ډيري بسخي او ډيري مينخياني او مرثيان ئې درلودل، وائي كه مبالغه نه وي د ده د نسل تقريباً (۲۴) ميلونه كسان پاته دي. د چنگيز د نښري نه گوډ تيمور ؤ چې مزدوري او په غلاو شهرت درلود. په ماوارالنهر كې زيږيدلى او په كال (۱۴۰۵) كې مړ شو. دى هم د تاريخ يو جابر دي چې (۱۷) ميلونه كسان ئې د فتوحاتو په دوران كې وژلى دي. په قتل عام يې شهرت درلود، بنسارونه يې د خاورو سره برابر كړل، خو سيستان، كندهار، كابل او پېشاور كې د خلكو د مقاومت سره مخ شو صدقه ئې وركول، شراب ئې خوړل سرونه يې وهل. (افغانستان در مسير تاريخ ۲۵۱ مخ)

تاريخ نور جابران هم ياد لري، ناپليون، ادولف هيتلر، يوسف، ستالين او نور. دا هره لښكركشى، جهان كشائي او فتوحات به ضرر او تلفات او د انسانانو وژني درلودې. د اسلام د ظهور سره امويان بيا عباسيان هم پر افغانستان او سيمي ته د اسلام د ترويج په خطر هجوم راوړى، چې غلام محمد غبار (افغانستان در مسير تاريخ) كتاب كې د (استيلا عرب) په نامه (۷۰ مخ) عنوان وركړه شويدي افغانانو اسلام ومني، خپله خپلواكي او خپل دودونه او خپله ژبه ئې وساتل.

عبدالرحمن ابومسلم خراسانى تاريخونو په تفصيل د ده مقاومت لکه نور افغان د هر پردي مقابل ته دريدلي دي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

دا کسان به اعياران بلل کيدل چې په ميرانه او شجاعت پيژندل شوی، په کابل کی کاکه، کندهار کې (خوان او پایلوچ) بلل کیده د کابل لنگر زمین یا یعقوب لیث صفاري همدې ډلې نه وو. (افغانستان در مسیر تاریخ ۹۵ مخ).

میرویس خان هوتکی د صفویانو گرگین د یو برید په ترڅ کې تارومار کړ، د پردو حاکمیت ئې ختم کړ. خوشحال خټک نه د مغلو اورنگزیب هم ارام نه درلود او خپلواکی ئې اعلان کړي ؤ. (همدا کتاب ۳۱۵ مخ)

نادر افشار یا هم تر یوڅه وخته پر افغانانو حاکم ؤ چې بالاخره د خپلو افسرانو لخوا ووژل شو. مگر خوان افغان افسر د احمدخان په نامه د ده په رساله کې د نادر افشار حرمسرای د ده د خلکو د تیري نه وژغوري، چی کورني په مقابل کې (کوه نور الماس) ورته هدیه کړ. پدې ډول د افشاریانو تغر ټول شو. (افغانستان در مسیر تاریخ ۳۵۳)

(کوه نور) چې لاس پر لاس شو وروسته انگلستان د ملکی د سرتاج شو. خو د افغانانو دعوا په پسی ده دا خپل ملکیت بولي.

دا جهان کشائی افغانانو هم کړی د احمدشاه درانی او سلطان محمود غزنوي هم د (۹۹۸-۱۰۳۰) کلونو تر منځ څوځلی پر هند بریدونه کړي ... افغانستان در مسیر تاریخ (۱۰۵) او مشهوره برید کی د سومنات بتان مات کړل، په نړي کې په بت شکن شهرت درلود. احمدشا دراني مرهټیان و خپل.

د افغانستان نورو واکمنانو لکه غوریان، سوریان، لودیان هم پر هند حکمراني کړیده. لودیان زر کاله د هند حکمرانان وو. لودي بهلول د همدی کورني لومړي پاچا ؤ چی په (۲۶) کلني کې خطبه پر وویل شوه. د ده د تره کونډه مستو بی بی

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

په جگړو کې د ده څنگ ته ولاړه وه . يوټيوب په ۲۰۲۰/۱۲/۲۳ ليکي چې فرید د حسن خان زوي چې په شيرشاه سوري شهرت درلود .
په هوتکيانو نه يوازې د صفويانو ټغر ټول کړ . بلکه په پارس وړ ننوتل، په اصفهان کې خپله شاه حسين صفوي د شاه محمود هوتکي پر سر خپل تاج کيښود او تسليم شو، هوتکي ځوان پاچا به شاه حسين ته د ادب له مخې (پلار) خطاب کاوه .

د پاچا عزت ئي خوندي وساتي، شاهي کورني ته مياشتتې معاش حواله کړ .
(افغانستان در مسير تاريخ ۳۴۲ مخ)
دې واکمنۍ د شاه اشرف په وخت کې هم دوام وکړ . (بشير احمد ريان د جون ۱۳ کال ۲۰۲۱)

چې وروسته د درانو دوران رارسيري چې لوي افغانستان جوړ وي .
چې استاد اکادمسين صدراعظم سيستاني د احمد شاه بابا امپراطوري په (۱۷۴۷) کال په درنه گوري او د (۲۰۲۱) کال په جوزا په تانند کې پدې هکله يو مستند مضمون خپور کړي چې بايد د احمد خان د فرمانو ممنون اوشو او اعحضرت و چې د هوتکيانو وروسته يو افغاني مستقل دولت جوړ کړ، دې د اوسني افغانستان معمار بولي، که نه داسې کامونه اوس هم شته قوم لری او خاوره لري مگر دولت نلری، لکه فلسطينيان او کردان ئي مثال راوريدي .

احمد شاه درانی د دهلي پر تخت د يو ستر امپراتور په ډول در دهلي پر تخت کښيښاست او بيا هم د هيواد د ميني لمبه ورسره ؤ، دا به ئي ويل .

د دهلي تخت هيروم

چې را ياد د پښتونخوا د غرو سرونه شي

د افغانستان اديان

افغانستان کې طريقي، اديان، مذهبونه او ايډيولوژي د زردشت نه په غير چي زموږ دي، نور د بهر نه وارد شويدي، لکه د قادريه طريقت، چشتيه، اسماعليه، وهابيه، بوديزم، مارکسيزم، ان اسلام پاک دين هم د مکې شريفې نه را ورسيد. چي بالاخره افغاني رنگ پيدا کړی سياسي رهبران لکه کارمل او شاه شجاع هم د بل خايه نه وارد شول.

انسان د خلقت د لومړيو نه چا به لمر پرستش کاوه، چا د غوايي او خينو به رود او دريا، چا ته به غوا د خدایي حيثيت درلود، چا به په خپل لاس جوړشوي بوتانونه د مرستی هيله کوله. کله کله به عاجزه بندگان چي به د واک او غرور لوړ مرحلې ته ورسيد لکه فرعون او نمرود د خدایي دعوا درلوده. مسلمانان د انسان خلقت د بابا آدم او بي بي حوا نه بولي، خو انگليسي طبعی علوم پوهانو داروين (Charlen Darwin) په بل نظر دي.

تر څو پاک خدایي د بشریت د ژغورني د پاره خپل پيغمبران او آسمانی کتابونو سره د لارښوني د پاره راوليږل، چي د دين او دنيا خير پکی دی. د مخکي گردش چا نه مانه، د عوامو د پاره لنډ خواب دا و چي مخکه د غوايي پر بنسکر ولاړه او غوايي د ماهی پر شا او ماهي په درياب کي دي، کله چي غوايي يو بنسکر نه مخکه بل بنسکر ته کړي زلزله تري پيدا شي.

راوري چي مخکه (۴,۵) ميليارده کاله عمر لری. Google او د انسان د پيداينت (۳۰۰۰۰۰۰) کاله کيږي. آدم لومړي پيغمبر د حوا سره جوړه انسانان و، چي د انسانانو نسل تري دوام پيدا کړ، کلام الله شريف کي هم راغلی، چي د شيطان د فريب نه د جنت نه راويستل شوه، د آدم (ع) د مرگ نه ۹ ورځی وروسته حوا هم وفات شوه د دي په خواهش دري ملايکي راغلي دا ئي د آدم (ع) څنگ ته بنځه کړه.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

آدم (ع) کوم چی په انجيل کي راغلي (۹۳۰) کاله ژوند وکړ. Google راوري چی بابا آدم (ع) (۴ نیم) زره کاله تر ميلاد وړاندي ژوند کاوه.

زردشت

افغانان بی دینه نه و، د نړي د لوي لوي ادیانو لکه زردشت او بودا پیروي وو، زردشت د بلخ د (آریانا ویکه) په سیمه کي (۱۸۰۰) کاله تر ميلاد وړاندي ظهور وکړ. مقدس کتاب (اویستا) نومیدي (افغانستان در مسیر تاریخ ۹۷ مخ)

ځینی یی د پیغمبر په توگه منی، چی پیروان ئي تر سیستان او هلمند راورسیدي رنایي خوښه و Google .

پر وحدانیت او بعث بعد الموت معتقد و، دا به ئي ویل: (د بیداد گري مقابل کي برده باري، ناتواني ده. ناتواني د نابودي مقدمه.)
گفتار نیک، کردار نیک او پندار نیک توصیه کول، دروغ ئي بد گنل.

ان ځینی د نوروز د بلخ جنده بالا هم د ده دورته اړه ورکوي.
(ویجه) یو پښتو لغت دي، زرتشت په ایران کي لا اوس هم پیروان لري، زرتشت زموږ و، مگر متاسفانه د ده په نامه کوم بڼونځی یا پوهنتون ندي نومول شوي.

د هلمند په زمیندارو کي لاتر ډیره وخته یوه لویه آتشکده ولاړ و. نور ادیان چی راغلل دا دین کمرنگه شو.

په Youtube کي د Deep pod cast په (۸,۱۰,۲۰۲۱) راوري چی زرتشت په (۷۷) کلني عمر په کال (۱۶۹۱) م وړاندي د کورني جگړو په ترڅ په عبادت بوخت په آتشکده کي ووژل شو. چی هلته په اریانا ویکه بڼخ دي. دا مطلب په Youtube کي EMZ او جاوید افتاب همدا مطلب د تانند ویب سایت کي په (۲۵,۹,۲۰۲۱) هم راوریږي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

بودايي او هندوايزم يو بل لوی دين ؤ چې افغانستان کي ان تراوسه پيروان لري. او د زرتشت نه وروسته په کال (۴۸۶) کي ظهور وکړ. په نړي کي تر عيسويت او اسلام دريم لوي دين دي.

بودا يو نبيال شهزاده ؤ چې اصلی نوم ئي (ماهاتا) ؤ د حقيقت به لته کي شو. دا ئي وويل چې ((حقيقت لکه لمر او سپوږمي نه پټيږي. خلک ئي صبر او زغم ته رابلل او هوس ئي د درد او غم سبب باله.))

بودا نه د خدائي د دعوا کړي او نه د پيغمبري. د بودا دين په هند کي يو لوي شمير پيروان لري. د هغه خايه هري خواته وړانگي تيت شوي. چين او جاپان کي هم ډيرو دا دين منلی دي، افغانانو هم دا دين ومني په باميان کي د بودا د بوتانو مجسمي جوړي شوي چې تراوسه شته.

خيني افغانان د (سکانو او هندوانو) پر خپله عقیده ټينگ پاته دي. د باميان بتان او مغاري د مذهبي او عقيدې تر څنگ پر کلتوري او تاريخي ارزښت لري. امير المؤمنين ملا عمر په (۱۱،۳،۲۰۰۱) نيتي د بتانو په توپ کي د الوزولو فرمان ورکړ کوم چې ده پدي هکله پر خپل خوب ليدلو باور دا حکم ورکړ.

چې دا کار نړيوال مشهوره بت شکن سلطان محمود غزنوي و نه کړي. بت پرستی زما د پلار او نيکه گانو عقیده ؤ زه د هغو د عقیده سپکاوی نه غواړم. که څه هم زه اوس په بل دين يم.

دلته ځای دی، فرشته جلازلي دا تانند په (۲۵،۱۱،۲۰۲۱) هغه بيان راوړم: چې سناتورې ډاکتر انار کلی هنرياري سره په هغه بحث کي چي د هند پوښتنه تري کړي وه چې د هنرياري د کلک ځواب سره مخ شوه ورته وويل: کله چې عربي څپي راغلي مور افغانانو مقاومت وکړ خپل دين مو وساتي، تاسی تسليم او د دين مو بدل کړ اوس لا بيا د غيرت ناري وهي .

د شلمې پيړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د انارکلی يوه بله کيسه راياد شول چې د طالبانو کومندان موسی هوتک پر انارکلی زره بایلاوه، دائي اړه کره چې واده ورسره وکړي. دي د مجبوریت له مخی ومنل د هوتک شرط دا ؤ چې دا باید مسلماننه شي . مگر دي ته د دین نه گرځیدل سخت ؤ . د کورني سره پلخمرې ته کیده شوه . که د هوتک مینه ریښتیا واي باید سندر و هلي واي لکه چې وائي :

زه مسلمان یار مي هندو دي
د یار د پار درمسال جاروکومه

که دی ریښتیا مین وی ده پخپله باید سندرو خط و هلي واي . کله چې کانادا، افغاني هندوانو پناهنګی ومنلی، د هیواد د ترک په وخت کي انارکلی ډیر وژړل، هغه حدیث دي چې وائي:

حب وطن، حب ایمان دي .
مسلمانان هندوان تشویقول چې ایمان راوړي، کوم وخت یو ځوان هندو مسلمان شوي ؤ نورو ملګرویی وویل چې مور هم په پوهیدولو ولی چې هم ئي دروغ ویل او هم ئي غلا کول .

بامیان چې د زایرینو د پاره په زره پوري ؤ، د بودائي علم د پاره د پوهنتون په توګه ؤ . چې د هند او چین او لیري سیمو نه د زیارت د پاره راتلل .

يهوديت

د اسرائيل قوم دين يهوديت دي. نړي كې يوازي هيواد دي، اسلام د افغانانو بل لوي دين دي، چې په سلو كې (۹۹) مسلمانان دي. د شلمې پېړۍ نه راپدې خوا هره اساسي قانون په بيله ماده كې اسلام ته احترام راغلي، د اسلام لري حضرت ابراهيم ته رسي، د (اذر) بت تراش زوی دي.

سارا د ده ناسكه خور چې د ده ميرمن هم ؤ تر (۹۵) كلنې او ابراهيم تر (۹۹) كلنو پورې اولاد او ماشوم نه درلود، ارمان ئي ؤ چې نسل او نبيره ئي زياته شي. چې بالاخره د كورني مينځي (هاجري) سره واده وكړ. چې حضرت اسماعيل ع تري پيدا شو. او د سارا هم زوی پيدا شو چې اسحق ع ونومول شو. سارا د خاوند د ده كړونه تري خپه شوه. خو د دي سره ابراهيم ع ورسره بيا هم مينه وه.

ابراهيم د هغو پيغمبرانو نه دي چې په قران كې يې نوم په متعدد ډول په تکرار راغلي او ده ته درو آسماني اديانو لري رسي. د اسماعيل نه عرب چې محمد ص هم د همدې لري دي او اسرائيل د اسحاق ع زوي يعقوب ع چې بنی اسرائيل هم بلل كيدو نسل دي. يعقوب (۱۲) زامن درلوده چې حضرت يوسف ئي مشهوره ؤ او په مصر كې مري، بيا پاچا شو. بنی اسرائيل د كنعان نه مصر ته وكوچيدل. موسی ع يې پيغمبر او اسماني كتاب يې تورات دي. اسماعيل ع (۱۳۷) كاله ژوند وكړ.

فرعون د مصر پاچا چې د خدايي دعوا كوله د موسی ع ورسره مخالفت كاوه. تر څو بنی اسرائيل د مصر پرېښوده ته اړ شول.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

ابراهيم ع د وخت زورواکي نمرود چی پاچا او د خدایي ادعاوی هم درلوده، د مخالفت سره مخ شوه چی در ترکیي د شیلی او فرا په سیمه کي اورته واچاوه چی پاک خدایي روغ رمټ وساته (google) .

د انجیل نه را اخستی او قران کریم هم همدا راغلي او نمرود هم په یو شانداره قبر کي په همدې منطقه چي در ترکیی په جنوب شرق کي پرته ده بنسخت دي. او داهم زیاتوي چی د ابراهیم ع مرگ (۱۶۳۸) کاله تر میلاد وړاندي اټکلوي، حضرت هم په همدې سیمه کي قبر دي.

اسرائیلانو یهودیت منلی او یهودیت هم پر وحدانیت معتقد دي. پیغمبرانو د خپل رسالت په لار کي کړاونه لیدلی، لکه عیسی ع پر صلیب خورند شو، موسی و محمد ص هجرت ته اړ شول، یوسف ع خا کي واچول شو.

او یهودان په تاریخ کی ډیر تکیدلي دي.

په مصر کي تر هغه وخت پوري چی حضرت موسی راپورته کیدی او فرعون په رود نیل کی ډوب کړل شو، د همدې قوم سره ظالمانه چلند کیده.

کله چی اسلام راغي یهودیان د فلسطین نه وشړل او نری کي آواره شول چی خو کورني ئي کابل او هرات کي هم ژوند کاوه چی په اخر کي د طالبانو په راتگ وطن پرینسود په نری کي (۱۴) میلونه یهودان دي چی (۶) میلونه په اسرانیل کي او (۵) میلونه امریکا او کانادا او نورو هیوادونو کي اوسیري. مارکس او فروید هم یهودان وو.

په (۱۹۴۰) کي ادولف هیتلر ورته پام شو، په آلمان کي دوي قتل عام کړه او ورپسی هالنډ، پولند او نورو هیوادو ته ورپسی ورغلل.

په وروستي شپه او خا ن وژني وخت کی وویل، نری ته مي ورزده کړه چی نری خنګه د یهودانونه پاک کړي. که خه هیتلر یو معتقد عیسوي نه ؤ. یهود خوارکش او متحد قوم دي د دي قوم ډیرو کسانو د نوبل جایزي تر لاسه کړي. په هغه اندازه چی یهودان د تاریخ په اوږدو کي تکیدلي دي دوي بیا عین ظالمانه رویه د فلسطینیانو سره لري.

اسلام

په اومه ميلادي كې د اسماعيل ع د نبيري او د قریشو په قبيله كې محمد ص د عبدالله او بی بی امنی زوي باندي وحي راغلي او په رسالت مبعوث شو، جهالت هم اوج ته رسيدلي، لونی ژوندی تر خاورو لاندي كيدي اسلام ظهور وكړي.

لكه تورات پر موسى ع، انجيل پر عيسى ع، زبور پر داود ع او قرآن كريم پر محمد ص نازل شوي، آسمانی اديان په اصولو كې يو، خو د شرعيت لاري يي بيلي دي.

محمد ص لومړي د خپل قوم او ابو جهل د مخالفت سره مخ شو، اړ شو چی په كال (۶۲۲) ميلادي كې مکه معظمه پريردي او د څو محدودو يارانو سره مديني منوري ته هجرت وكړي.

(افغانستان در مسير تاريخ ۱۶۲ مخ) چې همدا نيټه په افغانستان او ځينو اسلامي هيوادونه د جنتري نيټه ده. گرچه غزاو په ترڅ كې مکه فتح شول. خو بيا هم د حضرت رسول د رحلت نه وروسته د ده په وصيت مدينه كې زيارت جوړ او هلته بنخ شو.

اسلام د نورو اديانو د مخالفت سره مخ شو. او تر ټولو د يهوديزم سره جدي مخالفت و چی تر اوسه دوام لري.

كه څه هم اسلام او د يهوديت پيغمبران د يو پلار (ابراهيم) ته سلسله رسي خو د مندي (سارا، هاجره) سره بيل او بونی دي، چی د مخالفت يوه انگيزه هم ممكن دا وي او يهوديت د شرعيت تر منځ نژديوالی شته، د دواړو اديانو كې رپره پريښودل سنت دي د خنځير غوښی حرامي بولي.

ختنه سوري پكي حكم دي . شراب ناروا او د حيوان د ذبح وخت كی بايد وينه توئی شي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د حضرت رسول ص د رحلت سره سم خلفای راشدين يو د بل پسې خليفه د اسلام شو، حضرت عمر، حضرت عثمان او حضرت علي په مرموز ډول يو بل پسې ترور شول. نوبت حضرت امويه ته ورسيد.

په اسلام کي نیک مرغي ده، پر حق، عدالت ولاړ د ژوند اړيني چارو د پاره لکه اقتصاد، تجارت، کار، سياست او اداره، اجتماعي اړيکي، نکاح واده، د نر او بنځو حقوقو او نورو لارښونه پکي راغلي ده. د اسلام رڼا هري خواته وځلیدل، په نړي کهي د مسلمانانو شمير (۱,۹) ميليار د ته رسي.

د عبادت په لار کي وحدانيت ته رابلل په لار کي هم پيغمبرانو هم ډير برونه ليدلي زردشت و وژل شو. ابراهيم ع د نمرود د خوا اورته واچول شو، يوسف ع د ورونو لخوا څاكي واچول شو، عيسي ع د صليب باندی خورنده شو، د موسی ع سره د فرعون جگړه تر مرگه او غرقيدو دوام درلود. حضرت محمد ص هجرت ته اړ شو.

د يزيد لخوا د پيغمبر د لمسي امام حسين شهادت د اسلام په منځ کي يو لوي درځ راوړ، پر سنی او شعيه وويشل شول. که څه دواړه مذهبونه پر وحدانيت معتقد، کعبه او قران منی په خوله اقرار لري او په زړه تصديق، او خدای په هيله عبادت کوي، مذهبي تکيداران په خپله گټه تري گټه پورته کوي لکه په عيسويت کي کاتولیک او پروتستان وويشل شول، اسلام پر سنی او شيعه باندی، دا انشعاب ډير جاني تاوانونه درلوده، چی په عيسويت کي دا معضله حل شول خو په مسلمانانو کی لا دوام لري، هره خوا ځان پر حق بولي او د اسلام دبنمنان هم دي اورته لمن وهي.

افغانان او اسلام

د امويانو په خلافت کې کال (۶۴۲) م په لومړۍ ځل د عربو لښکرکشي افغان ته د اسلامي د ترويج د پاره راورسيدل په څو کتابونو کې تاريخ پوهانو دي ته اشاره کړي چې قيس عبدالرشيد د حضرت رسول صحابي ؤ. د مکې په فتح کې د يو افغاني غازي په توگه د خالد بن وليد په څنگ کې جنگېدلي دي. خالد بيا خپله لور ورته نکاح کړه قيس ته حضرت محمد ص (بتان) وايه چې همدا پټان نه مطلب دي.

(youtube Nazbah Ahmad 16.4.2022)

افغانان ژر دا نوی دين ونه مانه، ترويج ئي شل کاله دوام وموند (افغانستان در مسير تاريخ ۶۷ مخ).

علي قلی په خپل کتاب (تاريخ وقايع وسوانح افغانستان په ۱۲ مخ) کې را وړيدي چې درې پيړي په دوام، چې اسلام د افغانستان تر جنوبه ورسپري.

تر څو په کال (۷۲۰) د سرپل نه (۱۹) کلن يو جذاب ځوان او ښه وياند ابو مسلم عبدالرحمن خراساني د امويانو په مقابل کې ودرید ولس ورپسې ودرید د پاچهي اعلان وکړ.

پس له ډير مقاومت نه افغانانو اسلام ومنې خو خپل دود او دستوريې وساتي دين او کلتور يو بل سره گډ شول چې نه پوهيږي چې کوم ئي اسلامي دي او کوم ئي افغاني دود.

د شلمې پيړي په هر ليکل شوي اساسی قانون کې مشخصه ماده ده چې هر قانون د اسلام په چوکاټ حکم دي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د لومړي ليکل شوي قانون سنه (۱۳۰۱) پوري ټول مسایل جزایي، مدني، حقوقي، يوازي د شرعيت اسلامي په چوکاټ کي بررسي کيدل او اسلام د افغان رسمي دين دي.

دين پوهانو، په ټوله کي خاص مقام درلود. په سلو کي ۹۹ افغانان مسلمانان دي. د شلمې پېړي په قوانينوکي د پاچا يا ولسمشر مسلمان حکم دي.

هر بالغ مسلمان افغان اقلأ د ورځي ۵ ځلي د مکي ته مخ اړوي، او پنځه ځلي اذان اورو.

افغاني واکمنانو هم د اسلام د ترويج د پاره دا فرض پرځاي کړي، احمدخان ابدالي او محمود غزنوي تر سومناته او پاني پټ پوري ورسيدل.

ټوله شخصي، دولتي او حکومتی هر بيانيه په (بسم الله) پيليري، په نکاح کی د دين د رعايت حکم په نظر کي نيول کيږي. په لومړيوکي د ماشوم په غور کي اذان او د ژوند په ختم کي يی جنازی لومنځ ادا کيږي.

مرئیتوب (Slave)

دا یو شومه ټولنیزه دود ؤ، یو صاحب یا بادار او بل غلام، یو انسان د بل او یا څو نورو انسانانو پر ژوند او مقتدراتو تصمیم نیسی. ډیر مریبان او مینځی د عزت او واک بنکارندوی ؤ. تراوسه د بادار او صاحب کلمه په مور کي شته، چی والي صاحب، او وزیر صاحب، رئیس صاحب ورته وایوو، نه ویل یی د بي احترامی په مانا ده.

د غلام کلمه ډیره اوریدل کیږي، لکه غلام محمد، غلام رسول، غلام علی، غلام نبي، غلام قادر او نور چی د تواضع او اخلاص مانا لري. په محکمو کي دا بالغ او حر کلمه څنگ پر څنگ راځی. که نه وي نو تصمیم او قناعت یي تر سوال لاندي دي.

په قصص الانبیا تفسیر کي د حضرت یوسف ع خوره کیسه راغلي، چی د غلام په توگه بازارته عرضه شو. ملک عبدالعزیز د مصر پاچا میرمن زلیخا د غلام په نیت دی رانیولی، چی وروسته پر مینه شوه.

مریتوب په ټولنه کي ورته په ټیټه کتل کیږي په اسلامی دین تر څلور و نکاحو اجازه شته، په مساوات مکلفه دي مگر د مینځیانو شمیر محدود ندي او د مساوات مکلفیت ضرور ندي.

مرئیان خرڅیدل او اخیستل کيدي. چنگیز ډیر مریبان او مینځیاني درلودي په جگړو کي مغلوب نر او بنځی چی به جنگی اسیران شول د ځان سره د مرئی په ډول وساتل.

افغاني فاتحانو نه محمود غزنوي دا کار کړي او نه احمد خان درانی، چی هندوان د ځان سره راولي او نه هوتکیانو په ایران کي دا کار کړيدي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

مريتوب د ژوند تر اخره وي، د ختم معياد يې نه درلود. د سلطان محمود غزنوی او د اياز غلام کيسی تر اوسه په هيواد کې ژوندي پاته دي. مينځی او مرييان د مورثی په شان د وارثانو تر منځ ويشل کيدل رانيول او خرڅول يې هم دود وو.

د اتلسمی او نولسمی پېړۍ وړاندي چی ماشين نه ؤ په کرهنی او مالداري کی يوازي د بشري انرژي په توگه تري کار اخيستل کيدو. د کروندو د خرڅلاو سره به مرييان هم ورکول کيدو. مرثيانو د متاع په شان وو. (افغانستان در مسير تاريخ ۶۰ مخ)

حکه چی فيوداليزم پراختيا وموندل، مرثيانوته اړتيا ډيره شوه او خريد و فروش يې رونق وموند امريکا چی هغه وخت کی فيودالی نظام درلود. غلامان رانيول يا به د بنسکار په ډول ونيول کبستی کې به يې بار کړل. ځینی به يې په لارکی مړه شول.

چنگيز خان، گود تيمور او نورو فاتحانو ډير مرثيان درلودل. چنگيز خان (۵۰۰) تتي مينځيانې درلودې.

(افغانستان در مسير تاريخ ۱۸۵ مخ)

پرتگال د لومړي ځل د پاره د اروپا او امريکا د پاره د مريتوب بزنس پيل کړ. Youtube 2021 مريتوب خريد و فروش د تبعيض په ضد نه، بلکه د بزنس په هدف ؤ.

تاجرانو به نوي په لاس راغلي مرييا چاق او تر ترينگ لاندي ونيول، اروپایی او امريکایی اداب معاشرت به يی ور زده کړ او سر او صورت به يی سم شو، هغه په بنه قيمت تلل.

د مقدوني په سيمه کې د (المپيا) کلی چی غرنی منطقه وه چی دا اوس نړيواله لوبه يی په نامه ده مرثيان لکه حيوانات په جگړه اچول، تر هغه به جگړي دوام درلوده، چی بايد يو ووژل شی په ځينو هيوادونو کې د حيواناتو په جنگ اچول

د شلمې پيرې افغان رژيمونه او واکمنان

منع شويدي خو افغانستان کي لا تر اوسه د حيواناتو په جنگ اچول دود دي او خوند پراخلي.

مرييتوب د اسلام د عدالت او مساوات سره سر نه خوري.

په ځينو مواردو کي دينی احکام هم راغلي چی د خطا په مقابل کي د کفاري به توگه بايد يو مرئي آزاد کړي چی تشويقی جنبه درلوده. دا منل شوي په چی آريائيان نجيب او اصل نژاد دی، چا په مرييتوب نه نيوي، کوم اريائيان چی (۱۱-۱۰) پيري تر ميلاد وړاندی د پامير د درو نه هند ته کوچيدلي و هم هند کی اجازه نه وه چی دا قوم په مرييتوب وينسی. Google

د بشري احساس پر بنا د ځينو بشردوسته انسانانو لخوا پدي لارکي مبارزه شويده او قرباني يي ورکړيدي.

په ځينو هيوادونو کی دا شومه پديده وو، د دي بشري ناورين په مقابل کي تر ټولو د امريکا (۱۶) ولسمشر ابراهيم لنکن ودرید او په کال (۱۸۶۲) کي د مرييتوب موضوع ته جدي پام شو، تر څو پخپله د دي مبارزي په لارکي په کال (۱۸۶۵) محتصوبو تبعيض پلويانو لخوا ووژل شو. او مسيحي کشش مارتين لوتر کينگ هم ۴,۴,۱۹۶۸ کي د دي مبارزي د لاري قرباني دي.

اوس د ملگرو ملتو هم دي موضوع ته جدي پام دي.

شلمی پيري سر کي د سهیلی افريقا مبارز نلسن مانديلا د مبارزي په لار کی ولسمشر شو، او په رسمی ډول په هغه هيواد کی مرييتوب او تبعيض ختم اعلان کړ. دی د نوبل د جايزي وړ وبلل شو او په کال (۲۰۱۳) کي وفات شو.

په افغانستان کي هم د شلمی پيری دوهمه لیسزه، په (۱۹۱۹) کي د خپلواکي د استرداد سره سم د غازی امان الله خان دا دود لغوه کړ پدي مانا چی آزادي د ټولو د پاره ده.

امپرياليزم Imperialism

امپرياليزم يا استعمار د مريتوب بل شکل دي. چي پدي کي فرد نه بلکه ټول ولس پر مقتدراتو پردي هيواد تصميم نيسي. سياسي، اقتصادي مقتدرات يي په ځان پوري وتري.

هدف د خپل هيواد و پولو نه د باندي د واک غځيدلو په لټه کي وي. د پردو پر خاوره قبضه ولگوي. لومړي اروپايانو کي د کال (۱۸۸۰) وړاندي د اقتصادي اهدافو د پاره دا مفکوره پيدا شوه.

چي په پردي خاوره واک ولري. د هغو د کارنه په ارزانه قيمت گټه پورته کړي او د خپلو موادو د پاره مارکيت پيدا کړي.

او د مستعمره شوي هيواد خام مواد په ارزانه په لاس راوړي. اروپايان واره او لوي هيوادونه دا حرص درلود. آسيا او افريقائي هيوادونه يي تر خپل منځ وويشل. استعمارگر ځان لوړ او نور بي ارزشه او تيب بلل، کله چي انگريز پر هند تسلط و په عين جرم کي د هندو او انگريز تر منځ به سزا کي توپير وو.

استعمار کوم آبادي چي کوله د خپل فعاليت و سهولت د پاره و. اروپايي استعمار گر د مستعمری د دين او مذهب، کلتور او ژبي سره گزاره کول (google 15.8.2021).

مگر روسيه لخوا سوسياليزم و ترويج په نامه واک و غځيد. د مستعمره شوي هيواد، تاريخ، فرهنگ او دين د بدلون او محوه کولو په لټه کي و چي دا کاري تاجکستان، ازبکستان، ترکمنستان او نور هيوادونه اوکراين، ليتوانيا سر وکړ. دا هڅه وکړه، چي د هيواد ملي او تاريخي ارزښتونه په شوروي پوري پيوند ورکړي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

مستعمره په رضانه ؤ، او نه داوطلبانه واکمن قام يا واکمن هيواد په زور او فريب توپيو د بل هيواد واک په لاس کي نيول، چل، نيرنگ، دسيسونو کار اخيستل.

کوم هيواد چي د ځان دفاع توان به يي نه ؤ. استعماري هيواد به د مستعمری شوي سياست، اقتصاد او دفاع په لاس کي ونيوي.

خپل قانون به يي پکي جاري کړ. او اداره به ئي په لاس کي ونيول. په (۱۹) او شلمې) پېړي کي اروپايانو استعمار خپل حق باله.

که څه هم امپرياليزم د ۱۲ پېړي (۱۱۵۲) کاله پخوا پيل شوي ؤ. Google 14.8.2021 استعمار گر په لومړي کي د اقتصادي گټو سره علاقه نيول. د پرازيت غوندي، د پردونه تغذيه کول.

هغه هيوادنه چي دريايي زور درلود لکه انگرېز، فرانسه، هسپانيه، پرتگال او روسيه پدي فکرکي تر نورو وړاندي ؤ.

ورسته واره هيوادونه لکه هالنډ، بلجيم، ډنمارک هم حرص راپورته شو، خو تر ټولو انگرېز مستعمرې ډيري وي، نو برطانيه ته پدي خطر (برطانيه کبير) وايي چي د نړي پنځمه برخه نفوس حکمران وه. ځيني لادا هم وايي چي پر قلمرو يي لمر نه لويږي، امريکا او استراليا لويه وچه پلاس کي وه، کاناډا، استراليا، نيوزيلنډ تراوسه د انگرېز ملکه خپل د دولت مشر په توگه پيژني او احترام کوي.

فرانسه او انگرېز لومړيو کي په طلا، سپين زر، قيمتي احجارو او د هند خوراکي مسالو پسي را ووتل، وروسته حرص او خودخواهي، اړتياو او شهرت طلبې انگيزه راوپارېده (ايتالوي ملاح) Amrikyespucci کال (۱۵۰۷) ايتالوي ملاح، ترده وړاندي Kolumbus امريکا ته تللي وو Kristohp kolumbus په (۱۴۹۲) کي امريکا ته لار او کشف يي کړه.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

کله چې اروپايان استعمارگران د امريکي په خاوره پښه کيښودله، د سره پوستان بومي اوسيدنکو په وژلوئي پيل وکړ.

ملاح د هند په نيت په اشتباه امريکا ته ورسيد، پدې ډول امريکا کشف شول او د ده په نامه ياد شول که څه هم ترده وړاندې په کال (۱۴۹۲) کريستوف کلمبوس امريکا کشف کړي وه.

استعمارگر هيواد لومړی ملکي اداره جوړه چې پښه د ټينگيدو په صورت کي پوځی واک جوړ او منگولي ښخي کړي. ورو ورو هيوادونه په قبضه کي ونيول لکه کوچني انگلند د لوی هندوستان، استراليا، کانادا حکمران شو.

کله چې انگريز د هند اداره په لاس کي ونيول. لومړي شخصي شرکت د شرق الهند په نامه جوړ کړ. او د تجارت پ نامه په کال (۱۶۱۴) هندته راننوتل، وروسته يي (۲۱۳) کاله پر هند حکمران وه (د غلام محمد غبار کتاب ۴۱۶مخ) انگريز د هند دلاري د افغان په گاونډ کي راغلل. دلته يی هم لاس ور اوږده کړل. لکه چي وايی:

چرته لندن چرته چترال دي
بي ننگی زور شوه پر نگیان چترال ته ځينه

دوهم فصل

غازيان او انگرېز

د هند د لاري د انگرېزانو نژيديوالی زموږ د هيواد په تاريخ کي بيل فصل جوړوي کله چي انگرېز چي د هند مقتدرات په لاس کي کړل. هند (هند برطانوی) شو. دوه نيم سوه کاله پاته شول، واپسرا په نامه لور مقام د هند اداره په لاس کي ؤ او په کابينه کي د هند په نامه وزير درلود. انگرېز پدي ډول د افغان خواته سترگي کړي خو روغه ورځ يی ونه ليدل، عادت لري تر دروازي ني وباسي، تر کړکي بيا راننوتی.

په کال (۱۸۷۹) کي د هند د اداري سياسي امر دلويس کيو ناري د انگرېز با صلاحيته امر د امير محمد يعقوب خان د گندمک ترون و لاس ليک ته اړ ايستي کيو ناري وروسته نو د انگرېز لوي استازي په کابل کي وټاکل شو. ترون پر غازيانو بد ولگيد. پر بالاحصار ورپورته شول، کيوناري د (۱۲۳) تنو نورو انگرېزانو سره تر نيغ وايستل شول، او وتلو ته اړ کړل. په همدې اړه د افغانستان د مسير تاريخ ۴۴۸ مخ کي لا دا هم راغلي، هغه مخکی چي پدي ترون کي انگرېز ته ورکړي شوي امانت ډول دي او بيرته به مسترديري. (افغانستان در مسير تاريخ ۶۱۲ مخ)

د افغان او انگرېز لومړي جگړه

په کال (۱۸۳۹) شاه شجاع د ميکناتن په مشري د انگرېزي سربازانو په سرکي د کندهار د لاري کابل ته راغلي او پر تخت کښيناست او پاچا شو په حقيقت کې پاچا ميکناتن ؤ.

امر و نهی ئی په لاس وي، په آبادی او تعميراتو ئي پيل وکړي ژر وتلو فکر کی نه ؤ، د آس زغلوني او د کرکټ ميدانونه، د ساز او رقص د پاره ځايونه جوړ کړل. افغانستان در مسير تاريخ ۵۳۳ مخ)

انگريزانو په مجموع کي ملی شخصيتونه د پاچا نه په يوه او بله توطيه لري کول وروسته وپوهيده چی اصلي واکمنان انگريزان دي نه شاه شجاع.

يوى خوا بلى خوا ځينى خوځښتونه راپورته شول. دا مطلب ټوله د استاد غبار په کتاب کي راغلي.

کله چي به شجاع و انگريز ته وويل چی امن برقرار دي تاسی ته نور اړه نشته، تاسي ووزي، هغو به وويل چی امير دوست محمد خان په کمين کی دي. خطر ندي رفع شوي همدا کتاب.

غبار صاحب، ۵۴۲ مخ تر ۵۶۵ د ميکناتن حکومت او ملي انقلاب او د انقلاب د رهبرانو نومونه لکه امين الله خان لوگري، سيدال الکوزائي، آغاحسين قزل باش، غازي محمد جان خان وردگ، محمد خان بيات، سکندر خان با ميزائي، سردار محمد اکبر خان، عبدالله خان اخکزی، مير واعظ او ډير يو لوی لست راوړيدي. ميکناتن چی ملی قيام وليد خفه شو چی ميلیونو سره د خبرو د لاري سوله وکړي . انگريزانو يا ميکناتن د خپل خصلت او کرکتر په بنا په توطيو لاس پوري کړ چی د ملي رهبرانو په منځ کي بي باوري راوړي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

قرار پر دی شوه، چی د دفتر او بالاحصار د باندي په کال (۱۸۴۱) د دسمبر ۲۳ د بی بی مهرو د غونډي لاندی د ده او وزیر محمد اکبر خان تر منځ غونډه وشی. او په تشه مخکه کي خپل ځادر و غواړاوه، او پر کښیناستل.

سردار د انگریز منافقت او لیکل شوي اسناد و مخ ته کیښودل، خبري تا اوبالا شوي ځوان ۲۴ کلن غازي اکبرخان و میکناتن ته لاس ور واچاوه چی د ځان سره اسیر وساتي هغه وروسره تفنگچی ته لاس کړ، سردار چاره پر راویستل، میکناتن او ورسره ملگري ئي هلته غار غار کړل. د غبار صاحب په کتاب سم تفصیل دي. (افغانستان در مسیر تاریخ ۵۵۹ مخ)

داستان اوږد دي، انگریزان و وتلوته تیار شول چی د کابل نه ئي حرکت وکړ. پرلاری هم ډیر تلفات ولید. یوازي تپی شوي ډاکتر برایدن نیم جاني تر تورخم ورواوبنت.

پر انگریز ډیره بده ورځ راغلل د جراحي ډاکتر (د ف) د ننگرهار د (دور بابا) سیمه کي خودکشی وکړه (همدا کتاب ۵۶۱ مخ) د کابل نه تر پیښور پر لاري به ان بنځو د بام نه به تیرو ویشتل او سري اوبه به ئي پر پاشل.

دا ټوله د قیامت ورځ چی د انگریزانو پر سر راغلي او افغانان برلاسی و او د انگریزانو بنځی برمه په لاس کي وو. مودبانه او په افغاني ناموس داري د بنځو سره چلند کړي او ناموس داري بیا ثابته کړه. (افغانستان در مسیر تاریخ ۵۶۲ مخ)

تردي وړاندی میجر تروپ جنرال د بالاحصار نه و تښتیدل په شیرپور کلاه کي ځاي و نیوي میجر تروپ چي د کیوناري په ځاي مشر شو، د غازي اکبر خان نه هیله وکړه چی د وتلو اجازه ورکړي. ما تر اوسه د افغاني تاریخ پوهانو پدي هکله لیکي او کتابونه لوستي دي، داهم تر ټولو درته په زړه پوری ده، چی د افغان او انگریز د جگړو تفصیل د یو پردي تاریخ پوه نه واورم. لکه علی قلی میرزا چه ایران کي د وخت د کلتور او فرهنگ وزیر د خپل کتاب ۱۲۸ - ۱۲۷

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

مخ (تاريخ وقايع و سوانح افغانستان) كې راوړيدې: چې انگرېزانو د زميندارو (هلمند) د مقاومت څو تنه بنديان غزني ته ليرل غوښتل چې په لار كې غلجائي مشرانو تر بريد لاندې راغلل (انگريزان دريايي مشر) خان سره راوست، هرات دروازه (كندهار) كې ووتې. په مقابل كې انگرېزانو د ارغنداب تر رود پريوتل.

د (زري مزرعي) پر كلې بيا جگړه شوه، چې مخ كې دا جگړه د ارغنداب د خالېشك كلې كې دوام درلود. افغانان شاتگ ته اړ شول، انگرېزانو په خواجه ملك كلې كې د حبيب اخوندزاده الكوزي پر كور په بريد كې د غفار خان كور او كلې لوټ كړ. على قلى ميرزا په ۱۲۰ مخ كې دا هم زياتوي، كله چې انگرېز د بالاحصار نه وتلو ته اړ شول، كوم څه چې افغاني پوهانو راوړيدى، ده لا هم دا راوړيدې.

دايې لومړى وار دې چې لولم ئې چې ماتى خوړولو انگرېزانو د پېښور لار ورکه شوي، به غروكي وارخطا يو خوا او بلې ته اواره گرځيدل. او در لوري به ئې وابنه خوړل. يا كوم كسان چې به د دوي نه مړه شول نور به ئې غوښي خوړل چې ژوندي پاته شي، ډير ئې د حركت نه لويدي وو.

بالاخره ميچر (توروپ) د وزير محمد اكبر خان نه هيله كوي: را ازين زياد پرده شوكت ما در پيش روى خارجي دريده نشود اجازه بدهيد كه خارج شويم تاريخ و سوانح افغانستان على قلى ميرزا (۱۲۴ مخ) على قلى هم دا قوم پيژندلى دي، په (۱۳۰ مخ) كې راوړيدې: (انگليس حيله و نفاق اندازي خاصيت داشت)

كوم تفصيل چې استاد غبار او نورو پوهانو د تاريخ په ډول ساتلى، د دې كتاب د حوصلې نه تيريدې، افغانان قهرماني وكړل، ياد يې پر مور دې چې ابدي ئې وساتو.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

غازيانو به ويل:

محمد جان مرد میدان است، ایوب خان شیر غران است

میر بچه خان رس رسان است آزادي فخر افغان است
رابرت کل کلان است بیا برادر انگور بخور

نوت: راپت، مطلب د انگریز استازي رابرتس نه دي، چی سړيي تاس وؤ.
(افغانستان در مسیر تاریخ ۶۲۴ مخ)

دوهمه جگړه

په کال (۱۸۸۰) کې د انگریزانو په میوند کې د غازیانو سره مخ شول د غزا د میدان مشر غازي محمد ایوب خان ؤ.

جگړې څو ورځو دوام وکړ، دواړو خوا درانده تلفات درلوده نژدې ؤ چې غازیان شاته سي بنځو میدان ته راوانگل د وړونو و ځنگ ته ودرېدي د میوند اتلي ملالي ږغ پورته کړه:

که په میوند کې شهید نه شوي
زما لالیه بي ننګی ته دي ساتم

بلي پر ږغ کړه:

خال به د یار په وینو کېږدم
چې شنکی باغ کې گل گلاب وشرموینه
د غازیانو وینه په جوش شوي، سرونه ئې وهل سرونه ئې ورکول انگریز تارو مار شول. څه پاتې ژوندي د تیننتی لار ونيول، د مرو قبرونه اوس هم د شهیدانو ځنگ ته میوند کې بنځ دي. ۲۵ تنه انگریزان کوم چې ژوندي پاته وو د افغان په جامو په بی راهي د تیننتی لار ونيول (افغانستان در مسیر تاریخ ۶۳۸ مخ)

د کورنی د بی اتفاقی نه سردار محمد ایوب خان د امیر عبدالرحمن خان د تازه نفسه قواو مقابل کې د ارغنداب په کوتل کې ماتې وخوړه پر هرات ایران ته واوښت چې د وخت پاچا د میلستیا په پلمه میلمه، او خپل کورکي ونيوي انگریزانو ته وسپاري . چې د ژوند تر اخره په هند کې نظر بند وو.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د ميوند نوم ژوندي دي، په کابل کې د وخت بناروال غلام محمد فرهاد د يوه ستره جاده پدې نامه جوړه کړه او يو ملي شخصيت او د وخت لومړي وزير هم خان ميوندوال وباله.

نور هم يو پلو او بل پلو دا نوم ژوندي دي او د ملالي نوم هم ژوندي ساتل شويدي.

ډيورند

هنري مارټيمر ډيورند د هند د وایسرا د دفتر سياسي سکرتر هغه څوک دي چې په کال (۱۸۹۳) د ډول ډول فتنو او توطيو تر فشارو لاندې امير عبدالرحمن خان د ډيورند پروتوکول لاس ليک ته اړ ایستی چې د افغانستان د خاورې يوه لويه ټوټه ترې بېله کړي.

دا د امير محمد يعقوب خان او کيوناړي د گندمک د تړون په تعقيب او تاييد رامنځ ته شو. چې کيوناړي د کابل په بالاحصار کې د غازيانو لخوا د سردار محمد اکبر خان په مشرې د خپل شوم نيت په سزا ورسيد.

البته امير محمد يعقوب خان هم تر فشار لاندې او به داسې که چې پخپله هم رواني ناروغی اخته ؤ، او تازه خپل پلار امير شير علی خان د اوه کاله بند نه راويستی ؤ په ۱۸۷۹ د گندمک ته تن ورکړ. (افغانستان در مسير تاريخ ۶۱۰ مخ)

او په تړون کې دا هم ؤ، چې خيبر تر بولانه انگریز ته پریردي، دا هم پکې راغلي ؤ چې دا به موقتي وي.

انگریز دا ځلي د امير عبدالرحمن خان به واکمني د گندمک د تړون په تاييد او تعقيب په کال ۱۸۹۳ د ډيورند تړون تر لاسه کړ. دا تړون تر ډول ډول فشارو لاندې د امير او د هندي مارټيمو ډيورند چې د هند د وایسرا د دفتر سياسي سکرتر ؤ لاسليک شو.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

غازي محمد ايوب خان د ميوند د ډگر زمري کومندان چي په هندکي د انگريزانو تر نظارت لاندې ؤ، د امير د تهديد د پاره ساتلي ؤ. ملايان به ئي د ده په ضد لمسول او سرخوړي به يي ورته جوړاوه.

د دي د پاره چي کمزوري شى د ده په قطعاتو ساري ناروغي کلورا او وبا ورگډه کړه، چي نيم کنډک تباه شو. (د غبار تاريخ ۸۲ مخ) د دي ترون نه د افغان خاوري نه يوازي لويه توتبه بيله کړه، بلکه قوم ئي هم وويشى.

د لومړيو نه انگريزانو آرام و نه ليد مقاومت موجود ؤ. د تسلط په نيت د فشان د پاره تشکيل روپکار کړ. په يو عادي جرم به يي هم پښتون ۱۴ کاله زندان کي واچاوه.

نظيف الله نهضت پخپل يادابنتوکي دا هم راوړي چي بسونځي تري او د پښتنو د نوري متمدن نري سره اړيکو ته اجازه نه ورکول. انگريزانو په کال ۱۸۵۳ پر وزيرستان په کال ۱۸۵۳ پر اپريدو، په کال ۱۸۵۵ پر اکاخيلو، ۱۸۵۹ پر کرم، حملي وکړي. په ۱۸۶۴ کال ملاکنډ او مومندو او اورکزو جگړي وکړي (اډي فقير) د پښتنو مشري ۱۹۳۷ کي د ده مرکز باندي ۵ ځلي بريد وکړ. د پاکستان د جوړيدو سره سم خان عبدالغفار خان ونيول شو په ۱۹۴۸ کي د تيراباغ کي د پښتونستان خپلواکي اعلان شوه ورسره سم افغان لومړى وزير سردار شاه محمود خان د ملاتړ اعلان وکړ او په ۱۹۵۰ کي د ډيورند د کرښي د لغوي کيدو اعلان هم وشو، او اډي فقير ولسمشر شو.

د ډيورند حقوقی ارزښت

استاد غلام محمد غبار دا د (ملانصرالدين معاهده بولي).
شرمونکی لا هم دا ده، کله چې انگریز د هند د قاري نه په ۱۹۴۷ ووت او دا
هيواد په دوه برخو ووېشل شو، خپل ميراث خور جديدالتاسيس هيواد پاکستان ته
و سپاري.

په حال کي که چي د امير ترون د انگریزانو سره دي نه د پاکستان پنجابي سره.
امير عبدالرحمن که څه هم پاچا ؤ، خو بيا هم يو فرد ؤ ستر ملت اراده بله ؤ.
معمول هم دا دي که ترون چی حکومتونه کوي، هغه وخت د اعتبار وړ دي چي
ملت د خپل وکیلانو پواسطه تائيد کړي، چي دا ترون د ملت تائيد نلري، پخپله
امير هم تري خوښ نه ؤ.

يو حکومت لازم بولي پر يوه موضوع پریکړه وکړي بل حکومت يا بل نظام
حق لري چي هغه رد کړي. لکه بارک اوباما د امریکا ۴۴ ام ولسمشر د ایران
سره د اتومي وسلې په هکله يو ترون وکړ. ۴۵ ام ولسمشر دونالد ترمپ لغوه
کړ.

لکه لومړي وزير سردار شاه محمود خان هم د جون پر ۱۲ ام کال ۱۹۴۹ د
۱۸۹۳ ترون لغوه اعلان وکړ له همدی کبله تر ډیره وخت پوري د افغانستان
لخوا پاکستان دولت په رسمیت ونه پیژندل شو.
په کال ۱۳۳۵ کي سردار محمد داود خان لومړي وزير پښتونستان به رسمیت
وپیژندي.

په کال ۱۹۴۹ کي د هيواد لويه جرگی د پښتونستان د خپلواکی د نهضت بنسټ
کيښود. او د نهضت مبارزه تراوسه جاري ده.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

بلوڅو او پښتنو دي لارکي ډير زجرونه او زندانونه و گالل. (افغانستان در مسير تاريخ ۶۹۷ مخ)

حقوق پوهانو او تاريخ پوهانو په گډه دا تړون مردود بللی. چی حقوقی او تاریخي ارزښت نلري او د کرښي دواړي خواوي ناراضه دي. استاد شهريار سنگريار د تانند ويب پاڼی د جون شلمه او کال ۲۰۲۱ داسي استدلال کوي.

(تړونونه د وخت په تيريدو خپل حقوقي ارزښت د لاسه ورکوي. اتحاد جماهر شوروي مثال راوړي، تغير و موند سرحدونو کي بدلون راغي. (۱۶) هيوادونه خپلواک شول، دوه ويتنامه، آلمان، يمن سره يو شول. وخت به راشي چی کوريا هم يوه شي.

ژوندي مثال ختيځ او لويديځ پاکستان کی يو بل تړون راغي سره بيل شول.

سنگريار د ملگرو ملتونه د ۱۹۶۹ پريکړه تکيه کوي. هر هغه تړون چی د زور او کمزوري ترمنځ په تهديد را منځ ته شوي وي باطل اعلان کړي. چی خپله امير عبدالرحمن خان هغه وخت کی ناروغه ؤ. انگریزانو هم روغ ورځ ونه ليدل، افغان تسليم نه شو.

دا لانجي د حل د پاره سمه نړيوال پيژندل شوی پرنسيپ، لکه د يو سراسری پوښتنی (ريفرنډم) لار ده.

همدا ډول د آلمان په سهيل کي د شتراس بورگ د آلمان او فرانسې ترمنځ لانجه هم د ريفرنډم دلاری حل شول. چک او سلواک په ۱۹۹۳ کي به سوله د يو ريفرنډم له لاري چی يو هيواد ؤ خو سره بيل شول.

مگر پنجاب هيڅ د پښتنو او بلوڅو غوښتنې او ريفرنډم ته حاضر نشول. چي دا ورځ به ترکومه وچليږي. هغه عمل غواړي کوم چي بنگلديش (ختيځ پاکستان) وکړ. څرگنده شوه چی د خان عبدالغفار (عدم تشدد) کار ورنکړ. کوم کړاونه چی غفار خان او صمد خان اڅکزی او اکبر بکتی وگالل، اوس به یی دا مشران منظور پښتین او داور گالي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

خو پاکستان د پښتنو او بلوڅو د (خود اراديت) حق تر نن ورنکړ. د زور او فشار لاندې هغه طبعي سرحداتو چې تر اټکه پورې ؤ، تغير ورکړ او پښتانه ئې وويشل .

داکتر يار محمد تره کي د ډيورند کرښې په پخوانيوکي بشپړ کتنه کړي او خپل آرزو نه ئې د جنوري پر پنځمه کال ۲۰۲۲ خبره کړي، چې د ډيرو پوهاندو لکه استاد محمد اعظم سيستاني د تائيد او د تقدير سبب شویده. پري ليکنه کي د ۱۹۲۱ کال د دواړو خوا په تړون کي هم دا راغلي، چې پخواني تړونونه منحل بلل شويدي او څلورم بندئې دا لا هم راغلي چې طرفين يو طرفه هم د تړون نه وتلاى شي. خو محمد على جناح د حق پر ضد پښه ټينگه کړه. جناح د مسلم ليگ گوند مشر پداسي حال کي چي د ده پر اسلام شک وؤ.

انگريز هم ارامه ورځ و نه ليدل، ځاى دي چي د افرید عجب خان ميرانه مثال راوړم.

عجب خان افریدی

انگریز د افغانستان نه چندان خوند وانه اخیست. تاریخ ډیرې ترېخي ثبت گریډي، ملی قهرمانان ورته مخ ته دریدلي دي، چی دهغی جملې نه یو ئی هم د عجب خان افریدی میرانه داستان.

پېښورکي انگریز د ملیشو د جذب د پاره اعلان وکړ. ځوانان راجلبول، چی د خپل هیواد په مقابل کی تنظیم کړي. چی د هغې جملې نه یو هم عجب خان افرید و، عجب خان د انگریز نوکري یی ننگ باله، ځان ئی گوبښه کړ. په مقابل کي انگریزانو د ده پلار او تره بندیان کړل.

په عجب خان دا عمل سخت تمام شو. په کال ۱۹۲۳ عجب خان د څو همزولانو سره د شپې لخوا د انگریز میجر الیس (Elis) کور ته ورواویست ښځه یی مړه او لور ئی مولي (Molly) نومي ئی د ځان سره پورته و غره ته وخوت. سبا اوازه او انگازه شوي، د عجب خان پرسر د جایزو جار ووهل شو. نتیجه کي جوړه وشوه د عجب خان پلار او تره د زندانه خوشی شول عجب خان هم مولي اینجلی ئی سالمه په پوره افغانی ناموس داري ور وسپارل. عجب خان راواویست د سردار احمد شاه خان لومړي وزیر په وخت کي د بلخ په شولگري کي ځاي ورگړه شو، د عجب خان په نامه یو خور فلم هم جوړ شوي خیال محمد یی سنډري او بدر منیر پکی کار کړيدي. د ډه د میرانی د یاد په خاطر په کال ۲۰۱۸ کي د پېښور آدم خیلو په دره کي د عجب خان مجسمه جوړه شول. د غنی خان دا شعر گلزار علم کمپوز کړي، وایی :

اي زما وطنه، اي زما وطنه

د لعلونو خزاني زما

ستا هره دره کي دي د توري نښاني زما

د انگریز او افغان دریمه جگړه

انگریزانو د خپلواکۍ موضوع نن او سبا کوله، لومړي نړیواله جگړه هم تیره شوه، چی افغان پکی بیطرفه پاته شو خو د مشروطه خواهانو د نهضت له خوا امیر حبیب الله تر فشار لاندې ؤ . نهضت کي محمود طرزي رول پکی ستر ؤ او ولعهد امان الله خان هم د دي نهضت غړیتوب درلود. چه په کال ۱۹۱۹ د لغمان په کله گوشۍ دره کي امیر حبیب الله شهید شو، امان الله خان واک ته ورسید.

د لومړي ورځي نه د خپلواکي اعلان وکړ هغه مثل دي چی حق اخیستل کيږي او ورکول کيږي نه انگریز تن نه ورکاوه د درو خوا د بلدک د جبهی مشر سردار عبدالقدوس خان اعتمادالدوله لومړي وزیر، و تورخم ته نایب سالار صالح محمد الکوزي او جنوبی جبهي ته د دفاع وزیر سردار محمد نادر خان دنده واخیستل. د غزا د اعلان سره سم، د غزا ډول په ډزیډو شو. ځوانان جوپه جوپه د غزا په کتارکي ودریدل.

پر وطن جنگ دي. د پکتیاوال، مسعود، منگل، ځدران او ځاځي او نورو وسلي اوږي ته کړي. د افغان او انگریز دریمه جگړه ونښتل. د سرحد هغه خوا قبایل هم ننګه وگره، د خپلو ورونو څنګ ته را ودانګل.

د نادر خان په جبهه کي پرمخ تګ څرګند وو.

سردار محمد نادر خان تر ډیورنډ کرښی ورواوبښت. تل او وانه ئي ونيول . البته د جنگ خوږي خبري ساعت ئي تریخ دي، اصلي صحنه بله وی د غفور روان فرهادي په مرسته د محمود طرزي لمسی د دي صحنې اسناد راټول کړي او د

د شلمې پيړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

يو کتاب په ډول چاپ کړيدې. د وزيرستان اوسيدنکي هم راوپاريدل . د ميوند يادونو تازه شول.

ورځ تر بلې پر مختگ، دي وخت په هند کي هم د خپلواکي تحريک په حرکت محسوس ؤ. انگريز د لوي خطر احساس وکړ چی ټوله هندي د لاسه ونوزي. ژر تصميم وينوي د افغان غوښتنې ته سر تيبت کړ.

په کال ۱۹۱۹ د شلمې پيړي په سرکي د افغانستان بشپړ خپلواکي ئي په رسميت وپيژندل شوه. د افغان خپلواکي خپله شوه.

انگليس دريم جگړه کي هم ماتې وخوړل، اتحاد جماهري شوروي لومړي هيواد ؤ چی د افغان خپلواکي به رسميت وپيژني . ځوان پاچا د ډيرو هيوادونو لخوا تقدير شو. خپل کور، خپل مو اور او خپل مو واک شو.

ولس، خپل بيرغ، خپل ملی سرود، خپل اساسي قانون خاوند شو. هندن بورگ د آلمان امپراطور د رسمي پيژندلو په ترڅ کي د سفارت د پاره په برلين کي يوه ټوته محکه ورکړه د ايران پاچا هم دا کار وکړ، ايتاليا پاچا هم ځوان پاچا تقدير کړ.

شاه محمود پتنگ واني:

ایې د سرو وینو جل و هلي خاوري

وايه ! تنده دي ماتيري که نه

بيغلي، ځوانان به ازمويلي وي تا

پت او وقار نه دي جاريري که نه

غزاته به ځوانان او پيغلو وردانگلي، علامه عبدالحی حبيبي د طلوع افغان ۱۳ کال په لومړي گڼه کي دا مطلب راوړيدي چی ۱۰۳ کاله وړاندي تورپيکي اڅکزي هم لکه د ميوند اتله په سپين بلدک کي د واده په شپه کله چی انگريز پر کندهار يرغل وکړ.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

غزا کي د خپل خاوند (ريدي خان) څنگ کي دريري او بي اختياره ناره پر وکره:

پر سپين ميدان به درسره يم
زه پښتنه له توري ډار نلرم مينه
د غزا په ميدان کي دواړه شهيدانيري او هلته د غزا په مشهوره هديره کي څنگ
پر څنگ بشخ دي.

دریم فصل نوي ايډيولوژي مارکسيزم

Karl Marx کارل مارکس د دي ايډيولوژۍ بنسټ گر چې مارکسيزم هم بولي، د سوسياليزم پرمخ تللی مرحله ده. کارل مارکس آلمانی يهود حقوق پوه خيريال او فليسوف په نولسمه پېړۍ د کليسا مذهبي تحصيل یافته د دولت او کليسا په مخالفت پيل وکړ د ټولني خواره طبقه ئي د حکومت مستحق بلل چې اجتماعی عدالت تامین بايد شي .
لينين دا نظر په عمل کي پلي کړي.

مارکس نظر درلود، چې د کارپگرانو اجوره د دوي د کار به برابر لږ ده . چې ټولنه بايد يو انقلاب رامنځته کړی ده غوښته چې نړي کي بدلون بايد راشی.
دا فکر د ده ملگري فريدریش انگل هم درلود. انگل يو شتمن آلمانی ؤ د کارل مارکس مالی حمايه ئي کول هم پدي فلسفه ولاړ ؤ، چې توليدات او پيداوار د ټولو شتمني ده، مارکس په آلمان او انگلستان چې صنعتی هيوادونه دي د دي کاریگری انقلاب پيش بيني وکړه. مگر دا انقلاب به ۱۹۱۷ کی د روسیې بلشویکان وکړ، چې لنين هم پکی برخه واخيستل او اکتوبر په انقلاب ونومول، طبقاتی مبارزه پيل کړه، د استعمار فرد از فرد ختم کړي.
او د مځکی په سر جنت جوړ کړي.

لنين بريالي شو نیکولای رومانوف د ميرمني او درو لونو او يو ماشوم زوي سره ټوله ووژل.

همدا رویه د سردار محمد داود خان د کورني سره د غواڼي پر اتم هم وشوه.
ولاديمير ايلیچ لنين چی اصلي نوم کي (اویانوف) ؤ، خلقي ملگرو به لنين کبير باله. لنين د مارکسيزم سره لنينيزم ورگډ کړ. تر انقلاب وړاندي لنين د تزار د داره آلمان ته وتښتيد. چې د انقلاب په فکر کی نه وو. د تزار سره د خپل

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

شخصی مخالفت په انگیزه د بلوشیکانو ملګري وکړه، آلمان د تزار سره سیاسي مخالفت او استعماري رقابت له مخې، لنډن په زوره ورتيله او ریل کې کښیناوه او پیسې ئې په جیب کې ور واچولې. کوم ځای می لوستی دي چی د آلمانیانو جاسوسی هم ؤ.

انقلاب په اکتوبر کې بریالی شو. او د پرولیتاریا دیکتاتورې ئې اعلان کړ. په وژني او شکنجه، تبعید او شاقه کارو ئې پیل وکړ. د ده تر مرګ ۱۹۲۴ نه وروسته یوسف ستالین هم دي کار ته دوام ورکړ، د تاجکستان، ترکمنستان، ازبکستان، سمرقند، بخارا او نور د روسي لويديځ ... اوکراین، لیتوانیا او نوري مځکې و نیول د اکتوبر د انقلاب سره سم یو لوي شمیر د سمرقند او بخارا ازبک او ترکمن تبار افغانستان ته واوښتل د بخارا پاچا محمد علم خان ته په افغانستان کی ځای ورکړه او مځکی. ازبیک او ترکمن تبار د افغانانو سره خپنسی وکړه. او د ځان سره د قالینو صنعت راوړ. او ځیني نور کلتوری دودونه دوی تر یو وخت پوري مقاومت وکړ، ابراهیم (لکی) ووژل شو. ترکمن تبار په افغاني ټولنه کې حل شول.

روس هم لکه انگریز د افغان پلوته راڅرمه شو، روسي نوم په اتحاد جماهير شوروي بدل شو. خو بیا د واک په سر کی بیا هم روسی قرار درلود، مارکسیزم او لنینیزم جهان بیني ایډیولوژی شوه.

تر چین، کوریا او کویبا پوري ورسید، ختیځ اروپا ئې هم د وارسا د پکت په نامه د ځان کړه. دلنډن شعاع ؤ.

((چی شوروي یوه لویه ونه دا نور کمونستي هیوادونه ئې څانگی دي که د وني تنه وچه شی، څانگیبه خود په خود وچیری.)) همدا ډول هم وشول. google دا ایډیولوژی افغانستان ته هم سرایت وکړ، لنډن د مارکس نه زده کړي، دین افین وباله. افغاني خلقي هم په همدې باور دي. د شوروي د تجزيې او انحلال سره کمونیزم ختم شو هر هیواد لار و نیول.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

مارکس د حکومت او دولت د مخالفت له مخې بلجيم ته لار، هلته ئې هم گزاره سخته شوه، فرانسه ته لار. د فرانسې نه لندن ته، په کال ۱۸۸۲ کې مړ او هلته بنځ شو. مارکس د دوهم واده نه اوه ماشومان درلوده، چې يو ئې هم مارکسيست نه شو.

مارکسيزم د وبا په شان ؤ، چې د دې ايډيولوژي د مخالفت له کبله په نړي کې ميلونونه، ميلونونه انسانان قرباني شول.

دا وژني حق او قانوني بللي شوي وي پدې ايډيولوژي کې اساسي کرښې په پروليتاريا ديکتاتوري منل شوي ؤ. روسيه د اتحاد جماهير شوروي وخت په ابر ځواک بدل د ميلونو کسان د مرگ په بيه تمام شوه يوازي په حبس کې ۸ لکه اعدام او يوولس نيم د شاقه اعمالو او لوړې نه د ستالين وخت کې ووژل شو چې پلچرخي ئې يو مثال دي. کمونيزم هم بشپړ امپرياليزم دي. په بله مانه او بل رنگ، انگريزانو استعمار راور چې مدنيت راورې. روسانو د سوسياليزم په نامه استعمار راور.

مذهبي، کلتوري او تاريخي ارزښتونه له منځه وړل. مورن وليدي چې په خلقي نظام کې لمونځ جرم ؤ او د کمونيزم مبارزه د اپرياليزم په ضد وه، په داسې حال کې چې کمونيزم پخپله امپرياليزم ؤ يوازي په تکنیک ئې توپير ؤ.

په کال ۱۸۳۹ انگريزانو شاه شجاع رامنځ ته کړ. او دې ئې پاچاهي مستحق وباله، د مرغومي پر شپږمه کال ۱۹۷۹ شورويانو ببرک د افغان په خير وباله پر تانگ سپور راوست.

شوروي به افغانستان کې د دوستي او ښه گاونډيتوب او مرستو په څنگ کې، د لنينيزم تخم وپاشي. شوروي ته د زدکړو ليرل شوي ځوانان کمونست او استخدام شوي راغلل. خلقي مشران لکه د نظر محمد تره کې زوي نور محمد د جنرال حسين خان زوي ببرک حفيظ الله امين.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د حبيب الله زوي، نجيب د اختر محمد، نور احمد نور د ستار خان حکمران او سلیمان لایق د خلیفه عبدالغنی زوي دا د کاریگری نظام مدعیان چی نه دوي کاریگر ؤ او نه ئي پلار.

لنینیزم یوازي اقتصادي بدلون نه بلکه کلتوری او مذهبی بدلون ئي هم غوښت. تره کي په خپل بیانوکي زیار ایستونکی یاد ول او کارمل په روشنفکران، مرگ پر امپریالیزم په څنگ کي مرگ بر فیودالیزم هم ور زیات شو، چی هیواد کي متاسفانه نه کاریگران ؤ نه فابریکه او نه ډیر مځکي. دولت به باید مځکي آبادي کړي پر بي زمینو به ئي وویشل.

د وخت حکومت د خپل توان سره سم د ننگرهار د کانال مځکي وویشلي. کندز کي ډیر بي مځکي کورنیو ته مځکي ورکړي. تر ټولو د وادي هلمند پدي منظور لویه پروژه ؤ پخوا هم دولتی مامورینو ته د تقاعد په مقابل کي مځکي ورکول کیدی. د مځکو ویش دوام درلود.

د غوايي اومه کال ۱۳۵۲ پوځي یاغیانو پاڅون انقلاب شو. د مرغومی شپږمه کال ۱۳۵۸ د انقلاب نوین، د سردار داود جمهوریت لغوه شو. د مرغومی د شپږم سره شمالی ستر گاونډي، پخوانی ارمان تودو اوبو ته نژدي شو.

ولس په شلمی پېړي کي د بل ازمون سره مخ شو. جهاد اعلان شو، او پاڅون سراسري کړي شوي. انقلابیانو بندیز اعلان، وژنو او شکنجو ته لاس پوري کړ. ژوندي هم بنځ شول. د KGB مامورین د شورویان د سلا کار په نامه ئي څنگ ته ودرید. ورزده کړه چی خپل هیواد باید څنگه شکنجه او مات کړي.

۹ کاله دوام وموند، مجاهد نه مات شووه نه تسلیم. برژنیف، چرینکو او اندروپوف دا آرمان گورته یووړ. مقاومت تر ورځی بلي قوي شو.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

مارکسیزم چی د اقتصادي اصلاحاتو په هیله ؤ. دا ایډیولوژی ناکامه ؤ. که سمه مقایسه ئې د ختیځ او لویدیځ آلمان یا د کوریای شمالی او کوریای جنوبي د ژوند د سويې مخکې او آسمان تر منځ توپیر دي. روسي فیلسوف سخروف سم تحلیل کړيدي. د روسي په لیرو سیمو کي اوس هم د څاه نه اوبه په ډولگی راباسي. ملگري بیځایه پري غولیدلي وو.

تر څو په کال ۱۹۸۵ میخائیل گورباچوف ته نوبت ورسید. ده واقعیت درک کړ، د افغان موضوع ئې خون چکان زخم باله او یرغل یی اشتباه وتلو په لټه کي شو. په اصل کي د اکتوبر انقلاب اشتباه وه. شوروي تجزیه او گوند منحل کړي، کارمل او نجیب دي خاینین بولي، نري تقدیر د سولي د نوبل جایزه وویاره. آلمان ئې د آلمان د یوالي پلار بولي.

شوروی په یرغلو بلد ؤ. خو افغان بل قوم ؤ. روسان پدي ترڅ کي اقتصادي کورني فشارونه، په نورو هیوادنو کي هم د کمونیزم د ناکامي رغونه پورته شوه. او گورباچوف یو واقع بینة سیاست پوه ؤ، د جینوا د ترون اوړو پوزه شوه.

په کال ۱۹۸۹ سربازان د د وتلو په لټه کي شول چی ۱۴ زره مري او ۵۰ زره ټپیان درلوده، د افغانانو شهیدان او ټپیان تر میلیونو ډیر ؤ خو دا ایډیولوژی ونه منل.

کورونو، بسونځیو، مسجدونه خرابي هم په زرو وو، کرهنه او اقتصاد خراب شو.

افغان خپلواک شو، خو د سر په قیمت تمام شو. د شوروی تجزیه او کمونیزم ماتي نري افغاني قرباني له برکته بولي.

کمونیزم تر ټولو لومړي د روسیة جمهوریت مشر بوریس یلسن د اتحاد (شوروي) نه ووت، ورپسې ستونیا جمهوریت د شوروي نه د وتلو اعلان وکړ. گورباچوف اړ شو، په کال ۱۹۹۱، ۱۲، ۲۵ د گوند او د شوروي د انحلال اعلان وکړ.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

په کال ۱۹۹۱ د وارسا پکت مات شو، آلمان يو شو، د برلين ديوال په ۱۹۸۹ کي ړنگ شو. د وارسا د پکت هر هيواد خپله لار ونيول. ډيري ناتو کي گډ شول. سره جگړه ختمه شوه.

روسيه د خپل استعمار کرکتر پر بنا، ولاديمير پوتين تر مشري لاندې به ۲۰۲۲ پر اوکراين بريد وکړ.

روسيه هم آزاده شوه تور سپين او آبی رنگه ملي بېرغ ئي بيا په رپيدو شو. د روسيه په نامه په نړي کي بيا يو هيواد ثبت شو، خلقيانو يي خپل سرنوشت ته پريښودل، د کمونيزم ايديا غلط راووتل، ځيني وائی چی:

د مارکس تشخيص سم وه، اما تجويز ئي غلط. ميخائيل گورباچوف د چنگاښ دانه عمليات کړه. گورباچوف ته د اندراگاندي جايزه هم ورکړه شو. نړي کي قدر کيږي، ميرمن ئي (رازيا) چی مړه شوه، بل واده يي ونگر، د لور ارينا سره د مسکو په شاو خوا کي اوسيري او پر کتاب کار کوي، لنين چی کمونيزم راوړي ؤ، ده ئي تخر تول کړ.

نور څه ئي ونکره په مستقيم او غير مستقيم يرغل ئي افغان ملي شيرازه ئي خرابه او افغان ئي د پنجاب په لمن کي ور واچاوه. کوم چی پاکستان لاجانس د خدايه غوښت.

په شوروي کي ديکتاتوري پروليتاريا ۱۱ ميلونه د گوند د غړو شمير ؤ. د دي گوند ټول واک په لاس کي پر ۳۰۰ ميلونه زيات نفوس حکومت چلاوه. په حقيقت د پروليتاريا به نامه يو گوند مسلط ؤ گورباچوف د گوند د لاري د واک سرته ځان ورساوه چی د چا باور نه کيدو، نظام ختم کړ او نړي ئي د وبا ناروغي نه نجات ورکړ، د دي ايډيولوژي نوم نور چا ونه اخيست.

افغاني کمونستان خپل جنايت نه مني يو پر بل پړه اچوي د کارل مارکس په شان لاتراوسه شخوند وهي. د شوروي ماتې د افغانستانه پيل شوه او په نړي کي رسوايي عالم.

د پښتونخوا يو ملي شاعر دا وايي:

څوک چې په خيرونو سترگو دي وطن ته وگوري
سترگي به تري وباسو چې دي چمن ته وگوري
مور يو موتي يوو، وطن زمور ځان دي
مور پښتانه يوو پر وطن مو ځان قربان دي

د لنين قبر د کمونستانو د پاره يو زيارت گا ؤ، جسد يی په ډير مصرف موميائي شو، گورباچوف په کال ۱۹۹۱ دا جسد نور د کريمېلن نه ليري کړ. لنين لکه زمور نور محمد تره کی (خواجه) ؤ، چې د دوي دواړو وارث پاته نه شو. مارکس په ذلت کي به کال ۱۸۸۳ په لندن کي ومړ هلته ترخاورو لاندي شو. پر قبر ئي دا ليکلي دي .

WORKERS OF ALL LANDS UNITE

چې ونشول

فاشيزم Fashisem

د ناوړه بشري ضد خوي چې په ايډيولوژۍ بدل شو د امپرياليزم او مارکسيزم د استعمار د سکي بل مخ دي. پر نژاد ولاړه ايډيولوژي ده د اصليت د برتري، نژاد پرستي ولاړ دي، د خود خواهي او غرور سرچشمه اصلي ځان لور او اصیل و نجیب بولي نور دوهمه، دريمه درجه او ټيټ بولي. په سياسي او اجتماعي لحاظ ځان د پاره لور امتياز غواړي او نور سپک بولي. چې بايد په خدمت کې وي.

عدالت او مساوات اړين نه بولي، دا غريزه د انسانانو د طبيعت او فطرت، چاکي ډيره او چاکي لږ او مهار شوي وي.

په شخص او رسمي ژوند کې لږ او ډير شته، وجدان او اخلاق دي چې هغه را مهار کړي. يا په سياسي لحاظ باندي دومره پټه په پرده کې اداره کړي، چې بهر کې ورته پام نه ئي.

امتياز په مقرري او کار کې هم څرگنده ليدل کيږي، اروپايان دا رويه لږ او ډيره تراوسه ليدل کيږي، ملی گرايي چې تر حد واورې په فاشيزم بدل شي. او په تبعيض او نژاد پرستي اوږي او د فاشيزم ايډيولوژي شي .

اسلام به مساوات او برابري حکم لري، نري کې اوس د بشري حقوقو پلويانو دی ايډيولوژي نه کرکه لري.

افغاني متلونه چې د افلاطون او سقراط د فلسفې سره سر خوري، او اسلامي روحي سره سمون.

وايي : (چيزيکه به خود روا نداری، بديگران نیز روا مدار)، دا نظام د گوند، ديکتاتوري خلاف واک په يو لاس او يا د يوي کورني په واک کې وي.

په شلمې پيړي کې دا مفکوره تقريباً په يو سياسي مکتب په ډول رامنځ ته شوه. او يوه برېنده نژاد پرستي .

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

امريکا کې په شلمې پېړۍ تر وروستيو پورې، تور پوستو، هوټل، رستورانټ او بڼونځۍ د سپينانو نه جلا و. په اسلام کې د مساوات څرگند مثال د لمانځه په کتار کې، خان او غريب اوږه په اوږه په يو صف کې درېږي، د پاک خداي په نزد هم په تقوا قضاوت کيږي د حج په مراسمو کې ټوله يو ډول اهرام تړلي وی د آلمان نسيونال سوسيال گوند (نازی) د شلمې پېړۍ په دوهمه، دريمه سرريزه کې د ادولف هیتلر او په ايتاليا کې د لومړي وزير موسی ليني لخوا د دي ايډيولوژي په بنا گوند جوړ شوه هیتلر که څه هم مسیحي و، مگر قوم ته ئي ترجيع ورکول، د نورو ارپايانو نه ځان بيل او آلمان آريائي نژاده باله دا پکې د نړي د دوهمې جگړې سبب شو. نازيانو خپله مفکوره نه پټول، په ډاگه ئي اعلان کړه، انگریزي استعمار کې هم دا روحیه و لکه په هند کې عين جرم په مجازات کې، هندي او يا انگریز توپير درلود. په اتحاد شوروي کې هم روسانو د نورو ملتونو سره په توپير کې وو.

هیتلر، المانيان د تاريخ په روايت، اريائيان بلل چی د آمو د غاړې او پامير د غرونه او درونه راوکوچيدلي دي. جرمن بايد جيگ قد، شني سترگي او روښانه پوست ولري او د ټولو په شرابو کې د A گروپ وينه وچليږي او الماني بايد روغ رمت وي. معيوبان، د ژوند حق نلري، د وژلو د پاره ئي د اور کوره خاني جوړي کړي نور قومونه بايد د اصيل قومونو په واک کې وي. پدې خاطر بي ۷ ميلون يهودان ووژل، نورو اروپايی هيوادونو کې هم په يهودانو پسي ورننوتل. په فتوحاتو لاس پوري کړ، د شوروي يوه لويه برخه ئي ونيول. تر لنين گراد ورسيد. فرانسه ئي ونيول، د پاریس په مشهوره جاده شانليزي کې ورته پوځی پليټ اجرا شو، چی د نازي آلمان د عظمت بنکارندويه و. د ناسيونال سوسيالست د ايډيولوژي د تطبيق د پاره په هر غير بشري اعمالو لاس پوري کړ، فرانسه کې لوست په آلماني شو.

جاپان د مفکوري له مخي ورسره ملگري، چی پر کوريا او چين ئي لښکر کشی وکړه.

دا ايډيولوژي په جهان بيني بدله شوه. الماني توب ويار وو، د نورو نه کرکه درلوده. هیتلر نه لومړي وزير و او نه ولسمشر ده ته رهبر ويل کيدو.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د ايډيولوژي تر ډېره و نه چلېدل. مخالفتونه ورته راپورته شول موسوليني په کال ۱۹۴۳ کې ترور شو. امريکا هم د هيتلر مقابل کې تازه دمه د انگرېز او فرانسې او روسيه څنگ ته و جگړې ته راودانگل .

هيتلر چې خپله ناکامي وليدل متحدين د برلين بښارته راوړسیدل په کال ۱۹۴۵ کې هيتلر په خپل قصر کې د محاکمې د ډاره د خپلې ميرمني انا بروان او د پروپاگانډ وزير گوبلز سره يو ځاي په يوه ورځ خودکشي وگړل لکه نور ديکتاتوران قبرئې معلوم ندي.

نازي المان او هيتلر د افغانانو سره خون شريکه بلل او انگرېز مو گډ دښمن هيله وگره چه په جنوبي آسياکي د انگرېز پر مستعمرو (هند) برید وکړی، او پدې ډول انگرېز ته سر خوري سبب شي، افغان حکومت خپله عنعنوي بي طرفی وساتل. جاپان هم هغه وخت د جگړې نه لاس پر سر شول چې پر هيروشيما او ناگاساکي بښارونو باندي ۱۹۴۵، ۸، ۶ د امريکا له خوا د اتم بم استعمال شو.

درانده تلفات او ضررې راوړي، چې تر هغه وخت پوري چا نه وو ليدلي، جاپاني امپراتور د تسليمي او د جگړې نه لاس اخيستلو اعلان وکړ. فردوس کاوش هم راوړيده چې نازيانو د افغانانو او د پښتنو د نهضت مشران د انگرېزانو په ضد لمسول شبکه اطلاع رساني ۲۸، ۱، ۱۴۰۱

فاشيزم هيوادونه، خراب شول. ناسيوناليزم هم لکه بله هره ايډيولوژي د ظلم او استبداد سره وه. تر ۶۲ ميلونو زيات انسانان ووژل شول. المان او په ختيځ او لويديځ وويشل شو. د جنگ تاوان هم پر راغي.

د نازي رژيم لورپوري چارواکي د نورنبرگ محاکمې ته ودریدل کوم آلمانيان چې افغانستان ته راغلي و د آلمان د ماتې سره انگرېزانو د دي آلمانيانو د ورسپارلو غوښتنه وکړه بيا هم د وخت حکومت هغه المانيان وساتل.

تروريزم Terrorisem

سياسي پدیده په شان رامنځ ته شويده، مافيا او د ډاکوگانو ډله ده، سياسي مکتب ندي مگر د سياسي اهدافو و شبکه ده ماجراجوئي پټ خصوصي تشکيل او سازمان دي چی په خپل منځ کي هم محدود کسان يوبل پیژني او متعهد او وفادار او د هر خطر منلو ته چمتو وي. او مافيا په شان فعاليت لري. هدف ته د رسيدو به لار په هر جنايت لاس وهی.

لوتماړی، انفجار، انتحار، برمه نيول، سبوتاژ، ډار او ترهه او وحشت اچول، تهديد اور اچول، وژني بی زړه سوي په سيستماتيک ډول زور کارول ته تروريزم وايی.

په حقيقت کي د مدنيت په مقابل کي نا اعلان شوي جگړه ده. خپل اعمال توجیه کوي او تعبير ورته لري. يا په لنډ تعبير دا ډله د سياسي اهدافو رسيدو د پاره سياسي فعاليتونود لاري، نه بلکه د زور او فشار د لاری هڅه کوي نري يا ملگري ملتونه او يا نور نړيوالي موسسه ئي تر اوسه پر سم تعبير متحد شوي ندي. افغان مجاهدين چی په شلمې پېړي کي په خپل هيواد کی د حق او عدالت غوښتونکی ؤ، هم د کابل خلقي نظام اشرار او ترهگر بلل او شورويانو به په هغه خپله اصطلاح تروريزم بلل.

د فلسطين plo هم اسرائیل ترهگر بولي او ترکیه ته کردان تروريزم دي. په اروپايي هيوادونو کي د ایرلند شمالي تجزيه غوښتونکي په تور لست کي دي. چین د اويغور آزادي خواهان ترهگر بولي . امریکايانو د طالبانو ځيني مشران په تورلست کي بسولي دي شلمې پېړي کی يوازي د هند د خپلواکي مبارزين د عدم تشدد سياست د گاندي نهرو، او خان عبدالغفارخان لخوا مخ کي وړل کيدل د انگریزانوبه ترهگر بلل. القاعده، داعش، ابوسيف، بوکو حرام او نور گروپونه هم شته، افغاني او پاکستاني طالبان هم دي د ډلي نه بولي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

هره ډله چې بنسټ پاله او افراطي وي، پدې نامه يادېږي. په کال ۱۹۸۱ د اکتوبر په مياشت کې د مصر ولسمشر انوار السادات ترور هم د اخوان المسلمین د گوند د خوا وو. چې دا ډله هم ترهگر بلل کيدل. مافيا اقتصادي اهداف لري ترهگري، سياسي اهداف تعقيبوي. د خداي د رضا او ثواب په خاطر گناه کوي.

ترهگري هلته خطرناکه ئي چې کوم دولت ئي شاته ولاړ وي . د خپلو اهدافو د پاره متاسفانه نن ورځ دولتونه هم ترهگرو سره لاس يو کړي خپلې دولتي او شخصي غوښتنې مخ ته وړي.

د شوروی د بهرنیو چارو وزیر تروتشکي چې د ستالین حریف ؤ په کال ۱۹۴۵ په مکسیکو کې د (KGB) مامور پواسطه ترور کړه شو مامور د لنين په سره ستوري مدال وويارل شو.

د پاکستان صدر جنرال ضياءالحق او ISI مشر اختر عبدالرحمن ترور شول. د پاکستان لومړي وزيره بي نظير بوتو ترور چې پدې اړوند پرويز مشرف ولسمشر ته گوته نيول کيږي. يا د انگلستان شهزاده گي ديانا ترور هم دولتي بولي. استاد رباني، د هند لومړی وزير اندراگاندي په اکتوبر ۳۱ کال ۱۹۸۴ ترور. علی احمد خرم هغه ترهگريزي اعمال دي چې گوند يا دولت يې شاته ولاړ بايد وروستي مير اکبر خيبر په کال ۱۳۵۷ د وري پر ۲۴ ترور شو چې بايد شاته ئي گوند او يا يو ستر سازمان ولاړوي.

د دموکراتيک خلق په ځينو کی ځمکنی د ترور دنده درلوده د انقلاب ضد په نور ډير بيگناه کسان د شورويانو په رهنمائي ترور شول. ترهگر قانون او بشريت نه مني، ځان ته خپل قانون لري.

د تروريزم لومړي هدف دا دي دهشت راو وستل او د حکومت د خلقيانو انقلابي محکمه او د طالبانو صحرايي محکمه همدا دولتي تروريزم دي.

نفر به ئي د کوره يا دفتر نه، يا د کوڅې د سره يووړ نه بي مري معلوم و نه ژوندی. همدا ډول اسدالله سروری او سيد محمد گلابزوي هدايت اخيستي ؤ چې ملگري حفيظ الله امين د حامد کرزي ميدان ته تلو په لار ترور کړي چې ونشو.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

چې ملګري تره کي صاحب په لاس ورغلي، دا هغه ترورونه دي چې شاته ئي يو دولتي واک ولاړوي.

د سپتامبر يولسمه د نيويارک پر تجارتي مرکز بريد په کال ۲۰۰۱ يو څرګند تروريستي عمل وټر هګري ډلي د خپل سياسي اهداف د پاره د معمولي او قانوني مبارزه لکه لاريون، اعتصابات نه کار نه اخلي لنډه لار ترور ده . طالب هم د ۲۰۰۱ بيا تر ۲۰۲۱ پوري اعمالو وو چې نن پري وياړی .

اسلاميزم

سياسي اسلام اصطلاح ده اوس کارول کيږي. اسلام چې اصلاً د خدای او بنده تر منځ رابطه ده، او د دين او دنيا د نیک مرغي تضمین پکي دي، په ايډيولوژي بدل شو.

ايډيولوژي د يوي ډلي لخوا سياسي او اقتصادي او واک د لاس راوړولو اهدافو د پاره يو منل شوي تعريف او باور ته ووائي چې د يو ملت او يا د ټولنی د يوي ډلي لخوا مخ ته وړل کيږی، البته چې په اسلاميزم کي هم اسلام رول غټ دي. خو هدف د واک لاس ته راوړل دي، او اسلام يوه وسيله ګرځوي.

د پخوانه دين د ټولني په واک مسلط وو. دين او دولت دواړه په يو لاس کي وو. کله چې عيسويت د کلیسا په چارډيوالي کي را ايسار شو. په اسلام کي هم دولت او دين سره بيل شول. محراب او ممبر دینی علماوته دولت او سياست پاچاهانو ته ورسيد. د اسلاميزم پلويان چې اسلاميستان يا سياسي اسلاميان بلل کيږي لکه بله هره ايډيولوژي يوازی ځان غواړي د نورو کرکه لري. نري د کمونيزم او فاشيزم نه تجربه لري، چې ايډيولوژي پر ديکتاتورې ولاړه وي دا يو مکتب دي ديموکراسی ضد.

البته دموکراسي نه مکتب دي او نه ايډيولوژي. د حکومتداری يو سيستم او اصول دي، چې هر چا ته پکي حق دي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

هغه کسان چې مسلمانان دي اما سياسي ندي، هغه سنتي مسلمانان بلل کيږي، سياسي مسلمانان لکه نور سياسيون د واک په لټه کي وي.

اسلام گرايان يا اسلاميستان د اعتدال نه گرځيدلي د افراطيت خواته مخ دي او بنسټ پاله.

سياسي فعاليت او سياسي مبارزي پر ځاي د زور نه کار اخلي د دهشت، برمه نيول، قاچاق، تروريزم، وحشت، ترور، انتحار او انفجار لار نيولي. چې د دي جملي نه القاعده، داعش، بوکوحرام، السيف، ابوالشباب او پاکستاني طالبان د مصر اخوان المسلمین هم همدا ډله ده او پيژندل شوي دي. غواړی چې اسلام ځوارلس سوه کال شاته يوسي . خبرې ئي د ابوهريره او ابو ذبيده نه دي .

د زمان شرايط په پام کي ننيسي د نورو ايډيولوژي لکه مارکسيزم او فاشيزم، سره په اصولو او چلندکي ورتوالي لري چې هر څه په يوه لاس کي وي. د جنت بلبان (انتحاريان) نه د افزار کار اخلي.

دا مطلب د ISI مامور کرنيل امام پخپل کتاب (داستان جهاد افغانستان) په تفصيل راوړي.

د اسلاميستانو تر منځ که په نيغه اړيکي هم ونلري، ترمنځ رابطه وي لکه افغاني طالبان د القاعدي سره اړيکي ساتي . د ايران اخوندان د لبنان د حزب الله، د يمن هوټي ډله او عراق د شيعه گانو ډله پالي.

د پاکستان جماعت اسلامي او جماعت علما د ابوسيف او بوکوحرام سره خواخوږي لري.

اسلاميستان رپره حتمی بولي، د بنځو حجاب ضرور بولي د موسيقي، سينما، هنر او عکس مخالف دي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

کله چې بې نظير بوتو پاکستان کي د ولس راڼي وگټلي او لومړي وزيره شوه. فضل الرحمن اخوند د مولانا سميع الحق د ولس د ارادي خلاف په ارتال لاس پوري کړ.

دا دوه گوندونه که څه هم ديني اصولو ادعا کوي خو د پاکستان د استخباراتي ادارو سره خاصي اړيکي ساتي، د زور او ترورنه کار اخلي لکه چي وايي.

جومات يو فابريکه شوه ترور توليدوي
ملا پکي خباط شو، واسکتونه به گنډي

اسلاميستانو جهان بيني دا ده چي انسان د اسلام د پاره خلق شوي نه اسلام د انسان د پاره.

سيد جمال الدين افغاني

عالم سيد جمال الدين افغاني د سيد صفدر زوي او د کنړ په اسعدآباد په کال ۱۲۵۴ زيريدلي چي د وخت پاچاهان د ده د کورني تر انتقاد لاندي وو. امير دوست محمد خان ني کورني کابل ته راوغوښتل او سيد جمال الدين د امير شير علي خان سلا کار شو، د نظام کړني ئي په زړه نه وي. هند ته لاړ بيا ايران، عراق او مصر ته، آلمان، انگلستان او فرانسې ته. د امپرياليزم په ضد و. ژور پکر، پر شور روحيه درلوده. د امپرياليزم د اسارت نه د مسلمانانو د خلاصون په لټه کي وو، د واکمنانو په زړه نه وو. کله به خپله د هغه هيواد نه به ووت، او کله به د نظامونو د زغم وړنه وو، روسيه ته لاړ. دوهم ابوعلسينا ئي و باله. ترکي، پښتو، فارسي، اردو، انگريزي او عربي ئي خبري کولي شواي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

په فرانسې کې يو مجله د العروت الوثقی په نامه راوايستل د مصر الاظهر مدرسه کې درس ورکړ او شاگردان وروزل، چې مشهور ئي شيخ محمد عبده ؤ. د ده تحریک بالاخره په اخوان المسلمین بدل شو. په څرگنده د سيد تحریک د امپرياليزم او مفسد پاچهانو په ضد وو.

سيد د مسلمانانو وحدت او پاڅون غوښت، د ده شاگردان د ايران پاچا نصرالدين شاه به يو بريدکي مړ کړ. (افغانستان در مسير تاريخ ۵۹۳ مخ) د ژوند وروستي شپي په ترکيه کې ؤ. چې د سرطان د ناروغي له کبله ۵۴ کلني عمر په کال ۱۲۷۶ وفات شو. په کال ۱۲۸۴ د ده هډوکي کابل ته انتقال، په پير عزت د کابل پوهنتون په ساحه کې بنځ او دا سيمه د ده په نامه، جمال مينه يادېږي. د ده دا خبره تراوسه ځاي لري.

هغه ځاي چې اسلام وو، مسلمانان نه وو،
کوم ځاي چې مسلمانان ؤ اسلام نه وو.

د ديني علماو نقش

هر دين په نړۍ كې د واک او نفوذ محور پېژندل كيرې د ملا دم او چوپ هم چلېدې . د طب چى پر مخ تگ نه و خلکوته به ئې تعويز په غاړه كړ. البته د ملا صاحب شكرانه هم ضرور و . د فارياب ملا لنډې هم تعويزونه وركول. د مولوي صاحب خمارو خداي دي وبخښي كيسه كول، چى ملاصاحب يوي بنځي د اولاد تعويز وركولو وخت كي دا توصيه هم وكړه چى د خاوند سره نو هم ډير په خلوت كي شي.

دي په عذر وويل دا كار ته وكړه.

ملا صاحب په بزرگوارې وويل چى دا كار دي هم پر ما واچاوه.

پخوا دين او دولت په يو لاس كي و. كله به دولت د دين په خدمت كي و، كله به يا برعكس، تر منځ مبارزه وه. دا زور آزمايي دوام لري او د قدرت د لاس ته راوړلو د پاره يو د بل تخريب كي وو.

په هر دين كي دا كشمكش شته، د روم د واتيكان خاطري د تاريخ په ياد كي پاته دي، واتيكان كليسا به د جنت سند وپشۍ.

لوري او ژوري انقلابونه راغلل تر څو دين او دولت سره بيل شوه او عيسويت د كليسا په چارديوالي كي محصور شو.

اسلامي هيوادونه كى پاچا د اسلام د خليفه او ضل الله و. او واک په يو لاس كي او خطبه يي په نامه ويل كيرې او دا آيات مبارك چى (اطيعوالله و اعطيو رسولو و ولل الامر منكم) د پاچا اطاعت د خداي او رسول سره په يو آيات شريف كي راغلي او بغاوت ناروا بلل شويدې.

د ماشوم د تولد د وخت نه چى غور كي اذان وركوي بيا د جنازي د لمانځه او فتحى پورى د ملا رول پكي وي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

امويانو، عباسيانو او په اخيره کي ترکيې عثمانيانو تر وخته دا اصول دوام درلود کله چې دين او دولت سره بيل شول. تکتيک بدلون وموند په سياسي اسلام او سنتي اسلام وويشل شو. د افغانستان د هر رژيم اساسي قانون کي دا صراحت شته چې قانون په اسلامي شريعت په چوکاټ کي وي. نورو هيوادونو کي قانون تر دين لور دي. او دين يو شخصي عمل بلل کيږي.

تر اوسه افغاني ټولنه کي ديني علما خپل ځاي او نفوذ لري. ايران يوازي هيواد دی چې دولت د اخوندانو په لاس کي دي. د مصر اسلامي نظام د محمد مرسي تر مشرتابه لاندې سمې پايلې ورنکړي په افغانستان کي مجاهدينو او هم د طالبان چې اسلامي شعار او عنوان درلود، چې دوام ونکړ کاميابه نه وو.

په اداره بلد نه و تر رود به هغه څوک پري وزي، چې لمبو ئي زده وي حکومت ته کارى تجربه او حکومت داري علم او هنر پکار دي، په فال بيني نکيږي. د لوي ملا به تر تصميم وړاندي موضوع خوب ته حواله کړه. ځواني کي چا چې به خوب وليد سبا ته به حمام ته ولاړ. اوس هم رئيس الوزرا ملا حسن اخوند په خوب کي گوري او ژاري چې ملا برادر ولي شخصي گټوته مخه ده. (تاندن ارغنديوال ۲۰۲۱، ۱۲، ۲۸)

انگريز چې د سيمي ته داخل شو، د ټولني دا قشر وپيژند د ديوبند مدرسه ئي جوړه کړه، دي قشر ته لاس واچاوه .

د ملا او مولوي په نامه ئي پيداوار او صادرات پيل کړه. د دي مدرسي د فارغانو قدر تر نورو لوړ وو. په خبرو کي عربي اصطلاحات کارول د لوړ شخصيت په مانا وو، په شرعي اصولو بلديت د دوي د امتياز په مانا وو، لوي او کوچني ملا خپله فتوا ورکوي او هغه ته شرعي رنگ خو نيمچه ملا خطرناکه دي زر د کفر فتوا صادروي. هر څه په خپل زعم تفسيره وي د ملايانو تر منځ هم اتفاق نظر نه وي همدا سبب شو، چې څو مذهبونه پيدا شول، احدي،

د شلمې پيرې افغان رژيمونه او واکمنان

جعفري، اسماعليه، سلفي او نور. که څه هم خدای يو رسول ئي يو کعبه او قران يو دي.

په مجموع کي د ملا کردار او گفتار کي توپير وو. مور هر عربي لغات د عقيدې پر بنا چی د خدای کلام په عربي دي کلک احترام لرو.

د هند د نيم قاره د ويش سره سم د ديوبند مدرسي يوه کوچی توتې د حقانيه مدرسي په نامه اکوره خټک کی جوړه شوه.

د امريکائيانو يا د بهرنيانو په مقابل کي مولوي فضل الرحمن په افغانستان کي جهاد روا بولي خو په پاکستان کي ناروا.

ملايان ځيني د استخباراتي ادارو سره په تماس خوښ وي. زه (ليکوال) چی څوکاله د هيواد د مرکزي استخباراتو په اداره کي د ضد جاسوسي د يو څانگي آمر وم، په جاسوسي کی مهم بخش د جلب او جذب دي. چی په مسلکي لحاظ ورته شبکه وائي. هر ملا يا طالب چی زه ئي د جذب په فکر کي شوی يم، ژر به دي کار ته چمتو شوي، ممکن اقتصادي مشکلات ئي دليل وي.

امپرياليزم پخوا کي مذهبي کسان، له دي کبله چی ټولنه کي د يو خاص او اهميت خاوندان ؤ، د پام وړ ؤ، اوس بدلون پکی راغلي وکيل، جنرال او وزير د جاسوسي ادارو د پامه وړ دي. د KGB مامور ميتروخين په خپل کتاب کي د افغانی کمونستي رهبرانو او وزيرانو نمونه افشا کړيدي. (KGB در افغانستان) البته يو وخت به د ISI او CIA او MI ۶ جاسوسان دا هم رسوا شي.

پدي کي شک نشته چی د هر يرغل په مقابل کي دينی علما ؤ د مقاومت فتوا صادر کړيده. د انگرېز په مقابل کي د نولسمي پيري غزاوي. د دينی علماو د حکم سره برابر وی. او دي علماو علماً پکی برخه اخيستي ده. د شوروي مقابل کي جهاد ديني علما په واک کي ؤ.

۱۹ - ۲۰ پيړۍ او د ملا نقش

د ديني علماو سياسي فعاليت زموږ هيوادکي يو بيل فصل او باب جوړ وي. په ولس کې مذهبي او عقیده دومره ژورې ريښې لري چې د افغاني کلتور سره سم گډ شويدي.

په تاريخ کې د ديني علماو منفي رول يادداشت لري لکه امير عبدالرحمن خان د انگرېزانو په تحريک د ملايانو تر فشار او مخالفت لاندې، د پيورند سره د سرحدې دي کرښې ناوړې لاس ليک ته په کال ۱۸۹۳ تن ورکړ.

ملا عبدالرحيم کاکړ، ملا عبدالاحد پوپلزائي د امير د عزل فتوا اعلان کړه (افغانستان در مسير تاريخ ۶۶۴ مخ)

ملا عبدالرشيد، ملا عبدالله گرديزي په ملاي لنگ مشهوره په خوست کې او ملا عبدالعليم، ملا علي دامان الله د کفر فتوا ورکړه تر څو د سقاو زوی ئې راوست (د پورتنۍ تاريخ ۸۰۲ مخ).

اعليحضرت امان الله به د جمعي لمونځ امامت پخپله کاو د سيستانې محمد اعظم ليکنه تانند ۳۰،۸،۲۰۲۰ ملا نقيب الله قادياني هم د امان الله مخالفت کاوه د غبار (پورته تاريخ ۸۰۸ مخ) گوډ ملا د عازي امان الله خان به مقابل کې ودرید.

د شينووارو ملايان هم راپورته شول.

استاد غلام محمد غبار د خپل کتاب په ۸۱۶ مخ کې د سقاو د خولی راوړيدي چې د جمعه به لمانځه کې د ننګرهار د (بريکوت) ملا ورته ويل ؤ، چې امان الله کافر او جهاد پر روا دي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

سقاو په غلا تورن و مگر پدې نيت چي جهاد عبادت دي خوک چي غلا کوي، څنگه جهاد ته زړه بنه کوي د خپلواکي په جشن کي د تياتر به د ننه کي د امان الله خان د وژلو فتوا سقاو ته د ملا د خوا ورکړه شوي و دی وائي د دي د پاره چي د مسلمانانو جشن خراب نشي تر تير شوم (د کتاب همدا مخ) امان الله خان هم د ديويند ملايان پيژندي او د دوي پر تگ او راتگ يي قيودات وضع کړي و (افغانستان در مسير تاريخ ۴۴۱ مخ)

د تگاو ملا حميدالله هم مخالف و . همدا تاريخ ۸۲۲ مخ. علم او دانش او پرمخ تگ سره د ملايانو دا مخالفت سبب شو چي په کال ۱۹۲۹ اعلیحضرت امان الله خان هيوادنه ووزي او سقاوي پر خاي راويستل شو.

کله چي د خپلواکي د معرکي کومندان غازي محمد نادر خان د هيواد د نجات په خاطر د پاریس د سفارت نه د هيواد په لور راوخوئيد هم ملايان و چي د غازي د مرگ فتوا صادره کړه.(استاد شنهواز سنگريار تانند ويب پاڼه ۲۰۲۱) په کال ۱۳۳۸ ملا عبدالصمد اخوند راپورته شو، سينما ته اور واچاوه او د کندهار د زرغوني انا د اينجوني پر بسونځي ئي بريد وکړ، چوکي او ميزونه مات او کتابونه ئي وسوخل، بسونکي او شاگردان ئي ووهل. د جهاد اعلان ئي وکړ.

کال ۱۳۴۹ کي د هيواد ډير ملايان په کابل کي غوند جوړ کړ او پل خشتي مسجد ئي اشغال کړ. ملا د علم او پرمختگ خوښ ندي، او علم د ځان په تاوان بولي کله چي په کال ۱۹۲۴ مصطفى انا ترک واک ته ورسيد. سکولير نظام ئي اعلان کړ. ملاو اخوند ئي د سياسي صحنې نه لاس بندکړ. عربي رسم الخط په لاتني واړاوه. ملا ئي د پرمختگ خند وباله. خالد الحنفی د امر بالمعروف وزير همدا اوس ۲۰۲۲ کی د علم فرض نه بلکه مباح بولي.

د شلمې پيړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

په نيټه ۸،۸،۱۴۰۰ سعودي عربستان چي د اسلام سرچينه او بنياد خاي او د پيغمبر د معبوثي مرکز دي، په مدرسو کي (بينش اسلامي) چه مطلب د سياسي اسلام نه دي منع کړي.

تاجکستان هم چي يو اسلامي هيواد دي. د څو کلو راپدي خوا کومه تجربه چي د ښاغلي نوري مبارز او اسلامي نهضت نه لري، اسلامي درس د ۱۸ کلنو کم عمر ځوانانو ته منع کړي. علم او ښونځي سره د ملا جهاد اعلان دي.

په ۲۰۲۱ کي د کوثر پر ښونځي بريد وشو، د کابل د پوهنتون د شرعياتو په پوهنځي بريد وکړ، چي يو لوي تعداد هلکان او اينجوني پکي شهيدان شول. پدي ډول بيا د اسلام په نامه د علم او پر مختگ مخه ډب کړي . او د شلمې پيړي نه پيل بيا د اگست پر ۱۵ کال ۲۰۲۱ کورني او بيروني حريص لوبغاري لاس سره ورکړ.

پاکستان د انگريز پر ځاي ناست استازي لري چي د انگريز پرپل پل کيږدي، طالب اختراع کړ. د نصيرالله بابر لښکر او د جنرال حميدگل ديني زامنو په نامه وپارول، د انگريز نامتو جاسوس لارنس چي ځان مسلمان باله ديني او عربي زده و کار روائي تاريخونه ثبت کړيده، چي عرب ناسيونالستان ئي د عثماني امپراطوري مخ ته راپورته کړل.

نصير احمد احمدي د دي مطلب سره د (پير بعدادي) په نامه خور رومان سره سم سرخوري د امير عبدالرحمن خان، نادرخان او امان الله خان مقابل کي د ملايانو د مخالفت خوځښتونه د هيريډو ندي. (افغانستان در مسير تاريخ) دا پيښي په تفصيل راوري

د حقانيه مدرسه:

د ديوبند د مدرسې يوه څانگه ده دا دوهمه کابينه ۱۸ لور پورې د دی مدرسې د فراغت وياړ لري. جلال الدين حقاني پدې خاطر حقاني تخلص کاوه چې د همدې مدرسې نه د فارغيدو وياړ درلود.

ځينې لا دا هم وائي چې مولوي جلال الدين حقاني د ISI جنرالۍ رتبه درلوده.

داکتر حفيظ الله خورلن شعر ځاي دي چې دلته يې راوړم.

محراب هغه، خو امام راته بدل بنکاري
سجده، رکوع، قبله، قيام راته بدل بنکاري

زړه راته وائي چې نور بس کره اقتدا ورپسي
د دي اجير ملا، اسلام راته بدل بنکاري

د طالبانو په دوهم دور کې حکومت کې د دولت ستر کسان لکه امير المومنين ملاهيبت الله اخوندزاده (اخوندزاده پدی مانا چې پلارني هم اخوند و. ملا حسن اخوند رئيس الوزرا، ملاعبدالحکيم حقاني قاضي القضاة، نور محمد ثاقب د حج او اوقافو وزير، ملا فريدالدين محمود رئيس اکادمی علوم په غوڅ ډول د اينجونو د تعليم مخالف دي.

څلورم فصل اسلامي نړي

د اسلامي نړي هيوادونه سره د اخوت تر عنوان لاندې، افغان سم اړيکي لري جمله کي د سعودي عرب او مصر الگو ؤ.

اسلام لومړی د سعودي عرب د جزيرې نه پورته او په ټولي نړي کي خپور شوي . لومړي خلافتي ؤ. چی حضرت امويه مورثي کړ. يزید پاچا شو خو پاچاهي نظام په هغه وخت کي نوره هم کلکه شوه، چی د امپرياليزم پښه سيمي ته ور ورسیده.

اداره او حکومت د پاچاهانو په لاس کي شو، مصر ستر هيواد او تاريخي شهرت د فرعون نه نيولي تر موسی ع او يوسف ع پوري اسلامي تاريخ د شهرت پر بنا افغان هم خپلی اړيکي پاللي . سياسي لحاظ هم يو نيژديوالي موجود شوي ؤ. کله چی ايران لومړي اسلامي هيواد ؤ اسرانيلو دولت په رسمي ډول وپيژند نو مصر سياسي اړيکي ورسره پريکړي.

مصر خپلي سياسي چاري د افغانستان سفارت ته په تهران کي وسپارلي او ايران هم د سفارت چاري په مصرکي د افغانستان سفارت نه هيله وشوه.

علامه صلاح الدين سلجوقي افغاني لوي سفير په مصر کي، د ده پوهی په خاطر، جمال الناصر ولسمشر د مصر په سنا کي د گډون هيله تري وکړه او محمد موسی شفيق د الا اظهر پوهنتون نه لومړي درجه فارغ شو.

د اسلامي اخوت پر بنا د مصر په سهميه کي امريکاته د ماستري د پاره وليري. سردار محمد داود خان د جمال الناصر او انوار السادات سره د بيطرفه هيواد په سازمان کي بشپيره هم اهنکي درلوده. د جهاد په دوران کي د انوار السادات ولسمشر خواخوږي د افغانانو به د ياده نه وزی.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

سید جمال الدین افغاني کله چی د الاظهر پوهنتون کي تدریس کاوه او مخ کي هم خو ځلي د مصر نه لیدنه کړي و شاگردان روزلي، چی مشهوری محمد عبده دي. چی اسلامی غورځنگ مخ کښ وو. د دي پوهنتون نه افغاني یو شمیر شاگردان فارغ شول چی د هیواد په سیاست کي مهم رول ولوباوه، استاد برهان الدین رباني، استاد عبدالرسول سیاف، استاد وفي الله سمیعی عبدالهادي هدایت، استاد نعمت الله شهراني او نور چی د دي نهضت نه متاثر شوي هیواد ته راوگرځیدل. دي کسانو په افغانستان کي اسلامي نهضت بنسټ ایښودونکي دي. اعلیحضرت به ویل چی محصلین مصر ته ولیرم اخواني راځي، چی روس ته ولیژم کمونست پردی کلتور راغی لکه چی بیټ نیکه لیکي وايي :

سړي چی مري خوړ ئي پخوا وي
ولس چی مړینه نښاني دا وي

ځان ځيني هیر شي پر بل معین شي
د بد مرغي د لاري مل شي

او نور په مصر کي اسلامی غورځنگ د پوځی ملی گرائیانو لخوا تر فشار لاندي و. د دي نهضت مشر حسن البنا هم ترور شو.

د اکتوبر میاشت کال ۱۹۸۱ د پوځي پلیټ په ترڅ کي انوار السادات ترور شو. د اخوان المسلمین مشران لکه سید قطب، داکتر عبدالقادر .... او نور ۶ تنه سران پدي تور اعدام او نور زندانیان شول.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

وروسته د گوند ورو ورو بيا ځان ونيوي . په سراسرۍ ټاکنو کې گوند وگټل محمد مرسي د گوند مشر په کال ۲۰۱۳ ولمشر شو، ژر تر پوځي بريد لاندې راغي او محاکمه او په اعدام محکوم شو، گوند ممنوع اعلان شو. پر محمد مرسي تر دې چې پريگړه تنفيذي د ناروغي له کبله په زندان کې ومړ.

دهيواد واک جنرال عبدالفتاح السیسی په لاس کې ونيوي. سعودي بل عربي او اسلامي هیواد دي چې د اسلامي وروگلوې پر بنا د مکې او مدینې په احترام هر افغان ورځي پنځه ځلي قبلي له کبله سعودي ته مخ اړوي. د سعودي سياسي نظام شاهي دي.

هر مسلمان اقله په ژوند کې يو ځلي د حج په نيت د مکې زیارت په هیله دي. سعودي د تیلو د سرشاره عاید په خاطر په نړي کې په ستر اسلامي هیوادونو کې د خاص اهمیت نه برخمن دي. به جهاد وخت کې مرستي به دتل پاره د افغان په زړه کې و . په وروستيو کې هم د افغانستان سیاست نور هم فعاله شويدي . د سعودي رول نادیده نه نیول کيږي. سعودي د هغو درو هیوادونه د بلي دي چې طالباني رژیم ئي په رسمیت وپېژندي . په جهاد کې هم یو شمیر عربي ځوانان د مجاهدینو څنگ ته ودریدل.

ترکيه

ترکيه بل اسلامي لوي هيواد دي چي افغان ورسره نژدي اړيکي پالي. دا لوي اسلامي هيواد او د عثماني امپراتوي په دوران کي د ۱۲۹۹ نه تر ۵ پيړي پوري اسلامي خلافت په واک کي پاته شوه. د افغان ولس سره د احمد شاه بابا د وخت نه د اسلامي اخوت پر بنا ورسره دوستانه اړيکي پالل. کله چي انگليسي امپرياليزم سيمي ته رسيري، عربي ناسيونالست د عثماني امپراطوري مقابل کي ولمسوي دا امپراطوري د زوال سره مخيري عربي هيوادونه خپله خپلواکي ترلاسه خو ځيني هيوادونه د انگريز لاس ته لويږي پدي پروسه کي د انگريز مشهوره جاسوس لارنس رول څرگند دي.

په شلمې پيړي ۱۹۲۳ - ۱۹۳۸ م د ترکيه جمهوريت د مصطفى کمال اتا ترک لخوا تاسيس شو. په جدي ډول سياست او دين سره بيل کړل. بيا هم اسلامي خوځښتونه د دوهمي جگړي وروسته د سره فعاله شول.

بيا اسلامي هم نهضت فعالان وو، خو ملي گرائيانو او ترکي پوځيانو مخ ورنگر.

شلمه پيړي کي دا دوستي د اعليحضرت امان الله خان لخوا نوره هم کلکه شوه. په سياسي او حکومتداري کي د دي دواړه مشرانو تر منځ هم پکړي و، دواړه د تعليم او پرمختگ به هدف وو. دواړه مشران د انگريزي استعمار په ضد کي ولاړ وو. ترکيه شه جغرافيايي موقعيت سره د ختيځ او لويديځ د دروازي حيثيت لري اتا ترک (ترک پلار) سکولر نظام په څنگ کي او عربي رسم الخط په ځاي ليکنه او خپرونه و لاتيني ته واړول.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

لومړي ځل اعليحضرت امان الله خان ۱۲۰ تنه ځوانان د زدکړي د پاره ترکيه ته ولېږل. چي د سقاو د راتگ سره شل تنه اينجوني بيرته راوغوښتل شوي، او هلکانو د زدکړو د فراغت سره سم د هيواد د خدمت کي ودرېدل. دا لږي د اعليحضرت باباي ملت محمد ظاهر شاه په وخت کي هم دوام وموند.

په پوځي برخه کي به ترکي افسران، حربي ښوونځي او حربي پوهنتون کي تدريس په ډول د دوي و تجربونه گټه پورته کيده، به اردو کي د ترکي نه د ارکان حرب په درجه پوځ کي لومړي کرسی ته ورسيد، لکه خان محمد خان د دفاع وزير، سيد حسن خان او بيا وروسته غلام فاروق خان په خپل وخت کي لوي درستيزان، جنرال سيد خان د کل اردو کومندان او غلام سخي خان د حربي ښوونځي کومندان . او نور د ترکيه فارغان چي د عصري اردو معماران بلل کيدل، ترکيه د جهاد وقت کي د دوي پيروزينه د ياد وړ ده. پدي وروستيو کي د طالب د بيا راتگ سره، د افغان د پاره د دوي سياست نور هم فعال شويدې. په ۲۰۱۶ کي د فتح الله گولن اسلامي تحريک د (نورجو) په نامه گوند د ولسمشر رجب اردوغان ته راپورته شول، چي ولس يي مخه ډب کړه. د طالبانو د دوهم راتگ سره د افغان سره د ترکانو سياست نور بيا فعاله شويدې. د جنرال دوستم په پناه ځاي بدل شويدې.

د ايران اسلامي جمهوريت

ايران چی پخوا فارس نومیدي، د افغان سره اوږد سرحد لري گډ کلتور، مذهبي او تاريخي مشارکتونه مو ترمنځ دی ايران کي اهل سنت شته، افغانانو هم يو شمير جعفري مذهب ته ور اوبنتي دي.

کله دوي پر افغان حکومت او کله افغانانو په اصفهان کي حکمرانان وو. د صفويانو گرگين نومی د کندهار والی چی خلک تري په عذاب د ميرويس هوتکي لخوا په شب خون تارمار، تر څو په ايران ورپسی ورننوتل.

په کال ۱۷۲۲ ځوان شاه محمود هوتکي ۲۵ کلن ته شاه حسين صفوي خپل تاج ورپسر او تخت تسليم کړ. هوتکي ځوان د ده عزت وساتي د سن په لحاظ به ئي (پدر) پلار ورته ويل. او پاچهي کورني ته مدد معاش حواله کړ. د شاه حسين د پاچهي کورني ته، يوه اينجلي د ۲۵ زره د طلا جيهز سره د شاه محمود هوتکي په نکاح کړه. (افغانستان در مسير تاريخ ۳۲۵ مخ)

ايران هم لکه افغانستان د مختلفو قومونو نه لکه کرد، بلوڅ، عرب، ترک، قاجار او افشار نه جوړ دي. ايران کی هم اريائيان شته کوم چی د پامير د درو نه ايران ته کوچيدلي دي. له همدی کبله محمد رضا شاه پهلوي په کال ۱۳۳۵ هه کي پارس په ايران وراوه. چی تر اوسه ځيني کسان پارس بولي.

هر بهرني چپاو او تاراج که به د ختيځ يا د لوديځ نه ؤ دواړه هيوادونه به تري متضرر او نارامه شول. که به سکندر وه که به انگريز او چنگيز او گود تيمور وو.

(دري فارسي) د ايران د فارسي سره نيژديوالي لري. شاه حسين صفوي پاچا د ځوان شاه محمود ته يو ريښتيني سلاه کار په توگه په خدمت کي ؤ.

شاه حسين مشوره ورکړه چی ايرانيان هم بايد پښتو ژبي ته هم پام وکړي او زده يي کړي، کله چی د ترک عثمانيه دولت په يو واکمن او مجهز لښکر پر ايران

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

حمله وکړه، هوتکی ځوان، د عثمانیانو مخه ونیول او د ایران د خاوري نه دفاع ئې وکړه او د عثماني لښکر ته سخته ماتې ورکړه د ترک ۵۰ توپونه او ۱۲ زره مري پر میدان پرېښودل. او نور ډير لوازم تر پاته شول. هوتکي پاچا د يو مسلمان هيواد مال پر بل مسلمان هيواد حرام وبلل، د ۱۷۲۷ کال سوله، د ترک او افغان دوستي سبب شو. (افغانستان در مسير تاريخ ۳۳۰ مخ) .

د افغانستان د هريروود او هلمند رود اوبوته ايران تنده لري. چی د هلمند اوبو حقا به د دواړو وروستي پاچاهانو په وخت کي په يو تفاهم حل شوه.

په کال ۱۳۵۲ کي دوو لومړي وزيرانو موسی شفیق او عباس هویدا ترمنځ لاسلیک شول، چی دا دواړه لومړی وزیران یو د خلقي انقلاب او بل د اسلامی انقلاب په طوفانوکي شهیدان شول.

د هلمند د اوبو تړون تراوسه پرځای پاته دی.

روسیه هم د ایران د شمال یوه سیمه د ځان بلل، د جنرال (ارلوف) په مشري د (رود سرد) په سیمه کي د سیدال ناصري د قواو سره مخ شو، چی روسانو ماتې وخوړی افغانانو بیا د ایران خاوره د پردو نه دفاع وکړه او د روسیه د امپراطوري سره د (رشت) په ښار کي ۱۷۲۹ یو تړون لاس لیک شو.

چی شاه اشرف ئې پدي تړون کي اعليحضرت او سر لشکر سیدال ناصري يي سپاه سالار مقتدر یاد کړيدي.

رضا شاه پهلوي د اعليحضرت (امان الله خان هم عصر دواړه د تعليم او پرمختگ پلويان او در انگریز د استعمار مخالف دواړه پاچاهان د انگریز توطیو قرباني شول. انگریزانو د رضا شاه پهلوي پرځای ئې زوی محمد رضا پاچا کړ. د لویدیځ هیوادونو نظام پلوي او د پرمختگ په هڅه کي وو ایران د بغداد په پکت او بیا سینتو غریتوب درلود او افغانستان غیر منسلک پاته شو بیا هم د دواړو هیوادو تر منځ سم اړیکي ټینګي وي.

کله چی د نفتو بازار تود شو، ایران او شاه په یو خاص واک کي موقعیت درلود خو د قم مدرسی د مخالفت سره مخ شوو.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

په کال ۱۹۷۹ د امام خميني اسلامي انقلاب ته شاه تاب را نه ور . انقلاب بريالي.

و اسلامي جمهوريت اعلان شو. دي وخت کي افغانان هم د روس به مقابل کي په افغاني او اسلامي روحيه کلک ولاړ دي. ايران اسلامي انقلاب افغانانو په نیک فال ونيوي.

د ايران سره د پيړيو راپدي خوا کلتوري او تجارتي اړيکي، تگ او راتگ دوام درلود. د سعدي بوستان او گلستان زموږ په مدرسو او ښوونځيو د درس پروگرام کي دي. د يرغل او د جهاد په وخت کي د افغان ولس شاته ودرېدل. څو ميلونه مهاجري ومنل، په نړيوال محفلونو کي د افغان ننگه وکرل.

تر انقلاب وړاندي ايران د افغانانو د کار او زحمت نه گټه پورته کول. ان افغانان ئي د عراق او سوري جگړو ته سوقول، او دا کار اوس هم دوام لري. کله کله د افغان به کورني چارو کي نرمه نرمه لاسوهنه هم کوي.

کله کله يو حجت اسلام و المسلمین تر سرحد راتيري، دايکندي او باميان کي ديد او واديونه کوي. د طالبانو په لومړي واکمني کي په بلخ کي ۳۰ تنه بي ويزي او بي پاسپورته ايرانيان ونيول او اعدام شول. اسلامي جمهوريت هم په ۲۰۰۱ کي د امريکايي عمليات، پر طالبانو باندي تائيد درلود.

د ايران اسلامي جمهوريت يو څه شيعيزم ته ترجيع ورکوي. په عراق، سوريه، لبنان، يمن کي د شيعه تحريکونو حمايه کوي.

د بهرنيو چارو وزير جواد ظريف له خولي (۲۰۲۱) کي چي د افغاني شيعه خوانانو يو لښکر د فاطميون په نامه جوړ کړي او روزلي دي. د دي ناوړه حالت نه په گټه پاکستان طالب جوړوي او ايران فاطميون وائي د سپاه قدس جنرال قاسم سلیماني هم کوم وخت باميان ته راغلي او ظاهر زهير والي او باميان څخه ليدنه کړي وه.

دی جنرال هم هري خوا لاس اچاوه، تر څو د بي پيلوټه الوتکي لخوا په عراق کي ترور شو.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

ايران پدې لټه كې دي چې زروي وسلې ته لاس رسي ولري. تر يوې كچې مخ ته تللي چې د لويديځوالو د مخالفت سره مخ تر اقتصادي محاصري لاندې دي. پدې برخه كې اسرئيل ډېر جدي دي.

زموږ دواړو هيوادونو تر منځ اړيكي د پام وړ دي.

كله كله مولانا محمد جلال الدين بلخي د ځان بولي كله سيد جمال الدين افغاني كله چې په كال ۱۸۸۷ كې د ميوند زمري سردار محمد ايوب د كندهار د ارغنداب په كوټل كې د امير عبدالرحمن د تازه نفسه ځواكونو مقاومت او زور نه درلود مشهد ته ور واوښت او د ايران دولت پناهندگي يې وغوښته. مگر د ايران د وخت پاچا نصرالدين شاه د انگليس به هدايت بندي او انگريزانو ته وسپاري چې تر اخيره عمره د ميوند د جگړې په انتقام په هند كې وساتي (افغانستان در مسير تاريخ ۶۶۴ مخ).

نظام ځي او راځي بدليري خو ولسونه پاته وي. او تاريخ خپل ياد دابستونه ساتي. په كال ۱۷۴۷ كله چې نادر افشار په مشهد كې د خپلو ايراني افسرانو لخوا د ترور د پاچا د حرم په تاراج لاس پوري كړ. خو افغاني پوځيانو د احمد خان په مشري د نادرشاه حرم او ناموس د تجاوز نه وساتي چې د نادر افشار ميرمن د خپل سر د تاج غمي (كوه نور) په مقابل كې احمد خان ته تحفه كړ احمد خان چې وروسته په ..... (بابا) شهرت وموند. (افغانستان در مسير تاريخ ۳۵۳ مخ)

هغه الماسو غمي څو ځلي لاس پر لاس شو. چې اوس اليزابتي دوهمي د انگريز د ملكي په تاج كې ايښودى شويدي. دا غمي افغان د ځان بولي او تراوسه يې هير ندي.

اسلامى انقلاب لکه نور انقلابونه وينې پکې تويى شوي، .....څارنوال ډيري د اعدام پريکړي صادري کړي د انقلاب د بهرنيو چارو وزير صادق قطب زاده بن صدر ولسمشر چې د پاریس نه د امام سره يوه الوتکه کي راغلي و. قطب زاده د انقلاب د مخالفت تور د اخوندانو لخوا اعدام او ولسمشر بن صدر تري خطا شو. فرانسى ته ځان ورساوه.

د هند جمهوریت

تر ۱۹۴۷ پوري چې پاکستان نه ؤ جوړ شوي په نيغه گانوندي ؤ هند کي يو لوی شمير کوچيدلي اريائيان او مسلمانان ژوند کوي په افغانستان کي هم بودائي دين پيروان شته.

هند د افغانستان په گاونډ کي لوي هيواد دي چی کلتوري، فرهنگي، تجارتي راگره او ورکړه ورسره لرو، تاريخ وائي يو ميليون کاله تر ميلاد وړاندي اريائيان د غرو او درو نه او د پامير د سيمي نه هند ته هم وکوچيدل، يولوي شمير د نفوس د ډيروالي له کبله د لويديځ خوا ته تر آلمان هه ورسيدل.

google سانسکریت هم تائيد کړيده چی د هند لوي شمير نفوس آريائيان دي.

(ار) د اصل په مانا دي ادولف هیتلر دا قوم اصل او نجيب او لور نژاد باله. لوي

شمير مسلمانان هند که شته، يو شمير د افغاني حکمرانانو په خپل د وخت کي

محمود غزنوي احمد خان ابدالي، يا د نور لکه لوديان، غوريان سوريان پر هند

حکومت کړي افغاني هندوان چی اريائيان دي پر خپل دين تر اوسه پاته دي.

هند اوس هم د وخت افغاني حکمرانانو عدالت مني. هند د افغان د ميو لوي

مارکيت دي. هندي کلاسيک موسيقي لکه، د بسم الله خان شاه ني، راوشنکر،

لتامنگيش او رفيع خواره اوازونه په ذهن کيدي.

مادهورالا اميتاچن، شاه رخ او سلمان خان فلمونه افغاني سينماگانو کي چلیدل. د

هيواد کلاسيک موسيقي د کابل کوچه خرابات د هند د موسيقي نه متاثره وو.

لکه استاد قاسم (زر زري شال یی لنډيري) يا د سرهنگ پلار استاد غلام حسين

(نري نري اوبه راځي ما ډوبوي) .

استاد نتو دا هغه کسان ؤ چی هند کي زده کړي، د هيواد د محفلو خراغان وو.

خداي به زموږ خرابات بيا خرابات کړي.

پخوا هم لکه دا اوس د هند نه درمل وارديدل ډير کسانو د درملني ځاي هند دي.

د افغان اړيکي د بهر سره د هند د بندرونو د لاري وو.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

تگ او راتگ آزاد ؤ پاسپورت ضرور نه ؤ. زه چې دا اوس هم د هند به بازارکي گرځم او راگرځم د بيگانگي پکر راسره نه وي دوي راته خان وايي خو البته په زړه کي زه پټان يم، چې وم . هندوان په افغانستان کي مذهبي آزادي لري. دا څوک نه وائي چې د کوم بله ځايه به راکوچيدلي وي.

دوي اصلي هغه پخواني اريائيان دي چې دين ئي بدل نکړ. د امارت په لنډه واکمني کي د دي د پاره چې وپېژندل شي پر تتر يوه تپاه وهلو اړ ايستل چې دا هم تبعيض دي او هم سپکاوي، چې دا کار نازيانو د يهودانو سره کاوه. د جلال آباد د (سلطانپور) د ويساک ميلو په خوښۍ کي به افغانانو هم برخه اخيستل .

د جهاد وخت کي افغاني هندوانو خپل مسلمان وروڼو په څنگ کي ودرېدل. په شپو بام ته پورته شوي د الله اکبر چيغې وهلي او اسلام په خطر کي باله. زموږ هم وطنه هندو په څرخي زندان کي د الله اکبر په تور راسره بنديان وو. په اسلامي نظام کي هندوانو د ارامي احساس کاوه.

کله چې د استعمار پښه هند ته را ورسيدل او ۲۲۵ کاله يي د هند وينه وڅيښل، افغان ولس هم تري نارامه وو. د هند سپين او سره زر، خوراکي مثالي او اوچت فرهنگ اروپائيان راجذب کړل. چې کولمبو هم په کال ۱۴۹۲ د هند په نيت اخير امريکا کشف کړه.

په ۱۹۱۹ کال کي کله چې افغان خپلواکي تر لاسه کړه، هندي مبارزينو د پاره کابل د هندي مبارزينو مرکز ؤ ترڅو هند په کال ۱۹۴۷ د کرم چند گاندي تر مشرتابه لاندي خپلواکي ته ورسيد.

انگريز خپله بد نيت بيا هم څرگند کړ، د هند نيمه قاره پر دو برخو ووېشل او هند يي تجزيه او پاکستان ئي د اسلام په نامه تري بيل کړ.

افغانستان په ۱۹۵۲ د هند خپلواکي په رسميت وپېژنده، دوستي د پخوا په شان کلکه پاته شوه په زراو محصلين د لوړو زدکړو د پاره په هند کي مثل شوي. د سلما بند د جوړيدو، د کندهار د کرهني پوهنځي، د پارلمان مجلې تعمير او تر درو ميلياردو دالرو مرسته د يادولو ده. تر ټولو د چابهار د بندر په جوړيدو د پاکستان د ناغيريو نه نجات راکړ.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

په سياسي لحاظ هند او افغانستان د غير منسلک هيوادونو د گډ سياست لارويان وو. لوي شمير مسلمانان د ديموکراسي په رڼا کې ژوند کوي او حق وررسيدلی دي ابو کلام ازاد د پوهني وزير او ذاکر حسين ولسمشر شو.

جواهر لال نهرو او افغان د وخت سياستوال خان عبدالغفار او عبدالصمد خان اڅکزي د هندي مشرانو د (عدم تشدد) د سياست پيروان وو. د هند بي ساري ديموکراسۍ کې پخواني افغانان چې هلته پاته دي ژوند کوي. کله کله اوريدل کيږي چې به ځينو ښارونو کې چې اکثريت لري، د لوي اختر د قرباني د پاره د غوايي حلالولو سره مخالفت کوي.

په دهلي کې يو لوي درمسال د مسلمانو په واکمني کې ونړاوه، په ځايي کې د بابري مسجد په نامه يوه لوي مسجد جامع جوړ شو.

مگر د ځينو افراطي متعصبينو په لمسونه د مودي لومړي وزير په وخت کې خراب او بيا درمسال شو، چې د مسلمانانو د خپگان سبب شو.

د هند علمي او تخنيکي پرمختگ د يو دوست هيواد په توگه گورو. هند د شوروي په يرغل کې مستقيم مجاهدينو شاته ونه دريدل اما د شوروي نه پدې کار خپه ؤ او د سربازانو د وتلو هيله ئي تري کوله. د طالب د راتگ سره د مقاومت شاته ودريدل.

اتم بم ته هم لاسرسی وموند په نتيجه کې د ترهگری نه دواړه نا آرامه يوو. ۲۰۱۳ لومړي وزير ناريندرا مودي د پارلمان ماني چې د هند په مرسته اباده شوي وه. د احمد شاه دراني و هغه شعر ته هم اشاره وکړه چې ويل ئي:

د دهلي تخت هيروو، چې راياښی

د پښتونخوا د غرو سرونه

استعمار د سيمي ووت خو تپونه ئي لا پاتي دي. د ډيورند د کرښي او د کشمير موضوع گاني لاینحل پريښودي. د حامد کرزي په نامه په دهلي کې يوه څلور لاري ونومول چې د ښي دوستۍ په مانا ده، بيا هم د انگریز د کامپوینټ غړي دي.

پاکستان اسلامي جمهوريت

پاکستان په کال ۱۹۴۷ د هند نیم قاري د خپلواکۍ سره د هند نه بیل او پر خپلواک هیواد په توګه وزیریدي.

د هندي د خپلواکي مبارزينو لکه چند را ماهتما گاندي جواهر لال نهرو، عبدالصمد خان اڅکزی، خان عبدالغفار خان او ذاکر حسين او نور د کانګرس د ګوند غړو به مقابل کي انګريزانو د مسلم ليګ ګوند چی د کانګرس نه یی لار بیله وه را پیدا کړ.

حمید تاریخ پوه (History The gate) په ویب سایت نیټه ۲۲، ۱، ۲۰۰۷ راوریدي چی د الله آباد په غونډه کال ۱۹۳۰، ۱۲، ۲۹ علامه اقبال لاهوري د مسلم ليګ ګوند د لومړي ځل د پاره اعلان کړه (خلک دا هم وائي چی لاهوري یو معتقد مسلمان هم نه ؤ)

دائي وویل: ((آرزو دارم که ایالت های پنجاب، سرحد، سند و بلوچستان حکومت خود مختار به وجود اید چه در زیر نظر برتانيا باشد.))
(زیر نظر) هغه د استعمار دوام دي، چی دا نظر وروسته د قاعد اعظم محمد علی جناح د خوا هم تعقیب شوه.

دا ویل کیري چی جناح هم نایب السلطنه بریتانیا Lord Mounbaren سره پټ لاس درلود. نوي زیریدلی هیواد نوم پاکستان اعلان شو د کانګرس د مشرانو هلي ځای ونه نیوي هندو مذهب د پاکستان نه د هند په لور او همدا ډول د مسلمانانو ۷ میلیونه د پاکستان سیمي ته ور واویشل. چی دا هم اسانه نه وو.
یو پر بل یی بریدونه کول دواړو خوا تلفات و درلودل، ولسمشر پرویز مشرف د دي کوچیدو د وخت فجایع په خپل کتاب د (اورپه کرېنه کي) په تفصیل راوریدي.

پاکستان دوه برخی ختیځ او لویدیځ پاکستان بیلې بیلې سیمي سره په مصنوعی ډول یو ځای کړه شوه.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د نامه سره يی اسلامي پسوند هم ورزيات شو، چې د (پاکستان اسلامي جمهوريت) تری جوړ شي، چې د نورو اسلامي هيوادونو لکه مصر يا سعودي د نومو سره د اسلام کلمه نشته.

د پاکستان نوم (پ) پنجاب (الف) افغان چې د پښتنو نه مطلب دي، دوهم لوي قوم جوړوي، (ک) کشمير، (س) سند او تان مطلب د بلوچستان دي. د پښتنو يا افغانان سهميه يی د ډيورند په تړون کي د افغانستان بيله شوي و صوبه سرحد يا قبایل بلل کيده د پاکستان د جوړيدو سره سم افغان د حق ږغ پورته کړ.

کله چې پاکستان په کال ۱۳۴۲ کي يونټ ماته شو. د صوبه سرحد اوسيدونکي ټوله پښتانه و او نور ايالتونه د هغه د قوم په نامه ياديدل. د صوبه سرحد نوم هم په (خيبر پښتونخوا) واړوه.

تر ننه بلوڅ او پښتانه د خپلواکۍ په هدف مبارزي ته دوام ورکړی. دلاري کي ډير کړاونه وگالل او د کشمير لانجه هم دوام لري.

خان عبدالغفار او اکبر بگتي عمر د پاکستان زندان کي تير شو. څرنگه چې د پاکستان جوړښت د استعمار تر نظر لاندی په مصنوعي ډول منځ ته راغلي و. دوام ونکر ختيځ پاکستان په کال ۱۹۷۵ د يو شب خون په ترڅ کي پنجابي جنرال نيازي تسليم او د خپلواکي لاس ليک ترواخيست .

مجيب الرحمن د نوي هيواد، بنگله ديش په نامه اعلان وکړ. پاکستان د پوځيانو تر برچي لاندي دي کله به جنرال ايوب خان په سرکي و، کله به جنرال يحيی او جنرال ضيا الحق او کله جنرال پرويز مشرف. پاکستان دا پوځي اداره کله مستقيم او کله غير مستقيم مسلطه ده.

د څو پېړي مستعمری وروسته بيا د کامولت په نامه انگریز خپل نفوذ ته دوام ورکړ.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د انگریزانو تر مشري لاندې لکه د بغداد په پوځي پکت او کله په سینتو په غزیتوب کې نیول شوي وو. پاکستان اداره د غټ نه نیولی تر واره په فساد لرلي دي چی ولسمشر محمد آصف زرداری هم دوسیه درلوده، او نواز شریف، مریم شریف او پرویز مشرف هم پټ دي . وطن ته نه راځی، پانې او میتانې په دوي کې لکه د مور شیدي روا ده.

جنرال پرویز مشرف په ۱۹۹۹ کې پر لومړي وزیر نواز شریف کودتا وکړه. هغه زنداني او په اعدام محکوم کړ جنرال ضیاالحق بوتو مړ کړ، پرویز مشرف په واکمني کې بېنظیر بوتو ترور شول. مشرف پوځي او ملکي واک ته ۲۰۰۸ پوری په لاس کې، وینوي، چی اوس په تبعید کې شپې تیروي، دي هم د فساد تر تور لاندې راغلي.

پاکستان کې انگریزي قوانین اوس هم چلیري خو تش په نوم اسلامی دي. ملی اسامبلې په نیټه ۲۷ سپتمبر ۲۰۲۲ د نر د نر سره نکاح جایز او پاس کړه بیا هم د نامه سره اسلامی جمهوریت وائي.

د چپه لاس انگریز ترافیکي مقررات یی څرگنده مثال دي. د جنرال محمد ضیا الحق تر واکمني پوري فاحشه خانې په لویو بنارونو کې موجود وي. د لاهور هیرامنډني اوس هم فعاله ده. د اسلام داعیان مولوي فضل الرحمن او سمیع الحق چرته دي؟

اسلام پاکستان ته یوه وسیله ده پاکستان لویدیځوالو ته ځان دیموکراسی شي او اسلامي هیوادونه د اسلام دعوا لري د شتمنو عربی هیوادونو لکه سعودي او لیبیا نه د اسلام په نامه مرستی تر لاسه کوي، تش په نامه مسلمانان دي چی عمران خان لومړي وزی د تحلیف مراسمو کی کلمه نشوای ویلای او د کورنیو چارو پخواني وزیر رحمن ملک کابینه کې سوره فاتحه نه وه زده.

د پوځ شعار ئي (ایمان، تقوا، جهاد دي)
د ۱۳۵۲ ۱۳۵۷ او روسي ایرغل سره د افغان او پاک مناسبات بل ډول شول، د مهاجرینو سیلاب مخ پر پاکستان شو. افغانی مهاجر د پاکستان لاس کې ولویدل دا یو الهی غنیمت وو.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د کمونستانو او شوروي مقابل کې جهاد د ملي احساس به څنگ کې جهاد هم يوه اسلامي روحیه باندې وو. د مجاهدينو او مهاجرينو اداره د پوځي استخباراتي څانگې (ISI) ته وسپارل شوه.

د اکوړه خټک او حقاني مدرسه لاس پکار شول، سرکاري دینداران قاضی حسین احمد جماعت اسلامي یا مفتي محمود د جماعت علما مشران فعاله شول. مولوی فضل الرحمن او مولانا سمیع الحق په فتواو پیل وکړ. پاکستان د پیل نه د افغان دښمنی په خپل کورني او بهرني سیاست کې لومړیتوب ورکړ.

مطیع الله تراب وائي

دا پاکستان سیاستمداران دي نور غوبل نکوي
د فضل الرحمن په خوله دی نور مور ته ښکنځل نکوي

د حالت نه په گټه پنجابیان دا عمق ستراتیژي، اصطلاح کاروي ټولو ته څرگنده ده چی روغ نیت نلري.
ځاي لري د يو افغان ځلمي میرانه راوړم:

سید اکبر ببرکزي:

پاکستان يوازني گاونډي ؤ چې د افغانستان سره دوستانه اړيکي نه لري د اکتوبر پر ۱۸ کال ۱۹۵۱ په لاهور کي په يوه لويه غونډه چې لومړي وزير لياقت علي خان د پاره يو لکو ۲۴ زره تنو گډون درلود د ببرک خان خدران زوي سيد اکبر خدران د خپل ۸ کلن زوي (دلاور) سره هم دی غونډي ته ورغلي . د غونډي په ترڅ کي لومړي وزير د خپل بی ادب کرکتر پر بنا افغان ولس توهين چی خدران ته د زغم نه وه.

زوي ته وويل چی ډار پيري خو به نه! ماشوم وويل نه بابا.
سيد اکبر د ۱۷ کتار نه پخپله ورسره تفنگچه ډز پر وکړ، چې پرسر او په زړه ئي ولگيد. لومړي وزير ولويد او سيد اکبر خان خدران شهيد او زوي ئي که څه هم وړوکي ؤ څو کاله زندان وروسته تر تورخم راتير کړ شو.
(۲۰۲۰ د تانند ويب سايت)

د خوشحال خټک دا بيت چی را په زړه شو:

لا تر اوسه ماغزه به کرار نده   چا چي زما سره وهلی سر په جنگ

پنځم فصل افغان مهاجر او مجاهد

د هجري د څلورلسمې پېړۍ د دوهمې نيمايي نه افغان ولس د ناخوالو سره مخ شو. لومړي د سردار محمد داود خان د جنګاښ د انقلاب د کال ۱۳۵۲ چي د پرچميانو نفوذ پکي څرګند وو. په کابل کي د مقاومت په نيت پوه ۳۵ کسيزه ډله چي هغه وخت کي د جوانان مسلمان په نامه يادېده، پاکستان ته واوښتل چي هلته مهاجر بلل کيدل، خو افغانانو دا خپله خاوره بلل، اصلي مهاجر ضياالحق، پرويز مشرف و چي د هند نه راغلي وو.

جمله کي گلبدین حکمتيار، احمدشاه مسعود او حاجي دين محمد هم و د پاکستان لومړي وزير ذوالفقار علي بټو دا يو الهي غنيمت وباله. د راغلو کسانو ته غير پرانيستي د کورنيو چارو وزير نصيرالله بابر، جماعت اسلامي ته دنده ورکړه چي د راغلو په روزنه کي همت وکړي او مسلح کړي چي د بټو لور بينظري همدا ډول طالبا وروزل او پر افغانستان ئي را کومنده کړل.

امير سلطان په کرنيل امام مشهوره د اردو افسر خپل کتاب (د افغانستان د جهاد داستان) د علي يوسفزي ترجمه په تفصيل بيان راوړيدي.

د پاکستان خطرئ د شوروي تر خطر جدي وباله . د پاکستان سره يو ډول تفاهم ته ورسيدل هر وخت چي به مناسبات سم ووه، د جوانان مسلمان فعاليت به هم مثبت شو. چي مناسبات به خراب شول. راغلوته به د فعاليت هدايت ورکړه شو.

کرنيل دا هم زياتوي چي پر دي هم خبري شوي وي چي دا ځوانان د افغانستان حکومت ته ورتسليم کړي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

تللو افغانانو پر پنجشیر، لغمان او کټواز باندي څه بريدونه وکړل، سردار راوینس شو. (چی کلی او کور په زور نکيری) ده هم په تغیر او تبدیل لاس وواوه، یوه ډله پرچمیان داکتر حسن شرق، جیلاني باختري، مقصودي د هوائی افسر رئیس ارکان

عبدالحمید محتاط د مخابراتو وزیر فیض محمد د کورنیو چارو وزیر، ضیا مجید د گارد کومندان . پاچا گل وفادار د سرحداتو وزیر، دگروال عبدالقادر هوائی کومندان، اسدالله سروري د ځانه لیري کړل.

د غوائی د کودتا او د شوروي یرغل سره نور مهاجرتونه هم ډیر شول. د افغان حکومتونو په مقابل کې د مقاومت عملیات میجر یوسف (د تلک خرس) په کتاب کې په ځان پوري تېلی دي.

پاکستان چی هر څه نیت درلود افغان د خپلواکي د دفاع او د کفر په مقابل د جهاد د وجیبي د ادا کولو په خاطر د قرباني میدان ته ور ودانگل. د غوائی د کودتا او د مرغومي د شپږم برېنده یرغل سره مهاجرت نور هم ډیر شو، شوروي او خلقي حکومت د سرحد په تړلو کې زور ونه رسید.

افغانان یو لوي شمیر ایران او پاکستان کې ځای پر ځای شول، د پاکستان لاتري راووتل. د کرنیل امام لیکنه پاکستان د خبرو په محراق کې قرار ونيوي د نري مشرانو تگ راتگ شو.

د مهاجرینو او مجاهدینو په نامه نړیوال مرستي را چالان شوي. د افغانانو هم د اوس د پاره ډیورند هیر شو، په بل غم واوښتل، پاکستان نور نو دوست شو.

د افغان هدف جهاد او د خدای پاک رضا ؤ، پاکستان پکی خپلي گټي پلټلي سور جنگ تود شو.

نري د افغان قرباني درناوي وکړ. خایانه هدف د ISI مشر اختر عبدالرحمن زره دبنمني په زړه کې ساتل،(کابل په اور کې وسوخل شي) شعار پورته کړ. د افغان د جهاد، د برکته د پاکستان سرکان ترمیم، د بریښنا مزي وغځیدل په گیډه ماره شول او د اتم بم خاوندان او په نري کې د سیاله برابر شول.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

په کومه سيمه کې چې افغانان ځای پر ځای شول، ځان مهاجر او بيگانه نه بلل. کله کله به ئې دا هم ويل چې مهاجر ضياءُ الحق او مشرف دي، چې د هند نه راغلي دي پرويز مشرف د راکوچيدو بيان په خپل کتاب ډ (اور په ليکه) کې په تفصيل راورېدي.

پاکستان د ملی گرايانو د نفوذ مخ نيوي او زغم يې نه درلود، کله دلته او کله هلته د ترور يرغ پورته کيدو. عبدالاحد کرزي جنرال عبدالحکيم کتوازي، جنت خان غروال، جنرال نظر محمد نورزي، عزيز الفت، سيد بهاولدين مجروح، عبدالقيوم رهبر يو د بل پسي ترور شول. د شهيدانو دا ډله سياسي لحاظ يوه پيژندل شوي شخصيتونه ول.

کريمينولوژي تجربه ده په وژنه او قتل د نورو جرمنو خلاف د مقتول شخصيت د قاتل په پيژندنه کې مرسته کوي دا سياسي وژني وي.

پاکستان عمق ستراتيژي دا و چې هيواد د شخصيتونو نه تش کړي او يا بايد چپ پاته ئې، پاکستان د جهاد د عملياتو نقشه په لاس کې و. لومړي هدف عام المنفعه تاسيسات خرابول و مجاهدين اوس کيسي کوي چې د کندهار د دهلي بند بند او د ننگرهار د نغلو بند به ئې به نېنان کې و.

عزيز الله واصفي، عبدالرحمن پڅواک او داکتر صمد حامد او محمد حسن ولسمل نور زغم ئې نه و، په مهاجرت کې بلې خواته مهاجرته اړ شول. يو لوي شمير افغانان لويديځ گاوندي ايران ته هم واوبتل.

جهاد په لويه لويه بدل شوه. د نړي نامتو جاسوسي ادارو KGB, ISI, CIA ۶MI موساد ساواک او RWAI لاسونه راوړده کړل. د يرغل ورځ د مرغومي ۶ مه د نړي په سترو پايختونو کې، لندن، پاریس، برلين، واشنگتن کې په شاندار لاريونو تقبيح کيدل.

پاکستان به هم ځان په خطر کې باله. او افغان مجاهدين ئې د پاکستان په دفاع کې مقدمه جبهه بلل. پاکستان ئې د افغانانو دوهم کور باله.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

البته که د پاکستان مرسته نه وای ابرخواک ته پنجه ورکول به اسانه نه وای. د خواري شپي وي خو عزت نه ډکي، جهاد په شدت دوام لري.

محمد آصف صميم وایي:

ليونې خياله بيا دي څنگ ته شه چی غزل وليکم
بيا دا تيري توري شرنګ شه چی غزل وليکم
دغه شرقي حريص لوي خيتي به ماړه نشي هيڅ
نه مريدونکي د ماسکو قطبي خراسان يادوم

افغان مجاهد

مجاهد افغان جنگی ځواک و چې د روس مقابل ته په کلکه ودرید دا مقاومت د ۱۳۵۲ سردار داود خان د وخت نه راپیل و.

د غوايي د اومي او يرغل نه راغلي مهاجر يو شمير نه ئي مجاهد وروزل شول. مجاهد د پاکستان لاس ته ولويدل، جهاد اداره هم د ISI په لاس کي شوه. پدي وسيله پاکستان برلاسي شوهر تصميم کي د پاکستان نقش مهم و. د جهاد نه نيولي تر جينوا کنفرانس (گورباچوف) د دونالد ترمپ د دوحې تړون او بالاخره د ورستي حالت په نيابتي جگړه بدل شو.

پاکستان د افغانستان پرسر نوشت مسلط شوه د قطعو (توس) ئي په لاس کي دي. ولسمشر حامد کرزي ۲۱ ځلي او داکتر اشرف غني احمدزی د قمر بجوا دروازه وټکول، پاکستان تر خپل (عمق ستراتيژي) تير نه شو. اختر عبدالرحمن به ويل چې (کابل وسوځل شي).

ملا عبدالسلام ضعيف اوس وائي چې پاکستان دوه مخي سياست لوبوي او مجاهد ذبيح الله پاکستان هم اوس مسلمان نه بولي (هيواد ويب سايت)، youtube ۱۱،۱۲،۲۰۲۱

ISI په افغانانو سکه او نا سکه سياست لوباوه. د مجبوريت له مخي ځينو چارواکو دي اړيکي پالل به د ځينو تر اعتراض لاندي راتلل، لکه مولوي ولي الله غزنوي.

د هغه چاروکي چې د غاښو د توروالي د منځ وړلو درملنه د پاره د ISI د اوپراتيفي پيسونه برخه اخيستل يا د امارت يو وزير يا د ۵ - ۶ ځلي د ISI د اوپراتيفي ناولو پيسو حج ته تلل، پيروزينه مجاني نه وي عوض غواړي. (تانند ويب سايت ۲۰۲۱).

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

عبدالحی مطمئن هم د گیلو تر عنوان لاندې په تانند کې ۲۰۲۱، ۱، ۲۴ د زره براس څرگند کړي. د تحریک و هغه چارواکو ته چې د اینجونو بسونځی په سوځولو به یې بخششی ورکولې او نن ئې لوني د لوړو زدکړو د پاره په بهرکې دي. یا د خدمت د پاره یو عادي سرباز وژنه روا بولي مگر پخپله د کابل د چارواکو سره یارانې ساتي. او گوته شهاب الدین دلاورته نیسي چې (ملا عمر به ئې لیوني او جاسوس باله) مطمئن په فرهنگي کمیسیون کې د جاسوسانو د موجودیت نه هم شکایت لري. ملا عبدالحی مطمئن چې د چارواکو بشپړ پیژنده لري، لږ څه سپینې خبرې کوي. چې ملا په چانته کې څه نلري. یوازي درنده ربره، غټه خپټه او ټینګې استجاووته گوته نیسي (د ده کتاب مخ)

ابراهیم صدر د هلمند د یوې کمیټې مشر امیر خان متقي په فساد لرلي او د محرم اسناد په ورکولو پاکستان ته تورن بولي، دا اوازي، چې متقي د حج اوقافو وزارت ته په نظر کې ؤ. او عباس ستانکزي د بهرنیو چارو وزارت ته، خو تصمیم بل ځای نیول کيږي (تانند ۲۰۲۰، ۱۱، ۲۲ ویب سایت)

ثاقب افغان په ۲۰۲۱، ۱۰، ۲۲ یو لیکنه خپره کړیده. د دې لیکنې نه معلومیږي دا جناب هم د دوحې (قطر) د غونډې غړي دي. او ملګرو د اعمالونه شکایت سره، دا هم لیکي:

د دفتر زیاتره غړو د یو بل پر خلاف ISI ته جاسوسي کوي، د ISI د شناخته کارتونو او تعلیمي سکالر شپونو به بدل کې زموږ د صف نه استادان استخدام کړي چې پرل من یې ملایکې لمنځونه کوي. دې لا دا هم زیاتوي چې د دفتر غړي د پاکستان سفارت کې داسې ګرځي لکه د خوابني کور.

په غونډې کې ملا برادر، متقي، سهیل شاهین، مولوي جان محمد د ځان سره زامن راوړيدي. عبدالحی مطمئن هم همدا شکایتونه د دې نړي نه لار.

شاعر وائي:

تا چې به حرام گنل اوس تاته شوه حلال هغه
زه دی لا تراوسه په هغه گناه نیولي یم

د پاکستان ترهگریز سیاست

پاکستان د اسلام په جامه کې د خپلو اهدافو د پاره په ترهگری لاس وهی. د حقاني مدرسه پیژندل شوي د ترهگرو دلو خاله ده. د ISI د جهاني بيني په دایره کې بنسټ پاله او افراطیان تولیدات لري.

د مغز شوئي، د جنت د حورو په هیله د جنت بلبان (انتحاریان) صادروي. چی د ثواب په خاطر په هري گناه لاس وهی. د جنت بلبان محرومه طبقه چی د اینجونو د پلرونه د لوړ ولور له کبله د واده چانس ورته لږدي. نو د اخیرت د حورو په هیله او فکر کې شي.

جنت بلبان ټوله تنکي او مجرده خوانان دي چی لاسم فکر نشي کولای. د دي دلو لست په google کې خپور شويدي. زه یې هم دلته وړاندي کوم.

۵۶۶۵ بریدونه ۳۲۲۵۰ وژني	1 . دولت اسلامی (داعش)
۴۶۷۵ بریدونه ۱۹۵۳۷ وژني	2 . امارت اسلامي
۱۶۳۴ بریدونه ۱۶۱۰۸ وژني	3 . بوکو حرام
۱۶۱۹ بریدونه ۴۵۹۴ وژني	4 . حزب تحرير الشهاب
۵۵۰ بریدونه ۱۶۲۷ وژني	5 . القاعده
۲۴۰ بریدونه ۱۱۱ وژني	6 . ابو سیاف
۶۹ بریدونه ۷۰۴ وژني	7 . لشکر جنگاوي
۷۰ بریدونه ۱۷۴ وژني	8 . لشکري طيبه
۶۵ بریدونه ۱۳۱ وژني	9 . انصار الشرعيه
۲۴ بریدونه ۱۴۴ وژني	10 . جيش اسلام
۱۴ بریدونه ۲۱۳ وژني	1 1 . جندالله
۱۲ بریدونه ۱۶ وژني	1 2 . حزب الله
۳ بریدونه ۴۹ وژني	1 3 . حزب الله
۲ بریدونه ۲۰۶ وژني	1 4 . جبهه ... انصار
۵۲ بریدونه ۱۳۰ وژني	1 5 . لشکر اسلامي

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د دې جملې نه ۹ ډلې په پاکستان کې فعاليت لري. [google](#) ۱۶,۵,۲۰۲۱ دا ډلې د نکات د مرستو او اعانو، عشر، قاچاق، برمه نيولو د لارې تمویلېري. د افغانستان معدن ئي په لاس کې دي. او ځينو ولاياتو کې د بریښنا او تليفونو د شرکتونه حق اخلي.

د ځينو دې ډلو سره دولتي چارواکي هم لاس لري. ملايعقوب چې د زمري پر ۱۵ کال ۱۴۰۱ قطر ته دعوت شو، دا پوره څرگنده چې څه هدايت ئي واخيست خود د (حاجی بشر) قاچاقبر د خلاصون هيله وکړه. چې دا د طالبانو د قاچاقبرانو سره دوستي بيانوي.

پاکستان پالیسی نور پټه نده. ديوې خوا د ترهگری د ضد مبارزينو په لومړي کتار کې ولاړ، د بلې خوا ترهگر پالي او روزي .

د حقاني شبکه د ځدران ميرني قوم پوري تړي. د تروريزم په کتار کې نړيوال شهرت لري سراج الدين حقاني باندي د امریکا لخوا ۵ ميلونه دلره جايزه ايښودل شوي ؤ، کله چې کورنيو چارو وزير شو جايزه لس ميلونو ته پورته شوه.

سراج الدين حقاني بل نوم خليفه دي پخوا به امير المومنين ته هم د اسلام خليفه ويل كېده، يا خلفاي راشدين، مگر په مورکي د حمام کيسه مال ته هم خليفه وايو، دلاک ته هم خليفه وايو، پو نه يم چې دي کوم يو دي. خو په تلاوت کې غلطي تړي کيږي. مخ يې په حجاب کې دي چې بايد و نه پېژندل شي. دوي ټوله دا ډول دي ملا حسن خبری نه کوي، امير المومنان فزيکی موجوديت په شک دي. چا د نژدي ندي ليدلي.

لومړي وزير چې دوي ورته رئيس الوزرا او ۱۸ تنه د طالبانو لوړ پوري چارواکي په تور لست کې دي.

انتحار، د ترور او انفجار دنده حقاني شبکي ته منسوبه ده.

پدې ورځو کې استاد سياف کنايه ډول په خطاب کې طالبانو نه وپوښتل چې (حمله انتحاري روزنځي اوس هم شته که وتړل شول) ؟

ځيني مستند خپاره شوي، کوم چې زما لاس ته راغلي په اتفاق سره گوته پاکستان خواته ده.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

وایي چې د امارت اسلامي په لومړي دورکي طالب ISI په سپارش په داخل کي ځيني سيمي د القاعدي تريننگ د پاره په واک کي ورگړي وي (تاندن ۲۰۲۱، ۲، ۱۷ خپره شوي)

مک ماسټر د دونالد ټرمپ د شوراى امنيت مشر چې به افغانستان کي ډير وخت تير کړي . په وضع سم بلد، کانگرس ته د پاکستا د دي دوه مخي سياست په مقابل د سزا غوښتنه کړېده. د تلي ۱۶ کال ۱۴۰۰ youtube پاکستان په امريکا او CIA د ټول عظمت سره لويي کوي. پاکستان طالبان د افراطيت ته هڅوي، او په ظاهره نړيوالو په وړاندي د طالب نه سرټکوي.

په کال ۲۰۰۸ کي طالبان بيا راژوندي کړل، او بريدونه پيل شول، د سيگار د راپور په حواله پدي ۲۰ کاله ماموريت کي ۲۴۴۳ تنه امريکائيان او ۱۱۴۴ د ناتو نو غړو هيوادونو سربازان وژل شويدي.

دا بايد وپوښتل شي، چې طالب څوک دي، چيري روزل کيږي او چيري تمويل او تجهيز کيږي. د دي راپور په حواله ۶۶ زره افغان سرتيري او ۴۸ زره ملکيان وژل شويدي.

ولسمشر حامدکرزي به تل د اعتراض و، چې ترورستان په افغانستان کي نه بلکه، ځاي معلوم دي.

پدي رښتيا ويلو جوبايډن هغه وخت کي د اوباما مرستيال و خپه شو او د غوندي نه پورته شو د دفاع وزير (رامسفلد) هم همدا پکر درلود.

آلماني خفيه پوليسو په صراحت وويل چې پاکستان ډبل رول بازي کوي د يوي خوا د ترهگرو د مبارزي په کتار کي ولاړ، د بلې خوا هغه حمايه کوي.
google ۲۰۲۰، ۱۰، ۳۰

جنرال مايک مولر د سنا پوځي کميټي ته په کال ۲۰۱۱ راپور ورکړ، چې پاکستان د ۲۰۰۲ تر ۲۰۱۱ پوري بيا د سره طالبان تنظيم کړل او دائي هم زياته کره چې طالب د ISI يوه رسمي څانگه ده.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د اروپا د اتحاديې مشره (اورزلا فون بلکه لاین) د طالب جهاد د هيواد د خرابي په نيت بولي [utube yo ۲۲,۱۱,۲۰۲۱](https://www.youtube.com/watch?v=22112021) دا ميرمن وړاندي د آلمان د دفاع وزيره ؤ، چی سربازان ئي افغانستان كي د ناتو په چوكات كي دنده درلوده، د افغانستان نه بشپړ معلومات لري.

تانند ليكوال سارا چيس: د خوشحال حبيبي ژباړه ۱۵,۸,۲۰۲۱ ميرمن سارا د افغان اوسنی نظام خرابي د پاکستان لاسوهنه او كورني فساد دليل راوري. دا هم زياتوي چی پاکستان د ايران او شمالي كوريا سره هم د زروي وسلې په ترويج مرسته كوي. پاکستان د نړيوالو لخوا د ترهگري په لست كي درج دي. چی دا بسنده ندي. امريكا تهديدوي چی د فشار په صورت كي به چين يا روسيه ته لاس ورورد كړي.

د مايك په خبره طالب د ISI يوه رسمي څانگه ده، پاکستان به دوحه كي دوی د ۲۰۲۰ فبروری مياشت كي د امريكا سره په يو ميز كښينول. طالب د پاکستان د گټه ساتونکی او د خپل هيواد په خرابيدو دي .

و مو ليدلي چی دي نيابتي جگړي نتيجه دا شوه چی د اگست پر ۱۵ (۲۰۲۱) كال طالب بيا مسلط شو.

شپږم فصل پاچاهي نظامونه د هيواد راغلي قوانين

بشري ټولنه پوه شول، د ټولني د نظم د پاره لارښوني او قانون اړين دي، د تکرار عمل په دود بدل شو. او دود به په قانون تر څو الهي احکام نازل شو. ۲ زره کاله تر اسلام وړاندي، تورات د افرادو تر منځ د ملکیت حدود وټاکل. د گناه په مقابل کې سزا.

مسحیت هم د دردونو د او فقر د تسکین د پاره لارښونه کړیده. اسلام حدود و ضعی کرل الهي ادیان ټوله یو دي. مسلمانانو پر ټولو ادیانو او آسماني کتابونه ایمان راوړي. یوازي په شریعت کې توپیر دي. انبیا و به د دولت او دینوي چاروي دواړه پاللی کول.

زبور، تورات، انجیل او فرقان یو د بل پسې نازل شول.

چنگز هم د (یاسا) په نامه قانون درلود غلا او زنا سزا درلوده. دا هم پکې راغلي ؤ، څوک چې د قانون اطاعت وکړي پر بنځو او ماشومانوې باید رحمت وشي. (افغانستان در مسیر تاریخ ۱۹۵ مخ)

بشري قوانين هم لکه الهي قوانين د حالت او زمان په نظر کې نیولو سره د تعدیل بڼه درلود، مثلاً په اسلام کې هم شراب تدریجي منع شول

دولت باید قانون ولري او هر قانون دولت

لومړني انسانان چې دسنگ تراشي وخت کې د یخني او توده ځي نه په سموڅوکي اوسیدل، نارینه به په بنکار بوخت ؤ، بنځو به داني او میوي راټولولي او وروسته کې هغه داني پاشلي او کرلي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

ژوند په سموڅوګي ؤ او لباس د حيواناتو د پوستکو نه . د دندو ویش راغي، تکره ځوانان د وخت وسله په لاس د وحشي حيواناتو نه ساتل دنده ؤ. خو په وروسته کې هغه وحشي حیوانات لکه اس، غوا، پسه اهلي کرل.

د هیواد اساسی قوانین

قانون د فرد، ټولني او دولت مکلفیتونه او اړیکې تنظیموي. په هر اساسي قانون کې کوم څوک چې افغاني تابعیت لري بلا استثنا (افغان) دي. د نظام ډول هم پکې تشریح شويدي.

پدی ډول حق او مکلفیت یی د ټولني او دولت مقابل کې تشخیص سويدي. د تابعیت تعریف جامع دي، هیوادونه شته چی مختلف قومونه پکې ژوند لري لکه ایران کې، بلوڅ، کرد، عرب، ترک، قاجار او افشار او داسی نور هم شته مگر بیا هم ایرانی دي. پاکستان هم څلور ستر قومونه، پنجابي، پښتون، سند او بلوڅ، مگر بیا هم هغویوځان پاکستاني بولي.

په افغانستان کی هم تاجک، هزاره، ازبک او پښتون غټ قومونه، ان هندو او سیک هم افغان بلل کيږي، دا قومونه مور نشي سره بیلولي. افغان یا افغانستان د یو جغرافیائي نه مطلب دي . د ملي احساس پر بنا د هر فرد دنده ده، د وحدت په لار کې گام واخلي.

ملي وحدت، ملي ارزښتونه یو تعریف شوي اصل دي. خلاف یی ملي خیانت بلل شويدي.

نړي کې هیوادونه شته چی د یو کس په نامه یو لوي هیواد یاديږي. لکه سعودي عرب او امریکا.

سعودي عربستان د یو شخص په نوم ملک سعود په نامه شويدي. امریکا د امریکوس پوچی ایطالوي ملاح په نامه شويدي. د هر بدلون د پاره مخ کې شرایط رامنځ شوي وو.

مشروطه خواهان

ترک مال ترک جان ترک سر
در راه مشروطه اول قدم است

د هر بدلون د راتگ د پاره لاپخوا يو سياسي بستر جوړ وي. امير حبيب الله خان په دوران کي د بدلون غوښتوکي او د هيواد د نخبه کسان يو تحريک د مشروطه خواهانو په نامه جوړ شو. چی د تولواک، واک وړ محدود کړي او خپلواکي خپله کړي. د دي عقايد و د خبرولو پاره د علامه محمود طرزي په ابتکار سراج الاخبار هم چاپيدي. او وليعهد امان الله خان ئي هم غړيتوب درلود. د انگریزانو هم نه دا نهضت خوښ ؤ او نه دا اخبار.

د حربي فابريکي کاريگر محمد عظيم، ورځني راپور به ئي اميرته رساوه. چی په مقابل کي (بريگيت) رتبه واخيستل په بريگيت عظيمو مشهور شو. جنرال نبي عظيمي د وروستيو بدلونونو کي هم لاس درلود چی د بريگيت عظيموف را ره ؤ.

امير نهضت تر بريد لاندي ونيوي، نهضت وځپل شو او ځيني غړي ئي ونيول او بنديان او ځيني اعدام شول.

د مولوي احمد جان الکوزي زامن اسدالله خان او د حبيبي مکتب استاد محمد سرور واصف او وراره عبدالقيوم خان د نهضت په جرم په دار شول.

په وروستي لحظه کي واصف کاغذ و غوښت او دا بيت ئي وليکي:

ترک مال، ترک جان و ترک سر

در راه مشروطه اول منزل است (افغانستان در مسير تاريخ ۷۱۹ مخ)

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

سید مسعود پوهنيار هم په خپل کتاب (ظهور مشروطه خواهان) په ۴۹ مخ کې د ۵۳ تنو زندانيانو نومونه راوړيدي.

نهضت د دې سره آرام نشو تر څو په مرموز ډول امير حبيب الله په کال ۱۹۱۹ د لغمان په کله کوش کې شهيد شو، وليعهد امان الله خان د پرتخت کښي ناستو سره سم د خپلواکي اعلان او د اساسي قانون په پکر کې شو. چې د حکومت واک د قانون په چوکات کې را محدود کړي. آزادی د ټولو د پاره، مرثيان هم آزاد کړل (افغانستان درمسیر تاریخ ۶۱۰مخ)

نوره نړي کې هم د فرانسې تر انقلاب ۱۷۸۹ پوره د دين او دنيا چاري د پاچا په واک کې وي ده به ويل (چې قانون زه يم).

په اسلامي هيوادونو کې پاچا د اسلام د خليفه بلل کيدو او خليفه د بيعت د لاري تاکل کيدو، دا اصول د حضرت امويه په وخت کې د يزيد په گټه په مورثي بدل شوه.

په فرانسه کې د انقلاب په ترڅ کې اساسي قانونو راووت. نورو هيوادو هم د فرانسې نه زده کړل، پاچهي په جمهوريت بدله شوه.

تر ټولو وړاندي امريکې د خپلواکي د اخيستلو سره سم په کال ۱۷۸۷ اساسی قانون د جورج واشنکتن په وخت کې راوويست. که څه هم ځيني او پرمخ تللی هيوادونو کې لکه جاپان او انگلستان تر اوسه هم شاهي او مورثي نظام چليږي. اسلامي هيوادونو کې پاچا د اسلام خليفه ضل الله بلل کيده دا آيات مبارک (اطيعو الله و اطيعوا الرسول و ولي الامر منکم) رعايت په اطاعت مکلف دي هيواد په همدې کال همدا ډول چې امان الله خان لوړه کړي و. په کال ۱۳۰۱ هه اساسي قانون وموند.

تراوسه افغان ۷ اساسي قوانين تجربه کړي چې هر اساسي قانون ډير دوام ندي کړي، او د بل نوي رژيم تر بريد لاندې راغلي. او کله کله به نظام او دولت بې قانونه هم وچليږي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د مشروطه خواهانو د ارمان سره سم په ۱۳۰۱ کي افغانستان د اساسي قانون په ۷۳ مادو کي نظام نامه اساسي په نامه د لويه جرگه لخوا کي پاس او نافذ شو، چي پدي جرگه کي ملکه ثريا هم د پاچا څنگ ته ولاړه و. لويه جرگه د پېړيو راپدي خوا د هيواد د نظام عنعنوي، تاريخي د رکن په توگه منل شويدي، د مشرانو، پوهانو او مطرح کسانو او ديني علما پکي گډون کووي ليکل شوي اساسي قانون په سيمه کي هغه وخت بي ساری و.

پاچا تعليم او تربيه، پرمختگ ته مخه کړه پخپله په لږ وخت کي د لور اعتبار خاوند شو. شوروي لومړي هيواد و چي لنين د افغان خپلواکي په رسميت وپيژندل. آلمان امپراتور هيندن بورگ برلين ته دعوت کړ. او په درنښت يي د ده هرکلي وکړ. د سفارت د پاره ئي په برلين کي ځمکه ورگړه چي ببرک کامل په دوران کي د سفارت مستشار زلمي شهباز خرڅ کړ بيبي ئي معلو نه شوي څه شوي. د رضا شا پهلوي او اتا ترک سره خاصه دوستي درلوده. شاه ايران هم د سفارت مځکه ورکړه، خو انگرېز د پخوا په شان دښمن پاته شو.

لومړۍ اساسي قانون

شد يکبارگی با جان و سر دل گرفتارش
دهم خون عزيز خویش تا بسازم گلزارش
امان الله خان

دا قانون چي نظام نامه بلل کیده، دي قانون د لويه جرگي تصویب او تائید دلاري مشروعت پيدا کړي. لويه جرگه د تاريخ په اوږدو کي د يو رکن په توگه منل شویدی. چی تر ميلاد وړاندي هم به افغانانو کي د يو مرجع په توگه پيژندل شوي وه. (اساسي قانون ته لنډه کتنه کتاب ۷۵ مخ)
د ۱۳۰۱، ۱۳۱۰، ۱۳۴۳، ۱۳۵۵، ۱۳۶۹، ۱۳۸۲ اساسي قانون د لويه جرگي د خوا پاس شویدی.

لوي جرگي په تاريخ کي په مهمو موضوعاتو به ئي تصميم نيوي، البته دی پريکړي يو وزن درلود . ۱۳۸۲ کال اساسي قانون په ۱۱۰ مادو کي په بشپړ ډول تعريف شوه. لويه جرگه د دولت د يو رکن په توگه پيژندل شویده، چی تر ميلاد وړاندي هم دود ؤ، (اساسي قانون ته لنډه کتنه کتاب کي ۷۶ مخ) په ام البلاد کي (بلخ) کي هم یم او کانیسکاه په عمومي او سراسري ډول په يو لوي دښته کي راټول او پاچا به ئي تصميم نيوي.

احمد شاه دراني د شیر سرخ لويه جرگه او د حاجي مير خان نيکه (ميرويس هوتکي) د مانجي لويي جرگي تاريخ راوړیدی.
دا مو وليد د هر هغه نظام سره چی د لويه جرگي تائید و سره نه وو، دوام ئي ونکړ.

نظام نامه اساسي ۱۳۰۱ جری د هیواد لومړي اساسي قانون (خپلواکي د ټولو د پاره) اعليحضرت امان الله خان د اساسي نظام نامي په نامه چی ۷۳ مادي لري.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

لومړي او ۱۶ مادي د اتباع ترمنځ مساوات او برابري.
دوهمه ماده د اسلام مقدس دين.
څلورمه ماده دولت نظام پاچهي او مورثي
اتمه ماده د افغان تعريف .
يولسمه ماده د مطبوعاتو ازادي.
څلوريشتمه ماده د شکنجې او زجر ممانعت د مسکن مصونيت .
پنځه ويشتمه ماده د حکومت.
ديرشمه ماده د ملی شورا .
پنځوسمه ماده د محاکمو او شپږ پنځوسمه ماده د ديوان عالي چي اوس ستره
محکمه وائي پکي تعريف شويده.
نه شپيتمه ماده د دي قانون هيڅ ماده ساقط او قابل تعديل نده. صراحت لري.
دي قانون ديموکراسي اصولو مهم مواد په پام کي نيول شوي وو، خو امپرياليزم
د انتقام به لته کي و، ارام پاتي نشو. کورني خائنانو سره په گډه لاس پکار شول،
د پاراچنار نه د جنوري پر ۱۸ کال ۱۹۲۹، حبيب الله د سقاو زوی راولمساوه.
پاچا کندهار ته لار هلته د سر او سامان سره د کابل په لور راوخوځيري.
تر زابل او مقر راتير شو تر غزني راورسيد.
دبښمن پوځ دسيسه بازه، د افغانستان بشپړه پيژندنه دلود، د غزني اندر د سقاو د
زوي په پلوي راوستول . موضوع ته دراني او غلجي د قومونو رنگ ورکړ. په
داسي حال کي چي سقاو نه دراني و، نه غلجي .
غازي به وينو لرلي تخت و نه غوښت استعفی وکړه د جگړي نه پر شا شو د ده
لور هنديا وائي چي تر مرگ پوري د افغانستان خاوره د توشک لاندي ورسره
وه.
ده به د وطن د ميني دا بيت تل تکرار اوه:

شد یک بارگي با جان و سر از دل گرفتارش
د هم خون عزيز خویش تا سازم گلزارش

سقاوي قوانين

د جنوري پر ۱۸ کال ۱۹۲۹ حبيب الله د کوهدامن د امين الله سقاو زوي ارگ ته ننوت، پاچا شو، اساسي قانون لغو کړ.

هغه ئي کول چی زده ئي ؤ بنسوخی رخصت، ماليه او عسکري معاف کړل. بونده بازي ازاد

د امانيه دوري ۱۲۰ تنه هلکان او اينجوني چی د زدکري د پاره ترکیه ته لیږلی وو، اينجوني بیرته راوغوښتلي.

په وژولو پیل وکړ، سردار محمد عثمان خان او والي علي احمد خان او نور خو کسان ووژل خوک ژوندي بنخ کړل.

سید حسین د دفاع وزیر حمیدالله ورورئي د معین السلطنه په توگه، استاد خلیل الله خلیلي د بلخ مستوفی او د ده پخواني بادر ملک حسین د کابل والي وټاکي. د وخت شاهدانو نه کیسه کوي.

یوه ورځ یو هلک د غلا په تور د کابل والي ملک محسن ته چی هغه وخت ئي دفتر په چهاراهي توربازخان کي ؤ راوست.

والي امر وکړ چی دا تاکاوې ته کړي مجرد ځوانان ور خوشي کړي. کوم سپین ربري چي دلته حضور درلود.

دا کار ناوړه باله هلک بیرته راوغوښت او نوئي د اعدام حکم صادر کړ.

هلک په ژړا وی ویل: هغه لومړنی سزا ئي منله دا سزا حکم زموږ د مارشال دوستم هم عادت ؤ نه یوازي پر حاجی ایشچي بلکه نورو ته هم چی په غوصه کي به شو د دي سزا حکم کاوه.

د استاد غلام محمد غبار د تاریخ په ۸۱۷ مخ کي راغلي، کله چی د جگری په ترڅ کي سقاو په شهراراکي ټپي شو، د انگریز سفارت یوور او درملنه ئي وکړه.

د شلمې پيړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د امان الله خان د پلوي نه د هزارگانو د مخ نيوي د پاره فيض محمد کاتب ته دنده ورکړه شوه، کله چې فيض محمد هزاره ناکامه راوگرځيد. نو سقاو تر وهلو لاندې مړ کړ.

لکه چې داکتر نجيب په نجيب (گاو) باله همدا ډول حبيب الله خپلو ملگرو (قوچ) باله.

سقاو د ژورناليزم پلار محمود طرزي د اعدام حکم صادر کړ. هغه وکولای شوای چې د کندهار نه د اسلام کلا د لاري ترکيه ته ځان ورسوي. چې تر سرحد اوښت دا بيت ئې ووايه:

در غربت اگر مرگ بگيرد بدن من
کی کند مرا قبر، کی بدوزد کفن من
تابوت مرا بر سر کوهي بگذاريد
تا باد برد بوي مرا در وطن من

(افغانستان در مسیر تاریخ ۸۱۹)

پدې ورځو کې د (لطيف ياد) لخوا ميدياته راوتلی په ۱۹ ماده و کې د هغه وخت په ادبيات د ده د حکومت خط مشي په مانا دي . سقاو ليک نه درلود نو يوازي پر فرمان شاهي مهر لگيدلي، ۵ ماده کې د اينجوني ښونځي تړل. او د بالغ ښځو او اينجنو د کوره وتل د ولي د اجازي پرته منع کيدلي. د سقاو د فرمان د قانون په توگه وو.

۷ ماده: انگرېزي، فرانسوي او آلمانی ښونځيو تړل. د امانې د وخت اينجنو خارج ته ليرل شوي راغوبنتل.

۶ ماده کې د رپرې او بریتو خريل منع کيدل. ۱۷ ماده کې حضرت مجددي چې د اسلام پيشوا دي د بند نه خوشي کول (صادق مجددي او معصوم مجددي د شاه په ضد به لمخولو تورن وه) افغانستان در مسیر تاریخ ۸۱۸ مخ .
۱۹ ماده کې د ملا عبدالله (په گود ملا) مشهور مرقد جوړيدل .

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

سقاو ډير پاته نه شو ۹ مياشتي لانه وي تير چي د خپلواكي د ډگر قومندان پر را ورسيد.

سردار محمد نادر خان د خپلواكي د ډگر كومندان، دى وخت په پاريس كى لوي سفير ؤ، د هيواد د حالت د خبريدو سره سم را وخوئيد. سردار په هند كې زده كړي درلودې، پښتو، دري، اردو او انگليسى ژبو مسلط ؤ. د پكتيا د لاري پر كابل عمليات پيل كړه (سقاو مقاومت مات او د ۹ مياشتو پاچاهي ختم شوه، او مجازارت شو.

سردار محمد نادر خان په كال ۱۹۲۹ د عيدگاه په مسجد كې د يوې لويه عوندي لخوا پاچا ونومول شو. او پر مخنگ لار ونيول. په كال ۱۳۱۰ كې نوي ليكل شوي اساسي قانون د اصول نامه اساسي په نامه د لويه جرگې لخوا تصويب واخيست.

استاد شهسوار سنگريار د تانند ويب سايت ئي كال ۲۰۲۰ د افغانستان په يوه پيړي كى تر عنوان لاندي ليكي : چى د غازي محمد نادر در راتگ د اوازو سره سم هم ملايانو د ده د وژلو فتوا صادره كړه.

سردار نادر خان هم د علم او پرمخ تگ د اعليحضرت امان الله خان لار تعقيب كړه، البته په مهارت. طب چى د طبيبانو به لاس په ډير ابتدائيه ډول په لاس كى ؤ. خپل د علي آباد كور لومړى فاكولته د طب جوړه كړه. د ده نه وروسته محمد ظاهر خان ښونځي او زده كړه اجبار اعلان كړه. او د ملكي اداري د پاره د حكامو ښونځي تشكيل كړ.

۱۳۱۰ اصولنامه اساسي

د ملايانو لوست زده وو، مگر ليک نه. په څو کليو کې به يو څوک پښندل شوي و، چې ليک ئې هم زده و. هغه ته به ميرزا ويل کيده، او د احترام وړ و. وائي امير عبدالرحمن خان هم بيسواده و، چې په وروستيو کې د فراري وخت کې ليک او لوست زده کړ. کسب او صنعت ابتدائي و.

دې اصول نامه ۱۱۰ مادي درلودې. د عنعناتو سره سم د لويه جرگې تائيد واخيست، دا قانون د ۱۳۰۱ قانون سره نژدېوالي درلود. لومړي ماده دين اسلام، ۵ ماده شاهي نظام او مورثي. څلورمه ماده دري رنگه بيرغ .

شپږمه کې تحليف .

نهمه ماده د اتباع مساوات.

يولسمه ماده د اسارت ممانعت.

شپاړسمه ماده د استوگن ځاي مصونيت.

دولسم ماده د شکنجې او زجر ممانعت.

درويشتمه ماده د مطبوعاتو آزادي.

اووه ويشتمه ماده ملي شورا .

څلور اويامه ماده مجلس وزرا.

اووه اتيايمه ماده محاکم تعريف شوي و.

اوشپينتم ماده: شوراي ملي مجلس عيان چې اوس مشرانو جرگه بلل کيږي.

يو اوياوم ماده: د مجلس مشوره په نامه ولايتي شورا.

د اصول نامې د ضميمې په لومړي ماده کې د بهرنيو چارو وزارت او اردو

افسرانو ته د بهرنيو بنځو سره نکاح منع و.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

پاچا او ولسمشر چې عين وخت كې د ستركومندان په توگه پيژندل . بايد هم په پام كې وي، هغه وخت كې د بهرني بنځې سره نكاح كس وزير كيداي نشولاي.

د سردار نادر خان واک ډير دوام ونه كړ. په ۱۳۱۲ په ارگ كې د ده د خوا د بنونځيو شاگردانوته د تشويق په خاطر په خپل لاس د شهادتنامه د وپيلو وخت كې، د شاكرد عبدالخالق لخوا په ورسره تفنگچه وويشتل شو او شهيد شو.

خوان وليعهد محمد ظاهر پاچا شو، دا قانون ۳۳ كاله وچلېد، تر څو د وخت د غوښتنې سره په كال ۱۳۴۳ نوى اساسي قانون د لويه جرگې لخوا پاس شو.

سياسي خوځښتونه

د وخت او زمانه په غوښتنه او د نړۍ بدلونونه د تقاضا سره سم، به نو شرايطو برابر نوي اساسي قانون بايد ولرو.

د وېښ ځلميانو تحريک لکه د امير شهيد وخت کي چي د مشروطه خواهانو نهضت و. دلته و وېښ ځلميانو تحريک را غورږدلي وو د سمون غوښتونکي و. چي پيژندل شوي کسان، فيض محمد انگار، محمد علم بڅرکي، جيلاني الکوزي، عبدالهادي بهر، قاضي صمد، قاضي بهرام عبدالروف بينوا، گل پاچا الفت او نور .

نور محمد تره کي هم د دي تحريک غړي و.

بلي خواته ندای خلق چپي گرايان لکه داکتر عبدالرحمن محمودي، علي اصغر مير علي احمد شامل آقاي تاج، مير غلام محمد غبار، او ملا محمد اسمعيل بلخي . دا د حکومت تر بريد لاندې راغلل زندان کي واچول شول. اما تاثيري پاته و. د سمون او ديموکراسي ئي غوښتل.

په ۱۳۴۳ کال کي د پاچا د تره زوی سردار محمد داود خان د لومړي وزات نه استعفی او داکتر محمد يوسف لومړي وزير شو، چي د نوي اساسي قانون د تدوين د پاره لار هواره شي.

د اساسی قانون د تسويد د پاره د هيواد د نخبه پيژندل شوي کسان لکه، عبدالرشيد خان الکوزي، نوروز خان (پخواني د ملی شورا رئيسان) : داکتر صمد حامد د پوهنتون مشر، عبدالهادي داوي.

د حقوقو د پوهنځي استاد حميدالله، محمد صديق فرهنگ د شمس الدين مجروح د وخت د عدليه وزير د مشرتابه لاندې چي محمد موسی شفيق د اساسي قانون د

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

تسويد د کميتي د منشي په توگه و. په فعاليت پيل وکړ. دا قانون په کال ۱۳۴۳ د لوي جرگي لخوا په يوسلو اته ويشت مادوکي پاس شو. کميتي کي د مصر قانون، سويس او نورو هيوادو د تجربونه په گټه د کلتور د دين او په چوکات کي د وخت او زمان په پام کي نيولو سره مسوده ترتيب کړه.

پاچا دعوا طلبانه حاضر شو چی واک محدود او مشروطه شاهي نظام تمثيل کړي.

تفکيک قوا په کی څرگند وه، سلطنت او حکومت سره بيل وو. بشپړ ډول دي قانون کي د ديموکراسي پرنسيپونه په پام کي نيول شوي وه. د لومړي ځل د پاره په کابينه او ملي شورا کي د ميرمنو د پاره هم لار پرانستل شوه.

اوم فصل انقلابی نظامونه د افغانستان اساسي قوانين

- اساسي قانون ديموکراسي په ډيرو هيوادونو کې د انقلاب او په زور راغلي وي، خو پاچا په خپله پيروزنه ديموکراسی او اساسي قانون راوستل .
نظام پاچاهي او مورثي، پاچا او ميرمن افغان او مسلمان.
لومړي ماده: د افغانستان هر تبعه افغان دي.
۲ ماده: دين اسلام، او دري رنگه بيرغ .
۹ ماده: سلطنت او حکومت سره بيليدل
شاهی کورني تشخيص او په حکومت، شورا او ستره محکمه کې برخه نشی اخیستلای.
۷ ماده: پاچا د خپلواکي د مځکی د بشپړتيا او اساسي قانون ساتونکي او د ملی وحدت محور
۲۶ ماده: کرامت انساني .
۲۹ ماده: د ملکیت مصونیت .
۲۸ ماده: د مسکن د مصونیت د پاره.
۱۰۳ ماده، څارنوال د لومړي ځل لپاره د دولت په تشکیلاتو کې وینیول شو.
۳۲ ماده: د گوند و آزادي .
۱۱ ماده: د بیان آزادي ۴۳ ماده: آزادو، سراسري، مستقیم او سري ټاکنې.
۵۰ ماده: د ملی شورا د غړو مصونیت.
۲۵ ماده: تبعیض منع او د اتباعو مساوات او برابري.
۷۹ ماده: د لویه جرگه .
۴۱ ماده: ولسي جرگه .
۴۵ ماده مشرانو جرگه .
۱۰۹ ماده: ولایتي جرگو د پاره صراحت لري.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

---

۶۵ ماده : حکومت د ملي شورا ته جوابگوې.

۲۴ ماده : کي ملکي ته هم په تشریفاتو کي ځای ناکل.

دا د ديمواسي په لسيزه ياديري تجربه نه وه، خو د ملي شورا غړو د مصونيت نه غلط تعبير واخيست. د حکومت او شورا تر منځ کشمکش په لس کالو کي ۵ لومړي وزيران (داکتر يوسف، محمد هاشم ميوندوال، نور احمد اعتمادی، داکتر محمد ظاهر خان، محمد موسی شفيق) يو د بل پسې راغلل او ولاړل.

ولسي جرگي ته چپ او راست پلويانو لار ومندل. د پرچميانو نه ببرک کارمل، نور احمد نور، انا هيتا عبدالرحيم هاتف، فيضان او د دموکراتانو او ملي گريانو لکه عبدالروف بينوا .

او د افغان ملت وگوند انجنير غلام محمد فرهاد ؤ. د خلقيانو و دلي حفيظ الله امين د ولسی جرگي غړي شو. نور محمد تره کي ته چا رايه ورنگره. البته ټولنه مسلماننه ده اکثريت قاطع د مسلمانانو ؤ. نور پيژندل شوي لکه گل پاچا الفت، صداقت عبدالهادي هدايت، واصفی عزيز الله، صديق فرهنگ، محمد نبی محمدي، آقای بينش د کابل وکیل.

سید اکبر د لوگر وکیل، عبدالاحد کرزی، د پارلمان به سرکي يو ځلی داکتر محمد ظاهر او بل ځلی داکتر عمر وردک ؤ.

پدي ډول پارلمان درندوالي درلود، د ورځپانو د جملی نه خلق، پرچم، مساوات او افغان ملت هغه ورځپانی دي چی دیر لوستونکی درلودل. بياهم د حالت نه رضایت نه وو.

چي د چنگاښ ۲۶ کال ۱۳۵۲ سردار محمد داود خان پر راتړپ وهل، نظام او اساسی قانون لغوه جمهوری ئي اعلان کړه.

د چنگاين ۲۶ مه تصميم شرط اول موفقيت است سردار داود خان

سردار محمد داود خان د پاچا د تره زوي پخواني لومړي وزير په يو حرکت، واک غضب د انقلاب اعلان ورکړ. او خپله د انقلاب رهبر شو. چا مقاومت ونکړ سپينه کودتا وبلل شوه د کودتا ملگري د انقلاب ملگري شوه، پارلمان منحل شو گوندونو فعاليت او د مطبوعاتو ازادي بنده شول. د دولت اداره د کودتاچيان لخوا د کميټه مرکزي په نامه اداره کيدل. دا نومونه ولس ته نوي وو. کودتا د پردو اختراع وه، اصلی پيژندل شوي کسان وروسته د څيرونه پيژندل شوي کسان پکې وو. سردار يې يوازي به سر کې وو، همدي وخت کي مناسب کس و.

د سردار په ملت پالنه کي شک نه ؤ. پخواني مجرب افسرانو د سردار ملگري ونکړه، د ده پر څنگ کم عمره بريدمنان راټول شوي ؤ. چه ده به هم چندان د هغونه سمه پيژنده نه درلوده په ټولوکي غلام حيدر رسولي متقاعد دگروال او د ترافيک د بررسی آمر بريدمن قدیر نورستاني نه پرته نور څوک پکې د سردار نه ؤ.

ان د ده مرستيال داکتر حسن شوق هم به حقيقت کي د ده نه وو. سردار پس له ۵ کالو يی قانوني اړ شو چی اساسي قانون راوباسي پدي ډول د انقلاب د ملگرو د بی باکی مخه ونيسي. د اساسي قانون د تسويد د کميټي غړي داکتر مجيد وزير عدليه لوی څارنوال، اسمعيل قاسمييار، عزيز الله واصفی، د کرهنی وزير وبيع الله سمیعی دشرعیاتو د پوهنځي استاد عبدالهادي هدايت، غلام حيدر رسولي او نور د کميسيون منشی وفي الله سمیعی ؤ.

کال ۱۳۵۵ رابلل شوي لوي جرگی اساسي قانون تائيد او د ۶ کالو د پاره سردار داود ولسمشر وټاکي. نور مرکزي کميټه منحل اعلان شوه. د ملی غورځنگ په نامه يوازي گوند په پام کي ونيول شو او د نورو گوندوته لاره بنده شوه، جلب و جذب پيل شو.

د جمهوريت اساسي قانون ۱۳۵۵ هجري

جمهوری نظام منل په شلمه ماده کې.

۲۲ د اسلام دين .

۴۰ ماده يو گوندي نظام، بيرغ دري رنگه.

شکنجه او تعذيب منع ؤ. مگر په عمل کې وضع بل ډول وو. وموليد چې لومړي پخواني وزير محمد هاشم ميوندوال څنگه د صمد ازهر د لغتو لاندې ساه ورکړه. په ۷۶ او ۴۱ مادو کې د کاريگرانو د حقوقو صراحت .

۴۹ ماده د پارلمان نيم غړی د دهقانانو ټاکل کيدل.

۲۷ ماده تبعيض منع د نر او بنځو مساوات.

۳۵ ماده د مسکن مصونيت، ۳۶ ماده د ملکيت مصونيت.

۹۸ ماده د قضا د پاره . په ۱۰۶ ماده تحقيق او تعقيب د څارنوالي دنده.

۷۶ ماده ولسمشر د گوند لخوا کانديد او د لويه جرگې تائيد د شپږو کالو د پاره.

۷۷ ماده ولسمشر او ميرمن ئي مسلمان او افغان وي.

۱۰۴ ماده د افسرانو او بهرنيو چارو وزارت د مامورينو د بهرنيانو سره د نکاح ممانعت.

۴۶ ماده د چنگاښ انقلاب ته د ټولو اتباعو د وفاداري مکلفيت.

دا قانون يو معجون مرکب ؤ چې نه مسلمان په راضی و نه هندو د دولت د رهبري او صفوفو تر منځ صداقت نه ؤ. د کودتا ملگرو، سردار نور پکار نه ؤ. او سردار دوي پکار نه ؤ.

د سردار په اصطلاح (کودتاچيان بچه ها بلل) په ساده ډول ئي ليري کړل.

دا قانون د وري د مياشتې (خطاب به مردم) سره توپير درلود، کودتاچيانو ځان ته دا قانون يوه توطيه بلل.

د شلمې پيړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د سردار پام نه ؤ چې د ده د صدارت وخت نور ندي او نه د هغه وخت درانده ملگري .

خلق او پرچم سره يو شول مخالفت گام په گام مخ ته تلل تر څو مير اکبر خيبر د وري پر ۲۷ د پرچميانو منل شوي شخصيت ترور شو. کمونستانو د جنازي په پلمه خپل زور او يوالي په ننداره کيښود تره کي او کارمل په بيانيه کي دا دولتي ترور باله.

سردار ځيني کمونستي سران بنديان کړه . ياغي افسران د غوايي پر اومه کال ۱۳۷۵ په رڼا ورځ پاڅيدل په ارگ ننوتل. بل گام بايد پورته شي اصلي لويغاري نور څوک ؤ. نه قادر، نه وطنجار او نه تره کي او نه کارمل.

د چنگاښ د کودتا ملگري او تجربه درلوده چي څنگه بايد بغاوت وکړي. د کومندو د بريدمن امام الدين سردار داود خان او کورني ۱۸ تنه نور نر او بنځي، زاړه او واره شهيدان کړل.

جنرال پاچامير خان د پلچرخي د پليگون د سيمي د وخت مسول د سردار د کورني د شهيدانو د موندلو کميسيون ته د مرستي د پاره حاضر او هم دائي مرکه وکړه.

په تلويزيوني مرکه د نوراحمد نور او اسلام وطنجار لخوا په پولیگون کي بيله اسلامي مناسکو خاوري پروارول بيان وکړ.

د جنرال په بيان لومړي وزير محمد موسی شفيق او لوی څارنوال وفی الله او څو نور کسان همدلته شهيدان شول. د سردار د پنځوکالو واکمني او د درو مياشتو اساسی قانون پدي ډول ختم شو.

د سردار وطن دوستي کی شک نشته او د هيواد آبادي کارنامی ئي تاريخ په ياد لري . د ديموکراسی او عدالت د کورني امتياز نه تير د هيواد په تاريخ کي د لومړی ځل د پاره جمهوريت راوست.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

سردار په ورسېتي سفر کې برژنيف ته تکیه ونکړه نو بریدمن ته به څنگه تسلیمېږي دفاع ئې وکړه او وجنګید.

شهادت ئې ومانه. خټک وائي:

په جهان کی د مردانو دا دوه کاره
یا به وځوري ککړي، یا به کامران شي

کمونستي مشران لا په زندان کې وو، چی حفیظ الله د انقلاب کومنده ورکړه ۲۳ کاله وروسته د حامد کرزي په فرمان د سردار ورور د بهرنیو چارو وزیر سردار محمد نعیم خان د پلچرخۍ د پولیګون نه د دوي هډوکۍ پیدا او جنازه وکړه.

په دولتی تشریفاتو د دارالامان به غونډې کې په درنښت خاورته وسپارل.

همدا ډول د روسی نیکولای رومانوف ۵ تنه غړي دلنښت په بی رحمانه ډول وژلی وو.

دا کار د شوروي د ماتې وروسته د روسیه ولسمشر بوریس یلسن ۶۰ کاله وروسته د رومانوف او کورني هډوکي پیدا او په دولتي مراسمو ښخ کړل

google

د سردار پر جمهوریت او اساسی قانون د پرولیتاریا دیکتاتور مسلط شوه. د سلیمان لایق شعر او د نانشناس کمپوز یی تراوسه په غور کې دي.

هر تیاره پای لري پر خلکو ولسو باندي
لمر د عدالت وځوت ستا پر سردرو باندي

انقلاب بریالي او نور محمد تره کې نوي رهبر شو. دا انقلاب هم بل چا جوړ کړي، تره کې د خواري زوی هیڅ په خبر نه وو.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

عدالت منځ ته رانغې د ميوندوال قاتل هم آزاد، يوازي هالنډ يې وشړي. د انټريو وخت کې نړيوالې محکمې نور احمد نور ونه پيژندي چې د شفيق او سمیعی قاتل دي. دی هم منکر او خپل ځان يو وړوکی پرچمي معرفي کړ. امام الدين هم آزاد دي افغاني جنګي جنايات د جنګي اتهام نامي په خپاره شوي کتاب کې ټوله راغلي دي.

وطنجار د سوسياليزم د ځانګونه د تيښتي وخت په سرحد کې د روسانو تر لغتو لاندې ساه ورکړه.

د غوانی د انقلاب انگیزه

همدا بدلون ته مقدمه چينې شوي وي شرايط عینی او ذهني په پام کې نيول شوي وي.

د سردار محمد داود خان د پرچميانو نه مخ وړاوه.

۱۳۵۵ کال اساسي قانون کې د ګودونو پر فعاليت محدوديتونه راوستل.

شوروري بل ګام بايد واخيستل شي چې تودو اوبه ته نژدي شي سردار د چنګاښ د کودتا ملګري يو د بل پسې ليري کول شوروپانو د زغم نه وه. سردار د پاکستان په ګډون اسلامي هيوادونه ته مخه کړل. کمونستانو عکس العمل وښود تر يو رهبر لاندې شول. دوي هم په مجموع کې بدلون غوښت. سردار نور کار نه ورکاوه.

د غوانی انقلاب ته انگیزه پيدا کول د مير اکبر وژنه (یک تير دو فاخته) چې کارمل هم د خپل مخ نه بوي قوي سيال لري کړي او هم انقلاب ته لار هواره کړي.

د شلمې پيړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

لايق وايی:

د وري پر ۲۳ مه همدی کال د تره کی نور محمد کور کي گوندي غونډه وه. تره کي، کریم میثاق، ډاکتر شاولي، صالح محمد زيري او پنجشيري او د پرچميانو د ډلي، ببرک کارمل، سلطان علی کشمند، نور احمد نور او سليمان لايق په غونډه کي د دي کسانو سر بيره تره کي و غوښتل چی سياسي بيروکي پخواني گوند مبارزان په خلق کي حفيظ امين او په پرچميانو کي مير اکبر خيبر هم ونيول شي. کارمل لومړي ومنل.

لايق وائي: (کارمل بی تقوا، دروغگو او لافوک و).

د خيبر د مخ نيوي د پاره د ده خصوصيت پر بنا بارق شفيعي و ملگري خيبر ته وليري. چی دا ونه منی او بيا نور احمد نور.

خو خيبر يوازي د تره کي خبره د رهبر په توگه مني خو نور احمد نور ډير وړاندي لار، په مرگ ئي تهديد کړ (د مطلب وکيل هم خپل کتاب کی هم راوړيدي) تر څو د دي څلور ورځي وروسته د وري پر ۲۷ مير اکبر ترور شو. او د انقلاب د پاره هم پلمه شوه.

سليمان لايق د واقعيت د پاره وصيت کړي و. چی دا مطلب د ده مرگه وروسته خپور شي.

خيبر چی د لايق هم خپل او هم به گوند کي نژدي ملگری و د دي پيښي هيڅ عرض و داد ونکړ.

دا ايډيولوژي اخلاق نلري. ملگري حفيظ الله امين پر خپل استاد تره کي زړه شوی ونگره، کارمل ملگري خيبر په قرباني کيښود، ستالين د لنين بهرنيو چارو وزير پسي مکسيکو ته د ترور د پاره د KGB مامور وليري. کارمل پاخه گونديان انجنير ظريف، صاحب جان صحرائی او نور ووژل. نجيب هم خپلو ملگرو غرغري ته برابرکړ.

د غوايي اومه (۱۳۵۷)

د چنگاښ ۲۶ انقلابيانو پدې انقلاب کې هم گډون درلود نور محمد تره کي د انقلابي شورا او دولت مشر او لومړي وزير شو. ببرک او حفيظ الله امين ئي مرستيالان، بنديز ولگيد، نه پارلمان ؤ، او نه نور گوندونه، اختناق راغي د مطبوعاتو ازادي د بيان ازادي جرم ؤ. نيول، وژل، تکول ورځني کار ؤ. انقلابي محکمه فعاله شول. ولس خپل ټاټوبي پرېښودو ته اړ شول. د پوليتياري د ديکتاتوري مسلط شول. بشري حقوق، انساني کرامت هير شو. دين، ملي ارزښتونه، تاريخ وياړونه د اکتوبر د انقلاب سره پيوند ورکړه شو.

بيا هم خو ملگري او رفيقان سر جوړ نه راغلل، پرچميان د ملگري حفيظ الله امين تربريد لاندې شول. څوک د سفير په نامه تبعيد څوک پلخري ته وليږل دا کتر يار تره کي چي ځان د نور محمد تره کي وراړه معرفي کوي د خپل تره په دفاع کي د بهار تلويزيون سره په مرکه کي ۲۰۲۱، ۱، ۲۲ وائي: نور محمد يو ارمان درلود بي خبره د دي نه چي دا ارمان د بل ؤ

ميتر وځين په خپل کتاب (KGB در افغانستان) واقعي تونه سم راوړيدي. پر نور محمد تره کي د هغه ارمانو سره وفا دار شاگرد راوخوئيد چي د شوروي سفير پوزونوف هم ونشواي کولاي چي حالت کنترول کړي. بي اتفاقي راغله څوک پرچميان شول څوک کارمليان، څوک تره کيانو، او امينيانو په نامه ياديدل.

د حفيظ الله امين (عدالت، قانونيت، مصونيت))

نور محمد تره کي د کويبا د سفر نه وروسته برطرفه او د تلي ۶ ووژل شو. د سپېده دم کومندان حفيظ الله امين پر خپل استاد د پخوا نه بدگمانه ؤ که څه هم ځان به ئي وفاداره شاگرد باله.

استاد هم د شاگرد د ليري کيدو د پاره و اسلم وطنجار، سيد محمد گلاب زوي او اسدالله سروري ته دنده ورکړه ؤ، توطيه ناکامه شوه. په مقابل کي استاد د خپلي توطيې قرباني شو. تصميم شو چی استاد بايد مجازات شي او عذاب به ونغوري په يو نرم بالبنست ئي ساه ورايستل شي، چی کومه نبناني ئي هم د کريمانل تخنيک ته پاته نه شي همداسي وشول د انقلاب پر قربانيانو يو بل اور زيات شو.

زموږ هيواد کي نامدار او گم نامه شهيدان ډير شته. لکه شاه شهيد، امير شهيد، اعليحضرت شهيد، سردار شهيد، د سولي شهيد، د وحدت شهيد مگر تره کي ته څوک شهيد نه وايي. حفيظ الله امين صاحب د عدالت، قانونيت او حقانيت اعلان ئي وکړ خو يوازي شعار پاته شو بنديز وژني، نيول او د کډو باريدل د پخوا په شان دوام درلود.

د گوند تر منځ نانداري او توطيې دوام درلود چی دا اوس هم دوام لري. ملامت او گرم معلوم ندي. چی څوک لنيږيزم ته ډير وفاداره دي او څوک لږ حفيظ الله امين هم د قانون په فکر کی نه شو.

د حفيظ الله امين خواخوږي، ملگري امين سوسيالست نه بلکه يو ناسيونالست بولي په اصل کي خو يو بی زړه شوي وژونکی او د ستالين د لار پيرو ؤ. د هيواد د پاره يوازي يو مليون گونديان بس بلل.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

حفيظ الله امين پلوه يونس فکور د هرات والي د شاگرد او استاد تر منځ د اړيکو خرابيدل پر گلاب زوي او اسدالله سرورۍ ور اچوي، همدا حالت چلېدي چې د مرغومی شپږمه راورسيده. هر څه بل ډول شول. خو د ولس په ژوند کې بدلون رانغی.

مرغومي شپږمه

شوروي چې همدا روسان دي ۱۹۵۶ پر هنګري او ۱۹۶۸ پر چکسلواکيا ۱۹۵۸ پر افغانستان او په ۲۰۲۲ پر اوکراين يرغل وکړ. دا به ئي ويل چې يوازي څو ساعته تر امريکا وړاندي راغلل، او د اوکراين دا وائي چې زلینسکی نازي ده پداسی حال کې چې هغه خپله يهودي، په حقيقت کې د نازيانو مبارزه د يهودانو په مقابل کې و. داسې پلمې د حقيقت نه ليري وی.

وطن فروشان قرن بیست کارمل، نجیب، وکیل، نور احمد نور، محمود بريالي او انا هیتا پر روسي ټانک سپاره وارد شول، کوم چې د حفيظ الله امين نه تېنډېلي وو. وکیل، سيد محمد گلاب زوي او اسدالله هم په همدې شپه د يرغل ملګري وو. هيواد د بل ستر آزموون سره مخ شو.

ببرک کارمل (يرغل د انقلاب نوي مرحلي و بلل) کارمل دلايل ډير و، د تره کې وژل هم پلمه شوه. د حفيظ الله امين ليری کيدو په پلمه شوروی د تزار د ارمان سره سم تودو اوبه ته نژدي شول.

شوروی د مرغومی په شپږمه کال ۱۳۵۸ يرغل او خپل روزلي حفيظ الله امين د دارالامان په خپل مانی کې غوړونه پري تاو کړه او بل روزلی پر ځاي نصب

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

کړ. د KGB مامور ميټروخين د KGB سره د دواړه اړيکي په خپل کتاب KGB در افغانستان کی خپری کړيدي.

ببرک کارمل د دولت مشر شو هيواد اشغال او ډير مړو سره، د ملگري حفيظ الله امين گارد ډير شهيدان او روسانو هم مړي درلوده.

خو جهاد ارام نشو، د الله اکبر چيغه پورته شوه نړيوالو عکس العمل هم جدي شو د اسلام آباد اسلامي کنفرانسونو دا عمل وغندي .

نسخه يوه وه کارمل او ملگروئي تره کي او حفيظ الله امين پاليسي ته دوام ورکړ . د هيواد اصل بچيان اشرار ونومول شول.

کارمل د تره کي خای سلطان علی کشتمند د حفيظ الله امين خای، نجيب د سرورۍ خای ونيوي. حفيظ الله امين د ستالين او نجيب (بريا) د ستالين د KGB مشر وو، بنديز، نيول، وژل د پخوا په شان دوام وموند کډي نوری هم بار شوي.

لومړيوکي عفوه عمومي اعلان شوه، چی گته ئي ونکړه کارمل، ملگري حفيظ الله امين مير غضب وباله او نور محمد تره کي شاد روان.

شوروي ليکواله ستويتلانا کتاب پتي توبي د محمد اسحق الکو ژباړه چی د شوروي د هغو سربازانو سره چی افغانستان کي دنده درلود او يا کوم څوک چی هلته وژل شوي ؤ، د کورنيو سره مرکي کړي.

معلوميري چی شورويانو خپل وطنوالو ته هم دروغ ويل چی امريکا افغانستان ته ننوتل مور يي مخ ونيول يوازي څو ساعت د امريکايانو تر اقدام مخ کي شولو.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

جهاد نور هم زور واخيست نړي شورويان وغندل.
سيما الكو وائي :

مجاهد خوانه ستا پاڅون شوروغوغا جوړه كړه
په نړي د غليمانوكي ستا توري تماشا جوړه كړه

كارمل وغوښتل نظام ته قانوني بڼه ورکړي د (افغانستان دموکراتیک جمهوریت
اساسي اصولو) په نامه قانون راوايست.

د افغانستان دموکراتیک جمهوریت اساسي اصول ۱۳۵۹

دی قانون ۶۸ مادي لرلي وژني، ترور او انقلابي محکمه دوام درلود. هر څه بياهم د گوند په واک کي وو، تفکيک قوا نه و. نه پارلمان و نه شوراي ملي، آزاد ټاکنې نه وي. نور د گوندونو او نه د بيان ازادې، نه حقوق بشر و او نه کرامت انساني. د کور، کلی، ډوډي شعار پر ځاي مرگ پر امپرياليزم او مرگ فيوداليزم اوريدل کيدو.

دا قانون د عنعني او تاريخي دود خلاف د لويه جرگې په ځای د شورای انقلابي لخوا تصویب شو. کارمل و غوښتل چی د پروليتباريا ديکتاتوري ته د قانون پرتوگ ور واغندي. په کال ۱۳۵۹ کي د (اصول اساسي جمهوريت دموکراتيک خلق افغانستان) په نامه قانون پاس او نافذ کړ.

ملگرو نه اهليت درلود او نه ظرفيت، تصميمونه د شمالي ستر گاونډي د سلاکارانو په لاس وو. دا قانون د شوروي اتحاد د اساسي قانون سره برابر و. د افغاني ټولنی د دودنو سره سره خوري. د سردار محمد داود خان خبره د نو واردي ايډيولوژي سره نوي اصطلاحات چی تر ټولو به کارمل په ډير تظاهر، قفله کول او ويل به ئي: انقلاب، زحمت کشان، اراده قاطعانه، وطن پرستان، روشنفکران، جوانان قوت های نيرومند. تحصيل اهداف او نور داسي لغات، دا لغات د بله ځايه ديکتې کيدل راوړل.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

دې قانون کې کلمه مبارک (بسم الله) نه و، گرچه ملګري حفيظ الله امين هم بې دينه و، مګر ظاهر ئې په پام کې نيول. کارمل پخوا هم په ولسي جرګه کې د بسم الله نه ويلو په خاطر وهل خوړلی وو. چې تر روغتون پورې ورسيد.

د ببرک مرحله نوين ياد ده په اصطلاح دوره تکاملي او يرغل هم ګټه ونګړه. ولس غلي نشو او نه د شوروي نه مجاهد وډاريدې، عبدالله غمخور وائي .

د وحشونو زلزله ده نن زموږ په کور
قتل عام او وژني دي شر او شور په مور

دريمه ماده کې دا زحمت کشان او روشنفران کليمي راغلي . چې زحمت کشان هغه و چې د پردويه دښتوکي پراته و. او روشنفران د پوليوګون تر خاورو لاندي.

د يو ګوند پيش بيني (څلورمه ماده)

۸ ماده: وسلوال پوځ د غواڼي د انقلاب د ګټو په دفاع مکلف بلل شوي.
ستره محکمه او محاکم، په ۵۵ ماده کې، چې انقلابي شورا ته جواب ګويه دي د محاکمو دري مرحله ايې پرنسيپ يو مرحله شول وکيل د دفاع امکانات نه و. ديري پريکړي غيابي وي.

انقلابي محکمي د پخوا په شان فعاله وي.

تعذيب او شکنجه د کاغذ پر مخ منع، په عمل کې دوام درلود.
په ۳۵ ماده کې لوي جرګي د ولس نه بلکه د ګوند د منځ نه به ټاکل کيږي.

۳۶ ماده د دولت په سرکې انقلابي شورا د ټولو لوړ مقام و. چې ۱۲ - ۱۳ مواردو واک پيش بيني پکې شوي و.

۵۹ ماده د اختصاصي څارنوالي صلاحيت، انقلاب ضد تورنان عدليي تعقيب د دي څارنوالي دنده و.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

---

۶۳ ماده دري رنگه بېرغ چې ۵ سره، ستوری په کې ؤ.

۴۲ ماده: د انقلابي شورا تعريف.

او د هغه په سرکې، رئیس شورای انقلابي دي. د ټاکنو شرایط معلوم ندي.

د دولت درې گوني واک د گوند په واک کې. د گوند واک د مرکزي کميټې، د مرکزي کميټې واک د شورای انقلابي په لاس کې او شورای انقلابي په هغه يوه لاس کې ؤ چې د گوند منشي ؤ.

داسې تصميمونه اکثراً انفرادي او شخصي ؤ. خو د گوند په نامه ياد شول. ملگری حفيظ الله امين چې خپل استاد تره کې مجازات کړ هغه هم د ده انفرادي تصميم ؤ، نه د گوند. خو د گوند په تصميم به اعلان شو.

په نړي کې مروج دوه مجلسونه چې موږ ورته ولسی جرگه او مشرانو جرگه وايو يو هم نه ؤ.

۱۱ ماده د شوروي او نورو سوسيالستي هيوادونه سره دوستی هم د اساسی قانون په سر کې راغلي وه. چرچل وايی نه د دايمي دوست شته او نه دايمي دښمن، سياست ورځني پالیسي ده.

د اوپوزيسيون زغم ورسره نه ؤ. پروليتاريا ديکتاتوري ئې خط مشی او شعار ؤ.

د خلق دموکراتيک نوم ۸۰ ځلي پکې راغلي وو.

خو شوروی کې بدلونونه او ازي راپورته شوي

د شورويانو وتل

نه غواړم انقلاب د سولې قرباني کړم بېرک

د يرغل بنياد گذار يو د بل پسې د نړي نه سترگي پټي کړي. برژنيف ولاړ، چيرنکوف اندري پوف هم ورپسي لاړل. نوبت ميخائيل گورباچوف ته ورسيد. نوی ولسمشر د وضع په درک افغانستان (خون چکان زخم) وباله، تصميم ونيوي چی د افغانستانه پښی سپکي کړي.

کارمل، سليمان لايق، اسلم وطنجار او داکتر نجيب سره دوشنبې ښار ته وروغوښتل شول، د وتلو اعلان ورکړ. دوی ته يي د سولې هدايت کارمل و نه منل ((و نه غوښتل چی انقلاب د سولې قرباني کړي)) خو داکتر نجيب ټټر وټاکاوه .

کابل ته د دوي د رارسيدو سره سم په سبا د KGB مرستيال کريچکوف ۱۹۸۶، ۶، ۱۴، کارمل الوتکي ته پورته کړ، يو ځل بيا و تعبيد ته ودرید. انقلاب نوي مخلص وموند د کارمل او تره کي او حفيظ الله امين ټوله فرمانونه لغوه شول مجاهد خپه ورونه وبلل، پر گلبدین حکمتيار او احمدشاه مسعود غيايي د اعدام پريکړه لغوه شوه. او مسعود ته يي يو وزارت په پام کي ونيوي. شوروي د ۱۹۸۹ د جنوري پر ۱۵ د افغانستان د خاوري نه وتل: عبدالروف بېنوا په خپل وصيت کي وائي:

چی د روس د غارتگرو وطن خلاص شي

د مسکو پر لوټمارانو مو بر لاس شي

بنخوي به ما په پاک افغانستان کي

د پرلټو ننګيالو په جهان کي

د افغانستان د جمهوريت اساسی قانون

نجيب په لمسون لاس پوري کړ، ملی پخلاينه اعلان وکړ، دموکراتيک نوم چی خلکو ورسره حساسيت لري ليری شوی ؤ. نجيب د خاد د تجربو او د کارمل د کړونو نه په زده کړو، د سولي په پلمه شاتگ وکړي د باور د پاره نوي اساسی قانون را واخيست.

دي قانون ۱۴۹ مادي درلودي.

ملی ارزښتونو په پام کي نيولو سره قانون د لويه جرگی لخوا پاس شو، او په بسم الله شريفی پيل.

دوهمه ماده: د اسلام د دين په هکله.

۴۲ ماده: شکنجه او تعذيب منع.

دریمه ماده: د بهرنيو قوا موجوديت منع شوي.

۵ ماده: د گوندونه تعداد .

۱۰ ماده: دری رنگه بيرغ.

۴۹ ماده: د بيان آزادی.

په څرگند ډول د قوا تفکیک او د قضا په ۱۱۱ ماده، او د څارنوالي خپلواکي په ۱۱۷ ماده کي.

۳۳ ماده کي د افغان تعريف او تشخيص د موکراتيک خلق گوند منحل کړ.

د مهاجرينو هغه ضبط شوي کورونه او ملکيت مستردیدل

يو شاعر د خپل زړه براس په شعر کی داسی راباسي:

جوړ د يتيمانو تر می اوبنکی سيلابونه کړي
مات به د لنين د استعمار سره ځنځيرونه کړي

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

نجيب شاتګ ومني په ۱۳۶۶ کی نوي قانون په ۱۳۶۹ کی د تعديل په نامه نور هم سم کړ او د کارمل اساسي قانون لغوه کړ.

نجيب هغه وخت ده اصطلاحات او سمون لار ونيول چې د لنين خبره چې شوروي د سوسياليزم ونه که وچه شي نو نور هيوادونه لکه ځانګي په خود به خود وچيري همدا ډول وشول. د نجيب لخوا په افغانستان کی د سمون لار غوره شوه خو ولس د خاد قصاب او د يرغل ملګري نشوای هيرولاي.

۷۲ ماده: ولسمشر د لويه جرګي د رايو په اکثريت يوازي د دوه ځلی د پاره.

۷۳ ماده: ولسمشر او ميرمن يي افغان او مسلمان حکم.

۷۸ ماده آزاد، سړی مساوی او مستقيم ټاکنې پدی قانون د دموکراسی پرنسيپونه لکه د تفکيک قوا، د ګوندونو تعداد، د بيان آزادي ټاکنی پکی صراحت درلود.

شورای انقلابي لغوه، د خلق دموکراتيک ګوند منحل اعلان شو. مجاهدين د حکومت ګډون ته او پخواني پاچا اعليحضرت محمد ظاهر خان هم را دعوت کړ.

شوروي د جینوا کنفرانس طرحه د تلو د پاره يوه د اوړو پوزه پيدا کړه.

د سلواغی په ۲۶ کال ۱۳۶۷ د افغانستانه پښی سپکي کړي، نجيب يي يوازي پرېښود.

تر څو د غواڼي پر اتمه کال ۱۳۷۱ د جهاد، د زرغونو بېرغونو سره، الله اکبر ويلو کابل ته لوي بري سره ورننوتل. د نجيب د تبنتي لار د ده سنگر ملګرو ډب کړه. اړ شو چې په کابل کې د ملګرو ملتو دفتر ته پنا يوسي.

په همدې ورځ د کمونستي دولت چارواکو د دولت واګي مجاهدينوته وسپارلي. او حضرت صاحب صبغت الله مجددي د لنډ مهالي اداري مشر شو، شاعر وائي:

کرم د غزا په جنگيدلو سلام

په ازادي د ځان وژلو سلام

هغه د وخت مقابله چی کوي

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

دجنگ ميدان کي حوصله چي کوي

کمونيزم نه يوازي په افغانستان کي تفرغ تول شو بلکه ټوله نړي د دی طاعون نه په امان شوه.

انقلابيانو د تېبتي لار ونيول، د هغو کسانو تر لمن سر لاندي کړ چي دوي به امپرياليزم باله، لکه کشتمن، ميثاق، نور احمد نور، جنرال قادر، نبي عظيمي، خيال محمد کتوازي، عبدالرحيم هاتف، پکتين، سليمان لايق، صمد ازهر، وکيل، پنجشيري او نور.

سر ورکو او سنگر نه، شعار د ټولو هير شو.

د پروليتاريا اصلي څيره

کورني کمونستان خپل جنايت نه مني پر يو پر بل اچوي، حفيظ الله امين، کارمل سياسي مداري بولي، کارمل ملگري امين مير غضب او نجيب د کارمل پخواني باديگارد، روباى مکار بولي، لايق کارمل درغگو او لاپوک بولي.

دا جنايات چي دوي ئي اشتهاب بولي يو پر بل وراچوي. دا مکتب همدا ډول دي. په ۱۹۵۳ ستالين نه وروسته لوي واکمن خورشچوف، ستالين پسله مرگه محاکمه کړ. او قبرئې د کرېملين د ماني د ديواله ليري کړ، او د ستالين د KGB مشر (بريا) اعدام کړ. برژنيف په خپل ملگري خورشچوف سپينه کودتا وکړه، د واک نه ئي ليري کړ.

ستالين د لنين د بهرنيو چارو وزير تورتسيکي چي په مکسيکو د تبعيد شپي تيرولي، هلته د KGB مامور پواسطه په تبر ووژلې. زموږ وفادار شاگر (امين) خپل اموزگار نه په بالېنت ساه وايستل.

نجيب پر کارمل سپينه کودتا وکړه. نجيب هم خپل هغه شعار چي (وطن يا کفن) هير کړ د تېبتي لار ونيول خو د خپل د سنگر د ملگرو لخوايي مخ ډب او د طالب په لاس کي ولويد.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

جنرال شهناز تني پر نجيب راولتيدي حفيظ الله امين د ملي دفاع وزير جنرال قادر او سلطان علي كشتمند د انقلاب د خيانت په تور په اعدام محكوم كړل خو اعدام د روسانو په سپارښت عملی نه شو. روسانو نجيب حمايه نكړ، و مجاهدينو ته پرېښود گرچه د نجيب محاكمه صحرائی خو بايد محاكمه شوي واي.

د خرس ملگري لنډه وي، ختيځ آلمان وروستۍ ولسمشر هونيكر هم دولتي محاكمي ته پرېښود چې (لويدیخ) آلمان كي محاكمه شو. خاد او پولیگون به د چا هير نه شي، پوهاند عبدالشكور رشاد د پلخرخی په یاد وائي :

په ظلم د روس پالو شهيدان دلته پراته دي
بنځ شوي په ژوندون ستاسي دوستان دلته پراته دي

خلقیانو چی د امپریالیزم د مرگ چيغې به ئي وهلي اخر د امپریالیزم تر لمن سر لاندې كړ. څوك لندن، څوك واشنگتن او هالنډ كي ډډه وهلي ده خپل هيواد ئي په كندواله واړاو.

د خپلی ناکامي او جنايات يو پر بل وراچوي لکه د نور احمد نور د کلفورنيا كي د بهار تلویزیون د احمد شاه راستا سره مرکه په youtube كي نيته ۳،۵،۲۰۲۱ د دي جناياتو مسول يوازي حفيظ الله امين وباله. وائي:
حفيظ الله امين د کمونیزم پلي کیدو د پاره يو ميليون په نوي ايډیولوژی چمتو کسان بسنده بلل خو پرچمي ملگروهم همدې پروژي ته دوام ورکړد حفيظ الله امين چی لومړي مرستیال او د بهرنیو چارو وزير ؤ. رفيق نور احمد نور د کورنیو چارو وزير او بيا په واشنگتن د سفارت وياړ په برخه وو.
ضمير ميهن پور د همدې تلویزیون سره په ۱۳،۶،۲۰۲۱ يو مرکه كي د سليمان لايق د منافقت، خيانت او درغلي ته گوته نيسي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

ولس نور د دې خلقي ادبياتو سره بلد دي کله چې نجيب د واقعيتو سره مخ شو. د ملگرو ملتو دفتر ته ننوت. لايق د نجيب د را ايستلو او محاکمي غوښتنه کوله چې اوس ورته شعرونه وائي، لايق ته بن سيوان وويل، چې هيندار دي کله مخ ته نيولي ده چې پخوا دي څه ويل او اوس څه غواړي.

د تميز رئيس جنرال الم د احمد شاه ارستا سره د بهار تلویزوني مرکه د حفيظ الله امين د ظلم ياد آوری کړي، چې وژل یی تر غوښتي و که دي ريښتيا ووائي چې د پرچمي رفیقانو په واکمني کي به ئي څو زر خپل وطنوال د اشراړو په نامه د اعدام پریکړه کړي وي، چې ده ته به ئي شمير معلوم نه وی.

فريد مزدک د داکتر نجيب مرسيال د افغانستان انترنشنل ويب سايت ۲۰۲۲، ۱، ۹، صادق پرسا د دي د سوال په مقابل کي د غواني د انقلاب ناکامي د نجيب قوم محوري بولي (افغانستان انترنشنل ۲۰۲۲، ۱، ۹، خپله هغه خبره ئي هيره ده، چې ويل به ئي (سوسياليزم دومره حياتی دي، لکه مځکی ته لمر.

د ده ورور يار محمد خپل مشر فاروق يعقوبي د خاد رئيس ترور کړ همدا ؤ چې د نجيب زړه وځوت د تښتي لار ونيول . شوروي کی چې کمونيزم منحل او لغوه شو، هلته خود به قوم محوري نه ؤ. دا ايديولوژی غیر علمي او غیر عملي وه.

گورباچوف نه يوازي يرغل اشتباه باله، بلکه د غواني انقلاب همدا ډول اشتباه ؤ لکه د اکتوبر انقلاب .

گورباچوف گوند منحل، شوروي لغوه او بيرغ بدل کړ.

روسته هم خپلواکه شوه. کارمل گورباچوف ځانين وباله، نجيب ټول شورويان. په وروسته کی کارمل په خپل وطن کی د پردي په شان پټ په حيرتان کي د مرگ په انتظار وو، د ذلت شپې تيروي . چائي جنازه ونه ليدل. کورني ئي لکه د شاه شجاع پټ دی ځان نه معرفي کوي. استاد حبيب الله رفيع وايی:

بڼه رسوا شو حساب د کمونيزم

نه ابرو شته نه اب د کمونيزم

اتم فصل اسلامی نظامونه

د غوايي اتمه ۱۳۷۱

د جبهه نجات اسلامي افغانستان مشر حضرت صبغت الله مجددي د لاهور پښې گورنر هاوس په غونډه کې د پاکستان د مقاماتو او د سعودي د استخباراتو مشر ترکي الفيصل او رهبرانو به سلا د دوو میاشتو او استاد برهان الدین رباني د ۵ میاشتو د پاره به د لنډ مهالي اداري واک به ولري . او ټاکنې به کيږي قانوني نظام او حکومت به رامنځ ته کيږي، او د کمونستانو نه دولت تسليم شي . چی دا کار وشو. مجاهدین د غوايي پر اتمه کال ۱۳۷۱ کابل ته ننوتل. د غوايي انقلابیان د تښتي لار ونيول.

مجددي صاحب ژر هر پلو ئي لاس او پښه ووهل، د غازي محمد اکبر خان هغه تفنگچه چی ميگناټن ئي په وژلي و
ISI مشر حميدگل ته ډالي کړ، مخ پر بلخ و خوځيد جنرال عبدالرشيد دوستم مشهور په گلم جم ته د خالد بن وليد لقب ورکړ.

چا فرصت ورنکړ، تر فشار لاندي، دوه میاشتی په بی خوندي تیری کړي.
يو ځلی د پاکستانه د د راستنيدو په لارني د آريانا پر الوتکه فير شو، خو د شهادت مقام ئي په نصيب کي نه وو. دائي د حکمتيار کار وباله. کله چی پيښور ته ورسيد، نظر يي وگرځيد.

استاد رباني

د پنډې د غونډې د تفاهم سره سم د استاد برهان الدين د جمعيت اسلامي مشر نوبت شو.

د ده د واکمني دور څوک ئې د ده په نامه ياد وي، څوک ئې د مجاهدينو وخت بولي او ځينې ئې تنظيمو پاچهۍ بولي. استاد هم ژر لاس پکار شو، جنرال حميدگل خپل پوځي سلاکار وټاکي.

گلم جم جنرال عبدالرشيد خپل (بچه خوانده) کړ. هغی خوا او دې خوا هلي خلي وکړه. روسانو دې هم د جنبشي د پيسو په چاپولو خوشحاله کړ. ايران ته لار د آريانا الوتکې ئې سودا کړه ولي الله ملکزي تانند ۸،۲،۲۰۱۹ د اردو ټول پوځی وسايل کبار او پاکستان ته بار شول. بيا مخ پر پاکستان او ايران کړي د ايران او تاجکستان سره يو بيل گډ تړون وشو.

خلفي جنگی جنايت کارانو د محاکمي لا څه د فرار زمينه برابره کړه. تاوان جنگ پر خوله را نه وړ. ممکن يوه معامله شوي و، يو وخت به برملا شي کارمل چی روسانو راشرلي د حيرتان باډرکي پروت و. د عدالت ميزته ونه دراوه.

استاد د پنځو مياشتو د تيريدو وروسته حاضر نه و، چی واک پريريدې، د واک د دوران په غځيدو شو.

څه کسان ئې د شورای حل و عقد په نامه د ځان په گټه راټول کړی د واک د دوام د پاره بيا د خپل ټاکل شوي قاضي القضاات عبدالهادي شينواري فتوا واخيستل.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د اساسي قانون او ټاکنو په پکړ کې نه و. جهاد او اسلام ترې هير شو، پښه ئې د ستم خوا ته وروښوید. د ده بی انصافی خان غوښتنه د تنظیمي جگړو سبب شو نظام ملوک الطوايفی، هر کومندان د خپلی سيمي پاچا و. پاتک سالاري او جنگ سالاري مسلط، د هيڅ چا سر او ناموس په امن کې نه و، يوازي د کابل ښار کې تر ۷۰ زرو نه زيات خلک ووژل شو خو استاد ايله دادني نه و.

شورای نظار د احمد شاه مسعود په مشري چی د جمعیت اسلامي د بطن نه رواتلي و، د وحدت سره لاس په گريوان شو. اتحاد د سیاف په مشرۍ د وحدت اسلامي سره اخته شول. حکمتیار په چهار آسیاب کې خاي ونيوي ارگ او کابل تر راکت لاندې کړ. دي ترڅ کمونسټ جنرال په گلم جم هم لکه نور تنظیمونه اسلام د خپل گوند په پساوند کې ور زيات جنبش ملی اسلامي پيدا شو. جنبش، حزب اسلامي حکمتیار د حضرت مجددي تر مشرتابه لاندی د هم بستگی اتحاد جوړ کړ. جنگونه دوام درلود، ملي بيرغ، ملي سرود نه وؤ.

غصب، چور اوج ته ورسیدل، د ميره ميرمني په نکاح شوي ډير سپيڅلي اينجونو د ناموس د ساتلو په خاطر د بامونو خان را خطا کړ.

حزب اسلامي په چهار آسیاب کې سنگر ونيوي، استاد ارگ پرېښود په کاريزمير کې ميشته شوچی بيا ئې هم د ارگ بوی ورکاوه. استاد خپل شعار ته وفادار پاته شو، چی (ارگ يا مرگ) د ميليونو د سر قرباني او د ميليونو مهاجرو کړاونو په بيه جهاد خاورو سره برابر شو. انارشۍ حاکمه وه چی نه قانون و نه شريعت.

مجاهدينو حکومت چا په رسميت و نه پيژند. استاد ملی وحدت په ضد يو قومي رژيم چی ولسمشر تاجک او د دفاع وزير تاجک او لومړي وزير (استاد فريد)

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

تاجک جوړ کړي، حکمتيار ئي مخ ونيول او استاد فريد هم ورسره دا ونه منل، نه سر په امان ؤ نه مال.

د استاد د جهاد ستر مرستندويان امريکا، سعودي او پاکستان مرستي هيري شول د امريکا به مخالفت د روسيه سره د سعودي په ضد د ايران سره د پاکستان په ضد د هند ته مخه کړه ترڅو طالب پيدا شو.

طالب د استاد او شمالي ټلوالو د پاليسي زيربڼه ده.

جنرال پرويز مشرف هم په خپل کتاب (د اور په ليکه) کتاب ۲۰ څپرکي همدا مطلب راوړيدي. چی د طالب په رویکار کیدو کی د امریکا موافق نظر ؤ، پاکستان او سعودي طالباني رژیم ژر په رسمیت وپیژندی. کورني شرایط مساعد ؤ، ولس د شر و فساد، توپک سالاری او پاتک سازي نه نور تر پوزي نه راغلي ؤ یو خوځښت ته سترگی په لار ؤ.

استاد ته هم روسانو جنبشي پیسي را رواني کړي.

د استاد په دوران کی نه قانون او نه شریعت . سپیڅلي مجاهدین په جنگ سالار او توپک سالار بدل شول د جهاد قرباني د شهید ارمان د خاورو لاندي شو.

هر جهادي کومندان خو مختاره د پاچا به شان ؤ، عام ولس د غواڼي اتمه د غواڼي تر اومه بر وبلل جهاد في السبيل الله تر خاورو لاندي شو.

استاد خان ته کار وکړ شتمني په لاس ورغلل. چی صلاح الدین اوس ۱،۲ میلیاردو دالرو مالک دي. (NP ویب سایت یو توپوب ۲۰۲۱، ۹، ۳)

د استاد پنځه کاله پدي ډول تیر شو خو پدي شپو او ورځو کی د یونیکال د کمپني له خوا د ټاپی د گاز پایپ لاین خبری راپورته شوي چی چاره ورته پکار وو، استاد رباني دي کارته عاجزه ؤ.

د جهاد په تاوده جگړوکی د جمعیت اسلامی مشرانو د روسانو سره د پټو اړیکو آوازي راپورته شوي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

چې احمد شاه مسعود د روسي يرغل وړاندي د روسانو سره پرتوکول درلود. چې روسي کاروانونه په به مزاحمت نکوي. کوم روسي عمليات چې د احمد شاه پر ضد د روسانو لخوا وشول، يوه ظاهري سناريو ؤ.

بروس رېچاردسن (Richardson Bruce) د احمد شاه د کال ۱۹۸۳ د روسانو سره د پټ پرتوکول په ۲۲،۵،۲۰۰۳ کال افشا چې داکتر مير عبدالرحيم عزيز ژباړه کړيدي، دا هم زياتوي چې مسعود تر اخيره پدې خدمت کي پاته شو. زوسې فديتوف (Fedetov) دا هم زياتوي دوه تنه د شوروي کومندو گان د اسلام الدين او اسام الدين په نومونو د مسعود د شخصي محافظينو په توگه استخدام شول.

مسعود څو بُعدي شخصيت او خاص مهارت درلودا ده وکولاي شواي چې يو وخت کي د څو جاسوسۍ ادارو (KGB, MI6, CIA, ISI) زړه په لاس کي ولري او د ملي قهرمان لقب هم د ځان کړي. داسې امتيان وروزل چې داسي وفا داران نه استاد رباني درلودل او نه استاد سياف، د ده مرگ وروسته هم د ده د نامه نه گټي اخلي.

او پدې باره کي داکتر مير محمد رحيم عزيز د نذيری کریمی سره په يوه مرکه کي ۵،۱۰،۲۰۲۰ afghan showe youtube که خپره شويده. د داکتر صاحب په نظر مسعود قهرمان نه بلکي د جهاد خائين بللی دي. روسي او امريکايي صاحب نظرانو کتابونو ته گوته نيولي ده

چې په ۱۹۹۶ کي يو حرکت د طالبانو په نامه د (شر او فساد) سره د مبارزي په نيت او د پاتک او پاتک سالارانو ورکيدو په نيت راوخوځيد. استاد ځان اعيار کړ، دائي يو (خود جوشه حرکت) وباله داکتر عزيزي دا هم زياته کره چې مسعود د شورويانو سره پرتوکول درلود چې پر دوي به د ترهگرو د بريدونه مخه نيسي چې هغه وخت کي نه القاعده ؤ، نه داعش د مطلب د حزب اسلامي د مجاهدينو دي عزيزي دا بيان د هند د سيار سفير باند راکمار له خولي ليکي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

استاد و طالبانو ته د کندهار د جمعيت کومندان ملا نقيب په واسطه يوه لاري جنبشې پېسې ور وليږل خو ځای يې ونه نيوي، طالب مقابل کې چا مقاومت ونکړ.

کومندان څوک تر تورخم، څوک تر بولدک څوک تر اسلام کلا ووايستل، ځينو به کولاک کې ځای پر ځای شو. عبدالرشيد دوستم ترکيه ته ورسيد.

طالبان د سپين بولدک د نيول وروسته کندهار، بيا هرات او بلخ په وروسته کې د جلال آباد د لاري به ۱۹۹۶ کابل ته ننوتل. په لومړۍ ورځ د تلي په ۵ ملگرو ملتو د دفتر نه داکتر نجيب راويست او ځورند کړ. د نجيب جرايم د خاد په وخت کې په زرو کسان ووژل او د قصاب په نامه ياد شو. استاد معصوم هوتک وائي:

ما ليدلي دي په ژوند کې ډير سرونه ډير تنونه
چې خپل ظلم او ستم رسولي ترجگ داره

نجيب گاو بلل کيدو د کارمل پر څنگ د روسي يرغل ملگري او هڅه وکړه. چې يرغل دوام ومومي ستر خيانت ئې دا و چې د هيواد د تجزيي طرح درلوده چې د نډيري کریمی سره لومړي وزير داکتر حسن شرف په نيټه ۲۴،۴،۲۰۲۲ دا واقعيت افشا کړ. چې ۹ شمالي ولياتو بيل او نجيب مسير نومي د لومړي وزير په نامه ورته وټاکي. افغانستان تجزيه شي لکه، کوريا او آلمان، که ټول افغانستان ونشو، بيا به هم روسانو ته يو برخه پاته شي او کمونستان به د مجاهدينو د سزا نه بچ، په شمال کې راټول کړي.

جميل قادري د ضيا مسعود سياسي دوه مخي پاليسي رابرسيره کړي، چې ضيامسعود د کرزي د دولت د هرم په سرکي نصب و او هم د داکتر غني مگر بياني هم دوي دواړه د امريکا لخوا نصب شوي بلل.

هر زموږ پنجشيري وطنوال لکه د هند غواوی واجب الاحترام و. هر پنجشيري د (امر صاحب) د دوست په نامه امتياز واخيست. حاجی رسا د (۶۰۰) ميلونو اختلاف سره، د امر صاحب د دوست په نامه عدلي تعقيب نه شو او خپل

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

فيروزي د کابل بانک غله باندي هم د محاکمه پريکړه پوره تنفيذ نشوه. د ضيا نه هم که د (مسعود) نوم ليري شي دي نور څه لري؟

يوه کړي په تقليبي ډول د جهاد او مقاومت وياړونه په احمد شاه پوري تپي . په داسي حال کی چی حقيقت بل ډول دي.

استاد رباني نه ټاکني وکړي او نه اساسي قانون په فکر کي شو چی د ده ناوړه پالیسي د تنظيمو د جگړو سبب شو.

استاد رباني بر علاوه چی کمونستان یی محاکمه نکره د فرار زمينه ورته برابره کړه د يرغل د تاوان غوښتنه هم ونکره، ملی قهرمان تش په نامه احمدشاه مسعود دشورويانو سره د نورو مجاهدينو په ضد پتي اړيکي او پروتوکول خپور او داکتر مير عبدالرحيم عزيزي ژباړلی دی د مسعود ټينگي اړيکي د شورويانوسره جنرال خدايداد هم تائيدوي.

دا اړيکي يو مشهوره ژورناليست بورس ريجارد افشا کړيدي.

دا بی بندوباري بي قانوني، بي عدالتي، بي امنيتي، بي بازخواستي، بي دادي د طالب د راتگ سبب شو. لږترلږه يو بدلون شو، امن راغي سر او ناموس خوندي شو.

د طالب هم د شر او فساد سره مبارزه شعار ؤ. چی خلکو ورسره ومنل.

د طالب پيداښت

طالب د ټولني خواره طبقه د امارت اسلامي جنگي او اجرائيه ځواک دي تفنگ په لاس د جگړي ميدان، او کيبل په لاس په کوڅو کي ولاړ طالب به د بنسټه راتلونکي په هيله مسجد غوره کړي چی ملا شي . دي کسان د خواري کورني ته دی مسجد خيرات، ډوډي ورته غلیمت، چی ملا شي.

د هر دسترخوان په سرکي د ملا ځاي دي به غم او بنسادي کی حضور لري. سپيني جامي او غوري اتو کړي ځوني، اورده ريره، دين او دنيا يي په زړه او مرام ده

د سر کار په کار ئي کار نه وو، ذکات پر فرض نه ؤ. د عسکري د مکلفيت د خدمت نه معاف د ملا دم او تعويز هم چليري . د ځينو د پاره د روزي دام ؤ لکه ملا لنډي، د ارگ ملا لنډي نه مطلب ندي د فارياب ملا رسول يادوم. د مولوي خمارو صاحب د خدای وبخښي کيسه رايا د شول چی کيسه کول.

ملا پام شو چي د مسجد د يو شاگرد مور کونډه ده، دا نه پوهيرم چی ځوانه به ؤ، که پخه خو د ملا کار په کيدي، هلک ته ويل چی مور ته د ووايه چی کله به ستا د لاسه پر سر اوبه واچوم.

معمولاً طالب يو بي هوپته چی ډيرو به تذکره هم نه ؤ. ISI د بديل په فکر کی شو مير سلطان په کرنيل امام مشهوره دنده واخيستل ۵۰ تنو پخواني مجاهدين او د مدرسو شاگردانولست جوړ کړ. چی د پروژي تطبيق او عمليات د خپل کتاب ((افغانستان د جهاد داستان)) په ۵۱ مخ کي راوړي. علی يوسفزي ژباړه کړيده د ۵۰ تنو نه ۳۵ تنه غوره کوي چی لومړي روزنه د ۱۹۸۵ د می پر اومه پيل شوه.

دوه پروگرام يو پوځي او چريکي روزنه بله د ذهنيت سازي د دينداري په نامه.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

په دينداري كې قاچاق، برمه نيول، د افبون د كرهني حمايه، انفجار او انتحار ته ماده كول.

طالبان چې معصوم او د ښه نيت لرونكي دي.

دي ناروا ته ژر نه تسليميږي . ديني علما ورته قناعت وركوي چې د خدای به لار كې هر ناروا (روا) دي . او عربي دا شعار ته د حديث او آيات په سترگه گوري

دا ځوانان پر باور كوي پدې جمله كې، ملا محمد عمر، ملا جلال الدين حقاني، ملا هبييت الله، ملا اختر محمد منصور، ملا يار محمد، ملا عثمانی، ملا عبدالرقيب، ملا رباني، ملا بورجان، مولوي عبدالصمد، علی بشر، مولوي سيد محمد، ملا عبدالستار، ملا محمد، ملا عبيدالله، ملا خيرالله خير خواه، جگ ملامحمد، ملا عبدالرزاق، ملا نورالله، مولوی نورالدين ترابي، ملا عبدالغنی ملا برادر په نامه پيژندل کيږي او ملا دادالله هغه مشهوره طالب غوره کړه. کرنيل دا هم زياتوي، چې د خپلو شخصي اړيکو پر بنا استاد برهان الدين رباني نه مرسته وغوښتل هغه ملا نقيب الله ته هدايت وركړ، د کندهار كل اردوئي ور تسليم کړه، يواز سرکاتب عطا محمد د حزب اسلامي کومندان چې مقاومت وکړ، هغه هم په اخير کي وتښتيد. او د پښي غره د وسلو دپيو هم استاد رباني طالبانو ته ورتسليم کړ. خو بياني هم په درد ونه خوړ.

په ټولنه کي طالب پيژندل شوی نوم دي.

او په فولکوریک کيسو او داستانو کي هم نوم راځي، د امير علي شيرنوئي وخت د ملا محمد جان د عشق تودي لمبي د عاشيه سره تراوسه ژوندي د سلما خوړ آواز او ښه کمپوز نور هم خوندور کړي. وائي:

بيا که برم به مزار ملا محمد جان
سيل گل و لاله زار واي دلبرجان

د شلمې پيړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د گل بشري او طالب جان د عشق د لمبو داستان به هم ډيرو اوريدلي وي. گل
بشره پر طالب جان ږغ کوي:

طالبه خداي که به ملا شي
پر کتاب پروت ئي يادوي شنکي خالونه

طالب ږغ پرکوی:

گل بشري راشه حال می گوره
زه خوار طالب له بل وطن راغلي يم

بل وائي:

خوله د ملا د لور خوږه ده   ملا خوږلي دي د ډيرو نکاتونه

د طالب په اړوند می څه په تفصيل پدي خاطر وليکل چی د شلمې او يوشتمې
پيړي زموږ په تاريخ کي بيل فصل او باب جوړوي. عبدالرحيم د ملايانو د نفوذ
او بي اتفاقي په هکله وائي:

دا فرقي، فرقي رنگين اسلام راته اور سوي
يو ملا مي وژني بل ملا مو جنازي کوي

پاکستان هلته طالع بور شوه، چی د جهاد وخت کي تر ۵ ميلونه زيات مجاهد او
مهاجر د پاکستان لاس ته ولويدل. پاکستان ته امکانات په لاس ورغلل او ورسره
اړيکي ټينگی کړي، د افغان ټولي اجتماعي، سياسي او پوځي اداره و ISI ته
وسپارل شول.

او نړيوال مرستې هم د دي اداري د لاری اداره کيدي. دوي به مقامات بلل.
اړيکوکي هم سکه او ناسکه وو.

د شلمې پيرې افغان رژيمونه او واکمنان

ISI چې د جاوسوسي يوه قوي اداره ؤ. د ډيرو ورسره ديد او واديد بر علاوه، چې عيب نه ؤ. يو ډول اعتبار بلل كيدو. دې ادارې نړيوال مرستې پر افغانانو خپل احسان باله.

طالبان مولانا فضل الرحمن معنوي زامن او د نصير الله بابر لښکر بلل كيدو. ISI وکولای شوي پخواني گم نامه طالبان او مجاهدين، د ديني مدرسونه تازه را وتلي ځوانان چې د بيکارې مهاجرت ترخو ځپلي ځوانان سره راټول کړل، چې شر او فساد له منځه ورولو په نامه تريننگ کړل. داسې ځوانان پکې ؤ چې په عمرئ افغانستان نه ؤ ليدلي. ISI لومړي سر کي ئې د نامه سره حيران ؤ. سلا پدې شوه، چې طالب ئې وبولي . ملا محمد عمر ئې په سرکي ورکښنوي. دوي ټولو يو بل ته ملا وايه، ملا محمد عمر لوي ملا شو.

د افغانستان په لوري مرش شول، چې پاتکونه ليري او امنيت ټينگ کړي دا چي څنگه ISI مجاهدين په غير کي ونيول او ورزل، طالب څنگه وزيريدي او په څه ډول واکمن شو. نامتو په کرنيل امام مشهوره په خپل کتاب د (افغانستان د جهاد داستا) په تفصيل سره واقعيت راڅرگنده کړيدي.

طالب د اطاعت روحيه قوي وو، غوڅ دريځ درلود. او په ميرانه او د شهادت به روحيه جنگيدل، ژوند ساده د تقوا او اطاعت په روحيه، واسطه پکې نه چلیدل. خویش خالگي پکې ځای نه درلود.

پاکستاني نصير الله بابر د کورنيو چارو وزير د بينظري بوتو د صدارت وخت کي څو تنه بهرني سفيران، د چمن (پاکستان) ته په امن تر توري غوندي بوتل. او خپل نفوذ ئې په ننداره کيښود.

طالبانو حکومت او دولت جوړ کړ، ملا محمد عمر په کندهار کي پاته شو. کابينه په کابل کي کار پيل کړ، اسلامي امارت نوم ورکړ. پر افغان د شلمې پيري يو بل بدلون راغي. طالب د ښاري ژوند نه ليري، د مدني ژوند د نزاکتو سره نا اشنا د علم او تخنيک نه بی خبره.

د حکومتاري په بی تجربگي مبتلا دي. د واقعيتونو نه ليري غواړي دين پر علم کنترول کړي.

مقابل پلو باندي ژر د کفر فتوا صادروي.

امارت اسلامي جمهوريت په امارت واوبنت او ولسمشر اميرالمومنين شو

د شريعت د انفاذ اعلان شوو. د وخت كې د يونيكال پروژې خبرې كيدې، د مجاهدينو تر منځ وحدت نظر او اتفاق نه وو، يو لاس تنظيم ته اړه وه. استاد رباني نا توانه، د بلې خوا د واک پرېښودو ته زړه نكیده. پرويز مشرف كتاب د (اور په ليكه ۲۰ فصل) عيني شرايط كور د ننه برابر بلل، نارضايت عمومي ؤ. خلك د جنگ سالار او توپك سالار نه تر پوزي راغلل. كورني جگړې چې د تنظيمي جگړو به نامه ياديدې، كابل خراب كړ. طالب ته ضرورت وو چې پيدا شو.

طالب بيله مقاومت د افغانستان ډيره برخه ونيول، د شريعت د انفاذ اعلان وكړ، امنيت ئې راوست. سر، مال او ناموس خوندي شو. ملا محمد عمر تر دې وخت چا نه پيژندي، نه لوي مجاهد ؤ او نه لوي عالم، ژر لوي ملا شو ورپسې په نيټه ۱۹۹۶ كې امير المومنين شو.

اسامه بن لادن بيعت وركړ، مولانا فضل الرحمن او مولانا سميع الحق په تېريكي اکتفا وكړه. دا معلومه نه ؤ چې د څه وخت د پاره، به امير المومنين وي او چاته جوابگوي دي مور نور اميران هم درلودل. انجنير حكمتيار هم امير ؤ. او تورن محمد اسمعيل خان ته هم امير ويل كيدل. خو لوي ملا امير المومنين شو. ملا رباني اخوند د لومړي وزير په توگه وټاكل شو.

ملا محمد غوث د بهرنيو چارو وزير، ملا اغا جان متعصم د ماليه وزير، ملا نور الدين ترابي د عدليي وزير او لوي څارنوال، ملا عبيدالله د دفاع وزير، ملا عبدالحى مطمئن وياند، ملا خيرالله خير خواه د كورنيو چارو وزير وروسته كې

د شلمې پيړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

عبدالوکيل متوکل د ملا محمد غوث په عوض او ياسر د اطلاعات او کلتور وزير. بيا امير خان متقی اطلاعاتو ته لار. ملا عبدالسلام ضعيف اسلام آباد ته د سفير په توگه وليږي. ټوله دينی عالمان ؤ، داکتر او انجنير پکی ځای نه ؤ. د وسلو په ټولوني پيل وکړ بازسازي، تعليم او تربيه، اقتصاد او کرهنی ته پام نه ؤ.

امارت هم خپل جنگيالي مجاهدين بلل، دا حکومت يا دا نظام د پاکستان، سعودي عرب او اماراتو په غير چا په رسميت و نه پيژندي. جمهوريت، امارت شو. ولسمشر مشر امير المومنين .

لومړي وزير، رئيس الوزرا شو، ملی دري رنگه بيرغ بدل کړ. شمسي جنټري په قمرې واوبتل، موسيقي او سينما منع شول، تخلصونه ټول عربي ؤ. معتصم، متوکل، ترابي، متقی، مطمئن، ضعيف، مجاهد، الحنفی، عمار بن ياسر او داسي نور. د جهاد د وخت د جهادي رهبرانو هم همد کار ؤ. سياف، ربانی، محمدی او خالص، رحمانی، پدي مانا چی مسلمان دي او عقیده ئي هم ټينگه چی د نامه سره (برابر ده).

د افیونو کشت او قاچاق اوج ته ورسيد، او د تمويل منبع ؤ. د هلمند حاجی (بشر) پدي برخه کی تر نور مخ ته ؤ. چی امریکا وتوانيدي حاجي ونيسي او امریکا ته ئي وليږدوي.

طالب ته خدای ورکړه . پخوا د محتاجی ژوند ؤ، د مجردي به هم رنج وري، په هر چا کي به ئي سترگي وي.

يو چا کيسه کول چی ملا يو ميرمنی ته تعویذ ورکړ چی ماشوم ئي پيدا شي. پدي ترڅ کي توصيه وکړه، چی د خاوند سره، ډيره ډيره په خلوت کي شي. ميرمني ورته وويل چی دا کار هم ته وکړه! ده په ډير بزړگواري وويل چی دا کار دي پرما واچاوه.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

نوي واکمنان هم **playboy** را ووتل، د واک ته رسېدو سره سم نور حوصله د لاسه وکړل ترجیح ورکوي چې د پایتخت تعلیم یافته ته لاس واچوي، چې مرکز اینجونې هم په حمام بلدي، هم د مینې په نزاکتو پوه دي.
30,1,2022infor/youf.

چا چې د لور ولور توان ئې نشته همدا تنکي خوانان د جنت د حورو په هیله ځان وژنو ته لاس کړ، چې څوک ئې ورته انتحاري وائي او څوک استشهادهي بولي د جنت بلبلان هم ورته وائي.

پر ممبر د قال الله او قال رسول، د زبیر، ابوالحریره او یا (ابو) او یا ابن فلانی خبرې کیدی. دا د نړي نور علما او نوابغو، لکه افلاطون، سقراط، انشتاین، ارستو، گاندي، البیروني او مولانا، خوشحال او رحمن بابا نه یاد وي.
هڅه وه هیواد د خلفای راشدینو د وخت شاته وتمبوي.

د اخرت غم ډیر وو، بنځي د کار او تعلیم نه را وگرځیدی، د نارینو د پاره ږیره او د بنځو د پاره حجاب کوم چې طالب ئې غواړي حتمي او فرض بلل کیدو.
پنځه وخته جماعت حتمي وو.

د دي احکامو د تطبیق د پاره د امر بالمعروف اداره جوړه شوه. چې د خاد ځاي ئې وینوي، هر چا تری کرکه کول، بیا کډي بار شوي.

د بنځو سره هم تر ټولو چلند خراب ؤ، پردي بنځي په عام محضر کی کیبل کاري کړي. د چا عزت پروا نه وه. ږیره او حجاب د فشار او اختناق وسیله شو. البته ږیره د اسلام نښانی ده، مگر د تقوا دلیل ندي. یهودي دینی علما او زموږ سکان هم ږیره لري.

البته بنځه هم انسان دي او هر انسان زړه لري.
زړه د مینې ځای دي، مولوي صاحب خمارو کیسه کوي. ملا صاحب د شاگرد هيله وکړه چې ماندينه ئې زیارت ته یو سي.

زیارت لکه گودر د عاشقانو د راز او نیاز ځاي دي. شاگرد ډډه وکړه، ملا چې په عیني وخت کي د ده استاد هم وو ورته وویل، زه پر تا باور لرم.
شاگرد لنډ ځواب ورکړ چې زه پدي باور نلرم.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

په کابل کې سپر کال (۲۰۲۲) د عاشقانو ورځ تجليل نه شوه. افغاني مينانو ته چا تېريکي ونه ويل، پخوا دا د Valintin ورځ به داکتر فضلي په ارگ کې په لور هوس تجليلول.

د طالب په واکمني کې افغاني هندوان تر فشار لاندې او توهين شول پر ټټر ئي علامه ور ووهل شول. چې د ليري وپيژندل شي. کوم وخت يو ځوان هندو هلک مسلمان شو. نورو هندوانو به ويل چې مور پخوا هم دې پيژندی چې مسلمان به شي يوئي غلا کول او بل ئي دروغ ويل. شريعت چې د طالب رهنما او د اداري او چال چلند وسيله وه، طالب ورور مي پوره په پوه نه ؤ.

د امير المومنين نه کوم وخت طالبانو تري هيله وکړه، چې د امير المومنين د مقام په توگه د دي اختر د لمانځه امامت وکړي، د مخه شو مگر د اختر لمونځ ئي بيله ۶ تکبېرو ادا کړ. د سگريټو ځای نساوارو ونويي د الکھول ځاي چرسو. طالبانو د اردو د سربازانو چې د دندې د اجرا او د هيواد د دفاع په خاطر په شهيد شوي ؤ. جنازي د لمانځه د ادا کولو ممانعت کاوه، جنازي لمونځ پر ژوند فرض دي هر څوک چي وي.

دين د عدالت او د بشريت د تکامل د پاره دي. چي د تقوا د لاري تکامل ته رسيري او پاک خداى انسان پر مځکه خپل خليفه گرځولي چې ملايکو ورته په سجده شوي. د انسان د پاره علم پکاردي. طالب کرامت انساني ته پام نه کاوه. خلقيانو کي هم همدا کمبود وه چې رسواي عالم شول. د هاشمي رفسنجاني دوهمه دورى په ختم په يوه تلويزيونى مرکه کي چې د وداع په ډول وويل، اي ايراني! ((هر جاي که استي ايراني باش)) ، د کسپين د بحيري

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

نه تر خلیج پوري یو کانال د ایستلو چې د بریښنا، کرهني او کشتی راني د ترانسپورت د پاره مهم دی دا کار ډیر ستونزمن دي خو ممکن دي.

د لوي ملا فرمان مي واوریدي چی د بنونخی شاگردان به خولي او استادان به لنګي تري . طالب تر اصل په فرحه نښتي وو.

طالب په خپل حکومت داري تر ریري او حجاب نه په غیر په چانته کي څه نلري.

په دوهم دورکي خلک د مرګ او ژوند سره لاس او گریوان دي، د ژوندي پاته کیدو د پاره د ځان غری (گردي) او خپلی نازولي ماشومان خرڅوي، طالب د ریري په غم اخته دي.

طالبان په افراطیت پیژندل شوي دي.

خلقیانو په بی دیني کي افراط کاوه، او طالبان په دینداري کي. ملګرو کمونیزم وشرماوه او طالب اسلام سپک کړه. جنرال پرویز مشرف په خپل کتاب کی راوړي (چی طالب د نري ستر دین سپک کړ)

د امارت اسلامی به دوران کي نه یوازي القاعده ؤ بلکه داعش هم ځای نیولي ؤ . ابوبکر البغدادي په وزیر اکبر خان کي اوسیده مازیګر، مازیګر به ئي امانیه لیسه کي فوتبال کاوه. او بن لادن په کندهار او توره بوره کي اوسیده.

د طالبانو د روغتیا وزیر داکتر قلندر عباد د کراچی د جماعت اسلامی مشر ته په خطاب کی وائي ((کراچی د اسلامي امت زړه دي)) سوال دا دي مکه معظمه نو څه ده. ارغندیوال تانند ۲۰۲۱، ۱۲، ۱۳

د انگریز د وخت د کراچی فحشا خاني اوس هم فعالی دي. تانند د مارچ پر اتمه ۲۰۲۲ راوړي چی کراچی کي د هوس خروبولو د پاره د بنځو بدلول دود شویدي . ایا د اسلام تیکیداران قاضی حسین احمد او مفتي محمود چیري دي نه یوازي او ناروا ده، بلکه بی ناموسي هم ده.

د لاهور هیرامندوي تراوسه فعاله ده.

طالب د قانون په پکر کي نه شو. اساسی قانون د انسانانو کار وباله، شریعت د خدایي قانون وباله. د کرامت انساني او د حقوق بشر او نورو قوانینو طالبان جان نه پیژندو.

د شلمې پيرې افغان رژيمونه او واکمنان

په اکوړه خټک کې د افغان تاريخ نه لوستل کيږي . ملگري خلقي هم خپل تاريخ د لنيښم سره پيوند ورکړ. او که طالب ته د يما او کانشکا ياد وکړي، دي ئي لنډ گزوي، وائي چي يما مسلمان ؤ او که کافر؟

د خوانانو اوږده وينيستان لنډوي، تر نامه لاندي وينيستان هم گوري او په پرتاگه لاس ورننبايي.

هدايت دي چي د افغان غرور مات شي. لوي ملا به هم ډير وخت سر تکاوه چي ((پښه ئي په خپله پاڅه کي بنده ده)) طالب پدي نه پوهيږي چي نه پوهيږي

طالبانو مري د گوره راويستلي، د احمد شاه مسعود او د عبدالعلي مزارې چي دواړي جهادي پيژندل شوي خيرو د مرو بي عزتي وکړه، شاه محمود ارزگان د يوي حوزي امنيتي افسر درو مياشتو مرگه وروسته قبر نه را وايست . د هغه سرباز په گناه چي د مجبوريت له مخي د لسو زرو افغاني د پاره خدمت منلي ؤ د د پرخاي ميرمن او ماشوم زوي هم وژلي. طالب د دي پروا نکوي چي جرم يو شخصي عمل دي .

نيابتي جگري ورځ تر بلې زور واخيست تر څو د اگست ۱۵ راورسيږل. جمهوريت رنگ او په ځاي ئي بيا امارت راغي، کډي بيا بار شوي ځيني د الوتکو سره ته پورته شول او پوري وځړيدل. وطن د تعليم يافته نه پاک شو. د طالب سره څوک کار نه کوي، پنجابيان دعوه طلبه شول د طالب علم خوښ ندي ولي دي بي علمه وي. داکتر حفيظ خوږلن خوږ شعر داسي وائي:

د تاريخ وياړه بابا څه شوي
د ملک لوي شاهنشاه څه شوي

د وخت اذر راته بتان جوړوي
اي بت شکنه احمدشاه څه شوي

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

طالبانو بنيادي خرابي كول د كابل د شمالي باغونه ئي وسوځل . دا وخت به تير شي، طالب به په افغاني ټولنه كي ځاي نه وي. لكه چي لايق وائي

هره تياره پاي لري پر خلكو ولسونو باندي
لمر د عدالت وخت ستا پر سردرو باندي

افغان به هم يو وخت عدالت لاس ورسې.

دیني عالمان

دين د پاک خداي او بنده تر منځ اړيکه ده . چي د تاريخ په اوږدو كي په يو ډول دا رابطه موجود ؤ، چا به بتان پرستش کاوه، چا د غرونو او دريابو ته، ځينو به د حيواناتو البته د آسماني اديانو د نورو نه توپير ؤ . پر وحدانيت معتقد ؤ. وروستي آسماني دين، د ديني علما ؤ لارښونه كېده او د پيغمبر وارثين بلل كيدل. عوامو به ورته ملا، مولوي او مولانا وايه او به احترام به يي ياد وه. ملا څرنگه چي د سيمي يا د كلي يکه تازه ؤ غرور به تري كيدو او نفس به ئي چاغ وو.

په عيسويت هم كي روحاني شخصيتونه (كشيش) د جنت دروازه وان ؤ د جنت خريدو فروش كيدو.

اسلامي دين كي د ديني علماو سره مخالفت يا خداي نخواستې بي احترامې به په تكفير منجر كيدو. د ملا علم محدود په ديني چارو او د جنت په وعدو او د دوزخ پوهيدو.

هغه علم چي ملا درلود، د څو سوه كلونه را پدي خوا تکرار ؤ په دنياوي چارو ملا كار نه درلود او معلومات ئي هم نه ؤ.

د شلمې پيړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

ملا دعلم موضوع او يا درس هدايه، مشكات شريف او څو نور كتابونه ؤ. چي په تكرار ډول د تدريس موضوع، مسواک او استنجا، ذکات، لمونځ، نکاح، حيض او نفاس، ميراث سرو کار وو، احاديث اکثراً اخلاقي جنبه لري. د چاچي به ډير احاديث زده وو، شيخ الحديث بلل کيدو.

په نهی کي غلا، وژنه، زنا او شراب هم شامل ؤ او د دي د پاره قصاصی او حدود هم لوستل کيدو.

په اسلامي هيوادونو کي دين او دولت دواړه د ديني علماو په واک کي ؤ او تر ډير وخت پوري د صدر اسلام د وخت د خلافت دوام درلود. دين د واک منبع او افزار ؤ.

شلمې پيړي کي دين په ايډيولوژي واوښت . چي نړي تر دي وړاندي دوه نوري ناکامي ايډيولوژي، (مارکسيزم او د هيتلر ناسيونال سوسياليزم) تجربه کړی ؤ. په همدې پيړي کي اخوانيزم هم راپورته شو. ځينو هيوادو کي ښه سم پرمختگ وکړ.

مگر دا هم ناکامه شوه. په مصر او سوريه، لبنان، عراق کي وځپل شوه. همدا ايډيولوژي زموږ هيواد کي اوس د طالبانيزم مفکوره مسلط او واکمن شوه. چي د مروج حکومت داري د اصولوکي د (المان نازيانو ايډيولوژي يا د شوروي مارکسيزم) سره نژدي والي لري. ولس ته د رعيت په سترگه گوري او ځان ته حاکم وائي. يوازي اقتدار او واک په يوې ډلي په واک وي. ونورو اقشارو پرگنو ته دا حق نشته . مخالف دښمن بلل کيږي . دښمن بايد ووژل شي. نور محمد تره کي هم مخالفين مباح الدم بلل.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

طالب خپل مخالفين د اسلام دبنسمنان بولي او د تكفير حكم ئي كوي. واجب القتل بولي ستالين خپل روسان وژل، هيتلر المانيان او المانی يهودان. تره كي افغانان وژل طالب مسلمانان وژني، په پتوسترگو انتحاري او انفجاري بريدونه تر سره كړل.

تره كي د انقلاب په زور راغلي، طالب پخپلو متو وطن فتح كړ.

يوسف ستالين KGB، هيتلر شتازي، كارمل خاد درلود او اميرالمومنين امر بالمعروف لري.

چی دا اداري د هېڅ ډول قانون، بشري حقوق ته جوابگوښه ندي. طالب هغه عدالت بولي، چی دي ئي غواړي.

د جولای پر ۵ / ۲۰۲۲ امریکا کي یو قاتل ۵ تنه ووژل د ټول هیواد بیرغونه راکښته شول ولی چي ولسي نظام دي د افغانستان هیواد څو زره تنه د خوست په زلزله کي شهیدان شول، امیر المومنین یو تش یاد هم ونکړ.

د طالبانو لومړي دور د ۲۰۰۱ کي ختم شو. دا ځلي به هم ډیر دوام ونکړي. افکار متحجرانه و فساد علمای دین بزرگترین عامل عقب ماندگی مسلمین است.

ملا او بنځه

ډير کونډي او ډيري بوري سوي

وايي بنځه د نارينه د چپه پښتې نه پيدا شوېده، همدا دليل دي چې د نارينه پر څنک ئي ودريري . په قران کريم کي د ډيرو سورتو به سرکي (يا ايهالذین امنو) چی پردواړو دلالت لري راغلي لمونځ، روژه، حج او نکات پردواړو مساوي فرض دي.

دا حديث (شرافت الانسان العلم و اداب لابلالمال و و نسب) ځکه پردواړو دلالت لري. مساوي حق او مساوي مکلفيت لري.

بنځه مور ده، بنځه خور ده د ژوند ملگري، مور ورته سياسي ره، عاجزه، کډه، کورواله، د هلکانو مور وايو، نوم ئي نه اخلو. د نړی نيم نفوس جوړه وی او نيمايي نور ئي زامن دي.

طالب بنځه د فساد منبع او ناقص العقل بولي . د کار او تعليم حق ئي سلبي او هڅه ئي ده چی په څلور ديوالوکي بندي وساتي. کورته په سپين لباس کي راننوتل په سپين څادر (سپين کفن) کي وزي.

د ملا هم بنځي خوبسی دي د ځان د پاره همدا ده چی څلور شرعي نکاحوي د لاري سنت پرځاي کړي.

افراط په نکاح کي د قوی شهوت مانا لري د جنت بلبلان (انتحاريان) چی به دي نري کي بنځي نه وررسي د جنت د حورو په هيله ځان وژني کوي.

د زنا په مقام کي صحرائي محکمه رجم اجراکوی پدی وسيله طالب خپل زور او شدت عمل په ننداره ايښی دي.

که څه هم د زنا د ثبوت اسناد به برابر نه وی زاني او زانیه په عذاب بايد ووژل شي . د زنا ثبوت د پاره په شریعت کی د احتیاط نیولو حکم دي البته تعذيري جزا هم حکم شته، خو طالب سنگساری ته ترجیح ورکوي، چی په عذاب مره شي. اوریدلی می دی چی کافران چی خنزيري حلالوي، لومړني نشه کړي چی

د شلمې پيرې افغان رژيمونه او واکمنان

عذاب ونگوري زموږ ملا به هم ويل چې پسه په تيره چاره بايد حلال شي. مثال په توگه

د تاننډ په ۲۰۲۱، ۵، ۷ نيټه رځبڼانه د سنگساريدو خبر د نافع همت د محمديار يار د شعر په چوکات کي چې د غور ولايت کي واقع شوي ؤ رانقلوم. د غور د جهان پهلوان د شعر په سبک:

((زه يم زمري پردي نري له ما اتل نشته))

د لړم په شلمه د غور رځبڼانه شل کلنه پيغله د صحرايي محکمه کي سنگساره شوه يار وايي :

زه يم زمري بل سنگسار مانه اتل نشته
د غور په غير کي رخشاني ته بل اجل نشته
بل ئي نشته، له ما اتل نشته
زما د ترور تر توري لاندي دي هرات و تخار
کرم د کابل او سرپل پيغلټوبونه سنگسار
کوي ابليس افتخار، له ما اتل نشته، له ما اتل نشته

صاحب جان صاحبزاد په ذاکري مشهوره، د يو نفر د اهل تشيع سره نکاح زنا وبلل، د طلاق فتوا ورکړه. دی هم د کومندان عبدالرازق د کومندوگانو د خوا هم ترور شو.

په مجموع کي طالب د اسلام نه بی خبره او د انسانيت نه ليري دي. بل ملا پيدا نشو چې د ذاکري مخه ونيسي. د هرات مجيب الرحمن انصاري د فتوا و په صدور کي د ذاکري ځاي ناستي دي.

نارينه دي چې په بنځو پسي سترگی گرځوي پدي نامه یی بنځي، بنځي دي. بايد د کار او تعليم نه بي برخي شي. عربو به هم لوني ژوندي بنځولي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د ۱۳۰۱ کال راپدې خوا په هر اساسي قانون کې د بنځو حقوق د نارينو سره مساوي صراحت ورکړه شويدي.

په تاريخ کې هم د هيواد اتلانو مندو رول ثبت دي. د زرغوني انا، نازو انا، د ميوند ملالي، گوهر شاد بيگم، رابعه بلخي د تاريخ په زرينو پانو کې راغلي دي. دا مندي وي چې اتلان ئي وروزل. د مرغومي د شپږم يرغل کې د کابل د بنوځيو اينجونو چې سرکانونه راووتل د ورونو تر څنگ ودرېدلي ځينو شهادت هم ومنې.

د دوي د حقوقو د ادابني د پاره يوازي په شعري ادبياتو کې لکه سري شوندي او نري ملا او خماري سترگو ستاينه کول بسنده ندي. يا د شهوت تنده به ما ته کړي او د نفوس د پاره د ماشين چوچه کشي کار تري واخلي، حقوق ئي بايد ورکړل شي.

بنځي دي چې انبيا ئي روزلي هاجره د اسمعيل ع او ساها را د اسحق ع مور د عيسى ع مور مريم اوس هم په کليسا کې پرستش کيږي. د محمد ص مور بي بي آمنه هم د اسلام تاريخ کې ځای لري. نن بنځي په طب، هنر، سياست، تجارت شعر او ادب تجارت او صنعت کې پياوړي ځاي لري.

د امريکا بريد پر عراق لومړي بريد د يو ميرمني پيلوتي لخوا وشو. پدي اوسني آلمان کابينه (۲۰۲۲) کې د کورنيو چارو وزارت، د بهرنيو چارو وزارت د دفاع وزارت په سر کې بنځي دي. پخواني لومړي وزيره انجلا مارکل د اتحاديه اروپا مشره اورزلافون لاین، د امريکا اوسني د ولسمشر مرستياله (حارث کاملا) يوه ميرمن ده، د ولسي جرگې مشره (نانسي) هم بنځه ده. پاکستان اسلامي جمهوريت بي نظير بوتو، حنا رباني کر د پاکستان هم ميرمني دي. د ملکه اليزابته دوهمه په انگلستان کې مثال راوړل همدا علم او تربيه ده چې د بنځو د بريا د پاره لار هواروي چې دا لار طالب ډب کړيده.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

په مور کي برعلاوه چی بنځي خريد و فروش کيږي، کونډه د ورور يا د تربور په ميراث رسيري.

د بنځو حقوقو د اعليحضرت امان الله خان د وخت د پېل نه تر ۱۳۴۳ کی هم پام ورته وشو. په حکومت او ملی شورا، او اداره او قضا کي بشپړ رول ورکړه شو.

د خلقيانو وخت کي د بنځو حقوقوته پام و.

ليدل کيږي چی کرهني، اقتصاد، سياست او اداره کي بري لري، موټر چلوي، بس، ترن، الوتکه چلوي.

مگر طالب ورور چی د کورني نه ليري په حجره کي لوي شويدي، په خپل حجر فکر کي ډوب دي. ملا عبدالوکیل متوکل راته بيان کاوه، د کانادايي يوي خيرري مرستندويه موسسي د سره صليب يوه ميرمن چی د مرستو د ويشلو د پاره کندهار ته د تلو اجازه غوښتل.

د کندهار والي ملا حسن اخوند اجازه ورنگره چی شرعي محرم ورسره نه وو. بنځي نه تجاوز گري دي او نه ترهگري. انتحاريي هم خوښ ندي. فرشته کوهستانی د تلویزیون کارکونکي په جلال آباد کي د کندهار د پوليسو افسره او نور هغه د طالب ويشتل شويدي.

طالب، طالب دي، که لر وي او که بر، پاکستاني طالبان و چی ملال يوسفزي ماشومه ۱۳ کلنه باندي توپک راوړوه، ټپي خو د مرگه بچ او به کال ۲۰۱۴ د نوبل په جايزه وويارل شوه.

طالب نه يوازي د بنځو مخالف دي، بلکه د علم او پرمختگ سره هم دښمني لري. عبدالباقي حقاني وائي چی ده ته ترماستر او داکتر د مدرسې نه راوتلي طالب مهم دي (تانند ويب سايت ۲۰۲۱) نارينه د بنځرو وخت کي په بنکنځلو کي يو بل ته د بنځو سپکاوي کوي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د شعر په ژبه وطن دوست خپل دوست سيک ته پناه وروري او د پنجاب نه د خپلې بېچارگۍ حال داسې وائي.

دسيکانو مشرلاس دي د مچو دي
صدقه دي سم يو تريخ غرپ دي په څو دي
چی یی غرور ته غروونه سلامي کړه
اوس په ما پوري زما دم په مسخرو دي
د نانک روي یی دروري پناه ورکړه
پنجاب درته جوړ کړي غوبل د اندیښنو دي.

د یو پېړي راپدې او د اعحضرت امان الله خانه تر اوسه بل هم پاچا یا ولسمشر په غیر د ملا عمره په یوه میرمن قناعت کړي وو.

بل ځای د عبدالباقي حقاني د بیانيه په ۷ ماده کي کابل پوهنتون فحشاخانه بلل دي زما د همدې پوهنتون مشران او د هیواد معماران را یاد شي، لکه داکتر علی احمد پوپل، داکتر صمد حامد، وفی الله سمیعی، پوهاند اصغر خان، داکتر عبدالستار سیرت، محمد موسی شفیق، عبدالهادي ارغندیوال، وای

کاسه چینی که صدا میکند خود صفت خویش ادا میکند

(تانند ۲۰۲۲، ۳، ۷ د ۱۴۰۱ د پوهنتون د پیل په غونډه کی)

د حکومتداري علم او هنر او تجربو دي چی دا د طالب کمبود دي. پرویز مشرف د کتاب د (اورپه لیکه) کتاب په ۲۰ فصل کي د طالبانو په پیدا کیدو او روزولو اعتراف کوي، اوبل ځاي د نصیر الله بابر او بینظيري ته منسوبه وي، چی همدې وخت کي، دي ولسمشر دي بل ځاي طالبان بد بولی وائي ستر دین ئي سپک کړ. یو پاکستانی ملا د ډیر مقتدیانو په وړاندې په پښتو

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

قسمونه خوري، چې مولانا فضل الرحمن د بابا آدم سره به تلفون کي خبري کړيدي دا مطلب په تکرار وائي د youtube او <https://vt.tiktok.com> کي خپور شوي.

دا می یو اخواني چی د حزب اسلامی د کدرو نه یو دي. په غوسه راته وویل پوه شوم چی د لنين دا خبره چی ((دين ترياق دي)) ريښتيا راووتل.

مشرف ملا عمر سرتنبه بولي او د باميانو د بتانو د تخريب بيان هم راوړيدي. او کله چی ۲۰۰۱ د اکتوبر پر اومه امریکا پر طالبانو د بريد وکړ. دي په ډاگه وائي چی طالبان پدي نه ارزي چی پاکستان د دوي پر ځاي قرباني ورکړي د امریکا پلو ونيوي. زياتوي چی د بلوچستان سيمي او د سند د (يعقوب آباد) ميدانو د عمليات د پاره د امریکا په اختيارکي ايردي، چی طالب وټکوي کوم چي ده روزلی وو.

د ملا محمد عمر د مرگ په تلين کال کي په (۲۰۲۲) جنوري ۱۴ مه ملا عبدالجبار عمري کله چی لوی ملا ۱۳ کاله ساتلي ؤ، د بيان په اخيره کي دا هم زيات کړه چی ملا صاحب صبر او توکل ؤ چی (خداي به ئي وبخښي). زموږ ملا به ويل چی خاتمه مستوره ده .

ملا د ميني منکر ندي خو پر خوله یی نه راوړي مينه طبعي غريزه ده، يو احساس، يو تمايل او يو هيجان دي . چی د وصلت، جماع او نژدي، يا ډيري نژدي جنسي اړيکو هيله وي چی سکس هم ورته وائي. مختلف نومونه ورته ورکړه شويده، عاطفه مينه او محبت او عشق دي، عشق هغه مرحله ده چی تنگاتنگ نژديوالي یی په سکس بدليري.

د حضرت (لوط ع) د وخت نه پيژندلي شوي چی خمجنس بازی يوازي انساني پديده ده چی دا عمل حيواناتوکي نسته خو پاکستان اسلامي جمهوريت د شريعت خلاف دا شنيع عمل قانوني کړ.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

ځينې د خمارو سترگي، نري شونډو تور کاکل، مرواريد غاښو نازو ادا په الفاظو کې راوړي څوک نري ملا، څوک ئي خدا زړه وړی وي. شاعر وائي، د مذهب بنياد پرستو د انسان خون ريزي بنده کړه لوي مذهب انسانيت دي دا محبت لويه سجده ده

په هغه کچه چې وصالات خور دي، فراق هم تريخ دي د وصالات په نيت په زيارتونو گرځي د ملا تعويذ په غاړه کوي.

که ايجاب قبول پکي وي پاک مينه ئي بولي که د ملا خطبه پکي کمبود و نو زنا ده. زنا سزا لري او بد عواقب .

پښتانه يي نا موسي بولي، طالب صحرائی محکمه و سنگساري (رجم) سزا ورته ټاکي، که څه شريعت پدي برخه کي محتاط دي، تعذيري سزا هم حکم شته. د قانون په څنگ کي کورني سزا هم شته چي شخص مجازات عملی کوي او دواړه وژني . هغه / ماشوم چی تر خطبي وړاندي پيدا شي، د دي ميني قربانی شي حرامي بولي.

بيگناه ماشوم بدو عواقبو سره مخ يا سقط جنين شي او يا د تولد سره سم ووژل شي که دا ونه شوه، په پټه بی ادرسه په مسجد کي ايردي وروسته کي خلک مسجدي ورته وائي.

نور نري ساده کړي ده، جدي ئي نه نسي کله د آلمان يو ستر شخصيت ويلي برانت پلار معلوم نه وو .

ده هم نه پتول . د بهرنيو چارو وزير، لومړي وزير او د لوی گوند موسس و. نري وال په کچه ئي تيوري درلودي د نوبل په جايزه وويارل شو.

توپير پدي کی دي، چی انسانان دا غريزه پټه ساتي. خو حيوانات او پرندگان خپل وصال د نورو نه هم نه پټوي.

افغاني ټولنه کي دا اړيکي پټي ساتي، څوک ئي نه څرگندوي. اما واقعيت بل ډول وي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

په ۱۳۴۹ کي په کانتیننټال هوټل کي د ولسي جرگه يو غړي په يوه کوټه کي يو ځاي د يوي ميرمني سره ونيول شو. چي د حکومت او پارلمان تر منځ په يوه لانه بدل شوه وکيل مصئونيت پارلماني پلمه راوړه. اعليحضرت باباي ملت په کي مداخله وکړه څو تنه وکيلان ئي حضور ته راوبلل.

د هغه جملي نه يو وکيل وړانديز وکړ چي دا قضيه دي هغه څارنوال او قاضي بررسي کړي، چي په ريښتيايي خپله دا کار نوي کړي.

مينه د طبيعت يو خور احساس دي. انگيزه ده. و وصلت او سکس د پاره (زيگ موند فرويد Sigmund Freud) سکس لکه خوب او خوراک د ژوند ضرورت بولي. د مخالف جنس جذايبت او ښکلا ميني ته انگيزه ورکوي.

مينه وصلت او سکس ته رسي نتيجه ئي هغه اصلي هدف د نسل دوام او هم مثل توليد دي، د ميني نه په لاس راغلي نتيجه هم خوره وي همدا ده چي خپل ماشومان گران وي او د ژوند هيلي په کي راغښتلي وي. واره او زاره چي د مثل د توليد نه عاجز دي، هغه نه مين کيږي نو مينه د مثل د توليد د پاره انگيزه ده.

د فرويد تيوري تراوسه نده رد شوي.

د دي غريزي خپل او سرکوبول گټه نلري. خوکه سکس پر سمه لار سوق شي، که نه بلي لاري او انحراف راوري، هم جنس گرائي يا جنسي تيري او جنسي ازار باندي اوږي خود ارضائي او يا نور اخلاقي انحرافاتو ته مخه کوي.

لمسونکي حرکات ناز او ادا، نڅا ده چي سکس ته انگيزه ورکوي. شاعران په رومانتيک جملو، سندرغاړي په شيرين اواز کي همدا هدف نغښتي دي.

څوک پر خمارو سترگو مين وي، د چائي نري شوندي يا مرواريد غاښونه يا کاکل باندي مين وي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

احمد ظاهر ارمان درلود او په کمپوزکي ويل:

کي باشد و مي باشد و وي باشد

شاپېري (نغمه) دا خپل احساس داسي راوري :

که مي په ژوند کي ميسر نشوي
په قيامت کي به درباندي واچوم لاسونه

لاس اچول هغه

د وصلت مقام دي موژ کي چي زوي او لور چی بلوغ ته ورسې پخپله يا مور او پلارئي د واده په پام کي وي.
دلته مينه او عشق مطرح نه وي، دواړو خوا يوبل سره نه وي ليدلي. بيا هم سکس مطرح دي که څه هم په خوله نه وائي.
پرندگانو خواندن عاشقانه جنبه لري، چی خپل معشوق پام ځان ته راوگرځوي او بيا يو ځاي ځاله جوړه او هگی کښيردي.
عروج مهمند هم د زړه سوز خپل احساس نه پتوي. په خور او از کي د باران خواست کوي وائي:

نن لالي راغلي خدايه پوره مي کړي سوالونه
چی واپس رانه ولاړ نشي خدايه وکړي بارانونه

دا هغه شعرونه دي، چی د زړه راو لاړيري او به زړه موبنلی. اوريدونکی هم خوند تری اخلي برينينا اميل نوره په ډاگه وصلت په هيله وائي:
راشه چی غير کی دي ويده کړم
ډير به دي کړي وی تنها، تنها خوبونه

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

غير نيول د وصلت اصلي هدف دي بيا هم برېښنا ټوله شپه د مين په مينه نده مړه شوي وايي:

د چرگ اذان دي د ملا خوندي
جانانه پاته شی سهار خوندي

د دي پر څنگ سسکس فلمونه راوتلي، لایې جانان، گران، مين، زرگی همغه نومونه دي، چی مين ته خطابيري.

مين خپل مينه د ځان د پاره غواړي. او هر څه او هرې قرباني ته ولاړ دي. او په وصلت ئي مريده نشته.

د دي طبعي غريزي خپل گټه نه کوي، ځوانانو ته په ځينو هيوادونوکي موقع ورکړه شوي ده، چی سره خوښ کړي.

مينه کله د اختيار نه ووزي لکه په قران کريم کي د حضرت يوسف ع او زليخا د مينه کيسه او بيان په تفصيل راغلي. چی يو ځلي زليخا لاس ور واچوي، حضرت يوسف نبي ؤ د گناه پاک، تري منده کوي خو د شا تر لمن ئي نيسي چی هغه څيريري.

د ناکامو عاشقو داستانو زموږ د کلتور يوه برخه ده لکه بنادي خان او بی بو شیرين او فرهاد، رابعه بلخي، گل بشره او طالب جان، قيس (مجنون) او ليلي داستان به ټولو اوريدلي وي.

داهم وائي چی کوم وخت بخت مجنون ته ياري وکړه ورته برابره شول. چی ليلي د څو شپو د پاره د خپل ماما په کورکي د ځان سره ولري . په لويديځ کي د Juliet او Romoe د عشق د ناکامي او خودکشي داستان تراوسه ژوندی دي او کتاب پر ليکل شوي او فلم پر جوړ شويدي.

نړي د دي ضرورت ته پام شوي، د پوليسو او روغتيايي چارواکو تر کنترول لاندې خاص ځايونه جوړ کړيدي. چی پاک لمن تري خوندي کړي د انگرېزانو وخت نه د پاکستان اسلامي جمهوريت کي داسي ځايونه لا تراوسه هم شته.

د شلمې پيړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

افغانانو ته دا کار نوي وو. کله، کله به ئې هلته چې د ښځو چاچې به نه غوښتل په تنده لهجه به ئې ورته ويل، ماته چې نه راځي، مورته دي ورشه. د هيواد پټ پټ د کنترول نه ليري په لوي، لوي شارونو کې په خصوصي ډول اوريدل کيږي چې زندانونو کې ښځې ليدل کيږي. چې تورني شوي دي او دا خطرني منلي دي د واتیکان د کليسا پټ سکسونه رسوائې ته را ووتل. اهل تشيع هم دا غريزه پيژندلې، د تدبير په منظر لنډ مهاله نکاح (صيغه) جايز بللي.

د سپتامبر يولسمه

پرويز مشرف : طالب پدي نه ارزيدل. د ۲۰۰۱ کال د سپتامبر يولسمه د نيويارک پر تجارتي مرکز د ۳ پروند الوتکو چې د بوستون (امريکا) د ښاره ئې الوتنه وکړي انتحاري بريد په نړي کې بې پخواني عمل ؤ. ټوله شوکه شول. تر ۳۰۰۰ تنو زيات پکې ووژل شول او دواړه تجارتي برجونه راولويدل. تر دي وړاندي دوه ورځې د تخار د خواجه بهاولدين په ولسوالۍ کې پر احمد شاه مسعود خان وژني بريد وشو مسعود پکې شهيد شو. د نيويارک په پيښه کې د امير المومنين ملا عمر ميلمه لادن تورن شو. او پل افغانستان ته ودريد. دواړي پيښو کې عربان تر اعتراض لاندي راغلل د شهيد مسعود د پيښي انتحاريان عرب الاصل بلجيم نه د خبريال په پلمه راغلي وو.

يو مياشت ئې په جبل السراج کې انتظار وايست چې استاد عبدالرب رسول سياف د مسعود نه وخت ور واخيست. د انتحاري مبارزه د هغه نه پيل او بنسټ کيښودل شو. اسامه (د القاعدې) موسس د مبارزې تکتیک ونوميدې او خان وژني نتيجه ورکړه.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

اسامه چې د کندهار او توري بوري تر منځ ازادانه تگ او راتگ درلود، نورو همدا ډول پېښو کې پخوا هم تر تور لاندي ؤ. امریکائي تسليمي وغوښتل امير المومنين د ميلمه پالنې په پلمه او د افغاني دود او دستور مخالف وباله. د تسليمي نه ډډه وکړه.

امريکايانو تر شل ځلي ډير مراجعه وکړه، د امير المومنين جواب منفي ؤ. اخير د اسلام آباد سفير ملا عبدالسلام ضعيف ته مراجعه وشوه هغه هم نتيجه ورنکړه. د ملا عباس نه په شخصي مجلس کي چې عباس ستانکزي هم ورسره ؤ وويل چې مور د امريکا سره د مجرېمينو د استرداد پروتوکول نرولو پلمه وکړه.

د سعودي شهزاده فيصل التركي چې د افغان د جهاد خواخوږي ؤ هم لوی ملا ته مراجعه گټه ونکړه، لوی ملا په ډيرو سپکو خبرو د رد ځواب ورکړ. او د شاهي کورني ئي خائين بلل.

د پاکستان د بلوچستان د سيمي نه په همدې کال د اکتوبر پر اومه B52 په الوتو شوي.

طالب تر برید لاندي راغي، بده ورځ ؤ، څوک د چا په داد نشوای رسيدلي. امير المومنين د بانک نه څه دالر د ځان سره واخيستل پر هوندا موترسايکل پښه واړول، لويه لمن به ئي په هوا شول.

هغه ځاي ته ځان ورساوه چې تري راغلي ؤ. لوی ملا په مهمو تصميم گيري کي موضوع په خوب ته حواله کړه، ايا د دي ورځي خوب به ئي ليدلي ؤ که نه. چې پښه په خپله پاڅه کي څنگه بنده شوه خو يو طالب وائي د زابل د سيوري په ولسوالي کي وساتي.

قسيم فهيم مجاهد د احمدشاه مسعود ځای ناستی شو، شمالي ټالوال او جنرال دوستم د امریکائي قواو مخکنی سربازانو دنده واخيستل.

د شلمي پيرى افغان رژيمونه او واکمنان

پاکستان نړيوال جبهه بدله د ترهگرو په ضد د نړيوالو څنگ ته ودرید. پرويز مشرف خپل کتاب (د اور په لیکو) کتاب کي راوړي چی طالب پدي نه ارزیدي چی د پاکستان گتی په خطر کي واچوي.

طالب په کندز کي تسلیم شو پاکستانی ملیشه طالب په څنگ کي جنگیدل د جگړي د میدان په پورته کرل طالب جنگیالي نور دوستم ته ور پاته شول. طالب د بلخ کلا جنگی کي مقاومت وکړ. د هغو مقاومت هم مات شو جنرال دوستم په کانتینروکي بار کرل.

څوک چی ژوندي پاته ؤ د ليلي په دښتو کي د کاریزو څاگانو ته واچول. په BBC کي چلیدلی مستند فلم د (کاروال مرگ په نامه) د رحمت دا ریا ژباړه دا تراژیدي حالت ښکاره کوي. دا جنگی اسیران ؤ باید د جینوا د کوانسیون جنگی اسیرانو معامله ورسره شوي واي. پدي کي ډیر داسی کسان چی طالب په زور په کوڅه او بازار کی نیولي ؤ هم شامل ؤ. چی قتل عام شو.

د طالب څو تنه مشرانو لکه ملا اختر محمد منصور چی د جنرال مالک په لاس کي ؤ، هغه ژوندي و ازبکستان ته واړول.

طالبان څوک مړه، څوک بندیان گوانتانامو (کویبا) جزیري ته ولیردول شول. څوک په پاکستان کي پټ شول.

د امیر المومنین او اسامه بن لادن پر سر جایزه کیښودل شول، چی دواړه پاکستان کي د مقاماتو تر نظر لاندې په امن ژوند کاوه.

ځيني پاکستان د (مبادا ورځی) د پاره وساتل، کوم کس چی د پاکستان خوښ نو وو امریکا ته تسلیم و بیسي به ئي پري واخیستي. افغاني سفیر په اسلام آباد کي عبدالسلام ضعیف د دیپلوماتیک مصئونیت سره په ډیر بی عزتي الوتکي ته پورته شو.

ملا عبیدالله د دفاع وزیر، ملا عبدالرقيب د مهاجرینو وزیر یاسر د اطلاعاتو او کلتور وزیر د بیا بریدونو د مخالفت په گنا په زندان کي تر شکنجی لاند ووژل، ملا اختر محمد عثمانی په کال ۲۰۰۷ ووژل شو.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

(شبکه اطلاع رسانی د نیوزیک په حواله) د لوی ملا د دفتر مشر سید طیب اغا د ډاره فرار وکړ. وروسته محمد یونس اغا او هغه بل زندان کې واچول شول. ملا بور جان په سربې کې د کابل د برید په لارې د شا د خوا وویشتل شو.

د مالیې وزیر سید آغا جان معتصم په کراچی کې تر برید لاندې راغی، ولگید د مرگه بچ، خو پښه ئې تراوسه معیوب دي. او اختر محمد منصور د لوی ملا ځای ناستی د ایران ته خپل سر د تگ په خاطر د (ډرون) الوتکې تر برید لاندې راغی. شتمني ئې پاکستان ضبط کړه. ملا عبدالغنی ۷ کاله بیله جرم او بیله محاکمې په زندان کې تیر کړي. دا دولتي ترورونه لکه د جهاد په وخت کې دوام او د جنت بلبلان د کابل په لوري دا مارش کړل چی هیواد په خرابي او غم واړوي.

د لوي ملا د ژوند ورستي شيبې

(طالب د نړي ستر دين سپک کر (مشرف)

ملا کورني او دولت د امريکائي عملياتو سره سم هرڅه پرېښودل . ملا عبدالجبار عمري وائي چې سم لوی ملا مو د زابل سيوري ولسوالي ته ورساوه او هلته ۱۳ کاله په يوه کوټه کې اوسېدې.

نور د ملا واک ورک شو په ۱۳۹۷ لوی ملا د مرگ خبر خپور شو، چې دو کاله پخوا مړ ؤ.

د قبر نه ئې هم فرمان ئې چلېدې. آن داکتر غني د اختر تېريکي وروليرل، ناروغي او جنازه ئې چا ونه ليدل، وائي د کراچي په يو روغتون کې د تېرکلوز د ناروغي له کبله په ۲۰۱۳ د اکتوبر ۲۳ ساه ورکړه . د ده پر سر هم جايزه پرته و، پاکستان ځان بې خبره بولي.

د بلې خوا په ډير منافقت د لوي ملا پټ ژوند د کندهار په جنوب کې بولي. ملا عبدالجبار عمري ادعا لري چې چې د زابل د سيوري په ولسوالۍ کې ده، ملا عمر ساتلي ؤ، چې بل چا نده تائيد کړي او په رد ئې دلايل هم نشته. چې چرته دي او پرويز مشرف په خپل کتاب کې د ملا د څلورو ميرمنو، ډيرو لونو او زامنو بيان راوړي کله چې مل عمر پټ سو کوروالي نده کړي اونه يی ماشوم پيدا سوی، البته د کراچي د ژوند نه ئې هم پوره خبر وو. دی او بن لادن پټ په امن کې ساتلی وو. پدی مانا چې داشته کار آید.

پاکستانيانو طالبان بنه پيژندل په روپکاريدو او ځپلو کې لوی لاس درلود د پرويز مشرف دا خبر د تأمل او ده چې وي ويل: ((طالب د نړي لوی دين بد نامه کړ)) ډير ژر د لوی ملا ځای ناستي ملا اختر منصور وټاکل شو.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

چې هغه لکه چې د مقاماتو خيال چندان نه ساتي د ايران نه بي اجازي تگ د راتلو په لار د بي پيلوټه الوتکي بنکار شو گمان کيږي چې پدي کي به هم SII لاس و. خو په پاکستان کي شتمني ضبط شول او په خاي ئي ملا هيبث الله اخوندزاده وټاکل شو.

لوي ملا پري نه پوهيږي چي امريکا دمره زور لري اوسني امير المومنين هم وائي چې د امريکا د اتم بم نه، ډار نلري. لوی ملا ۱۳ کاله په ډير ډار په يوه کوټه کي ژوند تير کړ بيايي څلورو ميرمنو ياد وکړ.

لوي ملا د لورو پښتني خوښوونو خاوند، د افغاني ميلمه پالني له کبله خپل تاج او تخت پر لادن وواهه او دي ئي ونه سپاري احمد شاه مسعود د طالبانو سره په وردگ ميدان کي په ليدنه کي کولاي شواي چې وينسي دا کار د افغاني اصولو ليره باله ونکړ. اسفنديار د پاچاخان زوی وائي چې ملا نورالدين ترابي هم ماته وويل کله چې د افغان او پاکستان تر منځ د ښه گاونډ د پاره د ډيورنډ د کرښي د پيژندلو د پاره نصيرالله بابر وړانديز وکړ.

لوي ملا په غوڅ دريځ د ډوډي د دسترخوانه ولاړ کړ د امريکائي بريد سره سم د دوستم گلم جم ډله او شوراي نظار د مارشال فهيم تر مشرتابه لاندي د مخکني ځواکونو په توگه د امريکا سره ودريدل. که څه هم بمباردمان شديد و استاد رباني به نور هم درانده بمان هيله کول.

د طالبانو پسي پلټنه پيل او نيول شوه. پاکستان ورسره په مرسته کي شو او د هر تن طالب د نيولو پر سر يي د امريکا نه پيسي واخيستي. څه کسانو چې کولای شوای پټ وساتل.

د دي د پاره چې اداره تشه پاته نشي. د المان د بن په ښار کي د ملگرو ملتو تر چتر لاندي بين الافغاني غونډه جوړه شوه.

د پرويز مشرف خبره د ملا عمر سررتنډه گري چې هم ئي خان تباہ کړ او هم هيواد، دا تباهي دوام لري.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

دلادن د تسليميديو نه د ملا محمد عمر ډډه، شلو کلو وروسته د ۲۰۲۲، ۲، ۱۱ جوبایدن د دي په مقابل کي ۸ ميليار د دالره (افغانی شتمني) د نيويارک د پېښي د قربانيانو ورثی د پاره ضبط او وگرځوي.

پداسی حال کي چی ميليونونه افغاني ماشومان د لوري د مرگ تر تهديد لاندی دی، پدي تصميم به ملا عمر څوک و نه بڅښي.

بن لادن

اسامه بن لادن په نامه يو شتمن عرب د شلمې پېړۍ په وروستيو کي زموږ د هيواد د پېښې سره پېوند لري.

اسامه په ظاهره آرام او خاموشه چې ۱۹۵۷ په رياض کي يمني پلار او فلسطيني مور نه زيږيدلي .

پلار ئې محمد بن لادن ابن اوادين لادن د تعميراتي يو کمپنۍ خاوند ؤ.

د سعودي د ملک عبدالعزيز د پوهنتون نه فارغ شوي. په وروستيو کي چې د ده د سياسي تگ لاري له کبله سعودي عربستان د ډه تابعيت سلب کړ.

د ۱۹۹۴ راپدې خوا بي وطنه ؤ د اسلام په خاطر ډير زجرونه وگالل تر څو دي لارکي سرور کړ د ده پر سر امريکا ۵۰ ميليونه ډالر جايزه ايښوه.

د شوروي د يرغل سره چې عبدالله اعزام فلسطيني مهاجر مصر د الاظهر د پوهنتون نه فارغ د امپرياليزم په مقابل کي عقده من د افغانستان د جهاد به نيت پيشاورته راغلي او د مجاهدينو څنگ ته ودرېد.

د جهاد د پاره د شتمنو عربو مرستي راټولولي.

جهاد پر ټول عالم اسلام فرض توجيه کول عربي ځوانان په جنگ لاس پوري کړ، اسامه بن لادن چې هم ځوان ؤ د اسلامي جذبي لاندي، د شيخ عبدالله اعزام د ترينگ په کمپ کي شامل شو.

خو اعزام (عبدالله) د خپل زوي سره په يو مرموز بريد کي په پېښور کي شهيد شو.

اسامه په مستقل ډول د کفارو په ضد، او د کفارو د استعمار نه د اسلامي مخکو خلاصولو په هدف په ۱۹۸۸ د القاعده په نامه يو سازمان جوړ کړ. د دي سازمان مبارزه د مطبوعاتو، تبليغاتو، لاريونونو په ډول نه بلکه ترور په شکل

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

طرح ريزی کړ. القاعده د بنسټ پالي او افراطيت پر اصولو کلک ولاړ و مافيايي ډوله وو.

د کاپيسا وکيل حاجی قدیر چی په پېښور کي د ده د ډرپوري وياړ درلود. د ده د تقوا او سمو اخلاقو بيان کوي. اسامه د جهاد په لارکي خپله شتمني نه سپمول. اسامه په ۱۹۹۱ کي د سعودي نه وايستل شو. سودان ځاي ورکړ.

په ۱۹۹۳ کي د اسامه په پلان د نيويارک د تجارتي مرکز په زیر خانو کي بمي چاودنه طرحه ورکړه. چی ۶ تنه پکی مړه شول دي وخت کي لا مشهور ندي.

اسامه خپلو عملياتو يو د بل پسې دوام ورکړ په کال ۱۹۹۸ د اگست مياشت کي به يوه ورځ په ناپروبي او دارالاسلام امریکائي سفارتونو بريد وکړ. چی ۲۲۴ مړي وشو.

په ۲۰۰۴ کي پر مادريد بريد کي ۲۰۰ مړياو ۵۰۰ تپيان .

په کال ۲۰۰۵ په لندن کي بريد کي ۵۲ تنه مړی په ۱۹۹۰ د يمن حمله، ورځ تربلي اسامه په نړي کي شهوت موندي، ډار هم تري کيږي. سودان تر فشار لاندي راځي افغاني جهادي رهبران د اسلامی ميني په روحیه او کوم پېژندنه چی د جهاد د وخت نه وه غير ورته خلاصوي چی جلال آباد کي د الوتکی نه راکوز شو، چی تود هرکلی ئي وشو.

د اريانا هوائي شرکت پخواني مشر هارون شفق د رازق مامون سره به ۱۹۵ لمبر د جمهوريت ۵ ويب سايت په برنامه کي بيان لري چی د استاد رباني په واکمني کي کال ۱۹۹۶ د مي ۲۲ د کابل نه د اريانا په الوتکه کي پواسطه د بنځو او ماشومانو سره جمله ۸۰ تنه د خرطوم نه جلال آباد ته راوړل شول چی د رهبرانو لخوا ئي تود هرکلی وشو.

د ننګرهار په فرقه کي ځاي پر ځاي شو د استاد سياف کومندان حضرت علي د امنيت د پاره دنده واخستيل، وروسته نور عرب هم د پاکستانه ورپسي واوبتل.

اسامه د يوي خوا د اسلامی اخوت پر بنا او بل خوا په لاس کي خلاص و. وائي چی په کابل کي د بنار په فيمتي ځايونو کي څو کورونه رانيول . د افغاني قانون

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

له مخې د بهرني په نامه قباله نه کيدلې. د يو او دو رهبرانو په نامه قباله شوه، چې د ده مرگ سره البته هغو ته به پاته شوي وي. کله چې طالب مسلط شو، دوي هم وساتي. د ننګرهار د توري بوري او کندهار پوري تگ او راتگ ازاد ؤ. تريننگ هم دوام درلود چې ډير عرب او بهرنيان پکې گډون درلود. ده ۵ نکاحوي کړي.

امال الساده ۱۸ کلنه يمني اينجلي سره په کندهار کې واده وکړ چې امال د ژوند تر اخيره ورسره وو.

د امريکا د پوستون د بنسار نه د سپتامبر پر يولسمه څلور الوتکو د نيويارک پر تجارتي مرکز انتحاري بريد کې اسامه تورن شو چې اوس نو تر جدي تعقيب لاندې شو.

د امريکايي عملياتو په ترڅ کې حاجی زمان او حضرت علی د ننګرهار جهادي کومندانانو لومړي نورستان بيا پاکستان ته وړاوه. د اسلام آباد به ۵۰ کيلومتري ايبټ آباد کې چې پوځي سيمه ؤ. ځاي پر ځاي شو.

همدا ډول چې ملا عمر هم د پاکستان تر نظر لاندې په امن کې ژوند کاوه. اسامه بن لادن هم همدا ډول په پاکستان کې د امن ژوند درلود. د اسامه د خولي google راوريدې. چې لادن د پښتورگو د ناروغي نه رنج وړي د ډاکترانو په مشوره جنرال پرويز مشرف د (Dialyse) د تداوي اله وروليزل چې لادن تری مننه وکړه.

ځينو اسلامي هيوادونو کې لادن اوس هم محبوبيت لري. ځينو پر نوي زوکړي ماشوم د (اسامه) نوم ايردي مورئي په يوه مرکه کې اسامه مجاهد وباله.

د شلمې پېړۍ افغان رژیمونه او واکمنان

د مې د میاشتي پر دوهمه کال ۲۰۱۱ د جلال آباد نه د ایبټ آباد پر لوری د (دلنا) کومندو په دو هیلوکپټرو کې په هوا شوي، د لادن پر کور برید او ربرټ دانیل دري مرمي پرسر ورځالي کړي مری ئي راپورته کړ.

اوباما د خپل امنیتي ټیم سره عملیات د SKY د لاري تعقیبوي، مری ئي په بحیره عرب کې وغورځاوه. عملیات له دي کبله بریالي ؤ چی بالاخره امریکا د پاکستان دوه مخه سیاست ته پام شوي ؤ. د افغان بخت پدې کې ؤ چی د عملیاتو په ترڅ کې یوه امریکائي هیلوکپټر تگر شوه، که نه پاکستان به پر لادن عملیات په افغانستان کې بللی وای. د حقوقو له مخي خلا لري چي باید محاکمه شوي وای.

پاکستان د دي عملیاتو مخالف ؤ، شکیل افریدی چی پدې لار کې د امریکایانو سره د لادن په پیدا کیدو کې مرسته کړي وه محاکمه او زنداني کړ. امریکا بیا هم د خپلو تر دري زري زیات اتباعو د وژنکي د شریک جرم پاکستان گرم نکړ. الظواهری د لادن مرستیال مصری داکتر د ده خای ناستی شو او القاعده ختم نه شوه.

نهم فصل دموکراسي په اصولو اسلامي جمهوريت حامد کرزی

جگړه لا دوام لري. د دسمبر میاشت کال ۲۰۰۱ د آلمان د بن په ښارکي د ملگرو ملتونو چتر لاندې، بین الافغاني غونډه جوړه شوه. پیژندل شوي سياسي او د جهاد پیژندل شوي شخصیتونه، محمد یونس قانوني، داکتر عبدالله، عبدالستار سیرت، عزیزالله واصفي او څه نور. د زلمي خلیلزاد د الجزایر پخواني د بهرنیو چارو وزیر لڅدر ابراهیمی تر مشرتابه لاندې راغونډ، البته تصمیم هم اسانه نه و، څو ورځي دوام وکړ د دي د پاره چی حکومت کی تشه رانشي پر ۹،۱۲،۲۰۰۱ پر یو ځوان او جهاد پیژندل شوي څیره حامد کرزي سلا شوه. چی ده څو ورځی وړاندي د مقاومت په منظور په موتر سایکل روز گان غروته ځان رسولی و. د غونډي د برخوالو تر منځ په رایه گیری کي عبدالستار سیرت رایه ډیري وي خو د ځینو ملحوظاتو له کبله د خلیلزاد او لڅدر ابراهیمی په وساطت د سیرت نه هیله وشوه چی د کانډیدنه لاس واخلي نو کرزی ومنل شو.

طالبانو پر روزگان هجوم یووړ چی د حامد کرزي سره هم هغه وضعیت وکړي، چی په آزره (لوگر) کی د کومندان عبدالحق سره وکړه.

د کرزي د پلویانو او طالبانو تر منځ لا جگړه دوام لري. طالب نور پوه شو، چی د تښتي او سولي لار سمه ده.

امیر المومنین کندهار نه امیر محمد اغا، ملاعبیدالله، سید طیب اغا او ملانقیب اخوند په واسطت د حامد کرزی مقابل کی د جگړي لاس واخیست د امیر المومنین د تسلیمي لیک تسلیم کړ.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

او طالب د تيننتي لار ونيول، حامد کرزي ارگ ته محدوده ۶-۵ تنو سره ننوت، ارگ کي څه پاته نه ؤ. اعليحضرت محمد ظاهر خان هم دا تصميم تائيد کړ. کومندانانو مارشال قسيم فهيم چي د احمدشاه مسعود ځای ناستي ؤ، ده ته په هوائي ميدان کي هرکلی وکړ.

جهادي ستر کومندانانو تورن اسمعيل خان، ملا شير محمد اخوند د هلمند، د نيمروز عبدالکريم براهوي، ملا نقيب الله د کندهار، قاری بابا د غزني، حاجی پاچاخان خُدران انجنير غفار، انجنير ضرار احمد عثمانی، سلام راکتي، سيد حسين انوری، امان الله گذر، ملاتاج محمد، انور جگدلک، ملا عزت، سرکاتب عطا محمد، عطا نور، جنرال عبدالرشيد دوستم، شير علم، عبدالروف ابراهيمي، محمد اکبر اکبري، محمد اکبر بارکزي، منشي مجيد، جنرال گل آغا شيرزوي، وحيدالله سباون، حضرت علي د ننگرهار، کومندان بشير بغلاني، جمعه خان همدرد، عارف خان نورزی، داکتر مدبر، سرور دانش، بسم الله محمدي، حاجي الماس او نور، او نور، چي ټوله نور د جگړي نه ستومانه شوي ؤ.

او رهبرانو، گيلاني، مجددي، محسني، سيف، محمدي صاحب، محقق، خليلي. دا د ملگرو ملتونو سياسي د حل لار او دا سياسي پريکړه ومنل. بالاخره استاد رباني ئي هم موافقه وکړه او د ارگه نه ووت حکمتيار تر اخير رانغي د بن پريکړه ومنل. د هيواد خزانه تشه، ارگ چور شوي هيواد ږنگ شوي، اداره شريدلې بيا هم ولس دا وبنودله چي مور مور يو، ابر ځواک ته مو ماتي ورکړه خو ډير گرانه تمامه شوه .

ډبليو بوش وويل چي افغانستان اجاره کيږي خو نه رانيولکيږي د حامد کرزي په مشري د موقت اداري د پاره په کال ۱۳۸۱ کی بيړني لويه جرگه او په کال ۱۳۸۲ د اساسی قانون لويه جرگه دایر شوي. او په کال ۱۳۸۶ کي د امن لويه جرگه یی د پاکستان سره د گډ امن به هکله يوي نتيجي ته ورسيري، دي جرگی

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د پښتونخوا مشر محمودخان اڅکزي، افراسياب خټک د نیشنل عوامي پارټۍ په استازیتوب او صدر جنرال پرویز هم گډون درلود. لویه جرگه په ۱۳۸۱ دایر او په ۲۰۰۴ او ۲۰۰۹ کی د ولسمشرۍ ټاکنې ترسره شوي. د کرزی په دور کې درې ځلې په ۲۰۰۴، ۲۰۰۹، په ۲۰۱۴ ټاکنې وشوي چې وروستی ټاکنو کی داکتر محمد اشرف غنی احمدزي کاندید وو.

د کرزي اداره

نوي نظام ليري او نژدي هيوادونو په رسميت وپېژند. نظام خپل مشروعت د لويه جرگي يا د آزادو او سراسري ټاکنو لخوا ترلاسه کړ.

د کرزي د لنډ مهالې دورې د تائيد، د اساسي قانون و تصويب او بيا د امنيت د پاره جرگې راوغوښتل شوي. په نوي اداره او اصلاحاتو پيل وشو. PRT د بازسازي د پاره DDR چې د کومندانانو نه وسلې راټولې کړي، IOM پخواني مامورين او تعليم يافته چې د هيواد پرېښودو ته اړ شوي و د بيا راستنيدو او په دولت کې د کار د پاره جذب شي او د تجربو نه ئي کار واخستيل شي. ۴۸ هيوادونو سربازان د امن د پاره هيواد ته د ملگرو ملتو تر چترلاندي را ورسيدل. د يوناما په نامه د ملگرو ملتو نمايندگي جوړه شو، چې د افغان او ملگرو ملتونه اړيکې وساتي. افغان د هر مرستي لايق وبلل شو.

دولت پاليسۍ وه چې د توپک ځاي قلم ونيسي د هيواد د دفاع او آبادي د پاره توپک نه، بلکه سياست ته مخ کړي. د مهاجرينو راستنيدل پيل شول، نوي لوتونه چاپ شول، بازسازي پيل شوه، روغتونونه، ښونځي اباد او فعال شول، تلویزون، پوهنتون او تليفون فعال شوي.

په بهر کې افغاني ديپلوماتيکې ادارې فعاله شوي، هيواد اساسي قانون وموند، بيا افغان درې رنگه بيرغ په رپيدو شو، په ملگرو ملتو کې د افغان کرسی زموږ شوه.

ملي سرود چې د ټولو افغاني قومونو ياد پکې راغلي، چې هر افغان پکې ځان وگوري، د اردو او پوليسو بنسټ کيښودل شو.

دوه ځلي د ولسي جرگې پر خپل قانوني وخت ټاکنې تر سره شوي. متعدد قانونونه پاس شول. ستره محکمه تشکيل شوه، د گاونډيانو او نړيوالو سره سياسي اړيکې ټينگې شوي، د پاکستان پرويز مشرف، د بليو بوش، او نواز

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

شريف، د ايران احمدی نژاد، د هند مشران رندامودی، د المان لومړي وزير شرويدر، سرکوزی د فرانسې ولسمشر داسی نور د نړي سیاستوال راغلل او ولاړل ډبلیو بوش، اوباما دو ځلي کابل ته راغلي. د امریکا د بهرنیو چارو وزیرانو هیلري کلینتن، جان کیري هم د افغانستان نه لیدنه وکړه. د المان او برطانیا د بهرنیو چارو وزیران اوشکافیشسر او دیوید میلیبند کابل ته راغلل، ولسمشر هم بهرته سفرونه وکړل.

د هند لومړی وزیر رندرامودي، کابل ته راغی، د هند د بهرنیو چارو وزیري د بی بی مهرو پر غونډې د افغان دري رنگه بیرغ پورته کړ. د امریکا بهرنیو چارو وزیر جان کیري څو ځلي، او مرستیال جوبایدن هم راغی. په هندکی د حامد کرزي په نامه یوه څلور لاري او په فرانسه کې د احمد شاه مسعود په نامه هم دا ډول وشوه.

روسي هم هڅه وه چی د یرغل جنایات تلافی وکړي. حامد کرزي د سولي د نوبل جایزي ته کانديد شو. ځوانان د لوړو زده کړو د پاره دوستو هیوادوته ولیږل.

د آزادو ټاکنو په ترڅ کې مخالفین او موافقین یو ځای د هیواد په سرنوشت باندی راټول شول. استاد برهان الدین ربانی او استاد عبدالرب رسول سیاف، حمیدالله توخی او عطاوالله لودین او نور جهادي څیري او پاخه کمونستانو چی د شوروی د یرغل د دوام د پاره فعالیت او مبارزه کونکي کبیر رنجیر، سید محمد گلاب زوي او نور الحق علمی سره یو ځای په گډه تر یو چتر لاندي راټول شول. خو په ملی شورا کې د مجاهدینو پله درنده وه.

د خلکو په نوبست او علاقه په ولایاتو کې بنسارگوټي لکه هرات کې جبریل په نامه، عینو مینه کندهار، دحاجی نبی شهرک، د کابل په دارالامان کې، په مزار شریف کې، جلال آباد د امان الله خان به نامه، کابل کی سلیم کاروان، شهرک

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

طلائي، شهرک آريا او نور، او نور د خلکو د ضرورت د ليرې کولو د پاره جوړ شول، وزارت شهرسازي بيا فعال شوه.

احمد شا بابا مينه او خير خانه ابادي شوي. شخصي روغتونونه، او شخصي پوهنتونونه او شخصي بسونځي هم د ستونزو د ليرې کولو د پاره لاس پکار شول.

خلکو سرمايه گذاري وکړه، شخصي مخکني او هوايي شرکتونه، آريانا، کام اير، صافي هوايي شرکت، پامير هوايي شرکتونه جوړ شول.

طلوع، آريانا، آينه، ارزو، کابل نيوز، ملي، نور، خورشيد، یک، تمدن تلویزونونه فعاله شو. همدا ډول راديوگان رامنځ ته شوي.

د بيان د آزادي تر عنوان لاندي ډير ورځپاڼي، ويسا، ۸ صبح، فرهنگ او نور چاپيدل. متعدد گوندونه ثبت شول. د مدني ټولني په نامه متعدد ډلي سره راټولي او راجستر شول، هرپلو هيلي را وغورږيدلي.

په کرهنه او صنعت او تجارت کي خلکو پانگونه وکړل.

حامد کرزي څلور دوري حکومت لنډ مهاله، انتقالي او دوه ځلي تاکنيزي ولسمشري په امن کي تير شو.

هر پلو هيلي راوغورږيدلي، دبنمن دا پيرزونه نه درلوده، که څه هم د طالب نه کرکه وه په کال ۲۰۰۴ بيا کله کله يو خوا او بلي خوا غلچيکي حملی اوريدل کيدې.

لوي او جدي اعتراض دا ؤ چی د کرزي په اداره کي يو قوم ته خاص پام ؤ، او تر خپل حق زيات برخه ورکړه شوي ؤ. په ټولو دورو کي د ده لومړی مرستيال همدا قوم وو. لومړي مرستيال ضياً مسعود، مارشال فهيم. او بيا يونس قانونی ؤ. ډاکتر عبدالله د بهرنيو چارو وزير، د کورنيو چارو وزير يونس قانونی، د دفاع وزير مارشال فهيم، محمود دقيق لوی څارنوال، فضل احمد معنوی د سترې محکمې مرستيال، عارف سروري د امنيت ملی رئيس او بيا وروسته امرالله صالح، بسم الله محمدي وزير دفاع، بيا د کورنيو چارو وزير، جنرال کریم د

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

گارد کومندان جنرال نورالله، د لسم رياست رئيس، ظاهر اغبر د المپيک مشر، قره بيک د سره مياشت مشر او داسې نور او نور اکثراً دولتي مهم پوستونه د هم دغه يو تېر په لاس کي وو.

د اساسی قانون د تسويد کميتي دنده واخيستل نوی اساسی قانون د ۱۳۸۲ لويه جرگی ته وړاندي، چی تصویب شو.

د افغانستان اسلامي جمهوريت اساسی قانون

۱۳۸۲

د استاد سیاف وړاندیز و چې د جمهوریت سره (اسلامی) نوم هم ور زیات کړي

اساسی قانون د نامه نه څرگندېږي چې نظام جمهوري او اسلامي دي. په مقدمه کي جهاد، تاریخي مبارزو او فداکاري ته اشاره راغلي ده. دا قانون د دیموکراسی په اصولو برابر او بشری عدالت به پام کي نیول شوي او تفکیک قوا. لویه جرگه په ۱۱۰ مادو کی د مشروعیت منبع بلل شوی وه. ملی شورا ۸۱ مادو کی د ولس د ارادي بنکارندویه ده. قانون اساسی د دولت واک محدودول او ولس ته بیله تبعیض په واک کی گډون البته د ټاکنو د لاري ورکول دي.

د ۶۱ ماده د ولسمشر او د ۸۳ ماده ملی شورا ټاکل د ولس په نیغ په نیغ رایو او د وزیرانو او سترې محکمې، لوی څارنوال د غیر مستقیم رایو ۶۴ یو لسم او دولسم بند په حکم د ملی شورا د رایو د لاري دولت خپل مکلفیت د قانون د تنفیذ د لاري چی د تنفیذ وسیله ئي پولیس، څارنوال او محکمه ده. ۵۵ ماده د هیواد دفاع د ټول اتباعو وجیبه ده. ۱۲۹ ماده د محکمي د پریکړي واجب التفیذ بلل د دولت یی په تطبیق باندي مکلفیت دي.

۵۹ د ولسمشر او ۱۰۲ د ملی شورا غړي او ۱۲۷ ماده د سترې محکمې د عدلی تعقیب لارښونه پکی راغلي. پدی مانا چی د مجازات نه هېڅ څوک معافیت نلري.

د دیموکراسی د بنسټ د ټینګیدو د پاره د څو خپلواک کمیسیونو د ۱۵۶ د انتخاباتو کمیسون.

۵۸ ماده د حقوقو بشر کمیسون او په ۱۵۷ ماده د اساسی قانون د څار کمیسون د ډاډ وړ دي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

طالبان چې دوهم ځل مسلط شول دا دري سره کميسونه ئي لغو کړل او وزارت روابط پارلماني ئي هم نور پکار نه ؤ.

۴ ماده کي افغان تشخيص شويدي.

د ۶۲ مادي دريم بند په حکم يوازي دو ځلي او د سترې محکمي غړي د ۱۱۷ په حکم د يو ځلي د پاره صراحت لري.

۱۴۳ ماده کي د څارنوالی خپلواکي او دنده راغلي.

د خپلواکي د ورځی او د غواڼي اتمه ته خاص څرگندونه راغلی ؤ.

۲۲ ماده د تبعيض ضد ماده د نارينه او ښځو برابرې .

۲۴ ماده کرامت انساني.

۲۹ ماده تعذيب و شکنجه ممانعت.

۳۴ ماده د بيان آزادي.

۳۵ ماده د احزابو تعدد.

۵۰ ماده د دولتی ادارو د اجراتو د خبريدو حق.

د ۶۲ مادي لومړي بند کی ولسمشر مسلمان او افغان مور او پلار نه زيږيدلی وی . چی د ۱۳۴۳، ۱۳۵۵، ۱۳۶۹ قانونو کی قانون گذار د احتياط د مخي د ولسمشر ميرمن هم همدا شرايط راوړي ؤ. البته پاچا يا نو هم، د دي دود رعايت کاوه . د بهرنيانو په مقابل کی تل د احتياط نه کار اخيستل شوی .

قانون گذار د احتياط د مخي ۶۱ ماده د ولسمشر د تاکنو نيته او د ولسی جرگی د تاکنو ورځ هم په صراحت تغير ناپذيره تاکی ده چی عبارت د پنځم کال د چنگاښ لومړي نيته د ولسی جرگی د تاکنو ورځ ده.

۳ ماده هيڅ ماده د ديني مقدساتو خلاف راتلاي نسي

پدي قانون کي د ديموکراسي اصول په عادلانه ډول په پام کي نيول شويدي. د بيان آزادي، ازاد تاکنې په کي راغلي دي او د ولسمشر واک را محدود کړيدي.

د ۶۴ مادي په حکمک د جگړي اعلان او سوله، اضطراري حالت اعلان د وزيرانو تاکنه شورا چی د ملت د ارادي مظهر دي پکی تائيد ضرور بلل شويدي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د مجازات د معافیت نه مخنيوي په خاطر ۶۹ ماده د ولسمشر، د وکيلانو د پاره ۱۰۲ ماده د ستر محکمي د شورا عالي د غړو د پاره ۱۲۶ او وزيرانو د پاره ۷۸ ماده پېشبیني شويده .
د ولسمشر د مخالفت سره، ولسي جرگه قانون پاسولاي او خپرولي شي.

په اداره کي چالشونه

مجاهد د هيواد د مور د ناموس دفاع د قربانيو په منلو سره دفاع وکړه او حق ئي ادا کړ. اوس ځان مستحق بولي چي هيواد د دوی حق ورکړي، مجاهد حاضر نه وو د جهاد نه په لاس راوړي واک او امتياز په اساني د لاسه ورکړي.
د نوي نظام لومړي ولسمشر حامد کرزي هڅه و د جهاد نه اوس قانوني او مدني ژوند ته راوبولي، د جهاد او توپک نه و قلم ته را وړوي او قانوني چوکات ته برابر کړ. څوک وزير، څوک والي، وکيل او سناتور کړل.

دوي حاضر نه وو چي واک د لاسه ورکړي پدي ډول د قدرت د جزيري تر ډيره پاته شوي البته جدي برخورد پر جهاد، د سترگو په پوښو په مانا واي مثال ئي مارشال فهيم، تورن اسماعيل خان، استاد عطا، حاجي قدير او رهبران دي.
همدا وو چي اساسي قانون د ټولو بنسټو سره د قانون گذارانو، شوراي ملي لخوا رعايت نه شو، پارلماني مصونيت په پارلماني معافيت بدل شو.

مصونيت پارلماني غلط تعبير کړ، پارلمان د چورلمان نوم يوړل.
د اساس قانون د ۱۰۱ - ۱۰۲ نه ناوره گټه پورته شوه، د ملت استازو د شخصي غوښتنو په بنا ځان ته لوړ لوړ قراردادونه غوښتل په مقرري کي هم برخه غوښتل.

د وزيرانو د رايو اخيستل د عايداتو وخت و. د وزير قانوني عذر به په نا غيږي تعبيريدي. ژر به استجواب او استحضات ته ورغوښتل کيدو.

۲ - مطبوعاتي آزادي، ملي وحدت او تاريخي ارزښتونه د پامه واچول شول. د واقعيتونو په بيلاري شول. د شخصي حريم سرحد نه پيژندل کيده، شخصيتونه

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

سيوتازيدل، د بيان آزادي او مطبوعاتو خپل ارزښت يې هلته د لاسه ورکړ چي ريښتيا او دروغ سره گډ وه.

د ناوري گټي د پاره فيسبوکونه راووتل، فيسبوک چلونکي پيدا شول، مظاهري او لاريون ايله جاري بي روز گاره لنډگران به سره راټول شول. د مظاهرو قانون نه مراعات کيدو، د قانون خلاف اعمالو او خرابي مسول به يې معلوم نه و.

مظاهري ټولي د پوليس په بي خبره خپل سر کوڅو ته را ووتل، لاريون حق دي چي بايد په دفتر کي ثبت ئي، د لاريون استقامت بايد پوليس ورکړي چي د نورو مانع نشي. دوي به چور کاوه او خرابي، د وري ۹ او عاشورا همدا ډول وو.

۳ - د مدني ټولني فعالان هم به هغه مفهوم چي غوښتنه وو. د اخلاقو رعايت ونکړ د مدني فعال تر نامه لاندې په هر څه ملي ضد خبري کولي .

دا څلور واړه چي د ديموکراسي او عدالت بنسټ جوړ وي تري ناوړه گټه واخيستل شو.

پدي ډول د کرزي دوهم دوره هم ختم شوه تاکنی پر خپل وخت په کال ۱۹۱۴ کي داکتر محمد اشرف غني احمدزي وړونکی اعلان شو.

په تشریفاتو سره ارگ ته ننوت، چي د هیواد په تاریخ بی ساری و.

۴ - د ځينو گوندونو اهداف ملي نه و. ۳۵ ماده چي تشکيلات او مالي منبع ئي معلوم نشول. نه چادا پوښتنه وکړه.

۵ - د ځينو گوندونو او مطبوعاتو د ملي روحيي سره سمون نه درلود او وابستگي ئي چندان پټه نه و. د حکومت ځيني په حکومت او هم به د اپوزيسيون موقف درلود.

زغم ضروري و، که نه ضرر به ئي تر دي هم ډير واي. د کرزي دوهم ځلي د امريکا د مخالفتو سره چي څو تنه ئي و کانديدته ولمسول چي پدي ډول د کرزي رايه راکمي کړي، بياهم ده او داکتر عبدالله دو دواړو لوړي رايي راوړي، چي داکتر عبدالله د دوهم ځلي تاکنو نه لاس پرسر پدي ډول که کرزي بيا ولسمشر شو. او خپله دوهمه دوره بشپړ کړه.

داکتر محمد اشرف غني احمدزی حساب غواړم حساب ورکوم

داکتر غني احمدزی د مالي پخواني وزير د ۲۰۱۴ ټاکنې، د کميسون د مرستيال د ضيا الحق امر خيل لاسوهنه له کبله د (کوسفندي ټاکنو) نوم واخيست. د دوو مخ کيس کانديدانو تر منځ قناعت حاصل نه شوو، تر څو د امريکي د بهرنيو چارو وزير جان کيري په وساطت گډ حکومت د (وحدت ملی) په نامه منځ ته راغي او دولتي څانگو کې به د دواړه عکسونه خورند شول، واک مساوي وويشل شو.

خو غني سرکومندان اعلى هم و، چې داکتر عبدالله عبدالله نه و.

هر يو مرستيالان، باديجاردان او مصارف درلود. د همکارۍ پرځاي نانداري او د يو بل په تخريب کارکيدو. حکومت (دوه سره) په نامه ياديدې. په دوهم ځل ټاکنو ۲۰۱۹ کې عيني لانجه و. په عين ورځ يو تحليف د سيد يوسف حلیم قاضي القضاات لخوا او پر داکتر عبدالله پخواني وکیل شهزاده شاهد اجرا کړه دواړو دکترانو د قانون په رعايت د خدای کلام وډباو.

خو بيا جوړ جاري راغي د تحليف نه په سبا د امريکي BSA امنيتي ترون چې حامد کرزي تری ډډه کول د دواړو داکترانو په وړاندي د شورای امنيت ملی مشر محمد حنيف اتمر او د امريکا د وخت د سفير سره لاس ليک کړ. د غني په لومړي ځلی کې د حقوق بشر ناقض جنرال دوستم د مرستيال او سرور دانش دوهم مرستيال، په دوهم ځلی کې دوستم په امرالله صالح عوض شو. دانش پر خپل ځاي پاته شو.

دوهم ځلي ټاکنو کې داکتر عبدالله د سولي د شورا د مشرتابه په نامه د هغه پخواني امتياز او تشکيلاتو سره قناعت وکړه شو.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

سولې کمیټه نړۍ کې ۳ يا ۵ تنه وي د افغان پوره يوه رساله او پراخه تشکیل سره هغه سوله چې سر کومندان اعلى پرى عقیده نه درلوده، لکه کارمل چې نه غوښتل انقلاب د سولې قرباني کړ، همدا ډول سرکومندان اعلى پدي پلمه نه غوښت چې جمهوریت د سولې قرباني شي.

د سولې خبرو سرکومندان اعلى حساسیت درلود.

داکتر غنى هم ملا حظاتو به بنا صلاح الدين د بهرنیو چارو وزیر او ضیا مسعود د (بنه حکومت داري) په نامه حکومت کي راوستل . که د صلاح الدين نه د رباني نوم ليري کړي په ده کي څه نه وو. او د احمد ضیا دا هم دا ډول چې دواړو په لږ قناعت نه درلود، وروسته کي په لانجی سره واوښتل.

د پخوا نه په مور کي چوکي ته شخص نه بلکه شخص ته چوکي پيدا کيږي.

بنه حکومتداری هم په همدا مانا و، رباني د انگریز تابعیت هم درلود، ولسی جرگی هم د د خاطره سلب اعتماد کړ.

کله چې جنرال دوستم پر حاجی احمد ایشچي جنسي تیري تون شو، هیواد او دنده پرېښوده، ترکیه کي میشته شو.

خو محاکمه نه شو. دي چوکوي ته تر اخیږه بیا څوک پيدا نشو جنرال څو کاله په تبعید کي ژوند وکړ. کله چې جنرال دوستم ته بیا ضرورت پيدا شو د اعاده حیثیت په خاطر مارشالي په رتبه وویارل شو. او د یو لوي جشن په ترڅ کي دا رتبه د داکتر عبدالله لخوا د دوستم پر تتر وتمبول شوه. حاجی ایشچي د جنرال صاحب لومړي کس نه و. د نورو سره ئي هم دا عمل اجرا کړي چې چا د حیا له مخي شکایت و نه کوي.

د ولسمشري دوهم ځلي ټاکنې د ۶۱ مادي او د ولسی جرگي ټاکنې ۸۳ خلاف و ځنډیده.

د ټاکنو د کمیسون هیأت محمد یوسف نورستاني، عبدالستار سادات، سیر برمک او نور غړي برطرف شول. دا بل ځای د ټاکنو کمیسون گل جان صیاد، اریائي، ملیحه حسن او نور غړي په فساد ککړ او محاکمه او په بند محکوم شول.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د سرکومندان اعلي د دوهم ځلي حريف کانديدان سره جوړ جاري وکړ (ديوانه در کار خود هوشيار) محمد حنيف اتمر د بهرنيو چارو وزارت، داکتر زلمي رسول د لندن په سفارت، شيدا محمد ابدالي د توکيو په سفارت، نورالحق علمي او محمد ابراهيم الکوزي د مشاور وزارت مقام قناعت وکړ.

فرامرز تمنا پر ځاي د ده ميرمن ارزو نورستاني په اداره امور کي د فضلي سره مقرر شوه.

د داکتر غني د کمپاين شعار و چې (سهامي شرکت) نه جوړ وي، اړ شو کابينه پنجوس پنجوس سلنه و. د داکتر عبدالله د سهم وزيران د داکتر غني د اطاعت مکلفيت نه درلود.

وزيران په اوني کي دري ورځي کار کاوه، پنجشنبه، جمعه رخصتي وه، او اوني کي يوه ورځ کابينه او بل ورځ د مجلس وزرا په نامه د وقت ضياع و. خو بيا هم داکتر غني غوښتل چې ولسمشر وي. په اداره کي د بي بي گل نقش هم نه بايد د پامه واچول شي.

د داکتر غني پله پدي خاطر درنده و، چي سرکومندان و او PPS هم درلود که د داکتر عبدالله د سهم وزير بي اطاعتي کول PPS به سم کړ.

د غنی اداره

داکتر غنی په خپله اداري پالیسي په لومړيو کي اعلان دا وو چی حکومت به جوان سازي کړي خو عمر داود زي دا جوان سازي نه بلکه کودک سازي بولي.

سرکومندان اعلی و توانيدي چی استاد اعطا محمد نور د چا په خبره د بلخ امپراتور او تادین د کومندان رازق ورور چی کندهار قومندانې میراث گرځیدلي و په یوه معامله کي لیري کړ.

صلاح الدین رباني، ضیا مسعود څه موده زړه ساتلی وو څه موده وروسته خو دواړه لیري کړل.

د امنیت ملی پخوانی مشر رحمت الله نبیل دولت د چار کلاه (متفکر دوم و بی بی گله او محب او فضلی) په لاس کي بولي. د هیواد په ټولو قوانینو کي د پاچا او ولسمشر میرمن افغاني حکم راغلي یوازي د ۱۳۸۲ کي د شرط ندي راغلي اخلاقاً دا د ملت مور ده، باید افغاني وي.

د کورنیو چارو وزیر مسعود اندرابي د خپل مرستیالی حسنا جلیلي د فساد نه سرټکوي (youtube dariMidia) ۱۰،۱۱،۲۰۲۱ او خالد پاینده د مالیی وزیر د ننګرهار وایی ضیالحق امرخیل نه شکایت لري، چی د ده د ګمرک د مشر نه د میاشتي ۴۰ زره دالره غواړي. (youtube) ۲۹،۹،۲۰۲۱ باز خواست نه و. مډیا هم خپل اثر د لاسه ورکړ.

د ده نژدي نفر و هم اعتراض درلود، د ولسمشر د دفتر مشر متین بیګ د اګست پر ۱۵ کال ۲۰۲۱ د غنی احمدزی د عمل کړد د ده د تینینته سبب بولي. ولسمشر به خپل تصمیم ژر بدلاوه. لکه د پنځو شپږو کالو په موده کي، څو د دفاع او کورنیو چارو وزیران رد او بدل کړه.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

لومړي د دفاع وزير معصوم ستانکزی، بيا عبدالله حبيبي، ورپسې بهرام، بيا اسدالله خالد، وروسته داکتر ضيا او په اخير بسم الله محمدي ؤ. داکتر غني د کورنيو چارو وزير علی احمد جلالي اعتراض دا ؤ چی اسدالله خالد ئي څنگه د کندهار والي کړ. کله چی ده ته نوبت ورسيد هغه ئي د دفاع وزير کړ. داسی معلوميري چی نه هغه وخت اختيار درلود نه دا اوس .

عبدالجبار ثابت هم کال ۲۰۲۱ د کاکتوس سره په مرکه کی وويل:
امريکايانو زه غوښتلم او د ولسمشر کرزي کانديد محمد اسحق الکو ؤ، اخر زه لوي څارنوال شولم.

په کورنيو چارو کي هم همدا ډول نورالحق علومی، تاج محمد جاهد، ويس برمک، مسعود اندرابی، حیات الله حیات، او بيا ميرزکوال د مالیی وزير هم اکليل حکیمی، همایون قیومي، عبدالهادی ارغندیوال، ورپسې خالد پاینده، اداره امور هم دا ډول سلام رحیمی، وحیدالله قتابی، داود نورزي په وروسته کی مناسب سړي وموندي چی فضل محمود فضلي دي.

د اساسی قانون ۵۰ مادی په حکم ولس د حکومت د چارو خبر حق لري.
اکليل حکيمي او همایون قیومي، اکرم خپلواک، ضيا مسعود، معصوم ستانکزي او نور اما د برطرفی دلیل څرگند نشو. البته بیرون به ډول ډول تبصري کيدي.

ریاست مبارزه با فساد ئي لغوه کړه، د بهرنيانو د اعتراض سره مخ شوه، بله اداره په عين هدف یوازي نوم ئي ور ورواره وه. بازرس ئي وبلل، دائي هم دوه دوه نيم کاله وروسته مبارزه با فساد ونومول.

سیگار (امريکائي د نفتیش او بازرس اداره) باور پدی ؤ چی اوبه د سره خري دي. دوهم متفکر د مديا او د ملی شورا شکایاتو پروا نکوله.

چی نوره نړي کی د حکومت مشر تر ټولو کار وړاندي ورځپاني مرور کړي، بيا د استخباراتو څانگو راپور لولي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

متفکر ډېر وخت به وړو موضوعاتو تیریدي. د زندانو ریاست ئې جوړ کړي، دا پخوا د عدلیې وزارت یو ریاست ؤ وروسته د ښه امکاناتو په درلود سره کورنیو چارو وزارت پورې وتړي. متفکر دا مستقل ریاست کړ. راشد طوطاخیل د ده د زندان مشر په فساد تورن شو او ممنوع الخروج ؤ ولي وکولای شوای ترکیه ته وتښتي.

متفکر به پري هم پوه نه وي. چی (انترپول) هم شته، چی را وی غواړي ملک ستیز په شبکه اطلاع رسانی افغانستان په یو یاد داشت کې داکتر غنی فاقد اوصاف رهبریت بللي دي.

دوهم متفکر دا فکر نه کاوه چی وخت نور تیر دي، په ارگ کې د فوتبال د تیم ځوانانو سره په منډه کې پښه ماته کړه معصوم ستانکزی اوحنیف اتمر د لکړي سره عجبه صحنه جوړول.

د جنازي لمانځه کې سجدې ته تلي چیغی ئې عادت وی، په ولسی جرگه کی چیغې وهل، او حضرت امام حسین د خدای لمسی بولي. پر پغمانیانو توکي وهلي، چی استاد سیاف په خپل توپتر کی ولیکل: (یا خدایه د لیوني او جاهل د شر می وساتي).

د هند لومړی وزیر مودي د پارلمان د ماني افتتاح مراسمو کې هم وویل په لوړو چیغو څه نکیري، لوړ فکر په کار دي. د تحلیف نه وروسته، ژر پاکستان ته لاړ او (د جاوید قمر باجوه) د دفتر ته هم سر وواځه.

د ولسمشر او ملي شورا اړيکي

د ارگ او ملي شورا ترمنځ اړيکي په زړه پوري نه و. د کلني بودجه، د قوانينو مسوده، د وزيرانو تائيد، هر ملحوظ چي و اکثراً به ولسي جرگه رد کړل. لکه د اجتماعتو او لاريون قانون. د افسرانو ذاتي قانون، ملي دسترخوان د مبانيل د کريدت کارت د ماليي زياتول ولسي جرگي رد کړ خو په تقنيني فرمان به نافذ شو.

د ولسمشر دا عمل د ۹۰، ۴۲، ۷۵ مادي خلاف او د ملي شورا په مقابل کي بغاوت و.

سناتور داکتر امينزي د عبدالهادي مسلميار په مقابل کي کانديد د ولسمشر د ناخوشي سبب شو. د ۱۰۱ مادي خلاف د پارلماني مصونيت سره د مشرانو جرگي غړيتوب نه حذف کړ، که به چا مخالفت کاوه PPS تيار وو. د قانون رعايت اخلاق دي او ماتول ئي جرم.

په ډيرو مواردو کي دوهم متفکر د قانون په مقابل د ۷۹ مادي نه په گټه د تقنيني فرمانونه گټه پورته کول پداسي حال کي چي دا ماده يو خاص هدف او شرايط لري.

د ولسي جرگي په ټاکنو کي د فضلي او داود نورزي چي وزير اکبر خان کي دفتر خلاص کړي و لاس وهنه څرگنده و.

بيسي ئي وبنډلي، کمپاين ئي وکړ چي خپل اعتماديان راولي او مخالفين ئي حذف کړلي. مريم سما په ۵۰ رايو پارلمان ته لار وموندل.

د لويه جرگي د خيمي نه د لوي جرگي په جريان کي د فراه استازي بلقيس روشن ته د سوال موقع ورنگره، د خيمي څخه يي په بي عزتي د PPS سربازانو په واسطه زده زده وایستل.

د نړي د قوانينو د اردو، پوليسو افسرانو د پاره د خدمت معياد ۶۵ په قانون کي ټاکل شويدي. په قانون کي تعديل ولسي جرگي رد کړ.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

مگر ولسمشر سرکومندان اعلي خپل غوښتنه د قانون خلاف عملي کړه. آقای نذیر احمد حنفي د هرات استازي د تقنيني د کميسون مشر به په لور او از چيغه کړ (برادران! قانون کي فرمان شد وزيران سرپرست، پس پارلمان چی معنی) دا به ويل کيدل چی د اساسی قانون د ۲۱ مادي نه په غير نور يوه هم پاته نده.

د کابل استازي غلام حسين ناصري به ويل چی ولسمشر غنی يو امپراطور په شان عمل کوي.

د دي پاره چی استازي تر فشار لاندي راولي، هر وکیل چی بهرته سفر کوي لکه مامور د اداره امور فضلي نه موافقه بايد واخلي. سر کومندان اعلي په خپل تصميم کي جدي و. کله چی ډاکتر نجيب مجددي د کمپاين په وخت کي د سر کومندان حريف اتمر د ليدو د پاره راغي و. هغه د (حل منازعات) نه ليري کړ.

يو کيلي اي وزيران

(که رايې يوسي او که نه، کارته مو دوام ورکړي) بي بي گل
عام خلک هغه وزيران چې د ولسي جرگې د باور رايه ئې د ۶۴ مادي مطابق
به نوي ترلاسه کړي يو کيلي وزيران بلل. اوه وزيران د ليندي په دوهمه ۱۳۹۵
کي ولسي جرگې رد کړل. د ماليه وزيرخالد پاينده، د عامي روغتيا وزير
مجروح، صلاح الدين رباني د بهرنيو چارو وزير، فوايد عامي وزير، د پوهنې
وزيره رنگينه حميدي، د ترانسپورت وزير، د لورو زدکړو وزير، د اطلاعات
او کلتور وزير محمد ظاهر زهير او د بانک مشر احمدی رد شول، دوی بيا هم
خپل کار ته دوام ورکړ.

بی بی گلي په ډاگه وویل: ((اگر راي ببرد و يا نه، کار خود را ادامه بدهيد)) بی
بی گل چی په (بانو اول) هم ياديدل، يوازي تشریفاتې نقش نه بلکه په تصميم کي
نقش درلود.

نوره نړي کي هم د پاچا يا ولسمشر ميرمن يوازي تشریفاتې رول لري. زموږ
بانو دفتر درلود، سلا کاران او بودجه، دا څرگند نه وه چی وپزه ئې شته که ختم
شویده.

ډاکتر غنی وکولای شوای د جوان سازي په نامه د اردو يولوي شمير جهادی
کومندانانو، تقاعد ته و ودروي او په عين زمان کي د قدرت جزيري چی د جهاد
د برکته د مال او منال خاوندان شوي، او ثروت او قدرت دواړه درلودل لکه د
استاد برهان الدين رباني زوي صلاح الدين، استاد عطا نور، تاج محمد جاهد،
حاجی محمد محقق، سيما ثمر، جمعه خان همدرد، امان الله گذر، د احمد شاه
مسعود وروڼه ولي مسعود، ضيا مسعود، اديب فهيم د مارشال فهيم زوي، جنرال
محمد اسمعيل خان، محمد يونس قانوني، جنرال بسم الله محمدي، محمد ظاهر
قدير، حاجی دين محمد، ملا شير محمد هلمند، د رازق کومندان ورور تادين
دواک نه وځندي ته کړي.

د شلمې پيرې افغان رژيمونه او واکمنان

داکتر عبدالله که څه هم د واک شريک ؤ، په يو محدوده که ئې وساتي، او واک د فضلي او محب په څنگ کې سلام رحيمي او کورني ئې، نادر نادري، هارون چغانسوري، قيوم رحيمي مخ ته وړي.

غني او قضا

قضا هم لکه ملي شورا خپلواکي تر پوښتني لاندې ؤ، قاضي القضاات يوسف حليم له دې کبله چې سر کومندان اعلى مقرر کړي ؤ، لکه يو عادي مامور په شان ورسره چلند کېدو. ۱۱۶ مادي ته نور پام نه ؤ.

بناغلي حليم چې د ۱۱۸ مادي ۳ بند خلاف قضائي تجربه نه وه، گرچه وروسته کې په يو خصوصي پوهنتون کې کښيناست ماستري واخيستل چه په دريې ونه خوړل. ده هم د طالب د راتگ سره فرار لار ونيول. که څه هم پخوا د طالب د ماليې د وزير دفتر امر او د وزير تقسيم اوقات مسول ؤ، دا اړيکي هم په درد ونه خوړل.

د قضا د مقام سره سم په رسمي غونډو کې مناسب ځای معلوم نه ؤ. د سر کومندان اعلى په بيانويو کې داسې د دواړه لاسونه پرې کول، چې اخلاص به د ليري تر څرگنديږي.

شوراي اعلى د نصاب د کمبود سره مخ ؤ. د لومړنيو نه تراوسه دري غړي کمبود وو کله کله د اعلى شورا غونډي نصاب کمبود وو.

کله چې ولسي جرگې به اکثریت سره څو تنه چارواکي د تعقيب عدلی د پاره څارنولي ته وروپيژندل، د ولسمشر د جدي مخالفت سره د څار خپلواک کميسون د ولسي جرگې تصميم تائيد کړ، او د ولسي جرگې پرېکړه ئې د اجرا اتو جزائي قانون د ۵۶ - ۵۲ مادو مطابق وباله. دائي هم زياته کړي ؤ، چې مامورين لاڅه د ۶۹ مادي په حکم ان ولسمشر هم محاکمه کولاي شي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

ستري محكمې د قاض القضاات سيد يوسف حليم تر مشري لاندې د څار د كميسون خلاف سياسي تصميم ونيوي. د قضا د دندې خلاف په اداري امورو كې هم تري كار واخيست.

يو ځلي چې به سركومندان اعلى لاس تنگ شو، د شوراي ملي د موافقي خلاف او بي قانونه د دولت بوديجي ته لاس واچاوه.

يو ځلي همدا ډول محمد سرور دانش دوهم مرستيال، سيد يوسف حليم او فريد حميدي لوي څارنوال پر چك لاس ليك وكړ، او اجرا شو چې د دوي صلاحيت نه و، البته دلته د (د خان نوكرې) ده.

پټ تړون

دا چشم پټكان دي، د دي د پاره چې سركومندان په واک پاته شي هر كارته تن وركوي. د ISI سره د امنيتي قرارداد په نامه د ملي گټو خلاف يو تړون پټ لاس ليك كړ.

د اساسي قانون ۹۵ ماده په حكم چې هر قرارداد د پاره د ولسي جرگې (تائيد) يا (رد) پكار دي.

دا ونه شوه ترڅو پخواني ولسمشر حامد كرزي په خبر شو. دا قرارداد يې ملي خيانت وباله، او افشايي كړ.

(د اطلاعات ورځپاڼه ۱۳۹۴، ۳، ۱۶) (د ويسا ورځپاڼه هم په همدې نېټه)

د قرارداد د افشا كيدو گوته د امنيت ملي دوو مرستيالانو يما كرزى او جنرال حسام الدين ته ونيول شوه چې دواړه په هغه ورځ برطرفه شول.

د بمونو مور (اگر قاچاق را بند نکړدم بچه خر باشم)

داکتر غنی ولسمشر د ۶۳ مادي په حکم د ملي حاکمیت د ساتني د پاره د پاک خدای په نامه لوره کړېده. په ۲۷,۹,۱۳۹۸ د شینوارو د ولسوالي (اچین) باندي د (بمب مور)، بم واچول شو چی پر افغاني حریم تیري دي. ناروغي تری پیدا شوي سرکومندان عکس العمل بنکاره نگر. کومندان کله ویل چی خبر یم او کله به ئی ویل چی خبر نه یم. (ویسا ورځپاڼه ۲۷,۹,۱۳۹۸).

د امنیت ملي په چوکات کي یو پټه قطعه ده، کوروته د شپي ننوزي بيله مقاومت په بسترکي د کورني د غرو په وړاندي بيله تحقیق، چی ثبوت او بی محاکمي وژني کوي. یو څرگند بشري خیانت دي د (۲۷، ۲۴، او ۲۵ مادي خلاف عمل مثال د حامد کرزي د هوایي میدان یو افسر، نصیر عبدالرحمن د میوند او سبا د مطبعي مالک هم په همدې ډول په کال ۲۰۲۱ کي ووژل شول. داسی یوه پېښه په میدان وردگو کي هم منځ ته راغلل. د ولایت اهلایو مری ولایت ته راوړل د کابل او کندهار لاري وتړل، مگر بازخواست و نه شو.

د وړی پر ۱۳ کال ۱۳۹۸ په جلال آباد بنار د څلورمي حوزي څلور وړنه قاضی قادر، بهادر زاخیلوال، جهان زیب او صبور په خپل کور په کوتوکي ووژل شول، دي ځوانانو مقاومت ندي کړي. د ولسي جرگی شکایت ته چا غور و نه نیوي، دا معلومه نه شوه چی د کوم جرم مقابل کي او د چا په امر ووژل شول.

دا وژني لکه خلق انقلابي محکمه او د طالب صحرائي محکمه، د امنیت ملی مشر معصوم ستانکزي په مقابل کي د دندي نه استعفی وکړه، دا بسنده نده باید تحقیق وشي، که جرم ثابت وي باید افشا شي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

ولسمشر په ظاهره په خبرو کې جدي ؤ، لور آوازونه به يې وکړو لکه (اگر قاچاق مرمر را به ايران بند نکردم بچه خر باشم) خو بند نشو. (شبکه اطلاع رسانی ابومسلم شیرزاد ۱۷، ۱۱، ۱۴۰۰)

داکتر غني او ډيورنډ

د هيواد د خپلواکي، ملي حاکميت او د خاورې بشپړتيا تر اوسه په وینو ساتل شويده. همدا ده چې د ۱۹۸۳ راپدې خوا تاريخ شاهد دي.

د ډيورنډ کرښی د لړ او بر پښتنو و نه منل امير عبدالرحمن خان هم به هغه وخت کې تری منکر ؤ تگ او راتگ آزادانه ؤ تراوسه يو پاچا يو ولسمشر او يو نظام په رسميت ونه پيژندي.

د سرکومندان اعلى په واکمني کې پنجاب ته زمينه برابره شوه اغزن سيم تير کړ. په تورخم کې د دروازي د افتتاح په رسمي مراسمو کې د سر کومندان اعلى به استازيتوب د ننگرهار والي شاه محمود ميخيل گډون درلود.

(ويسا ورځپاڼه ۱۳۹۸، ۹، ۱۵) څرگند ډول د اساسي قانون د ۶۳ مادې سره ټکر دي. په ځينو محلو کې به ولسی ډول خلکو مقاومت وکړ. سرکومندان عالی چپ پاته شو. داکتر غني د ولس دا ذهنيت د پامه واچاوه چې ځينو سيمو کې وپش خو کيلو متره زموږ خواته راتير شو. دا خبره هم خپره شوه چې پاکستان د خپل زروي ازمويو فضله مواد د سپين بلدک په سيمه کې را اړوي او پټ کړيدي.

د خيبر لار د تلو راتلو ده، په کابل او پيښور کې پښتون يو دي.

د غني سياسي تگ لاره

په ځوانۍ کې چې محمد اشرف د پرچم گوند ته تمايلات درلوده. د پرچم ورځپاڼه په لاس، بازار کې خرڅول.

د نجيب په واکمنۍ کې څو ځلي د امريکا نه د هند د لارې ليدوته ورغې. دې اړيکوته تراوسه وفاداره پاته دي.

حمدالله محب هدايت واخيست د ملي احساساتو خلاف د پخواني اخلاص او ارادې پر بنا په پکتيا کې د نجيب د قبر زيارت وکړ.

پروگرام ؤ چې د لوي جرگې په خيمه کې د تلې پر شپږمه د نجيب د اعدام د ياد ورځ ونيسي، چې د دولتي اجرائتو په مانا ده. د نجيب په لاس به د هغه وژل شوو شهيدانو سره لويه جفا واي چې د مجاهدينو مشرانو گلبدین حکمتيار، او استاد سياف يې مخ ونيول.

سرکومندان اعلی و فاداري په بنا پخواني رفيقان خليل زمر د پرچم د مرکزي کميټې غړي په اداره امور کې او جنرال افضل لودين پوځی سلاکار وټاکل. او نور د ولسمشر په دوران کې د جنرال عظيمي او سليمان لايق د يرغل د ملگرو جنازي درنښت وشو.

د تره کې د اکسا مشر اسدالله سروري، د زرو انسانانو وژونکی هم عفوہ کړي. د زندانه راخوشي کړ.

د خلکو ډيری خبری په يادکي پاته کيږي. کله چې په کابل کې د انگرېز لښکرو ځپل شول او کيوناري په بالا حصارکي ووژل شو. پاتي انگرېزي عسکر د وتلو د پاره توبه وکړه. تراوسه ياد دي چې ډاکتر برائيدن د کومي لارې همدا ډول د لوگر يواغزاي جنرال د امان الله خان په ضد د انگرېز وسره پټي اړيکي هم د چانه پټي نه دي. او د امان الله خان هم د خپل مستوفي الممالک اړيکي د انگرېزانو سره اسناد لاس ته راغلي وو.

متفکر به ويل چې د امان الله پاته پروژي به تکميل کړي خو څه ئي ونکړه.

مالي فساد

فساد په هر ځای کې شته خو باز خواست هم شته او په هر وخت کې لږ او ډیر و. خو د متفکر په دوران کې اوج ته رسیدلي و. چې دلته دولت پکې لاس درلود. لکه د کابینې (۳) لمبر نیټه ۱۳۹۸، ۸، ۱ تصویب دولسمشر تائید چې د مالیې وزارت او اړوند ادارې، او واحدونه، څارنوالې، د بازرس او بررسې ادارې، ملي امنیت ریاست، ۶۲ ریاست، د کورنیو چارو وزارت، د استخباراتو ریاست او نورې کشفې او امنیتي ادارې، د تفتیش او ارزیابي صلاحیت نلري. د پروفیسور د مالي وزیر همایون قیومي په لاسلیک تکثیر شو. سوال دا دي یعنی ولي؟؟ (۸ صبح ورځپاڼه ۱۳۹۸، ۹، ۲۵)

دا مشوره په صراحت د اساسی قانون د ۱۴۳ مادي سره په ټکر کې ده. قیومي په یوه موسسه کې د متفکر شریک دي چې دوه ځایه معاش لري. سیگار او مک ادارې او د امریکا سفیر جان بس او د برطانیه سفیر الیسون بلېک د فساد نه سر ټکاوه. موضوع د امریکا سنا ته رسیده. قیومي څارنوالې ته معرفی شو. ژر امریکا ته وتښتېدي سرکومندان اعلیٰ ئي مخه و نه نیول.

د لېباني شرکت خطیب عالمي

د ۱۶۰ ميلونو دالرو قرارداد، د امريکايي ورځپاڼو په حواله د شبکه اطلاعات رساني تاريخ ۶،۷،۱۴۰۰ خپور شوي. که واقعيت نلري، حکومت بايد رد کړيوي. د پخوا نه په هره ټولنه کې فساد شته زموږ هيواد هم مستثنې ندي. په شاهي او داود خان په دوران کې هم، قلمانه، شکرانه دود وه پدې کچه نه، د خلقيانو او طالبانو په دوران کې کمه وه. د مجاهدينو په وخت کې څرنگه چې پيسې نه وې، غصب په شدت دوام درلود. کله چې د کرزي او اشرف غني په دوران کې نړيوال مرستې راجلان شوي. چارواکو لاس ورواچاوه او دريا نوشه ډول حملي جوړې شوي چې څه پټې ندي.

همدا د کابيني ۳ لمبر تصويب هير شو متفکر اوس اعتراف کوي چې د گمراکتو په سلو کې پنځوس عوايد حيف او ميل کيږي (۸ صبح ۹،۱۳۹۸، ۲۵) د فرموت د (۲۸۰) ميلونو دالره بانو اول حساب سيگار تشويش لري وايي: (روند مصرف اين پول ها شفاف نبوده) دائي هم په ډير افسوس زياته کړه، چې دا پيسې د امريکا د ماليه دهندگانو وي.

((حساب غواړم، حساب ورکوم)) نور هير شو. (نيم رخ ورځپاڼه ۲،۱۲، ۱۳۹۹ د کورونا د مخنيوي او درملني مرستې سم مديريت نشوي، خلک پر مرگ پراته وو.

مامورينو د کورونا د پيسونه وو هل:

لکه يو شاعر داسې وايي:

راغله کورنا پر وطن، بل شو هرخوا اور.

ډير پکې خانان شول، څوک لارل هديرو په لور.

تحقيق او بررسي ونشول.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

رويا رحمانې د واشنگټن سفيره اختلاس رسانه ايي شو، د بهرنيو چارو وزارت تفتيش تائيد كړه چايبې غم ونه خوړل اخير يې پناهندگي ور كړه.

د ماليې بل وزير اكليل حكيمې د (۱۹۹۶۰۰) دالره منظوري (۲۰۷۸) حكم نيټه ۲۳،۶،۱۳۹۶، د افغاني كلتور او فرهنگ د ترويج د پاره تر لاسه كړه. حكم قاطع ؤ چې نه اسناد پكار وي نه صورت حساب.

سوال دا دي، چې كوم فرهنگ پر توشك كښيناستل، لونگي تړل، چرمه دار واسكت اغوستل، په گوتو او چنگالو ډوډي خوړل او نصور اچول دغه اصل افغاني فرهنگ دي.

حكيمې او قيومي ژر هيواد پرېښود. خدای په امانې ونكړه. دا څوك نه وايي چې ولي ولاړه او څنگه ولاړه.

د ۵۰ مادي په حكم ولس حق لري، چې د دولتي اداراتو د اجراتو، خير شي او حقيقت واورې.

ای افغانه خدای دي په داد ورسیري، لکه د تجارت وزیر په وړاندیز د ولسمشر (۲۵۲۸) لمبر حكم نيټه ۲۱-۸-۱۳۹۶ په اساس (داکتر برسالا) سلاکار د میاشتي معاش (۴۱۲۵۰) دالره حواله شوه. د کوم کار او کوم ارزش په مقابل کې؟ آیا د نن په انټرنټ کې هر څه معلومېدې شي وکوري چې د دونالد ټرمپ معاش څونه دي.

د ۱۲۹ مادي په حكم د محكمې حكم واجب التنفيذ دي د كابل بانك د فساد اتل خليل فيروزي د هوشمند شركت د تاسيس په پلمه د زندانه راووت د بهرنيانو غالمغال پورته شو. شركت لغوه وشو، اما وعده، وعده ؤ، د ولسمشر په امر پدې پلمه چې بند دوره په كوركي تير كړی. ايا د بل زنداني سره هم دا رويه وشوه (ارمان ملی ورځپاڼه ۳۰-۸-۱۳۹۴) اطلاعات روز ۳۰-۸-۱۳۹۴ رسوايي فساد عنوان ۸ صبح فعاليت بازرگاني آقای فيروزي ۱۷-۸-۱۳۹۴، ويسا ورځپاڼه عنوان مېټرل (گڼه ۲۵۶۷ كال ۱۳۹۴).

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

داکتر امين فرهنگ د تجارت وزير يو نيم کاله حبس او ۷ لکه دالره جریمه د نفت گاز رئيس وليد تميم ۳ کاله بند يونيم ميلون دالر جریمه، څنگه په تېښتېده بريالي شو.

انترپول د څه د پاره دي. د فساد غټه چينه د ملی امنیت خاصه بودجه د اوپراتيفي پيسو مصرف وو. چی به پدي شلو کالو کي چا نه کنترول کړه او نه چا د لاس راوړني پوښتنه وکړ.

پدي پيسو د شورای امنیت ملی اداره چی د استخباراتو او اطلاعاتو سره هيڅ کار نلري بيا هم پکی لاس په خلاص و. چی اوس ئي بويان راپورته شول. د شورای امنیت د مشر محب د خیانت په هکله بناغلی محسن رزمجو په تفصيل او څرگند ډول راپور جوړ کړي.

[/https://www.facebook.com](https://www.facebook.com)

که د ماهی په شان خوله د اوبو ډکه نه وي پورتني مطلب رد او دفاع وکړي. د کارتونیک د IT د متخصص د امنیت او سیاست سره څه کار؟؟

۱۸ ډوله غوښي

وائي: (دزد باش با انصاف باش)
د ۱۴۰۰ کال بودجه کی اداره امور ته ۱۸ ډولو غوښو او ۳۰ ميلونو ډالرو کاهو، بادرنگ او رومي ترکاري منظوري غوښتي.
عدالت دي، ځيني کورني د خواري له مخي ماشومان خرڅوي او د ځان (گوردي).

په ۹۵-۹۱ کودونو د ولسمشر لاس خلاص دي د ماليي وزيرانو ته د دي غير قانوني ميلونه پيسي چی د ملی شورا منظوري نه لري. د تعديل هدايت ورکوي .
دا کود نه حساب لري نه کتاب ولسي جرگی اعتراضونو ځای ونه نيوي.
په مجموع کي هر راپور، اطلاع شکايت او اعتراض بالاستنتي که تيلفون وي، که تلگراف، تلویزيون وی که راديو، که شفاهي وی که تحريري، که فکس وي، که فيسبوک که کتاب او که ورځپاڼه، پست او که څرگنده، او اشاره که مستقيم وي او که غير مستقيم د اطلاع حيثيت لري.
د مربوط ځانگو پوليس، امنيت ملی او څارنوالي د مسوليت او دندي پيل دي.
موضوع بررسي او تحقيق شی، چی واقعي او غير واقعي تر بيل شی او د شخصيتونو د ترور مخنوی هم وشي مگر اوبه د سره خري وي.
د حکومت دا بي تفاوتی ان د مطبوعاتو اعتبار ته تاوان ورساوه. ستر تاوان دلته ؤ چی دولت په فساد تورن شو، نړيوال مرستي د پوښتني لاندې راغلل. خلک يوازي دا وائي: غنی خانه زوي دی ومره، پدي زوي.

هيواد په فقر، فساد او خوا بدي کي د نړي په لومړي کتار کي پيژندل شوي ؤ. دلته د نموني په ډول د نړي په پيژندل شوو، ادارو کي دوه لسته دي.
ځاي يی بولم چی دلته هم راورل شي چی د جمهوري نظام د سقوط سبب ئي بولي. NP ۳,۹,۲۰۲۱ youtube

د شلمې پېړۍ افغان رژیمونه او واکمنان

د میلیاردرانو شتمني خپره شويده:

1. استاد عطا نور ۱,۲ میلیارد دالر.
2. عبدالکریم خلیلی ۷۳۰ میلیون دالر.
3. حاجی محمد محقق ۷۱۵ میلیون دالر.
4. امرالله صالح ۵۹۸ میلیون دالر.
5. محمود کرزي ۸۴۵ میلیون دالر.
6. قانوني محمد یونس ۲۹۰ میلیون دالر.
7. بصیر سالنګی ۶۰ میلیون دالر.
8. ظاهر اغبر ۱۸ میلیون دالر.
9. قسیم فهیم ۱,۵ میلیارد دالر.
10. ایوب سالنګی ۵۵ میلیون دالر.
11. استاد ربانی ۱,۵ میلیارد دالر.
12. صبغت الله مجددي ۶۴۰ میلیون دالر.
13. سید احمد گیلاني ۵۳۰ میلیون دالر.
14. احمد شاه مسعود ۱,۱ میلیارد دالر.
15. گل آغا شیرزي ۸۱۰ میلیون دالر.
16. داکتر عبدالله ۷۸۰ میلیون دالر.
17. استاد سیاف ۷۰۰ میلیون دالر.
18. اسمعیل خان ۷۲۰ میلیون دالر.
19. جنرال رشید دوستم ۸۱۰ میلیون دالر.
20. حاجی قدیر ۸۳۰ میلیون دالر.
21. داکتر احدي ۸۷۱ میلیون دالر.
22. بسم الله محمدی ۳۰۴ میلیون دالر.
23. جنرال رحیم وردګ ۴۴۰ میلیون دالر.
24. سید حسین انوري ۳۰۰ میلیون دالر.
25. فاروق وردګ ۳۲۰ میلیون دالر.
26. صدیق چکری ۳۵ میلیون دالر.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

- 2 7 . عبدالهادی مسلمیار ۱۸۰ میلیون دالر.
- 2 8 . عمر داود زی ۱۴۰ میلیون دالر.
- 2 9 . الله گل مجاهد ۱۵ میلیون دالر.
- 3 0 . ملا تره خیل ۱۸ میلیون دالر.
- 3 1 . شیخ آصف محسنی ۵۰ میلیون دالر.
- 3 2 . امان الله گذر ۲۶۰ میلیون دالر .
- 3 3 . حسین فهیم ۵۰ میلیون دالر.
- 3 4 . شیر خان فرنود ۲۰۰ میلیون دالر.
- 3 5 . خلیل فیروزی ۱۷۵ میلیون دالر.

تر ټولو ستر شتمن استاد برهان الدین رباني او ظاهر اغبر په ۱۸ میلیون تر ټولو غریب معلومیږي.

دوهم لست د میلیون ترانو لست چی په ۲۰۲۱ جون میاشت کی په (وال ستریت ژورنال) کي شماری از مقامات حکومت اشرف غني احمدزی پرده برداشته است.

- 1 - اکلیل حکیمی وزیر مالیه سابقه چندین خانه در امریکا خریده است و کرایه داده است.
- 2 - عمر زاخیلوال وزیر مالیه سابق یک بلند منزل مرکز داد و سستد در تورنتو کاناډا خریده است.
- 3 - همایون قیومی وزیر مالیه سابق در شهر لاس انجلس امریکا ویلاي ۷ میلیوني خریده است.
- 4 - وزیر مالیه چهارم خالد پاینده سرپرست سابق وزارت مالیه ۲ خانه لوکس ویلاي در واشنگتن خریده به ظاهر تکسی رانی میکند.
- 5 - اجمل احمدی رئیس سابق د افغانستان بانک یا بانک مرکزی د شهر لاس انجلس امریکا یک هتل ۵ ستاره برای مهمانان ویژه هالیوډ خریده است

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

که هزینه خریدن نزدیک به ۱۰۰ میلیون دالر می شود. تبصره ((اجمل احمدی افغان نیست لېناني و برادر زاده بی بی گل می شود.))

6 - سلام رحيمي رئيس دفتر اشرف غنی در برج خلیفه دوبي خان رهايشي خريده.

7 - فضل محمود فضلي رئيس اداره امور به مبلغ ۹ ميليون يورو د کشور سویدن جديداً يک ويلا رهايشي خريده است.

8 - حمدالله محب مشاور اشرف غنی بنام مادر زنتش يک باب خانه رهايشي لوکس به ارزش ۱۲ ميليون دالر در امريکا (نيويارک) خريده است.

9 - داود نورزی رئيس برشنا، سهام يک شرکت ترانسپورتي در مسکو به ارزش ۲۵ ميليون دالر خريده .

10 - داکتر مصطفى مستور معين سابقه وزارت مالیه يک باب بلند منزل ۱۴ طبقه اي رهايشي در شهر دوبي خريده و در حال حاضر، بلند منزل را به کرايه داده و خودش در ترکیه زندگی میکند.

11 - استاد عطا محمد نور در جزيره مصنوعی دوبي آپارتمان رهايشي لوکس vip به ارزش ۱۰ ميليون دالر خريده.

12 - حیات الله حیات وزير داخله پيشين به مبلغ ۴ ميليون دالر خانه رهايشي در قبرس خريده و سند شهروندی قبرس برای خود و فاميل را بدست آورده.

13 - حنيف اتمر وزير خارجه سابق يک باب ويلايی ساحلی در کشور ايتاليا خريده.

14 - ويس برمک وزير داخله سابقه يک باب ويلايی رهايشي در شهر استانبول ترکیه خريده.

در مورد تعقب کسان فوق ژورناليستان تپ و تلاش کردند، مانند اکليل حکيمی هيچ کدام آن حاضر به انتريو نشدند.

مستند سازی آن ساده است و يا از انترپول و سيگار کمک بخواهند. دا هغه کسان دي چي د کرزي د توجه خلاف چي هغه ويل (اگر رشوت ميگيريد در داخل سرمايه گذاري کنيد) .

اخلاقي فساد

د مالي فساد په څنگ کې اخلاقي فساد هم وده وکړه

ارگ د واک او وياړ سمبول، ملي وحدت مرکز، چې مور به ارگ مبارک باله، دلته اخير ارگ سکس په مرکز بدل شو.

داکتر فضلي سلاکار، بيا د اداره امور مشر د ملاندي نوم يوړ.

د قراردادو او مقرريو په څنگ کې د وکالت او د بنځو په مقرري کې په برخه کې فضل محمود فضلي، محب او اجمل غنی سکسي فعاليت څه پټه خبره نه و. حاجی محمد محقق به فضلي ته (فضلو) وايه.

د معدن وزيره نرگس نهان د افغانستان انترنشنال کې بيان کړي چې د دي فساد په هکله ئې ولسمشر ته شکايت کړي.

youtube ۱۷,۱,۲۰۲۲ چې ميرمنی د مجبوريت له مخي او د خپل حيثيت او حيا په خاطر شکايت او عرض داد هم نشي کولاي.

(اوربند مجله ۱۳۹۸, ۳, ۲۵) ارگ د معمرالقزافي حرم سراي بولي.

مريم وردگ کانديد ولسی جرگی ته اما په ارگ کې د دوی نه تقاضا وشوه. ذکيه وردگ نه د مقرری په خاطر تقاضا تری شوي. د مثال راوړم په همدې اوني کې د انگلستان د ملکي دوهم زوي Andrew په امريکا کې په همدا ډول جنسي قضيه تورن شو، چې ملکي د خپل زوی نه پوځي رتبه واخيستل او د شاهي کورني امتياز نه محروم کړ. (نړيوال خبرونه ۱۳,۱,۲۰۲۰) ولی فضلي دومره ورته گران و ورځ تر بلي به لوړيږي.

اوازي تر رسوايي ورسيدې وائي مريم سما د فضلي په برکت د ۵۰ رايو ولسی جرگي ته لار وموندل.

ثريا پوپل او د اينجونو فوت بال تيم د اولمپيک مشر څارنوال اکرام باندي جنسي تيري تور ولگيدي بازخواست ونشو.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د ولسمشر نژدې سلاکار جنرال حبيب الله احمدزي خپل د سترگو ليدلي حالت د ارگ د ملاندي کړني رسانه ايي کړي.
(د ماندگار ورځپاڼه ۱۳۹۸، ۴، ۳) او (۸ صبح ورځپاڼه ۱۳۹۸، ۴، ۱)، مريم وردگ چی په ارگ کي ماموريت درلود، دا اعمال د هندي تلویزیون (wion) په مرکه کي تائيد کړي.

د ولسمشر پخواني سلاکار داکتر عبدالعلی محمدي هم د جنرال احمدزي پر صداقت خپل باور څرگند کړ. خو د دي ټول سره بازخواست ونه شو. جنرال احمدزی د ريښتيا ويلو په تور څارنوالي ته ور وپيژندل شو. د حاجی ايشچی بازخواست هم ونشو.

نيلوفر يوسفی په youtube نيټه ۲۰۲۱، ۷، ۲۱ تر عنوان لاندی چی در ادارات چی ميگذرد ليکي: په ارگ کي او نور و ادارات کي کار د جنسي اړيکو په مقابل کی ورکول کيدو. هيڅ چا بازخواست ونکړ ان د هيواد د ناموس د دفاع د شهيد د ميرمنو نه د معاش د اجرا په مقابل کي د بی ناموسي غوښتني کيدي. هغو د خپل حيا او د کورني د پت په خاطر خوله پټه کړيو، Gulp Media په ۲۰۲۰، ۵، ۱۰ .

چا چي لار نيول لکه د ديوي پتنگ د ۷۰۰۰ دالر معاش او ۱۵۰۰ دالره د کور د کرایي په نامه او د دي د ورور پامير ۱۰۰۰۰ دالره او د محب د ميرمنی ۱۷۰۰۰ دالر معاش خپور کړيدي.

ويسا ويب پاڼه ليکي: هر ځای چی (زيبا روی) وي د فضلي لاس به پکی وی. زه دلته د (زيبا روی) سره کار نلرم . مگر معمول دا دي چی معاش د کار د اجرا په مقابل کي وي، د دي دو تنو لاس ته راوړنه به څه وی. دلته يوه مفايسه راوړم، چی د شوروی د وخت د گورباچوف د خبريال د معاش پوښتني په مقابل کي د خپل معاش څلور زره دالره ووايه.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

هغه پوښتنه وکړه، چې دا لږ دي، ده وويل چې کورمي مفت، تيل می مفت، او تيلفون می مفت دي، څومره تفاوت دي فضلي په پېښور کي هم داسی د قتل يو قضيه درلوده.

لسم فصل د دوحې کنفرانس

نيابتي جگړه د پخوا په شان په شدت کې ده. امنيتي وضع خرابه، طالبان سيمې يو د بل پسې نيسي، حکومت دا تکتیکي شاتگ بولي . کله لا دا هم وائي چی فلاني خاي مو بيرته ونيوي قطعات به محاصره کي راشي. پر وخت او زمان مرسته نه ور رسيري. د مرميو او غذا د کمبود سره مخ دي، د جگړي د ميدانه شهيدان ژر نه راتوليري. د جنگ روحیه سره او انگیزه نشته . سربازان د سترو ستونزو سره مخ وو. دي وخت کې د دوحې موضوع راتوده شوه، امریکايانو دا جگړه بی گتې وبلل د تلو په فکر شول.

د امریکا یا د ناتو د وتلو د پاره په ظاهره د سولې په پلمه طالب چی تر پرون پوری ترهگر بلل کيدل پر يو ميز سره راتول شو. د موضوع اصل لوبغاړی بل څوک دي نه طالب.

افغان دولت ته چانس چا ورنکړ. په هرات کې محمد اسمعيل خان، عبدالرحمن د کورنیو چارو وزارت مرستیال وایي د طالبانو لخوا محاصره او اسیر شول. چی د يو تفاهم له مخي خوشي شول. خو پر عمومي روحیه یی ډیر اغیز وکړ.

د دوحی تړون

نه غواړم جمهوریت د سولې قرباني کړم

د څو میاشتو تگ او راتگ او چنه او چنه بازي د جنوري پر ۲۹ کال ۲۰۲۱ د امریکا په استازیتوب داکتر زلمي خلیزاد او د طالبانو په استازیتوب ملا عبدالغنی برادر تر منځ تړون په یو لوي مراسموکی چی د امریکا د بهرنیو چارو وزیر هم حضور درلود لاس لیک شو، د تړون نه داکتر غنی حکومت د باندي پاته ؤ. تړون د طالب او امریکا تر منځ ؤ. سرکومندان په سوله باور نه ؤ خو امریکا خپله لار ونیول.

د غنی او خلیل زاد تر منځ ناندري وي، غنی نو خلیزاد پدي تړون کړ چی ولسمشري ته کانديد دي او خلیزاد په یو توپتر کي ورته لیکلي ؤ چی (ستا د پاره استراحت پکار دي).

طالب ۵۴۰۰ بندیان د تړون مطابق په خلاصون داکتر غنی مکلف شو. دا طالبان د جگړي لیکو ته بیا ودانگل، یو شمیر جنایي بندیان او غټ غټ قاچاقبران هم آزاد شول. طبعی ده چی پیسو هم به پکي رول درلود.

طالب په سیاسی او پوځي لحاظ برلاسي شو، د تړون د موادو نه لکه د شورویانو وتل یو هم دا ؤ چی بین الافغاني غوندي به کيږي، چی سوله راشي. امریکایانو په وتولو پیل وکړ طالب چه خپل زور مغروره ؤ، د حکومت لخوا بیا هم ناغېږي وي، داکتر غنی به یو ځلي خپله دوره پوره کول غوښتل. ویل زه ولس ټاکلی یم، طالبه ته څوک یی او کله به یي سراسري ټاکنو وړاندیز وړاندي کړ. داکتر عبدالله د سولې د عالی شورا (چی عالی نه وه) هیڅ کاره ؤ. داکتر غنی سوله غوښتل په خپله مدیریت کړي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

دوحې د تړون يوه ماده د بين الافغانې غونډه پکې راغلي ؤ. ولسمشر ۱۵۰ کسيزه هيئت وټاکي چې ډير خپل اعتماديان پکې ځاي کړي ؤ. طالب رد کړه، چې (۱۵۰ تنه دا خو شپږينې خوري نده).

ولسمشر لار ورکه کړي ؤ نه پخپله پوهيدي او نه يې د بل اوريدل، کله کله به يې پخواني ولسمشر او استاد سياف راوغوښتل، عکسونه به يې ژر رسانه ايې شول.

سر کومندان غوښتل چې بيا هم هر څه په خپل لاس کي ونيسي چې سر کومندان اعلي پر سوله هيڅ باور نه ؤ. وخت تيروي، بياهم جرگې ته خپل کسان لکه نادر ناري، سلام رحيمي مټين بيک، معصوم ستانکزي ور د ننه کړه. د ذهنيونو تر منځ وټين ډير ؤ د موضوع بل اړخ ولس په بلا تکليفي کي ژوند تيروي. فقر او بيچاره گي ورځ تر بلي د ولس ستوني ته فشار ورکوي.

د دي ټولو سره سرکومندان اعلي شعار دي، چې نه غواړي لکه (کارمل چې نه غوښتل انقلاب د سولي قرباني کړي) ډاکتر غني هم نه غوښتل چې جمهوريت د سولي قرباني شي. په خپل توصيف خوښ ؤ، نادر ناري د اعليحضرت امان الله خان ځای ناستي وباله.

وروسته د سرکومندان عقل کار وکړ، چې حالت نگران کونکی دي نور پخواني مجرب کسان په دولتي چاروکی د ځان سره شريک کړي. بسم الله محمدي د دفاع وزير، ميرزاکوال د کورنيو چارو وزير پخواني پوليس عبدالرحمن رحمان د کورنيو چارو امنيتي مرستيال، وټاکي او جنرال دوستم ته مارشالی په مقام ووياروي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

اخير حامد کرزي او ډاکټر عبدالله په غونډو کې د طالبانو سره د سولې په هکله د پریکړې واک ورکړه شو چې د اګست پر ۱۲ مه دوحی ته لار شي چې د اګست ۱۵ مه پر راغلل، هر څه د منځه لاړل.

وروستي ورځ سرکومندان اعلى بسم الله محمدي ته دنده ورسپارلی د دفاع په وزارت کې د ده د بیانيه د پاره تياري ونیسي هغه هلته مصروف ساتي نژدې کسان لکه د کورنیو چارو وزیر د امنیت ملی مشر د دفتر مشر تري خیرندي. پر خپلو اعتمادیانو هم اعتماد نلري . وزیر خارجه محمد حنیف اتمر هم خبر نه. بی بی گله ئی د محب په لاس ورکړه چې دوی ته ورسوي دا هم ونه شول . خورشید طوطاخیل د کابل د امنیې کومندان تر ټولو وړاندي د تېښتي لار نیولي و.

ارگ ورځ نارمل نه ښکاري، مامورین ووټل امرالله صالح یوه ورځ وړاندي پنجشیر ته ځان رسولي . دوهم مرستیال سرور دانش غوښتل چې د حامد کرزی هوایي میدان ته د ارگ نه به هیلوکپټر کی ځان ورسوي، چا مرسته ورسره ونکړه .

دري پروند الوتکی چه د پرون نه دسترگو نه ليري د دل کشا د ماني په پارک کې حرکت ته چمتوي . په بیره بی بی گله تر لاس نیولي دوه پرکتان محب او فضلي په پسی الوتکی ته پورته شوه پر نا معلومی خوا

متین بیک او وحید عمر چې تصادفی و لیدوته راغلي وو هم د سفر ملګري شول. سرکومندان اعلى کومندانی پرېښوده د چاته ئی خدای په امانی ونکړه . د دوشنبې هوئی میدان کې د الوتکو کوزیده اجازه ورنکړه.

مخ پر تاشکند حرکت، هلته دي بی بی گله، محب او فضلی و ښارته یوړل شول، نورو د اګست د میاشتي په ډیره توده هوا کې بېله تشنابه او غذا ۳۱ ساعته میدان کې پاتی شول، الوتکي د کنترول او تفتیش لاندې ونيول شول تر څو د اماراتو الوتکه راورسیدل.

د سرکومندان نه د دي ورځی بیان د اوریدو دي، دي وائی:

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

د ارگ ديوالوته خلک را نژدي شوي ؤ، چې په بله ژبه ئې خبري کولي، د وارخطائي نه په چپلکو کي الوتکي ته پورته شو خو ۱۶۹ ميلونه دالره کوم چي سيگار وائي ياد ونکر.

پداسی حال کي چې طالبانو د کابل ننوتلوته تياري نه درلود کله چې حامد کرزی د دي نه خبر شو. چې ارگ کي څوک پاته ندي د گډوډي د مخ نيوي په خاطر طالب ملا عبدالسلام ضعيف ته تلفون وکر، چې طالبان ژر د کابل اداره په لاس کي ونيسی .

غني بل خای وائي: چې د دفاع وزارت کي ئې په کار تينرکي د سربازانو د جبهې شهيدان وليدل نه غوښتل چې ويني توئي شي يا د ده هغه د ياد وتلي، چې ويل به ئې (چې زما به جنازه به د ارگ نه وزي) خو د محب او قهار کوچی (PPS) مشر خبره ئې ومنل وتبښتيد. په وروسته مرکو کي د دفتر مشر متين بيک او سلاکار وزير وحيد عمر په تلویزونی وروستي مرکو کي د دي ورځ حال بيان کړي.

متين بيک په داگه د ولسمشر تينښته او ډار د ده دا عمل کرد نه بولي، لار تري ورکه ده، کله يو څه وائي کله بل څه .

ناتو ځواکونو هم لکه نور پرغلگر گناهکار او بي گناه ووژل. تروريستان اصلاً بل خاي وو خو دوي به د افغان کوڅو کي پلټل. بي مسوليته هيواد پريښود، څوک يی پرغلگر بولي ځينو به د نجات ځواکونه بلل.

خو محمد اکرم انديشمند هغه خپور سوي تحليل منلو ته نژدي دي چې (اشرف غنی) په خپله تينښته وکولاي شوي د سولي وروستي فعالان، حامد کرزی، داکتر عبدالله، داکتر زلمی خلیزاد، ملا عبدالغني برادر، جوبایدن، د قطر حکومت ناکامه کړي. دا ټوله د يو انجام شده کار سره مخامخ کړي او سوله ناکامه. (شبکه ... اطلاعات افغاني)

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

مگر دا څرگنده ده چې الوتکي يوه ورځ وړاندي د دل کشا د مانې پارک کي پارک شوي وي.

فيسبوک چلونکي ئي په دوامداره توگه ليکي چې بيرته راځي پوښتنه دا ده چې ولې تلي، چې بيرته راځي . فضلې، محب او بې بې گله هم ترلاړه. دي يوازي پاته دي.

هڅه کوي چې خپله تپيسته توجيحه کړي کله ځان د اعليحضرت امان الله سر پرته کوي چې څوک ئي نه مني.

خلک د دي اوس د اوکراين د ولسمشر ديمتري زيلنسکي ميرانه ته گوري او د ده تپيستي ته .

د انار کلي هنرياري سناتوري خبره چي دي ځان ته افغان هم وائي.

د جگړي د ميدان نه د کومندان تپيسته د عسکري جزا په قانون کي ورته مجازات ټاکل شويدي.

سرکومندان د ۱۶۹ ميلیونه دالرو د وړولو تر تور لاندې چې د سيگار تر بررسي لاندې ده.

ملگرو ملتونو هم سرکومندان اعلى بې بې گل (رولا غنى) او د بهرنيو چارو وزير محمد حنيف اتمر د خپل لست نه وايستل (youtube y ۲۰۲۲, ۲۰۲۲) . د ده تپيستي سره سم طالب واک په لاس کي ونيوي.

داکتر محمد اشرف غني احمدزي هغه کسان دي چې د ته ډيرو رايه ورکړي او د ده په کومنده قرباني ته ولاړه ده، پرډاک پريښودل.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

بدو بدو شو غني و تشتيد پخوانی ولسمشر حامد کرزی د دفاع وزير بسم الله محمدی ته تليفون وکړ چی د جمهوریت د دفاع په خاطر او د گډوډی د مخنیوی د پاره پوځي حکومت اعلان او زه هم درسره ارگ ته ننوژم. دا مطلب لوی درستيز هيبت الله عليزی هم په يوه مرکه کي تاييد کړ خو محمدي خپله دفاع ورسپارل شوی دنده پر ځای نکره. ان خپل زوی عنایت الله او یاور میرزا نومی پر میدان پرېښودل او په خپله په بیره د اماراتو الوتکي ته پورته شو. داسی حال پر نورو هیوادونو کله کله راغلی یو د دفاع وزیر نه تشتي مرگ منی یو قاضی القضاات زمور سید یوسف حلیم هم و تشتيد.

د اگست پنځلسمه ۲۰۲۱ (د ارگ تر هغونه وزم تر څو جنازه مي ونه ایستل شي))

د غني د انتقال الوتکي د افغان دولت او د ولس مال دي نه د غني، تراوسه ندی چا سپارلی، جنرال حفیظ فیروز افشا کړه چی د طالبانو د لومړي راتگ سره جنرال دوستم ۱۳ باله ان ۳۲ الوتکي پر ازبکستان خرڅي کړي.

د هیواد په تاریخ ډیر پاچهان لکه شاه شجاع، امیر حبیب الله، سردار محمد نادر خان او حبیب الله سقاو ووژل شول، همدا ډول ولس مشران سردار محمد داود، تره کي، حفیظ الله امین، نجیب او استاد ربانی هم ووژل شوه. یوازي غني او ملا عمر د تینستي لار غوره وبلله. طالب ارگ ته ننوت، دا فتح بولي چی چا مقاومت ونکر.

طالبانو حکومت د شریعت په نامه اعلان کړ چی نوم ئي امارت اسلامي دي.

اسلامي امارت

طالب حاکم شو، مولوي محمد نديم د کابل والي شعار او اعلان کړي، چی

(د نظام مخالفین واجب القتل دي) خو نور تره کي (مخالفین مباح الدم بلل) . ملا شیخ هیبت الله امیر المومنین شو، په کندهار کي پاته شو. پټ مخ ګرځي تر اوسه چا لیدلي ندي خو یوازي پر قدرت او فرمانو یی پیژنو. ملا محمد حسن رئیس الوزرا خبري نکوي خلک وائي چی ګنګي دي. د حقاني ډله هم مخ پټ ګرځي.

ملا عبدالغنی برادر او عبدالسلام حنفی د لومړي وزیر مرستیالان شول. د ملا محمد عمر زوي ملا یعقوب د دفاع وزیر، امیر خان متقی د بهرنیو چارو وزیر او خلیفه سراج الدین حقاني د کورنیو چارو وزیر. همدا ډول د مرکز او ولایاتو چوکۍ ملا، مولوي او شیخ تر منځ وویشل شوي، د حقاني د شبکي برخه درنده ده.

باقی حقاني، خلیل حقانی او انس حقاني ته د دوي په خوښه مقامونه رسیدلي دي. پهلوان شمس الدین شریعتي لوي څارنوال، لوي شمیر لور پوري چارواکي د حقاني د مدرسې د فراغت ویاړ لري عبدالحکیم حقاني قاضي القضاة شو.

باقی حقانی د لوړو زده کړو وزیر پوهنتون فحشاخانه بولي، زما د پوهنتون مشران لکه داکتر علی احمد پوپل، داکتر صمد حامد، پوهاند اصغر خان، داکتر عبدالستار سیرت، وفی الله سمیعی، او موسی شفیق د هیواد معماران را یاد شي. ملا عبدالحق حماد د تانند په ویب سایت کي نیټه ۲۰۲۲، ۳، ۱۹ په کابل کي د ۴۰۰ فحشاخانو بیان وکړ، زه وایم نه ۴۰۰ یوازي پوره نه وي څه کمي طالب چی روغتون، مسجد، بنوځي او پوهنتون کي انتحار کاوه ولي په فحشاخانوکي دا کار ونکړ.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

ځينې طالبان د چوکي ویش عادلانه نه بولي کومه پرېکړه د دوي په بيان چي د حاجي عطا محمد او داکتر ميرويس په کور کي شوي وه هغه ميلمه چي ورغلي، موضوع بل ډول شوه. پوه نه يم چي د ميلمه نه ئي مطلب د ISI د کوم مشر نه دي.

طالب د نوروز او عاشورا د ورځو رخصتي د جنټري ووهل، پدي ډول ئي د کلتور او دين سره يو ځلي بيا دبنمني څرگنده کړه.

د خلکو د هيلو خلاف په طالبانو کي بدلون نه و راغلي. او ځان ئي فاتح بللي. جمهوريت په امارت بدل کړ، ملي بيرغ د منځه يوړ، ملي شورا، اساسي قانون، د اساسي قانون د څار کميسون، شوراى ملي صلح، شوراى امنيت ملي، د پارلماني اړيکو وزارت د ديموکراسي بنسټيزي موسسي او نوري اداره تفر ټول شو. مري د قبرونو راويستل شوه. گوندونه لغوه، د مطبوعاتو او بيان ازادي له منځه لاړل.

طالب به چانته کي څه نه لري، اوږده ربره او حجاب د اختناق او رواني شکنجه په وسيله کار اخلي، هدف دي چي افغاني غرور مات شي شريعت يوه پلمه چي دي پخپله هم نه په پوهيږي.

عبدالرحيم روغاني وائي.

فضا د نن چي روماني وليده

ايله چي ژوند کي اساني وليده

کافره! شکر به په کفر وکړي

که دي د نن مسلماني وليده

افراطيت په شدت څرگند دي، ملا فاضل مظلوم په امر د هر عدالت نه بيل د تلاشي په پلمه طالبان د خلکو په کورو ورننوزي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

په کورو کې اينجونې خوښوي، سبا جرگه ورليږي، د کور تلاشي نه روس وکړه او نه امريکا.

د هيواد نه تعليم يافته فرار شدت ومومي، څوک د کورني، څوک مجرد د تښتي لار غوره کړه.

نيول او وژني کله کله دلته، کله هلته اوريدل کيږي.

طالبان مري د قبرو را وايستل، احمدشاه مسعود او عبدالعلي مزارې قبر ويران شو کورونه اشغال پيل شو. د محمدي کور، د سالنگي کور، د امرالله صالح کور، د جنرال دوستم او نور کورونه قبضه شول. د غني په کور کې متقي وارول، په ارگ ملا برادر، ملا حسن او د حقانيانو هم ونيوي.

ځان وژنه د نفس قتل دي، په قانون او شريعت کې سزا ټاکل شويده او اخيرت کې دوزخ.

امير المومنين هيبت الله د خپل زوی خالد چه پدی اندازه پکی اسلام پمپ شوي ؤ، چی اخير کې انتحاري وکړه، (هلمند) د خپل زوی قبر ته ورغلي.

وائي نيت می يو وخت په مولوي صاحب پسی تري ؤ، د وروستي قاعدي په اخير کې مولوي سجده سهوه وکړه د لمانځه وروسته يوه سري تپوس وکړ چی مولوي صاحب په لمانځه کې دي کومه اشتباه وکړه، ده جواب ورکړ هير مي ؤ اودس مي نه درلود.

د ولس د بدلون هيلی په نا هيلي واوښتي، صحرايي محکمې د پخوا په شان دوام پيدا کړ، د ولس هغه هم په ياد دي چی په ټاکنو کې د خپل حق د کارو په گناه رنگ شوي گوته غوځول.

شيخ خالد وائي چی خلک د امر بالمعروف سره حساسيت لري، حساسيت نه نفرت لري، ولس تر يو دوامداره رواوني شکنجې لاندې دي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

استاد سياف په يو طنز د طالبان و غوښتل چې اوس هم د انتحاري روزنځاي فعال دي که وتړل شو. (تانند ۲۰۲۲، ۱، ۱۵)

طالب خدماتو ته پام نشته، خلک گړدي (پښتورگي) او ماشومان خرڅوي. د لوړي مري، طالب د چا پروا نه لري خپلې پروژې مخ ته وړي.

تلاش وخت کي که کورکي څوک نه و دروازي او الماري ماتوي، مطلب طالب خپل زور په نمايش ايښی، دلايل او عرض داد په مقابل کي د امريکايي تاپه ورباندي وهي.

طالب پدي اندازه جدي او بي پروا دي، چې ان د اغا جان معتصم، د ملا محمد عمر د ماليي وزير د کوره هم د هغه شخصي موټر تري يورو. ملا محمد حسن هم لکه لوی ملا خوبونه گوري چې پيغمبر ص په خوب کي ورته د ملا برادر د شخصي گټو نه سر ټکولی وو. (تانند ارغنديوال ۲۰۲۱، ۱۲، ۲۸)

د ملا محمد حسن هم پښه به هم خپله پاڅه کي بنده وي، طالب ورور او خلقي ملگري کورني مشروعيت ئي کمبود دي د غصب د لاري واک ته رسيدلي وو. نړيوالو هم دواړه رژيمونه په رسميت و نه پيژندل، طالب خپل هر عمل ته شرعي پرتوک وراغوستي خو د ولس تعريف بل دي. دعلم بي خبره، د نزاکت نه ليري، د بنساري ژوند سره نابنده، اهلي ندي پر افغان ولس مسلط شول چې وائي :

د نړيوال بشري حقوق د څار سازمان په حواله د طالبانو په دي لنډ موده کي ۱۳ زره تنه ماشومان د خوار ځواکي او لوړي نه مړه شول.

د حقاني شبکي په نامه ياد ډله چې د نيابتي جگړي لويه برخه دي شبکي مخ ته وړل.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

ملا جلال الدين حقاني د هغي مدرسي د فراغت ويار درلود چی ملی او بين المللی ذهنيت کي د ترهگرو روزنځای بولي د دي شبکي طالب پر غم او بنادي برید کاوه.

د کنړ يو تنکي ځوان سليمان نومي د خپل ورور د واده په خاطر پر موتر سایکل د تايپ موزیک اوریدي طالب ووژي، چی دا به هم د بالمعروف د وزير شـيخ خالد امر ؤ.

ايا موسيقي دومره دروند جرم دي، چی مجازات ئي اعدام دي، سزا بايد د جرم په تناسب وي آیا د شيخ پر مور به سندرې نه وي بلل شوي. (تانند ۳،۳،۲۰۲۲) ويب سايت

امربالمعروف يوه طالبانی اختراع ده، که مطلب د ديني لارښوونو نه وي، دا د وزارت حج او ارشاد دننه او د مسجد د امام، که د جرمي اعمالو د مخنوي او عدلی تعقيب نه وي، څارنوالي او قضا ده .

د هيواد د نيم نفوس د علم او زده کړي سره
۱- تر ټولو اميرالمومنين هيبث الله اخوندزاده.

۲- ملا محمد حسن اخوند رئيس الوزرا.

۳- مولوي عبدالحکيم حقاني قاضي القضاة.

۴- نور محمد ثاقب د حج وزير.

۵- فريدالدين محمود د علومو د اکادمي مشر مخالفت لري.

طالبانی شریعت

طالب شریعت، شریعت یادوي نړي ورته حیرانه ده. د مصري شیخ محمد عبده د سید جمال الدین افغاني شاگرد نظر ورکړي چې هر فتوا د پاره د تمدن و پرمختګ او موجوده مخ کې پرته ستونزي اجتهاد ورته اړین دي. دا هم زیاتوي چې شریعت د انسانانو د مصالحو د پاره دي.

شا ولي الله دهلوي بیا وائی :
چې د احکامو ظاهر و ته کتل نه بلکه هدف په پام کې و نیول شي.

نور علما هم دا وائی چې شریعت د قانون سره شباهت لري خو قانون ندي، ولي چې جهاني وجیبه ئي کمه ده .
(د افغان په شبکه رساني ۱۴۰۰، ۸، ۸)

د تانند ويب سايت د ۲۰۲۱، ۱۰، ۲۷ نيټي (انا لله و انا اليه راجعون) تر عنوان لاندې مضمون هغه مطلب راوړم چې په اخير کې ليکلی ؤ.
(که ئي څوک منی يا نه د طالب لمسيمان يا کوديان به د خپل نيکه قبر پيدا او پري ميتازي به کړي))، طالب زړه سوي نلري.

د پاک د ستراتيژۍ عمق

د روسي يرغل سره افغان د بل ليوه خولي ته ولوید. د هيواد اقتصاد، امنيت او سياست د گاونډي سره پيوند لري دو نيم زره كيلو متر گډ سرحد، ۵-۶ ميليونو مهاجر د جهاد او مقاومت مرکز او د ۵۰ ميليونو پښتانه په پاکستان کي د پيوند مهم ټکي دي.

پاکستان کله د زغم سياست او کله تعرضي سياست غوره کړي، د افغانستان پلوي د پښتنو او بلوڅو د حقوق په هکله د پاکستان دښمني را پاروي، کله کله حرص هم راپورته شي د گټو په پام کي شي، منځني آسيا ته ترانزيت غواړي. هغه چی وائی (زه پور غواړم ته نوري غواړي) زموږ تر اټک دعوا لرو، پنجاب د کنړ د رود حقا به غواړي.

د هند سره د افغان تاريخي او کلتوري بنه اړيکو ديده نلری. هڅه کوي چی د کشمير په لانجه کي افغان هم طرف کړي. د کراچي د ديمرج له افغانان په ميليونو خساري متحمل شويدي. د افغان د حاصلاتو وخت کي د تازه ميو پر مخ تورخم او سپين بلدک وتړي. په هر ډول پټه او لوڅه دښمني لاس وهي.

افغان يو نا اعلان شوي اقتصادي محاصره کي راوستي او د اوسني حالت په بنا تخريب او نا اعلان شوی جگړو د سياسي جگړه په ډول پيل کړيده.

شف شف لري په کنايه او رمز کي به ډيره بی حيايي د (عمق ستراتيژي) هدف تر خولي ځيني ووزي.

ستراتيژي غټه مانا لري، کله د کانفدریشن بحث وکړي، يا لکه د بهرنيو چارو وزير قريشي د افغانستان د معضلی حل د کشمير د شخړي سره پيوند ورکړي. کله د کليدي ادارو د مشرانو په ټاکلو کي خپله سلا ضروري بولي.

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

طالب لکه د قطعو (توس) په لاس کې لري. د هيواد د حالت په حساسيت په پام کې نيولو سره په اصطلاح تر خورر گوته نيولي. هڅه لري چې د امير عبدالرحمن خان اشتباه د نورو مشرانو هم تائيد واخلي.

چې دا امير المومنين ملا محمد عمر و نصير الله بابر ته د رد خواب ورکړ. ديورند لړ و بر دواړه خواته د منلو نده. پاکستان افغان مجاهدينو ته غير پرانيستی ؤ، جنرال ضياالحق پاکستان د افغانانو دوهم کور وباله خو دا بسنده ندي اوس تفاهم، متقابل احترام د اعتماد په فضا گډو گډو په پام کې نيول پکار دي.

نيابتي جگړه

(کابل بايد اورکي وسوځل شي) د ISI مشر اختر عبدالرحمن، گاونډی د خپل شومو اهدافو د پاره نيابتي جگړه جاري ساتلي دا ټولو بشري، نړيوالو موازينو او د گاونډيتوب د اصولو خلاف، او اسلامي ورورگلو په ضد نا اعلان شوي جگړه د شلو کالو راپدې خوا پر افغان ولس وټپله.

عرب، چيچينان، اويغوری مبارزين، پاکستاني اوريکزي، القاعده، داعش، حزب تحرير، جيش محمد او دين پرسته جاهل طالب تنظيم کړي د افغان د نا آرامي د پاره راوليزل. دا شومه ناولي جگړي اهداف د چانه پټ ندي. روزنکي ئي معلوم دي.

پنجابي شعار دي (کابل بايد وسوځل شي).

ISI دنده لري ترهگر راتول، تريننگ، مجهز او نقشه او هدف ورکړي. امريکائي ..... ke MullenMi د حقاني شبکه د ISI اجنسي بولي

<https://www.bbc.com>

د شلمي پيرى افغان رژيمونه او واکمنان

دي جگړه کي هغه کسان وژل کيږي چي يو بل نه پيژني هغه يو بل چي سره پيژني هغه نه وژني . دا کسان که څه هم افغان دي بي غيرته د ځان وژني د پاره د بنځو کالي په واغوندي.

په تانند کي د اپريل کال ۲۰۲۲ د خليفه سراج الدين حقاني بيانيه او اقرار خپور شوي. (چي د جنوري ۲۰ مه کال ۲۰۱۸ پر کانټيننتال هوټل بريد مشري د رسول الله تر نظر لاندي بولي چي ۴۲ تنه ملکيان پکي شهيدان شول. په حقيقت کي عمليات د ISI د اداره پر غاړه و، نه د حضرت پيغمبر په غاړه .

ISI هغه اداره ده چي په کال ۱۹۴۸ د يو استراليائي انگليس جنرال رابرت لخوا جوړه او لس کاله ئي په سر کي و. خليفه دا هم زياتوي چي رسول د خدای د هوټل مخامخ کي ناست و د جنت خطونه ئي ويشل. دي پردي لا پوه ندي چي د خدای رسول سواد نه درلود.

په همدې شپه د امريکا نه راغلي د عبدالمجيد زابلی ثريا يوه سياسره په الماري کي پټه تر اور لاندي کړه . د امربالمعروف وزير خالد الحنفی د ۱۵۰۰ انتحاري وياړ اعتراف وکړ او دا عمل اشتهاد بولي (تانند ۲۲، ۲، ۲۱)

د طالب په واکمني کي د بشري حقوق د څار سازمان په حواله تراوسه ۳ زره تنه ماشومان د خوار خواکي او لوري له کبله مړه شويدي.

او دا هم زياتوي چي د ورځي ۱۷۰ تنه د همدې تکليف نه مړه کيږي.

او د ۲۳ ميليونو نفوس د همدې ستونزي سره مخامخ بولي.

دا احصائيه او راپور له مخي طالباني رژيم ناکامه دي. امير المومنين هيبت الله د خدماتو به فکر کي نه دي؟

دا نيابتي جگړه نوره د چانه پټه نده چي د اکوړه خټک د حقاني د مدرسې پيدا وار او توليدات دي.

دوهم واکمني کي هم ۸ وزيران د همدې مدرسې نه دي. د حقاني شبکه په ترهگري کي غټ شهرت لري او د هند د ديو بند د مدرسې کوپي ده.

د شلمې پيړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

وايي چې د حقاني مدرسې د ISI يوه څانگه ده، چې د تروريزم د پاره پکې شاگردان روزل کيږي د دې مدرسې مشر سمع الحق دي، چې په ۲۰۱۸ کي ترور شو. اوس ئي زوي حامد الحق حقاني د دې مدرسې مشر شو(تائند ۲۰۲۱، ۷، ۳۰) مولانا سمع الحق د پاکستان د مشرانو جرگې غړيتوب درلود.

د ځان وژولو په څنگ کي دي سياسي جگړي نور جنګي تکتیکو نه لکه، انفجار، د بندو، پلونو او لارو خرابول، خلک برمه نيول، صحرائي محکمه په نامه وژل، اور اچول، تهديد، بنسټي تړل، جزيه غوښتل، د طالب په پکر دا ټوله جنايت جهاد بلل دي.

د اروپا د اتحادي مشره (اورزلا) د جهاد د هيواد د خرابي په هدف بولي، د وژلو او ترور سرريال دوام درلود . طالب د ولس د ذهنيت خلاف حرکت کي دي . دا هم وائي چې طالب د پنجاب بل نوم دي. طالب وژنو ته دوام ورکړ او ولس تر رواني شکنجې لاندي وخواري ژوند تيروي.

او دا سرريال دوام لري . داکتر اياز نيازي د وزير اکبرخان مسجد امام جنرال داود داود، وحيد مزده، يما سياوش، ملک زرین ، نعمت الله روان، دواخان مينه پال احمدولی کرزي، حشمت کرزي، استاد عزيز احمد پنجشيري، فرشته کوهستاني، يوسف رشيد، ارسلا رحمانی سناتور، جنرال داود داود، حاجی قدير د فوايد عامي وزير، حاجی زمان د ننګرهار کومندان، کومندان سيد خيلي، کومندان اکرام خاکريزوال، کومندان خان محمد مجاهد، حيدر حميدي، جنرال داود صالحی، کومندان رازق اڅکزي، کومندان مطيع الله، انجنير عمر د کندز والی، قاري بابا، د غزني جهادي کومندان جان محمد د روزگان والي هاشم وطنوال وکیل د لوگر والي، عبدالله خان وردگ، شيرولی وردگ، د امرالله صالح او بسم الله محمدی پرکورونو بريدونه، اسدالله خالد د امنيت ملی مشر

د شلمې پېړۍ افغان رژيمونه او واکمنان

بريد جاپاني داکتر (تيڅو ناکامورا) د خلکو د احساساتو خلاف داکتر په جلال آباد کې د ۲۰۱۹، ۱۲، ۴ وژل شو. دا يوه نمونه او يو مثال دي.

څومره انسانيت کي توپير دي يو څوک د خپل بنکلي هيواد او لوړ مدنيت او سوکاله ژوند نه تيري د بل محتاج اړين ژوند د پاره په کړاوکي شپي تيروي د بشري خدمت په گنا تروريري.

آصف بهاند خپل احساسات په تانند کي د عطائي ملا رانقل شوي شعر رانقل کړم. (داکتر نا کومارا) په افغانانو کاکا مراد باله.

اکا مراد، دي ژوندي وي - روح دي بناد کور دي رضوان وي.

تاکنر څه له ايسار کړ - دا خو باج د تور لينگو و

بايد د کاکا مراد په نامه د يو ځاي ونومول شي.

خلقى او طالب لنډه مقايسه

استعمار، تور او سور يو دي.

طالب اورده ريره	د خلقى بریتونه خوښ ؤ
طالب په جنوبي گاوندي	خلقى په شمالى گاونډ واېسته
جنوب د شمال خواته زور وهي	شمالى گاوندي جنوب خواته زور ؤ.
طالب هم په انزوا كي دي	خلقى نظام چا په رسميت ونه پيژند
خلقى په بى ديني كى افراط	طالب په دينداري كى افراط
طالب كيبل	خلقى برقي دنده درلوده
طالب د مخكي پر سر دوزخ	خلقى د مخكي پر سر جنت جوړاوه
طالب د ISI رسمى څانگه ؤ	خلقى اداره په لاس كي
طالب امر بالمعروف	خلقى خاد درلود
طالب صحرايي محكمه	خلقى انقلابى محكمه درلوده
طالب حقوق بشر نه پيژني	خلقى كرامت انساني رعايت نه كاوه
طالب اسلامي جهان بيني پيرو	خلقى د كمونيزم په جهان بيني كي ډوب ؤ
	دي
طالب ته پنجابي	خلقى څنگ ته روسى سلا كاران ناست وو
طالب ته پاكستان نوى پيوسى	خلقى ته جنبشي پيوسى چاپيدي
	راباسي
د طالب په دفاع پنجاب ولاړ دي	د خلقى دفاع شوروي كول

طالب مي يوه سترگه او خلقى مي بله سترگه چى افغان وي.

خلقيانو د BBC, VOA راډيو اوريدل جرم باله امر بالمعروف هم همدا امر وكړ.

تاندن ۲۰۲۲، ۳، ۲۷

عبدالغفور ليوال وائی :

دا ته څوک یی چی د بنامار سره جنگیږي
لکه تندر راپریوتی پر نهنگ یی

د میرویس او ستر احمد سره دي څه دي
چی لوی قام دي بیا په شور دي را ایستلي

خامخا دي له خوشحال سره خپلوي شته
بایزید غوندی دي روح کي روښنایي شته

کابل جنوری کال ۲۰۲۲

د پینسو او کسانو د تاریخ قضاوت دي پرځای وي، د خلکو یادښتونه او
غوښتنې بسنده ندي.
د عبرت د پاره د مسولو کسانو محکمي میزته دریدل اصل دي.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**